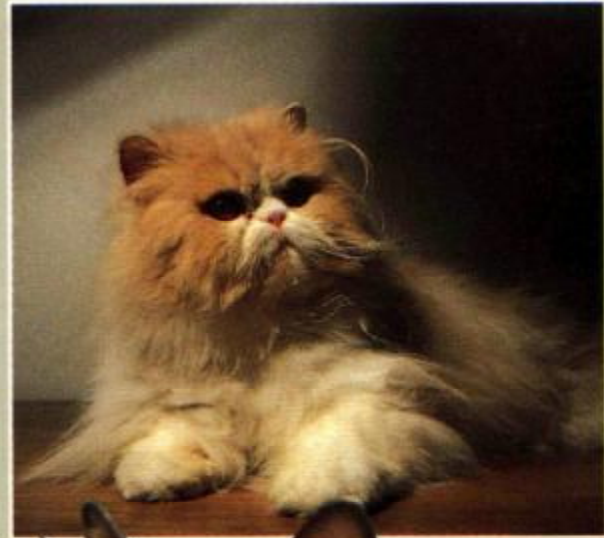

ESTHER J.J. VERHOFF-VERHALLENOVÁ

ENCYKLOPEDIÉ KOČEK

Obsah

Předmluva	7
1 Místo předmluvy	9
2 Péče, místo pro kočku a potrava	15
3 Pořízení ušlechtilé kočky	25
4 Barvy srsti	29
5 Genetika	35
6 Vznik ušlechtilých koček	39
7 Krátkosrstá plemena	45
8 Polodlouhosrstá plemena	133
9 Polodlouhosrsté variety	173
10 Dlouhosrstá plemena	199
11 Plemena se zvláštní strukturou srsti	213
Slovníček pojmů	230

Předmluva

Milí čtenáři,

právě jste vzali do ruky jednu z velice kvalitních knih o kočkách. Troufám si říci, že jednu z nejlepších, které se na našem trhu s knihami v českém jazyce objevily, snad s výjimkou poněkud slabší kapitoly o genetice.

Tato kniha obsahuje údaje o nevídaném počtu plemen a množství krásných fotografií jejich neméně krásných či pozoruhodných představitelk. Poznáte tu i plemena zcela neobvyklá, která byste pravděpodobně na žádné výstavě nenašli. Jako dlouholetá chovatelka koček s velkým potěšením konstatuji, že zmínka o plemenech koček již nevzbuzuje showívaný úsměv, jak jsem v minulosti mnohokrát zažila. Je to tak – kočka se z nenápadné myšilovky pomalu, ale jistě stává hvězdou výstav, oblíbeným domácím společníkem a vedle dalších zvířecích souputníků člověka symbolem domácí pohody. Chov koček v nynější podobě nemá tak dlouhou tradici jako odborně vedený chov jiných domácích zvířat, ale zhruba za sto let trvání zaznamenal ohromný rozvoj.

Tělesná stavba velké většiny plemen nezměnila zásadním způsobem vzhled kočky; jinak je tomu třeba u psů. Jen málokteré plemeno koček má například krátké nohy, sklopené uši nebo je bezocasé. Plemena se ve většině případů od sebe liší pouze mohutností tělesné stavby. Nejvíce výrazných odlišností najdeme na hlavě. Myslím, že to je dobře, protože kočka je tak harmonické a dokonalé zvíře, že by bylo škoda do tohoto díla přírody příliš zasahovat. Kromě toho tento fakt zaručuje, že i ušlechtilé kočky různých plemen jsou normálně pohyblivé a mohou vést přirozený kočičí život. Relativně menší variabilitu v tělesných tvarech plemen koček na druhé straně vyvažuje nesmírná různorodost zbarvení srsti – dnes je známo několik set barevných variant koček.

V této encyklopedii se dozvíte velmi mnoho zajímavostí nejen o původu plemen, ale i o jejich standardech, tedy požadavcích na jejich vzhled. Je dobré vědět, že existuje řada mezinárodních felinologických federací, které mají určité odlišnosti v názvosloví, zejména pokud jde o barevné variety koček, a dokonce odlišné standardy pro některá plemena. Tak se může stát, že narazíte na rozdíly, zejména navštívíte-li některou výstavu nebo budete-li mluvit s chovatelem koček. Naprostá převaha chovatelů, s nimiž se u nás setkáte, patří pod FIFe (Federation International Feline), a tak jsou pro ně závazná poměrně přísná pravidla i standardy této federace.

Chtěla bych využít této příležitosti k tomu, abych se přimluvila za kočky, které již chováte nebo budete chovat. Mějte vždy na paměti, že chovatelství je nutné dělat zodpovědně – dát zvířatům všechno, co potřebují, a pořídit si jich jen tolik, na kolik stačíte. Kočky potřebují nejen nakrmit a zabezpečit hygienické potřeby. Nutné potřebují stálý kontakt s lidmi, a tak v kleci rozhodně nebudou šťastné. Jen z kotěte, které vyrostlo v normálním domácím prostředí, může vyrůst příjemné, důvěřivé zvíře, které svému majiteli přinese radost ze společného soužití. A o to přece jde především.

Vlevo: Mainská mývalí kočka

MUDr. Marie Říhová

1 Místo předmluvy

Délka života kočky je mezi deseti a šestnácti lety; některé kočky se dožijí dokonce ještě vyššího věku. Pokud budete mít kočku, bude se to po celou tuto dobu projevovat na každodenním chodu věcí ve vaší rodině. Proto je velmi důležité, abyste nejen viděli světlé stránky toho, že máte kočku jako domácí zvíře, ale abyste si také uvědomili odpovědnost, kterou s sebou pořízení kočky nese.

Praktické úvahy

O kočky se musíme starat každý den, musíme jim pročesávat nebo kartáčovat srst, kočky potřebují každý den znovu dobrou a pestrou potravu a nejméně jednou denně budete muset vyčistit kočičí toaletu. Samozřejmostí běžné péče je ještě odlišování a odčervování koček. Budete muset také pravidelně chodit ke zvěrolékaři, abyste dali kočku očkovat proti různým nemocím. Až pojedete na dovolenou, budete muset najít někoho, kdo se bude o vaši kočku umět dobře postarat a jemuž budete moci péči o ni přenechat. Pokud se vám to

Perská dlouhosrstá kočka colour point

Vlevo: Kočka a pes spolu často báječně vycházejí.

Tato slamská kočka seal point má ráda společnost.

nepodaří, budete muset vyhledat kočičí penzion s dobrou pověstí, kam svou kočku umístíte. Nepředpokládáme to, ale stejně jako lidé i kočky mohou onemocnět nebo se zranit. Potom potřebují lékařskou pomoc a účet za ni se může v některých případech vyšplhat pěkně vysoko. Většinu koček člověk díky jejich husté srsti rád hladí, ale musíme také počítat s tím, že tyto kočky celý rok línají, a proto se ztratí více volného času uklízením. Nad některými kočkami, především koťaty, budete muset někdy přimhouřit oči, to když si na vaší pohovce či koberci budou brousit dráčky, „náhodou“ udělají loužičku nebo vyzvracejí chlupy. To všechno patří k držení kočky jako domácího zvířete. Je důležité, abyste si to dobře uvědomili dříve, než koťátko nebo starší kočku přijmete do rodiny.

Kořata perské dlouhosrsté kočky mají srst, která vyžaduje mnoho práce.

Které plemeno se hodí pro vaši rodinu?

Pokud hledáte ušlechtilou kočku, budete v první řadě vycházet ze zevnějšku kočky, což samozřejmě můžete, pokud budete počítat s tím, že ušlechtilé kočky mají nejen zevnějšek typický pro určité plemeno, ale i specifické požadavky na péči o srst. Vedle toho jsou i uvnitř plemen ještě výrazné rozdíly v charakteru. Kočky určitých plemen jsou velmi aktivní a hravé, zatímco ruch nijak nemilují. Zástupcům některých plemen se bude líbit, když si nerušeně budou moci jít svou vlastní cestou, zatímco jiné kočky budou vyžadovat spoustu pozornosti a nejraději by se celý den zabývaly vším možným. Ačkoli rozdíly v charakterech jednotlivých plemen jsou velké, stále existují kočky, které jsou vhodné pro každou rodinu.

Kořata sphynxe

livých plemen koček jsou méně nápadné než u plemen psů, je třeba tyto rozdíly znát, abyste se mohli dobře rozhodnout. Jinak se může stát, že budete později litovat, třeba proto, že podceníte množství pozornosti, kterou zvíře od vás vyžaduje, nebo třeba proto, že je velmi hravé a divoké – nebo naopak příliš klidné. Dokud je zvíře ještě mladé, považuje většina lidí všechno za zábavné a příjemné, ale jakmile zjistí, že péče o srst jejich perské dlouhosrsté kočky je každodenním neustále se opakujícím rituálem nebo že jejich elegantní siamská kočka se velmi vytrvale a hlasitě dožaduje pozornosti, může se radost přeměnit najednou ve hněv, a to by byla škoda. Proto se tato encyklopedie nevěnuje jen vnějším znakům jednotlivých plemen, ale popisuje také (jak dalece jen je to možné) charakteristické znaky typické pro plemeno; kromě toho se věnujeme i otázce, jakou péči jednotlivá plemena potřebují. Přesto je rozumné jít si nejprve jednotlivá plemena prohlédnout na různé výstavy koček. Můžete tam využít příležitosti a pohovořit s chovateli a milovníky koček o plemeni, abyste si mohli vytvořit lepší a ucelenější obrázek.

Kotě, nebo starší kočku?

Většina lidí by si místo dospělé kočky vybrala koťátko. Často proto, že se jim líbí vidět svého nového člena rodiny růst, ale někdy i proto, že si myslí, že starší kočka si už nemůže zvyknout na nové prostředí a novou rodinu. Z praxe však vyplynulo, že starší kočka se může nové rodině přizpůsobit stejně tak dobře jako kotě a pouto, které můžete se starší kočkou navázat, je ve většině případů stejně silné. Někteří lidé se rozhodnou pro kotě, protože si myslí, že koťátko je nepopsaný list, který mohou zformovat podle vlastního přání. Charakter kotěte je však zčásti určen dědičně, a zčásti je závislý na okolí, v němž kotě vyrůstalo, a na tom, jak s ním chovatel zacházel.

Vklad nového majitele hraje samozřejmě také svou roli, ale charakter kotěte je v momentě, kdy k nám domů přichází, z velké části už utvořen. Jediné, co byste mohli udělat, je zasvětit zvíře do domácích pravidel, která u vás platí, a charakter tu a tam „přitesat“. Mladá kočka totiž nebude sama od sebe vědět, co je a co není u vás doma dovoleno; abyste ji to vše naučili, budete muset do svého nového člena domácnosti investovat čas. Pro některé lidi může proto představovat lepší volbu starší kočka, která už dříve získala

Kořata sphynxe

Důvěrný svazek, který uzavřete se starší kočkou, může být stejně silný jako svazek s kotětem.

dobry základ. To vse je prirodene silne zavisle na okolnostech. Mnoho spolků a klubů zaměřených na určitá plemena má zprostředkovatelskou službu, která vás může odkázat na lidi, kteří se z nej-různějších důvodů chtějí nebo musí koč-ky vzdát. Tito lidé k vám budou upřímní, protože k danému plemeni mají vřelý vztah a nechtějí, aby pokus o zprostřed-kování vedl ke zklamání. Někteří lidé si stále ještě myslí, že se zde jedná o proble-matické kočky, ale téměř nikdy to není pravda.

Osobní důvody, například rozvod nebo emigrace do země, kde platí přísné ka-ranténní předpisy, mohou vést k tomu, že se někdo musí svého domácího mazlíčka vzdát. Někdy se stává, že kočka musí být přemístěna proto, že je agresivní, přehna-ně plachá nebo chronicky nečistotná, protože se nechce nebo nemůže přizpů-

První setkání dvou nových členů domácnosti.

sobit ostatním domácím zvířatům nebo protože se u ní vyvinula jiná ošklivá cha-rakterová chyba, s níž se těžko žije. Po-kud uvažujete o pořízení starší kočky a sami nemáte v tomto oboru dostatek znalostí, bude rozumné, abyste si s sebou vzali někoho, kdo má s kočkami zkuše-ností více a kdo vám může pomoci radou i skutkem.

Kočku, nebo kocoura?

Charakterové rozdíly mezi kocoury a koč-kami nejsou tak velké, jak se někdy myslí, ale v hrubých rysech mají (vykastrování) kocouři o něco klidnější temperament než kočky, i když to není pravidlem například pro perské kočky. U většiny plemen je často daleko zřetelnější rozdíl v zevnějš-ku. Za normálních okolností jsou kocouři větší a robustnější než kočky a mají impo-zantní, širokou hlavu. Pokud nemáte v plánu věnovat se plemenitbě, je volba kocoura nebo kočky závislá čistě na va-šem osobním vkusu; nic však nezkazíte, když si pořídíte kočku.

Chovné kocoury je totiž kvůli jejich znač-kování téměř nemožné chovat doma a chov kocourů na krytí ve venkovní vo-liéře s sebou nese specifické problémy, jež nesmíte brát na lehkou váhu. Rozsah této knihy není tak velký, abychom v této otáz-ce mohli jít do hloubky, ale můžete se vždy poradit se zkušenými chovateli, kteří vám o tom povědí více. Pokud nemáte do-statek zkušeností, chtěli bychom vás od pořízení chovného kocoura z mnoha dů-vodů spíše odradit. Zatím můžete dát dob-rou kočku nakrýt na mnoha místech a bu-dete mít také větší výběr, než když budete mít vlastního chovného kocoura. Pokud nemáte ambice své plemeno šlechtit, platí pro obě pohlaví, že je nejlepší dát je vy-kastrovat (více informací naleznete v ka-pitole číslo 2 pod heslem Omezení porod-nosti).

Na rozdíl od psů, kteří jsou po vykastro-vání vyloučeni z účasti na výstavách, mo-hou se kočky vystavovat ve speciální třídě pro kastrovaná zvířata a mohou i získat ceny a tituly.

Když už je doma jiné domácí zvíře

Když se kočky dostanou do rodiny, kde už jsou jiná domácí zvířata, většinou se dosti dobře přizpůsobí. Pokud je pes v domě zvyklý na kočky a vychází s nimi, bude většinou akceptovat i nově příchozího. Jsou i psi, kteří venku kočky honí, ale domácí kočky, na niž jsou zvyklí, nezkříví nikdy ani vlásek. Musíte svého psa dobře znát, abyste věděli, jak bude na kočku reagovat; považujeme za samozřejmost, že budete-li pochybovat, postaráte se o to, aby kočka a pes nemuseli být první čas jen spolu a aby kočka měla dostatek možností úniku na místa, kam se pes nedostane. Někdy je snadnější přijmout do rodiny starší kočku, která je na psy už zvyklá. Mňoukající, hrající si nebo utíkající kočata jsou totiž pro některé psy velmi zajímavá, ale ve většině případů se obě zvířata nové situaci během několika týdnů přizpůsobí. Pokud už máte doma jednu nebo více koček, může se stát, že budou chtít zůstat ve starých kolejích a nebudou nováčka akceptovat, ale většinou se nesoulad upraví během několika měsíců. Samozřejmě že to tak není vždy. Jsou kočky, které nováčka nikdy akceptovat nebudou, což mohou mimo jiné vyjádřit nečistotností nebo hypernervozitou, tím, že se stáhnou na klidné místo v domě, budou odmítat potravu, nebo naopak tím, že budou stále vyvolávat šarvátky. Někdy se tyto černé mraky po uplynutí nějaké doby přeženou, ale může se také stát – i když méně často – že pro jednu ze svých koček budete muset hledat nové přístřeší. Říká se, že snadněji akceptovatelné je kotě, ale to by vás nemělo odradit od toho, pořídit si dospělé zvíře, protože existuje i mnoho koček, které i ve vyšším věku navazují pevná přátelství. Stejně jako lidé i kočky si mohou být sympatické, nebo se mohou nesnášet – na jakou miskou vah se to převáží, to se předem nedá vždy dobře odhadnout. Je rozumné nechat nováčkovi po příchodu domů nejprve několik hodin, aby si zvykl na nové prostředí, a teprve potom ho představit členům rodiny. Styk s malými ptáky jako papoušky a kanárky může, ale nemusí být problém.

Hodně zde záleží na temperamentu kočky a na vašem zdravém selském rozumu. Příležitost dělá zloděje, proto najdete pro klec s ptáčkem bezpečné místo; totéž platí i pro malé hlodavce a rybičky. Ať chcete, nebo ne, je váš nový člen domácnosti šelma a je jen opravdu málo takových koček, jimž se dá skutečně věřit. Vždyť domácí zvířata pro kočku za normálních okolností znamenají přirozenou kořist.

Kočky a děti

Mnoho domácích zvířat vstupuje do rodiny, protože to chtějí děti – a proti tomu se nedá nic namítnout. Pro sociální vývoj dětí je velmi dobré, když vyrůstají se zvířaty; mohou se naučit nést zodpovědnost za živou bytost. Nikdy však nepředpokládejte, že by vaše (malé) děti převzaly péči o kočku na sebe. Děti ještě nemají tak velký pocit odpovědnosti a pro mnoho z nich se tato novinka brzy okouká, takže starost o kočku spočine nakonec na vašich bedrech. Vzhledem k relativně dlouhému věku, jehož může kočka dosáhnout, není vyloučeno, že až bude kočka na vrcholu svého života, budou děti už dávno z domu. Proto si nikdy nepožizujte kočku jen kvůli dětem; i vy z ní musíte mít radost. Naučte své děti, že kočka je živá bytost, kterou musí respektovat a že kočata – ale i dospělé kočky – se nikdy nesmí rušit při spánku. Rozumí se samo sebou, že nikdy nebudete tolerovat, aby děti zacházely s domácími zvířaty surově nebo je s vrískotem

Učte děti respektu ke kočkám.

pronásledovaly po domě. Na kočky to může zapůsobit tak, že se u nich, v závislosti na charakteru, může ze strachu vyvinout agresivní chování, nebo že se naopak stanou plachými.

Osamělé kočky

Někteří lidé si pořizují jako domácí zvíře kočku, protože kočky mohou zůstat snadněji samy doma než psi – obecně je to

tak. Kočku nemusíte venčit a můžete klidně zůstat přes noc pryč, aniž by se tím kočka dostala do problémů. Poněkud nezávislá povaha koček se postarala o to, že dostaly nálepku s pochybným predikátem „soliterní“ zvíře, a bohužel se to často bere příliš striktně.

Mnoho koček prožívá své dny o samotě, ačkoli tím velmi trpí. Pokud kočce nemůžete sociální kontakt nabídnout v dostatečné míře, pořídte si kočky dvě, aby si mohly během vaší nepřítomnosti dělat společnost.

Pro mnoho koček je těžké být samy. Pokud si pořídíte dvě kotátka, budou si dělat společnost.

2 Péče, místo pro kočku a potrava

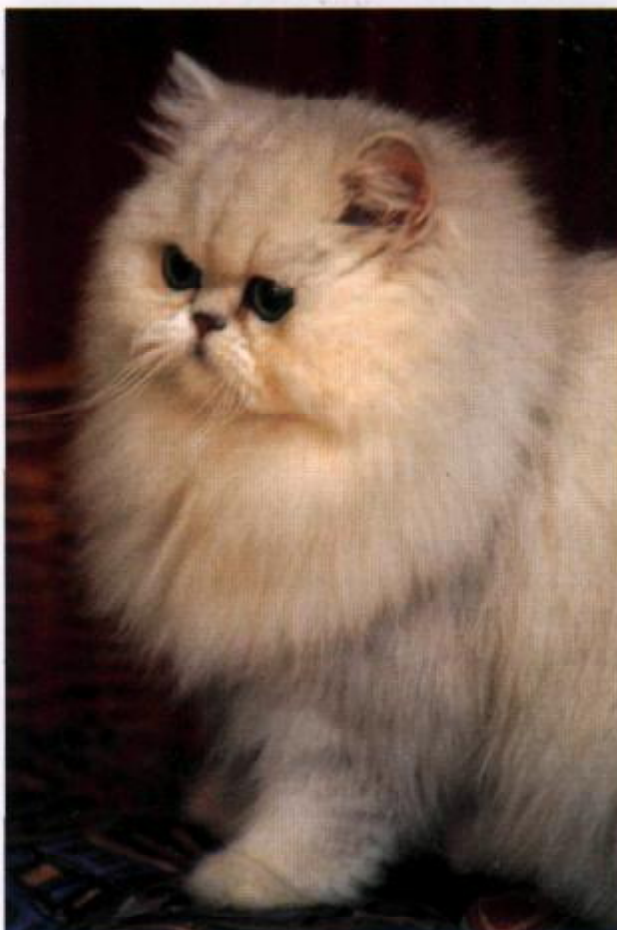
Obecně o péči o srst

S výjimkou sphynxů a rexů jsou všechny kočky obdařeny více či méně bohatou srstí, která po celý rok v menší či větší míře líná, ale především na jaře a na začátku léta zpozorujete, že důležitá část srsti vypadá. Tím, že budete srst své kočky dobře udržovat, můžete ve své domácnosti množství uvolněných chlupů silně omezit. Pro dobrý stav srsti krátkosrsté kočky je dostačující vykartáčovat ji jedenkrát týdně; rovněž většina polodlouhosrstých koček nepotřebuje tolik péče o srst. Více času a námahy vyžaduje péče o srst u perských dlouhosrstých koček. Struktura dlouhé srsti perských koček je taková, že pokud srst dobře neudržíte, objeví se během několika málo dnů první cucky. Při delším zanedbávání může kočku začít trápit podráždění kůže a kožní vyrážka, a mohou vzniknout dokonce holá místa nebo abscesy. Pokud nemáte chuť udělat si každý den čas na péči o svou kočku, zvolte si méně náročné plemeno. To, jaké kartáče a hřebeny jsou nejvhodnější, závisí na struktuře a délce osrstění plemene. Zeptejte se chovatele koček, jakými druhy

Sphynx

Perská dlouhosrstá kočka činčila

hřebenů nebo kartáčů se o kočky stará, abyste si je také mohli opatřit. Uvidíte, že péče o srst vaší kočky zabírá daleko méně času, a je daleko efektivnější, když budete pracovat s pomůckami, které jsou pro daný typ srsti vhodné. Lidé, kteří své kočky vystavují, je budou nejen pravidelně kartáčovat a česat, ale zvíře také občas vykoupou. Většina výstavních koček je na to zvyklá a nedělá z toho žádnou vědu. I když nemáte v plánu chodit se svou kočkou na výstavy, může být občas nutné kočku vykoupat. Když to uděláte teprve až bude kočka starší, nebude to ani pro vás, ani pro ni žádná legrace. Proto je rozumné, i když to třeba není nutné, zvykat na to kočku v mladším věku. Při koupání se postarejte o to, aby se kočka nedostala

voda do uší a očí a aby se jí nenalokala. Vždy používejte šampon určený pro kočky a nikdy šampon pro lidi, protože tím byste poškodili strukturu srsti a tukovou vrstvu. Můžete kočku vysušit fénem, ale pokud na něj reaguje bojácně, můžete ji rovněž utřít froté ručníkem a pak ji nechat schnout na teplém místě, kde netáhne. Některé kočky se však koupání vzpírají. Srst těchto koček můžete vyčistit neparfémovaným a nemastným mastkovým pudrem, který má vlastnost navázat na sebe špínu a nadbytečný maz. Srst poprášíme a prášek dobře vmasírujeme. Potom ho vykartáčujeme tak, aby po něm nebylo v srsti ani známky. Pokud budete chtít kočku vystavovat, budete se o ni muset zvláště dobře starat. Výstavy jsou soutěže krásy a zvířata, o něž se dobře pečuje, se dostanou dál než kočky, které přijdou „rovnou z ulice“.

Péče o dráčky

Kočky si pravidelně brousí dráčky. Dělat to instinktivně; kočku to nemůžete odnaučit. Kočata si někdy budou chtít brousit dráčky na nábytku nebo dveřích. Ačkoliv jim v tom samozřejmě musíte zabránit, nesmíte se na ně kvůli tomu zlobit. Kočky jsou zvířata a neznají hodnotu vašich věcí. Postarejte se proto, aby vaše kočka měla vlastní škrábací kůl nebo například sisalovou nebo kokosovou podložku. Když přední nohy kočky vezmete do rukou a uděláte s nimi škrábací pohyb, většinou

Kočky mají potřebu pravidelně si brousit dráčky.

Toto kotě skotské klapouché kočky si brousí dráčky na škrábacím kůlu.

sama pochopí, co to znamená. Je dobrým zvykem občas ostré konce drápeků zastříhnout, především na předních tlapkách - nezapomeňte na „palečky“. Stríhejte vždy dobrými nůžkami, například štípacími kleštičkami na nehty u nohou. Takové nůžky koupíte ve většině velkých obchodů pro zvířata. Prodávají se i na výstavách koček. Pokud nedokážete dráčky ostříhat sami, požádejte o to zvěrolékaře.

Péče o uši

Většina koček nebude mít po celý svůj život žádné problémy s ušima, i když jim je majitel vůbec nebude čistit, ale může se stát, že ve zvukovodu své kočky objevíte nevábně vonící tmavě hnědé až černě zbarvené kuličky. Většinou to ukazuje na ušního roztoče, a pak je třeba kočku vždy ošetřit, protože by to mohlo vést k zánětu ucha nebo k horším nemocem. Efektivní prostředek proti ušnímu roztoči dostanete u zvěrolékaře. Ouška čistíte přípravkem

určeným pro kočky. Nakapejte ho do ucha, potom ucho promasírujte a povrchové nečistoty odstraňte jemným ubrouskem nebo vatovou štětičkou. Postarejte se o to, abyste nečistoty z ucha dostali ven a nezasunuli je jen hlouběji do ucha, kde by se začaly hromadit. Pro čištění uší platí totéž, co pro mnoho dalších věcí; kočku na něj zvyknete už v mladém věku, pak jí to nebude později činit žádné problémy.

Péče o oči

S výjimkou koček, které mají plochý obličej, nebudete muset čistit kočce oči vůbec nebo jen velmi zřídka. Ospalky, které jsou v koutku oka, můžete opatrně odstranit navlhčeným jemným ubrouskem. Kočky s plochým obličejem jako perské dlouhorské kočky nebo exotické kočky potřebují často více péče o oči. Jak a kterými prostředky se to dělá, to se podrobněji dočtete v popise daných plemen.

Mainská mývalí kočka.

Pravidelně kontrolujte chrup své kočky kvůli zubnímu kameni.

Péče o chrup

Chrup pravidelně kontrolujte kvůli usazování zubního kamene, protože tento tmavě zbarvený povlak na zubech vede ke kažení zubů a může mít za následek vypadání zubů. Pokuste se zubnímu kazu zabránit tím, že kočce budete pravidelně podávat tvrdé granule nebo jinou stravu, na niž musí používat chrup. Nikdy kočce nedávejte na ohryzáni kosti, protože ty se mohou rozštípnout. Kromě toho nejsou chrup a tvar kočičí tlamy, na rozdíl od psa, schopné kosti zpracovávat. Pokud vaše kočka už zubní kámen má, dejte ho odstranit u veterináře. Kočkám se zuby mění přibližně mezi třetím a šestým měsícem a je dobrým zvykem tento proces občas zkontrolovat. Někdy totiž zůstane některý zub vězet a zoubek, který roste pod ním, by vyrostl křivě. Pokud jste na pochybách, zajděte ke zvěrolékaři.

Strava

Kočky potřebují více masa než psi, a ačkoli některé mají nejpodivnější stravovací návyky, většina koček přivítá obilné výrobky a podobně. Někteří lidé se rozhodou připravovat každodenní stravu pro svou kočku sami, ale to vyžaduje velký přehled a mnoho znalostí jak o stravovacích návycích kočky, tak o složení jednotlivých ingrediencí. V průběhu doby byla vyvinuto mnoho druhů kočičí stravy, u níž je zaručena dobrá kvalita. Pokud se pro ni rozhodnete, můžete si být jisti, že vaše

Kočky mohou být vybíravé v jídle.

kočka dostane veškeré potřebné látky včetně minerálů a vitaminů. Granulovaná strava má výhodu, že se dobře uchovává a že ji můžete nechat v misce i v horkých dnech, na rozdíl od stravy z konzervy a čerstvého masa. Můžete se ale například rozhodnout, že dáte své kočce ráno granule a večer stravu z konzervy nebo vařené maso jako kuře, krůtu, králíka nebo hovězí nebo vařené a vykostěné ryby, např. tresku nebo tuňáka. I jehněčí srdce je odpovídající kočičí strava. Vnitřnosti jako droby nebo plíce nejsou pro kočky vhodné. Kočky totiž potřebují dostatek vysoce hodnotných živočišných bílkovin, které se vyskytují především ve svalovině. Proto se jakýmkoli způsobem postarejte o to, aby vaše kočka dostala všechno, co potřebuje, a to můžete v podstatě udělat jen tak, že jí nebudete dávat jen maso nebo ryby, ale především stravu z konzerv nebo suchou stravu dobré značky. Upřednostněte stravu, v níž nejsou žádné chemické konzervační prostředky, protože některé kočky na ně mají alergické reakce. Nikdy kočkám nedávejte vepřové maso, protože v něm mohou být bakterie, které způsobují nemoc Aujeszského (virová choroba), jež je pro kočky vždy smrtelná. Mnoha kočkám chutná mléko, ale mléko určené pro lidi není pro kočky vhodné, protože z něj mohou dostat průjem. To proto, že mnoho koček nedokáže zpracovat laktózu, a ta je ve všech produktech, které nebyly sterilovány. Mléko má pro kočky příliš malý obsah tuku. Dobrou alternativou může být podání sterilované smetany do kávy nebo šlehačky,

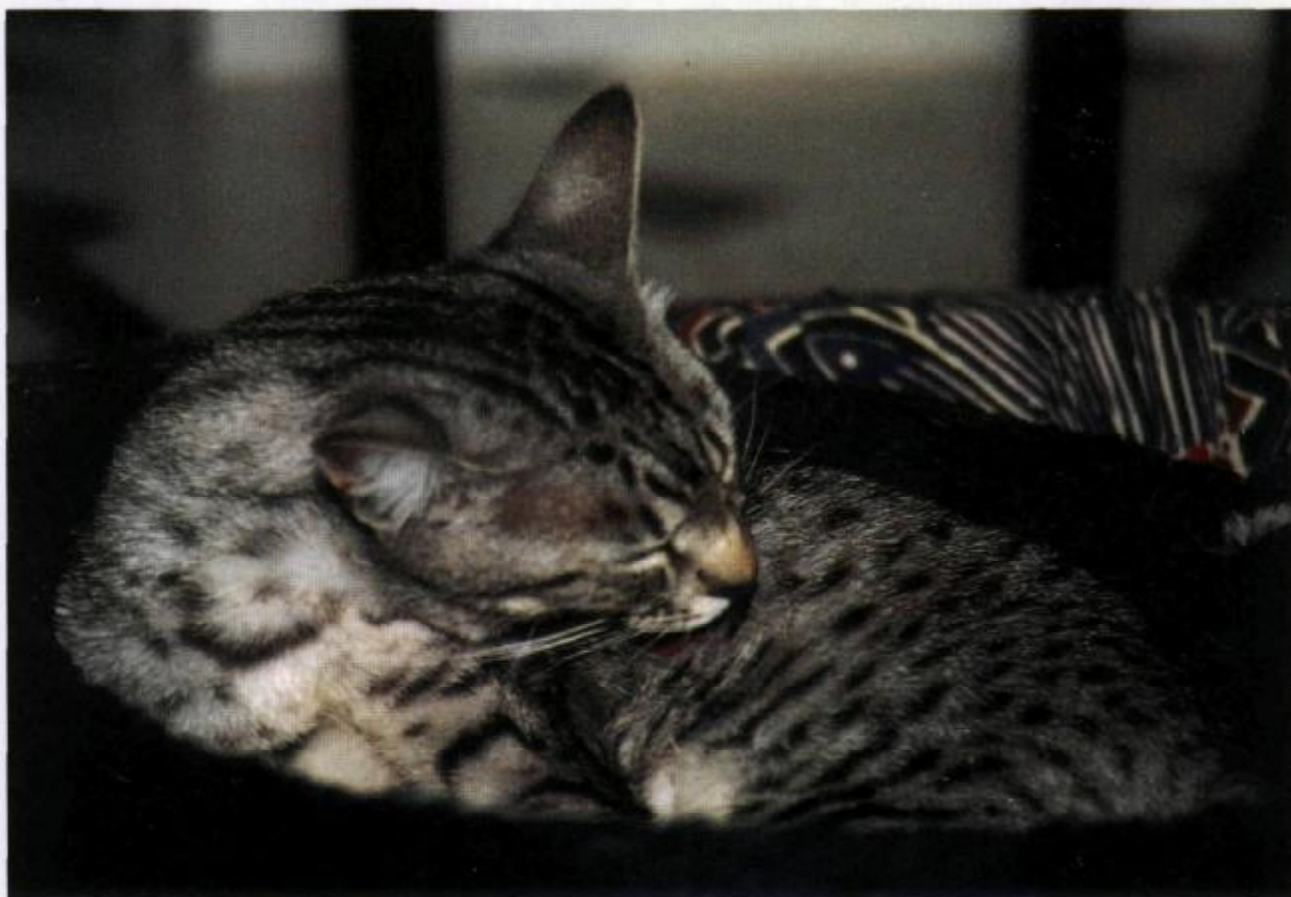
ovšem jen jako něco „extra“. Kromě toho se dají koupit určité značky mléka, které je vyrobeno speciálně pro kočky. Vejce své kočce raději nedávejte. Za prvé nedokáže dobře strávit bílek a za druhé syrová vejce mohou obsahovat bakterie. Většina koček nesežere víc, než potřebuje, takže jim můžete něco dát, když se toho dožadují. Pozor dávejte na vykastrované kočky a kocoury; u nich se snadno může vyvinout neestetické povislé břicho, pokud sežerou více, než je pro ně vhodné, a pokud se vedle toho ještě málo pohybují. Některé kočky jsou v jídle velmi vybíravé, což můžeme přičíst jednostrannému jídelníčku ve věku, kdy byly koťaty (nejsou zvyklé na jiné druhy potravy), ale také rozmazlenosti. Pitná voda, kterou každý den vyměňujeme, musí být samozřejmě vždy v dostatečném množství.

Pojídání trávy

Kočky jsou čistotná zvířata a myjí se několikrát denně. Protože kočka má na jazyku malé papily směřující dozadu, chlupy uvolněné ze srsti spolýká. Kočka, která se může volně pohybovat venku, si čas od času ukousne několik stébel čerstvé trávy. Působí jako přírodní dávidlo – přebytek chlupů totiž zůstává kočce v žaludku, a tak mohou vzniknout problémy. Pokud se vaše kočka nedostane ven, pěstujte doma trochu trávy, aby kočka měla možnost

Tráva je přirozeným dávidlem. Kočka se tak zbavuje přebytku uvolněných chlupů ve svém žaludku.

se svých smotků z chlupů zbavit. Při nedostatku trávy může vaše kočka začít okusovat pokojové rostliny. Kromě toho, že se vám to pravděpodobně nebude líbit, je mnoho pokojových květin pro kočky jedovatých. Když kočka silně líná, kartáčujte a česejte ji častěji. Budete tak šetřit její žaludek. Podle vědců nejedí kočky trávu jen jako dávidlo, ale pravděpodobně také proto, že obsahuje kyselinu listovou, kterou kočky tu a tam potřebují.

Kočí toaleta

Kočí toalety se odlišují jak cenou, tak provedením. Nejlacnější jsou toalety bez krytu, které jsou nejméně praktické. Kočka totiž instinktivně zahrabává svou moč a výkaly, přičemž se může snadno stát, že se náplň kočí toalety přesype přes okraj. Někteří „nepořádní“ uživatelé kočí toalety chodí hezky na ni, ale výkaly pravidelně deponují vedle ní. V tom případě je rozumné zakoupit kočí toaletu s krytem;

nejlepší toalety jsou s předními dvířky a pachovým filtrem ve střeše. Jsou sice dražší, ale zadržují méně příjemné pachy, které souvisejí s vyprazdňováním a močením kočky. Totéž platí pro náplň do kočí toalety. Existuje mnoho různých druhů a většinou se v praxi ukáže, že dražší značky vyhovují lépe a při dlouhodobém používání jsou i levnější než druhy s nižší cenou. Ideální náplň kočí toalety je taková, která ihned po vymočení kočky utvoří tuhou hrudku. Tu lze jednoduše odstranit, přičemž okolní stelivo zůstane čisté a suché. Tuto náplň nemusíte téměř nikdy vyměňovat, stačí ji jen doplňovat.

Blechy

Dokonce i kočky, které se nikdy nedostanou ven, mohou chytit blechy, protože tato nepříjemná zvířátka můžete vy nebo vaše návštěva přinést domů zvenčí, aniž byste to věděli. Velmi jednoduše zpozorujete, zda má vaše kočka blechy, když se

podíváte na místa, na nichž se blechy rády zdržují, jako na kořen ocasu a břicho. Malé černohnědé kuličky jsou bleší výměšky. Blechy jsou pro kočku velkou záležitostí, ale i vy se můžete dočkat nepříjemných překvapení. Blechy se bleskurychle rozmnožují a časový interval mezi několika zanedbatelnými blechami a skutečnou bleší pohromou ve vašem bytě je za optimálních podmínek otázkou pouhých týdnů. Ke koupi je mnoho různých druhů a značek odblešovacích prostředků, z nichž některé jsou přímo špatné, a některé naopak působí velmi dobře. Obecně účinkuje skvěle zásyp, který můžete pořídit u zvěrolékaře. Obojky proti blechám mají stejně jako všechny jiné obojky nevýhodu, že mohou poškodit srst kočky. Nevýhodou sprejů je to, že se kočky mohou polekat jejich zvukem. Pokud chcete blechy vybírat ručně, použijte k tomu nejlépe malý jemný hřebínek. Vedle použití dobrého odblešovacího prostředku pro kočku je nutné ošetřit i okolí a pořádně vysát prach, protože je dokázáno, že 99 % (!)

Blechy mohou být vaší kočce na obtíž.

blech se nenachází na kočce, ale ve stadiu vajíček, larev nebo kukel ve vašem bytě. Časté vysávání je proto nutností a nezapomeňte ošetřit i ostatní domácí zvířata. Kořata nemůžete ošetřit proti blechám jen tak, protože prostředky na odbléšení jsou agresivní a mohou být pro mladá zvířata nebezpečná. Nejlepší a nejbezpečnější je zásyp proti blechám určený pro kořata.

Červi

Červi jsou velkým trápením. Pokud se mohou nerušeně rozmnožovat, mohou v těle kočky způsobit velká poškození. Existují nejružnější druhy červů, nejznámější jsou škrkavky a tasemnice. Většina kořat je už při narození nakažena larvami škrkavky, která získala od matky. Začervení se totiž u kořat nikdy nedá předejít, i když matku pravidelně odčervujeme. Proto chovatelé kořata většinou už v mladém věku odčervují a opakované odčervení předtím, než jdou k novému majiteli, není žádným zbytečným přepychem. Za normální situace je dostačující, když dáte kočku preventivně odčervit jednou za dva roky.

Očkování

Všechny kočky by měly být ve stanovených termínech očkovány proti řadě smrtelných nebo život ohrožujících nemocí, jako jsou kočičí mor, kočičí rýma a chlamydiová pneumonie. Kořata dostávají v prvních týdnech života dostatečné množství protilátek v mateřském mléce, ale jakmile začnou jíst samostatně, nesmíme s očkováním dlouho otálet. Většinou se prvně očkuje kolem osmého až devátého týdne věku. Zvěrolékař vám ke každému očkovanému kotěti vystaví očkovací průkaz, v němž jsou uvedeny údaje o kotěti a to, kdy, proti čemu a kterým prostředkem bylo kotě očkováno. Rovněž je zde uvedeno, kdy musí být očkování zopakováno. Toto schéma vždy svědomitě dodržujte, protože prevence je vždy lepší než léčení.

Příznaky nemoci

Samozřejmě nikdo nechce, aby jeho kočka onemocněla. Pokud máte kotě od dobrého chovatele, dobře se o něj staráte a dáváte mu pestrou stravu, většinou je všechno v pořádku, ale i přes všechnu dobrou péči může přijít nemoc. Rozsah této knihy není dost velký, abychom zde mohli pojednat o všech nemocích, které se u koček vyskytují, ale seznam (možných) příznaků nemoci vám může posloužit jako rukojeť při pochybnostech o zdraví vaší kočky. Tento seznam je dalek dokonalosti, proto v podstatě vždy platí: jste-li na pochybách, kontaktujte svého zvěrolékaře.

Příznaky nemoci jsou mimo jiné:

- Průjem (ne ve všech případech).
- Potíže při močení a vyprazdňování.
- Výkaly nebo moč odlišné barvy.
- Viditelná mžurka (třetí víčko).
- Výtoky z nosu nebo očí a u koček z vagíny.
- Zvýšení teploty.
- Náhlá nečistotnost bez zřejmého důvodu.
- Odlišné stravovací návyky (žere málo nebo vůbec ne, více pije).
- Odlišné chování (velmi klidná, stažená do sebe, plachá).
- Vyrážka na kůži.
- Náhlé vypadávání chlupů nebo holá místa.
- Slintání.
- Kočka se o sebe přestane starat.
- Hubnutí.
- Celkově špatná kondice.
- Nafouklé břicho.
- Potíže s chůzí.
- Častější zvracení potravy (nezaměňovat s vyzvracenými chlupy).

Omezení porodnosti

Pokud nemáte v plánu držet si svého kocoura jako chovného nebo nechcete, aby vaše kočka vrhla kořata, je nejlepší dát je vykastrovat. Kastrovaní kocouři si neznačkují své území a nemají (už) sklon vzdalovat se od domu. Nevykastované kočky (především orientálních plemen) jsou ustavičně v říji a využívají každého nestřeženého okamžiku, aby utekly ven. Často je nemožné zabránit tomu, aby kočka nevyklouzla ven. Vzhledem k tomu, že svět je zaplaven neušlechtilými kočkami, jimž se jen s obtížemi hledá domov, není vlastně čestné nechat kočku „jen tak“ mít kořata. Pokud jste na pochybách anebo chcete mít od kočky mladé, můžete si u zvěrolékaře obstarat prostředky, jimiž říji dočasně potlačíte, protože kastrace je trvalý zásah, který se už nikdy nedá zrušit. Kočky by v podstatě měly mít kořata už před svým druhým rokem věku – pak už je to obtížnější, proto kastraci neodkládejte déle, než je to nutné. Panuje pověra, že kočky by měly mít před kastrací kořata. Pokud nemáte pro všechna kořata z vrhu zajištěno, komu je pak dáte, neměli byste se do toho pouštět. Měli byste také vědět, že u koček je známý stejný druh viru jako u lidí, totiž kočičí virus AIDS (tzv. FIV-virus). Tento virus se přenáší stejným způsobem jako u lidí; stejně jako u lidí je nevléčitelný a znamená pro kočku, která takto onemocní, skutečně dlouhou cestu utrpení. Kočičí AIDS nelze přenést na člověka. (FIV-virus je specifický pro kočky.) Stejně jako u lidí vyskytuje se i u koček

Kočka v říji.

virová forma leukémie. Ani ta není přenosná na člověka (tzv. FELV-virus). Tato nemoc se u koček přenáší přímým kontaktem, jako krytím, mytím a při rvačkách, a vede, stejně jako kočičí AIDS, nakonec neodvolatelně k smrti. Proti kočičímu AIDS a kočičí leukémii momentálně bohužel není k dispozici žádná dobrá preventivní očkování. Zodpovědní chovatelé proto vždy dávají své kočky preventivně testovat, zda tyto viry nemají. Pozn. red. Proti kočičí leukémii (leukóze) existuje už i u nás několik let účinné očkování.

Místo pro kočku

Většina lidí nepouští své ušlechtilé kočky volně ven, protože existuje riziko, že je někdo ukradne. U všech volně pobíhajících koček existuje riziko dopravní nehody, zranění, otrávení nebo zavlečení nakažlivé nemoci domů. Nekastrovaná kočka nebo kocour by neměli volně pobíhat vůbec nikdy! Pokud nechcete své kočky vystavovat žádnému riziku, a přitom chcete dát kočkám možnost pobytu na čerstvém vzduchu, bude pro vás ideální možností kočičí voliéra. Pokud tato voliéra navazuje na okno nebo dveře, dostane se kočka bez problémů ven. Někteří lidé zacloní svou zahradu tak, aby pro kočku bylo velmi obtížné překročit její hranice. Většinu koček dokonale odradí malý drát

Skutečný kočičí ráj: v této zahrádce tvoří zábranu, aby kočky neutekly, mříž stočená dovnitř a ostnatý drát.

Balkon opatřeným jemným průhledným pletivem skýtá kočkám možnost proběhnout se na čerstvém vzduchu.

pod proudem kolem ohrady nebo vysoký a dovnitř zahnutý plot. Balkon můžete zahradit jemným drátěným pletivem, aby se kočka dostala ven, ale nemohla spadnout. Díky kočičím dvířkům ve dveřích může kočka podle libosti chodit ven nebo zase dovnitř. Takovéto úpravy nejsou laciné, ale kutilové to mohou s trochou tvořivosti a přiměřeným rozpočtem zvládnout.

Kočku můžeme mít i uvnitř v domě. Upevněte však na okna dobré, pevné sítě, abyste mohli větrat, aniž by kočka mohla vyběhnout ven. Některým lidem připadá smutné mít kočku jen doma nebo v kočičí voliéře, ale je i mnoho lidí, které ruší volně pobíhající kočky, jež znečišťují cizí zahrady. Pokud si kočky už jako koťata zvyknou na život v domě, velká většina z nich nebude nijak toužit po svobodném životě, ale samozřejmě to neplatí pro všechny kočky. Pokud nedisponujete velkým domem a nehodláte kočce nabídnout výběh ven, uděláte dobře, když si zvolíte nějaké klidné plemeno nebo se postaráte o to, abyste doma měli pořádná škrabadla,

šplhadla a dostatek hraček, aby se kočka nemusela nudit.

Výchova

Pokud si vezmete do rodiny koťátko, zjistíte, že nebude mít ani potuchy o pravidlech, která u vás v rodině panují. Ta budete muset kočce vštípit sami. Některá koťata se pořádku učí snadněji než jiná, která tvrdošíjně pokračují v nežádoucím chování. Mnoho lidí si nepřeje, aby jim kočka ležla na kuchyňskou linku nebo na stůl a spala u nich v posteli, zatímco jiným lidem to nedělá žádné problémy. Tresty omezte na minimum a vždy je dobře promyslete.

Bití a hněv má většinou za následek, že se vaše kočka stane plachou a začne se vám vyhýbat. Můžete zavolat rozzlobeným hlasem „Fuj!“, ale je velká šance, že takto kočka zanechá nežádoucí činnosti, jen když budete nablízku. Proud vody z vodní pistole, který si kočka nebude spojovat s vaší přítomností, se většinou postará

Kočky si rády hrají, proto se postarejte, abyste měli doma dostatek hraček.

Díky kočičím dvířkům ve dveřích se může kočka sama rozhodnout, kdy půjde ven a kdy se vrátí.

o to, aby si kočka šla hledat zábavu jinde. Mladá koťata jsou hravá, a ačkoli jim do jisté míry musíte dát prostor tuto hravost projevit, nesmí to samozřejmě nikdy dojít tak daleko, že si kočka navykne šplhat vám po džínsách nebo sekat po vás drápky. Odnaučte kotě surovým hrám tím, že mu dáte jasně najevo, že s během věcí nesouhlasíte.

Téměř všechna koťata se sama od sebe velmi rychle naučí čistotě. Ukažte kotěti při jeho příchodu domů, kde může vykonávat své potřeby, a zpočátku používejte stejnou značku náplně do kočičí toalety, na jakou bylo zvyklé u chovatele. Pak byste neměli očekávat žádné nehody.

3 Pořízení ušlechtilé kočky

Kotě britské krátkosrsté kočky činčily.

Kde si koupit ušlechtilou kočku

Existuje jedno místo, kde naleznete spolu mnoho chovatelů i s kočkami nejrozličnějších plemen: výstava koček. Taková událost se často inzeruje v novinách. Můžete také zkontaktovat některý z klubů chovatelů koček a zeptat se na některou z chystaných výstav u vás v okolí. Na výstavě koček se můžete zorientovat a pohovořit si s chovatelem a milovníky koček nejrozmanitějších plemen. Přitom se také můžete sblížit s jedním nebo vícero spolky chovatelů koček, abyste se zeptali, zda někdo ze členů nemá kořata plemene, které hledáte. Adresy spolku chovatelů koček najdete v časopisech se zvířecí tematikou. Pokud nevyklučujete, že byste v pozdějším stadiu se svými kořaty navštěvovali výstavy nebo že byste se později možná sami začali věnovat plemenitbě, bude rozumné, abyste se o daném plemeni dozvěděli co nejvíce. Tím, že budete hovořit s různými chovateli, řadu z nich navštívíte a stanete se členem spolku chovatelů koček, naučíte se více o tom, jak to chodí u plemene koček, které si zvolíte, a lépe se připravíte. Ačkoli u ušlechtilých koček jsou známi rodiče a prarodiče, a tím se do jisté míry dá předpokládat zevnějšek a charakter kořat, nemůže vám žádný chovatel zaručit, že z vašeho kotěte vyroste šampion. Může vám jen dopomoci ke kotěti z vynikajících (pra)rodičů, které už v mladém věku vykazuje správnou barvu, strukturu srsti a určité tělesné znaky typické pro plemeno. To, zda se tyto vlastnosti budou dále vyvíjet v pozitivním smyslu, zůstává otázkou štěstí a je to také závislé na způsobu, jakým se o zvíře budete starat. Na druhé straně se rodí také kořata, na nichž chovatel už v raném stadiu pozná, že nebudou zcela vyhovovat standardům plemene. Tato kořata se většinou prodávají jako „domácí mazlíčci“ za nižší cenu, než

Vlevo: Žádný chovatel vám nedá záruku, že z vašeho kotěte vyroste šampion.

je obvyklé. Pokud nemáte zájem kočky chovat a vystavovat, ale hledáte domácí zvíře s výrazným zevnějškem, mohlo by pro vás být takovéto kotě dobrou volbou. Rozdíly v nuancích, které dělají kočku vhodnou nebo nevhodnou pro výstavní kariéru, jsou pro laika často sotva postřehnutelné, a i když už vám jsou nápadné, můžete se nechat malými chybičkami své kočky okouzlit. Někteří chovatelé vám dají podepsat formulář, v němž slíbíte, že dáte kocoura nebo kočku „s chybičkami“, až pro to uzraje čas, vykastrovat. Tím má chovatel zaručeno, že chyby, které jeho chovný produkt vykazuje, nebudou předávány dalším generacím.

Body k zamyšlení

Když jdete k chovateli, abyste se podívali na kořata, dávejte si dobrý pozor na řadu věcí. U většiny chovatelů pobíhá po domě, eventuálně v katerii, více koček, ale pokud

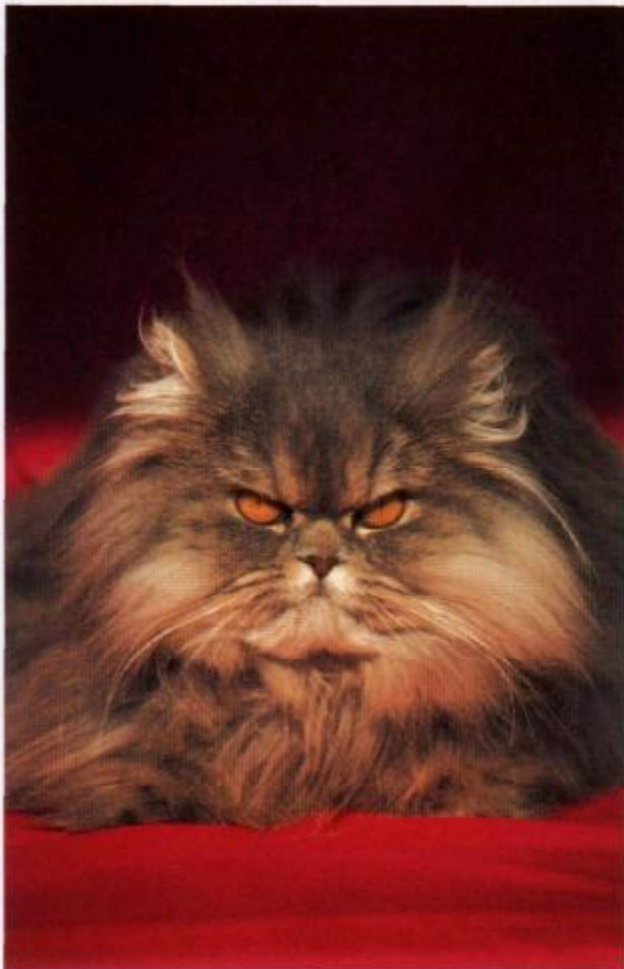
tam je doslova a do písmene kočičí hemžení, není to žádné dobré znamení. Kočky potřebují pozornost a péči a když má někdo příliš mnoho koček, nemůže jim ji nikdy poskytnout v potřebné míře. Kromě toho si všimněte, jdou-li vám koťata volně vstříc. Duševně a tělesně zdravá koťata vidí v návštěvě vítané zpestření každodenního chodu věcí. Chovají se zainteresovaně a otevřeně, a když jsou vzhůru, demonstrují svou hravost. Koťata, která vyrůstají v samostatné místnosti a nebyla příliš v kontaktu s lidmi, jsou často zdrženlivější a mohou působit bázlivě nebo nezaujatě. Vzhledem k tomu, že koťata prožívají u chovatele nejdůležitější fázi svého života, totiž období, kdy si mimo jiné zvykají na styk s lidmi, je důležité, aby chovatel svá koťata dobře vedl a nechal je vyrůstat uprostřed své rodiny, aby v pozdějším věku stabilně reagovala ve výjimečných situacích a při setkání s jinými zvířaty a lidmi. Pokud je to všechno v pořádku, podívejte se, zda koťata působí zdravým dojmem. Výtoky z nosu a očí, špinavá ouška nebo stopy průjmu nejsou dobrými znameními.

Nechejte koťata, která vykazují tyto symptomy, kde jsou, protože v sobě mohou mít nemoc. Dalšími náznaky, že něco není v pořádku, jsou mimo jiné příliš kulatá břívka a holá místa v srsti, která mohou mít různé nepříjemné příčiny. V takových případech, které se naštěstí nevyskytují často, samozřejmě nesmíte jít v žádném případě ještě týž den do jiné chovné stanice v souvislosti s nebezpečím přenesení

Perská dlouhosrstá kočka krémová

Perská dlouhosrstá kočka.

nákazy! Nikdy si také nevybírejte „to vza-
du“, protože většinou existuje oprávněný
důvod, proč je toto kotě o mnoho menší
a méně odolné než ostatní. Seriózní cho-
vatel nepředá svá kořata novému majiteli
nikdy před dosažením dvanácti týdnů vě-
ku a dává svá starší zvířata vždy testovat
na kočičí leukémii a kočičí AIDS, proti
kterým bohužel (ještě) stále neexistuje
100% důvěryhodná vakcína.

Organizace chovu koček

Na celém světě jsou různé organizace,
které se zabývají chovatelskými předpisy,
vydáváním plemenných knih a organizo-
váním výstav koček. V hrubých obrysech
se chov ušlechtilých koček koncentruje
v řadě oblastí – Amerika, Kanada a Japon-
sko, západní Evropa, východní Evropa
a Rusko, Austrálie, Nový Zéland a Jižní
Afrika. V těchto oblastech je jedna nebo

Mnohým kočkám se líbí spát u sebe.

více zastřešujících organizací s organiza-
cemi, jež jsou na ni napojeny. Protože
chovatelé koček se neodlišují od jiných lí-
dí, existuje mnoho různých sdružení a po-
boček. Některé velké zastřešující organi-
zace jsou: CFA (Cat Fanciers Association,
Inc.), která má nejvíce napojených sdrů-
žení v Severní Americe, Kanadě a Japon-
sku; TICA (The International Cat Associa-
tion), která rovněž operuje v Severní
Americe a Kanadě; GCCF (Governing
Council of the Cat Fancy), který je doma
ve Velké Británii; a FIFe (Fédération In-
ternationale de Feline), která má nejvíce
napojených sdružení v Evropě, na Dálném
východě a v Jižní Americe. Dále je v Evro-
pě mnoho sdružení a spolků, které nejsou
napojeny na žádný zastřešující orgán. To
jsou takzvaní nezávislí. Ti spolupracují,
spíše co se týče vzájemného vystavování
koček a uznávání plemen.

*Německá doga a černě tygrováná orientální polodlou-
hosrstá kočka*

V Jižní Americe jsou různé kluby, které spolupracují. V Austrálii a na Novém Zélandu myšlenka jednoho zastřešujícího orgánu v podstatě nikdy nevznikla, což asi souvisí s nezávislou mentalitou tamních lidí. Existuje tam velké množství klubů a federací, které někdy dobře spolupracují, a někdy ne. Nejen v samotných zastřešujících orgánech, ale také mezi sdruženími jsou rozdíly, pokud se jedná o otázku, která plemena a zbarvení jsou plně uznána. Většinou jsou „větší“ zastřešující orgány trochu zdrženlivější v uznávání než menší nebo volné organizace. V této knize budeme hovořit o co možná největším počtu známých, ale i méně známých ušlechtilých koček a zobrazeny zde budou kočky s nejrůznějšími barvami kresbami srsti. Přitom jsme nebrali v potaz, zda je pleme-

no nebo barva určitým sdružením nebo organizací uznáno, nebo ne. Tato encyklopedie je určena lidem, kteří hledají plemeno, jež by pro ně bylo vhodné, a zobrazení ukazují barvy plemen. Pokud máte v plánu chodit na výstavy nebo pokud chcete začít s chovem, je radno navázat kontakt s jedním nebo více sdruženími, abyste se informovali o stavu věcí plemene, které jste si vybrali. V této encyklopedii naleznete také řadu dosti vzácných plemen a není vyloučeno, že budete muset kotě, jehož výběr upřednostníte, dovézt z jiné země, nebo dokonce z jiného světadílu. I přitom vám mohou lidé z chovatelské organizace pomoci. Mohou vám dát adresy nebo telefonní čísla zahraničních sdružení a tam se můžete informovat na chovatele vzácné rasy, kterou sháníte.

Perská dlouhosrstá kočka krémová

4 Barvy srsti

Pro mnoho lidí, kteří (ještě) nevědí tolik o barvách srsti koček, mohou názvy, jež chovatelé různým barvám srsti dávají, znít velmi komplikovaně. Abychom těmto lidem trochu pomohli, poodhrneme nyní trochu roušku tajemství. Popisy různých barev srsti a kreseb srsti však nejsou kompletní; rozhodli jsme se pojednat o těch, které se vyskytují nejvíce.

Melaniny

Barva srsti u koček vzniká malými pigmentovými zrnky v srsti, které se mohou odlišovat formou, velikostí a množstvím. Tato pigmentová zrnka se nazývají melaniny. Všechny barvy, které se u koček vyskytují, mají původ v pouhých dvou druzích „základních melaninů“: eumelanin způsobuje černou barvu srsti a phaeomelanin způsobuje červenou barvu. Pokud zrnka eumelaninu vlivem mutace změní tvar, způsobí to jinou, světlou srst a uvidíme, že barva srsti není černá, ale čokoládová (chocolate) nebo například skořicová (cinnamon). U phaeomelaninu nejsou takovéto odchylky tak zřetelně viditelné jako u eumelaninů; proto se různým odstínům červené barvy, které má kočka v srsti, říká prostě „červená“.

Ředěné barvy

Zředěná barva vzniká, když se řada melaninů „splete“, čímž se zmenší intenzita barvy. Černá se stane modrou, čokoládová se stane lilovou a skořicová se stane plavou. I červená barva se může zředit; pak hovoříme o krémově zbarvené srsti.

Tabby – kresba srsti

Kočky s kresbou jsou kočky, které laikové

nazývají „kyperské“ nebo „tygrované“. Existují čtyři různé kresby srsti: s tickingem (ticked), tygrovaná (mackerel), tečkovaná (spotted) a mramorovaná (blotched). Kresba vzniká určitým genem, který potlačí pigmentaci na určitých místech srsti, čímž vzniknou v chlupech „proužky“, tzv. ticking. (Vzpomeňte si třeba na srst divokého králíka.) Pokud se dobře podíváte na jeden chlup ze srsti kočky s kresbou, uvidíte, že chlup má střídavě černobéžové a černé proužky. Tmavší proužky udávají skutečnou barvu srsti. Kočka, jejíž kresba je modrá a vykazuje mramorovanou kresbu, se nazývá modře mramorovaná nebo blue tabby blotched. Rozdíl mezi tygrovanou a tečkovanou kresbou je někdy malý, protože tyto dvě kresby spočívají ve stejném genu. Tečkovaná kočka je vlastně tygrovaná, jejíž proužky jsou přerušovány. Kočky s kresbou se také nazývají kočky s aguti, protože v podstatě každá kočka nese gen pro určitou kresbu, ale tato kresba se nám zviditelní jen v případě, že kočka má také gen aguti. Kočka bez jakékoliv kresby srsti se nazývá kočka nonaguti. Červené a krémově zbarvené kočky mají kresbu srsti více méně vždy – i kočky, které nenesou žádný gen aguti – a to může někdy být příčinou omylu a vždy to znamená jistý chovatelský problém.

Orientální krátkosrstá kočka čokoládově tečkovaná

Želvovinové kočky

Želvovinové zbarvení se nazývá také tortie (hovorově „želva“). Želvovinové kočky jsou téměř vždy samičky. V želvovinové srsti vidíme jak eumelaniny, tak phaeomelaniny; kočka má tedy kombinovanou černou a červenou barvu srsti, ale srst může být stejně dobře čokoládová s červenou nebo skořicová s červenou. Hodně se vyskytuje i zředěné želvovinové zbarvení. Srst je pak modrá s krémovou, lilová s krémovou nebo plavá s krémovou. Někdy množství eumelaninu převažuje nad phaeomelaninem. Kočka je pak téměř celá černá (nebo čokoládová, skořicová, modrá, lilová nebo plavá) s trochou červené nebo krémové, ale skvrny mohou tvořit i dosti velká ohraničená místa, nebo jsou naopak velmi malé a promísené. Tuto kresbu i přesto nazýváme želvovinovou. Základní barva srsti je vždy černá nebo jde o její odvozeninu. Černo-červená

Orientální krátkosrstá kočka čokoládová želvovinová

želvovinová kočka se nazývá černá želvovinová (nebo black tortie) a kočka s lilovou a krémovou želvovinovou srstí se nazývá lilová želvovinová (nebo lilac tortie). Želvovinová kočka může mít i mnoho nebo málo bílých skvrn. U nás se kočkám této barvy často říká „májové kotě“ nebo „tříbarevná kočka“ (pozn. red.), ale „oficiálně“ je nazývána želvovinová s bílou.

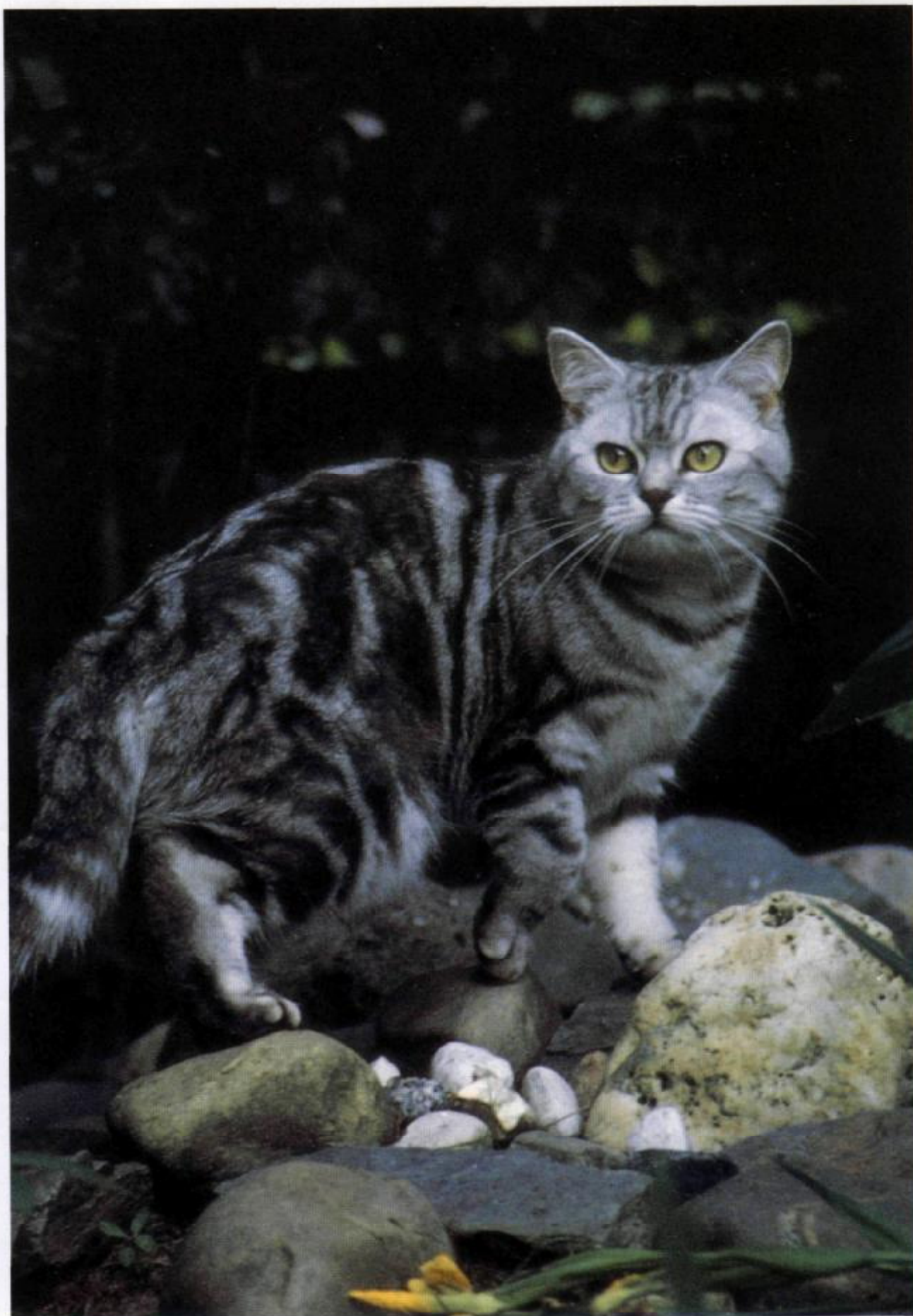
Tortie tabby (želvovinové kočky s kresbou)

Želvovinové kočky s kresbou (tortie tabby) mají srst, v níž nalezneme jak eumelaniny, tak phaeomelaniny; vedle toho uvidíme, že kočka má na některých místech chlupy, které vykazují střídavě tmavěji a světleji zbarvené proužky. Jsou to tedy kočky, které mají želvovinovou kresbu a tabby kresbu. Kočka, jejíž základní barvou (vždycky eumelanin) je na-

Turecká angora černě želvovinově tygrovaná s bílou

Britská krátkosrstá kočka s černou stříbřitě mramorovanou kresbou

příklad čokoládová, s tabby kresbou, která je tu a tam patrná skrz želvovinové skvrny, se nazývá čokoládová želvovinová tygrovaná nebo chocolate tortie tabby mackerel. Pokud má tato kočka v srsti také bílou, nazývá se čokoládová želvovinová tygrovaná s bílou nebo chocolate tortie tabby-mackerel s bílou. Želvovinová, která vykazuje výhradně v červených nebo krémově zbarvených skvrnách do jisté míry kresbu srsti, není tortie tabby, protože u těchto barev je vždy přítomná více či méně viditelná kresba srsti – i když kočka nenese žádný gen aguti. O tortie tabby hovoříme tedy teprve, když základní barva (černá, čokoládová, skořicová, modrá, plavá nebo lilová) ukazuje kresbu srsti.

Colour points (akromelanické odznaky)

Kočky se světlou barvou na těle a tmavěji zbarvenou maskou, ušima, končetinami

a ocasem nalezneme mimo jiné mezi siamskými kočkami a posvátnými kočkami z Barmy. Taková kresba se nazývá „colour point“, ale také himálajské odznaky. „Opravdová“ barva srsti kočky je ta tmavší barva na odznacích. To jsou „extremity“ neboli koncové části těla kočky. Týkají se

Britská krátkosrstá kočka černě tečkovaná

hlavy, končetin, ocasu a u kocourů šourku. Příčinou toho, že se skutečná barva kočky projevuje pouze tam, je to, že na těchto částech těla je nejnižší tělesná teplota. U částečného albinismu, což je v podstatě odznakový faktor, se může barva ještě jednotlivě vyskytnout. Kočky s akromelanickými odznaky mohou mít všechny barvy, které byly shora popsány. Odznaky mohou být tedy zbarveny jednobarevně (v tzv. plné barvě), ale vyskytují se také želvovinové, želvovinové s kresbou a s tabby kresbou. Kočky s akromelanickými odznaky mají vždy modré oči.

Stříbřitost

Kočky s bílou podsadou, čímž máme na mysli, že chlup od kořínků je bílý a teprve v polovině nebo na konci vykazuje „skutečnou“ barvu, se nazývají stříbřité. Stříbřitost spočívá ve zvláštním genu (gen inhibitor), který pigmentaci od kořene tak silně zbrzdí, že celkově není ve chlupu žádný pigment u kořínku. V závislosti na množství „stříbra“ ve chlupu kočky, přítomnosti či nepřítomnosti kresby srsti a „pravé“ barvy kočky existují pro tento fenomén různá pojmenování. Tyto názvy najdete u popisu jednotlivých plemen, kde jsou aplikovány. Gen inhibitor se může projevit u nejrůznějších barev a barevných kreseb. „Skutečnou“ barvu srsti kočky najdeme na špičkách chlupů. Želvovinová kočka s kresbou například s černou základní barvou, více či méně mramorovanou kresbou a stříbřité bílou podsadou, se nazývá černě stříbřitá tortie tabby blotched nebo černě stříbřitá želvovinová mramorovaná.

Bílá

Jedna z nejstarších barev domestikovaných koček je čistě bílá. Tato zvláště krásná barva srsti přitahuje člověka už po staletí. V Turecku nosí bílá kočka s jedním zlatým a jedním modrým okem štěstí. Or-

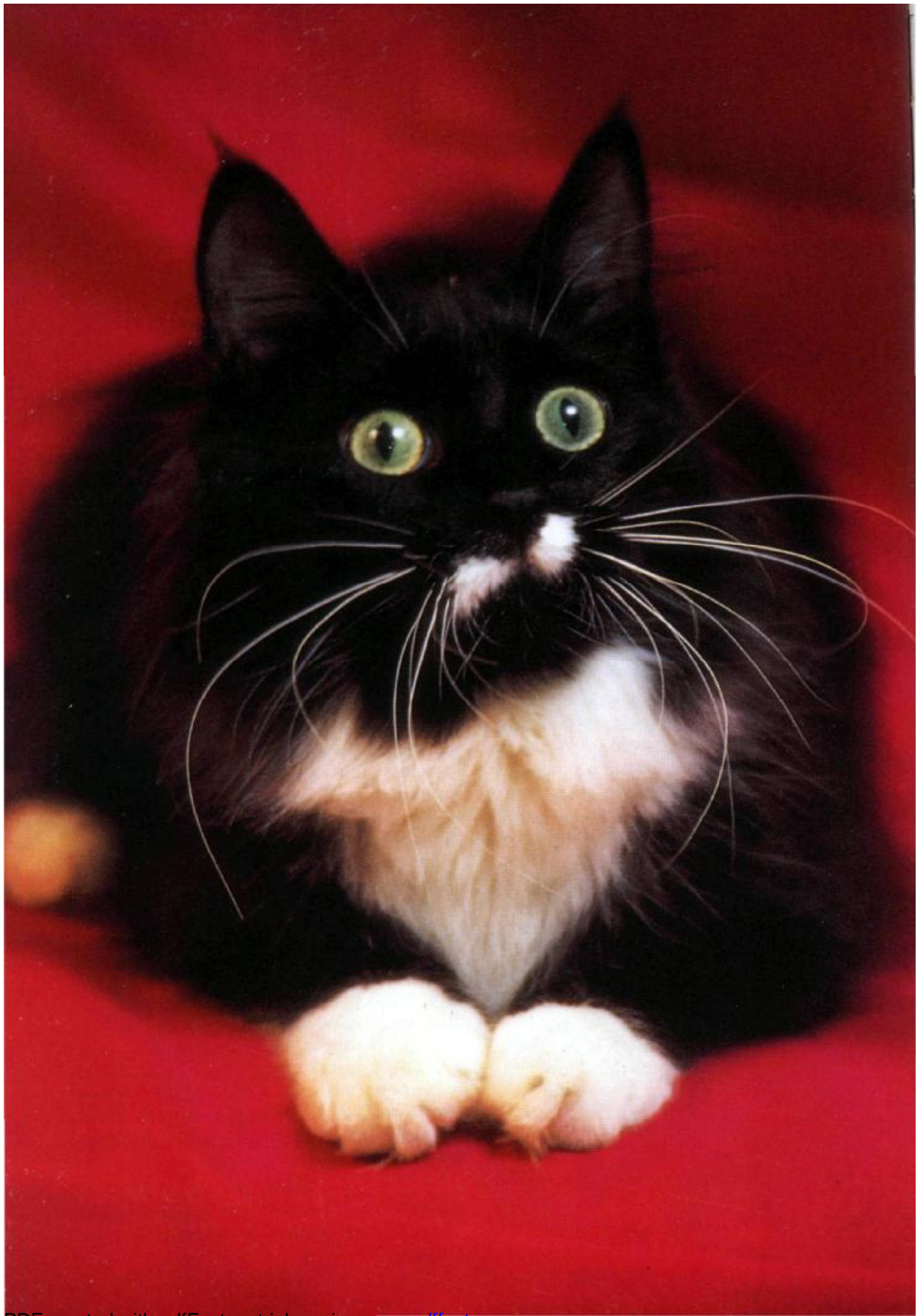
todoxní Turek věří tomu, že milovaný vůdce Atatürk se reinkarnuje v bílou kočku s dvoubarevnými očima. Také v Evropě se o bílé kočce už od středověku – na rozdíl od černé – věřilo, že nosí štěstí. Níže probíráme vyskytující se formy bílé u koček.

DOMINANTNÍ BÍLÁ

Bílá barva srsti je téměř vždy způsobena dominantním genem. Můžete si to představit jako „povlečení“ na skutečné barvě kočky. Bílá kočka tedy nevykazuje svou vlastní barvu srsti; vrstva srsti neobsahuje žádné pigmentové buňky. Dominantní vlastnost, která to způsobuje, se stará o to, aby se tento pigment nevytvářel. Bílá kočka může mít různou barvu očí. Nejvíce se vyskytuje kočka s oranžovými nebo zelenými očima. Mnohem vzácnější je kočka odd-eyed, která má jedno oko modré a druhé zlaté nebo zelené. Ze všech nejméně se vyskytuje čistě bílá kočka s oběma modrými očima. S chovem bílých koček jakéhokoli plemene je spojeno mnoho obtíží, protože část jich je hluchá. To souvisí s nepřítomností pigmentace v chlupěch. Chlupy jsou totiž i ve vnitřním uchu kočky, a když do ucha dorazí zvukové vlny, rozechvívají se. Pokud v těchto chlupěch chybí pigment, schází jim dostatečná pevnost, aby se daly do pohybu, čímž není předán signál sluchovým nervům, a nedosáhne tudíž mozku. Většina bílých koček pigment ve chlupěch vnitřního ucha naštěstí má. Nedoporučuje se však křížit dvě bílé kočky, protože možnost hluchého potomstva je velmi velká. Ani hluché kočky se samozřejmě nesmějí plemnit.

OSTATNÍ BÍLÉ KOČKY

Sporadicky se u koček vyskytuje ještě jiný bílý gen. Týká se tzv. modrookého albinismu. Tato dědičná vloha se dědí recesivně. Najdeme ji především u koček z Dálného východu a řady amerických siamských linií. U domestikovaných koček se skutečný červenoooký albín doposud ještě neobjevil.

5 Genetika

Většina chovatelů, kteří očekávají vrh koťat z určité kombinace, vám řekne napřed, které barvy budou koťata pravděpodobně mít a jestli budou krátkosrstá nebo dlouhosrstá. Tito chovatelé nejsou jasnozřiví, jen se ponořili do kočičí genetiky. Vlastnosti jako barva srsti a délka srsti, ale také stavba těla a mnoho dalších věcí, jsou totiž podmíněny geneticky, a pokud má chovatel přehled o vlastnostech rodičů a prarodičů koťat, může provést jednoduchý výpočet pravděpodobnosti. V této encyklopedii používáme různé termíny z genetiky, a ty můžete dobře pochopit jen tehdy, když budete vědět něco o genetice (nauce o dědičnosti). Proto se v této kapitole podíváme genetice trochu na zoubek. Genetika není tak složitá, jak vypadá: ovládáte-li základní principy, ušli jste už pořádný kus cesty!

Základní genetiky

Kočky mají v každé buňce svého těla devatenáct párů chromozomů, v nichž je uložena genetická informace. Výjimku tvoří vajíčka koček a spermie kocourů. Tyto buňky obsahují totiž devatenáct samostatných chromozomů; ty chromozomy jsou libovolnou polovinou chromozomového páru. To je logické, protože při spojení vajíčka se spermií vytvoří devatenáct samostatných chromozomů kocoura a devatenáct samostatných chromozomů kočky opět chromozomové páry, které společně obsahují veškeré dědičné vlastnosti, které jsou nutné pro vznik kočky. Koťe tedy dostane polovinu dědičných vlastností od kocoura a polovinu od kočky. Tyto ge-

ny se nesmísí; o to se postarala příroda. Smísení by totiž znamenalo, že ze zkřížení červené a bílé kočky bychom očekávali krémově zbarvená koťata a z dlouhosrstých a krátkosrstých koček polodlouhosrstá. Jenže tak tomu není, protože některé geny jsou dominantní a jiné zase recesivní. Dominantní znamená, že tato vlastnost převládá a vždy se bude projevovat na zevnějšku kočky s dotyčným genem. Recesivní znamená, že vlastnost vyjde najevo teprve tehdy, když není potlačena dominantním genem. Pokud by měla recesivně dědičná vlastnost vystoupit do popředí, muselo by koťe dostat stejný recesivní gen jak od kocoura, tak od kočky.

Tato kočka má dvě recesivní vlastnosti: modrou barvu srsti a dlouhou srst.

Vlevo: Černobílá mainská mývalí kočka

PŘÍKLAD

Pro názornost si probereme jednoduchý příklad. Černá barva srsti, označovaná velkým písmenem D, je dominantní nad modrou barvou srsti, označovanou malým písmenem d. Pokud bychom pářili čistokrevného chovného černého kocoura (DD) s čistokrevnou chovnou modrou kočkou (dd), získalo by kotě jeden jediný dominantní gen pro černou (D) od kocou-

Britská krátkosrstá kočka se stříbřitou kresbou

ra a jeden recesivní gen pro modrou (d) od matky kočky. Protože dominantní gen vždy převáží nad recesivním genem, bude mít kotě černou srst a ponese nejen tento (pro každého viditelný) dominantní gen pro černou; kotě bude mít ve své dědičné výbavě také recesivní gen pro modrou od matky. Genetický kód tohoto kotěte bude Dd. Teoreticky budeme nyní toto kotě pářit s kotětem ze stejného vrhu, které nese stejnou genovou kombinaci (Dd) pro barvu srsti. I koťata z této kombinace dostanou od každého rodiče libovolnou polovinu chromozomového páru. Mohou se tedy setkat jak dva dominantní, tak dva recesivní geny nebo jeden dominantní a jeden recesivní gen. Protože při každém splnutí vajíčka se spermií je možná jiná kombinace, očekávejme z tohoto křížení následující barvy:

- Jedno nebo více koťat může získat od obou rodičů recesivní gen pro modrou srst: koťata budou modrá a genetický kód je dd.

- Jedno nebo více koťat může získat od obou rodičů dominantní gen pro černou. Barva srsti pak bude černá a genetický kód DD.

- Jedno nebo více koťat může od jednoho rodiče získat recesivní gen pro modrou a od druhého rodiče dominantní gen pro černou. Barva srsti těchto koťat je vždy černá, protože převažuje dominantní černý gen, ale geneticky v sobě nesou modrou a mohou ji předat následujícím generacím. Genetický kód těchto zvířat je pak Dd.

Za normálních okolností byste ve vrhu koťat měli očekávat, jak je to popsáno výše, více koťat černých než modrých, a dokonce není vyloučeno, že se nenarodí žádná modrá koťata. Na základě genetických kódů však můžeme udělat propočít pravděpodobnosti pro barvu, kresbu a délku srsti. Šance na černá koťata, která nesou dva geny pro černou, je z této kombinace procentuálně viděno 25 %, šance na černá koťata, která nesou jak gen pro černou, tak gen pro modrou, je 50 % a šance na modrá koťata, která pochopi-

To, že na kůži chybí chlupy, má na svědomí recesivní gen.

telně nesou dva geny pro modrou, je opět 25 %. Pokud jste vše dobře pochopili, můžete se sami pustit do jednoduchých výpočtů pravděpodobnosti. Budete k tomu potřebovat vědět, jaké vlastnosti jsou u koček dominantní a jaké jsou recesivní. Níže naleznete výčet barev a vlastností.

Dominantní a recesivní vlastnosti

Vlastnosti v levém sloupečku jsou dominantní vůči vlastnostem v pravém sloupečku.

Osrstění:

krátké chlupy
normální osrstění
normální osrstění

drátovitá srst
zvlněná srst
(Selkirk rex)

dlouhé chlupy
bezsrstost
zvlněná srst (devon, kornyš a bohemia (český) rex)
normální osrstění
normální osrstění

Barvy:

plná pigmentace

černá
černá
červená
čokoládová
čokoládová
skořicová
bílá skvrny
bílá (dominantní)

barmské, tonkinské a siamské zesvětlení (tj. geny albinotické série)
modrá
čokoládová
krémová
lilová
skořicová
plavá
kompletní zbarvení
všechny ostatní barvy

Kresby a zbarvení:

tabby-kresba
habešská kresba (s tickingem)
tygrovaná nebo skvrnitá
stříbřitě bílá
podsada

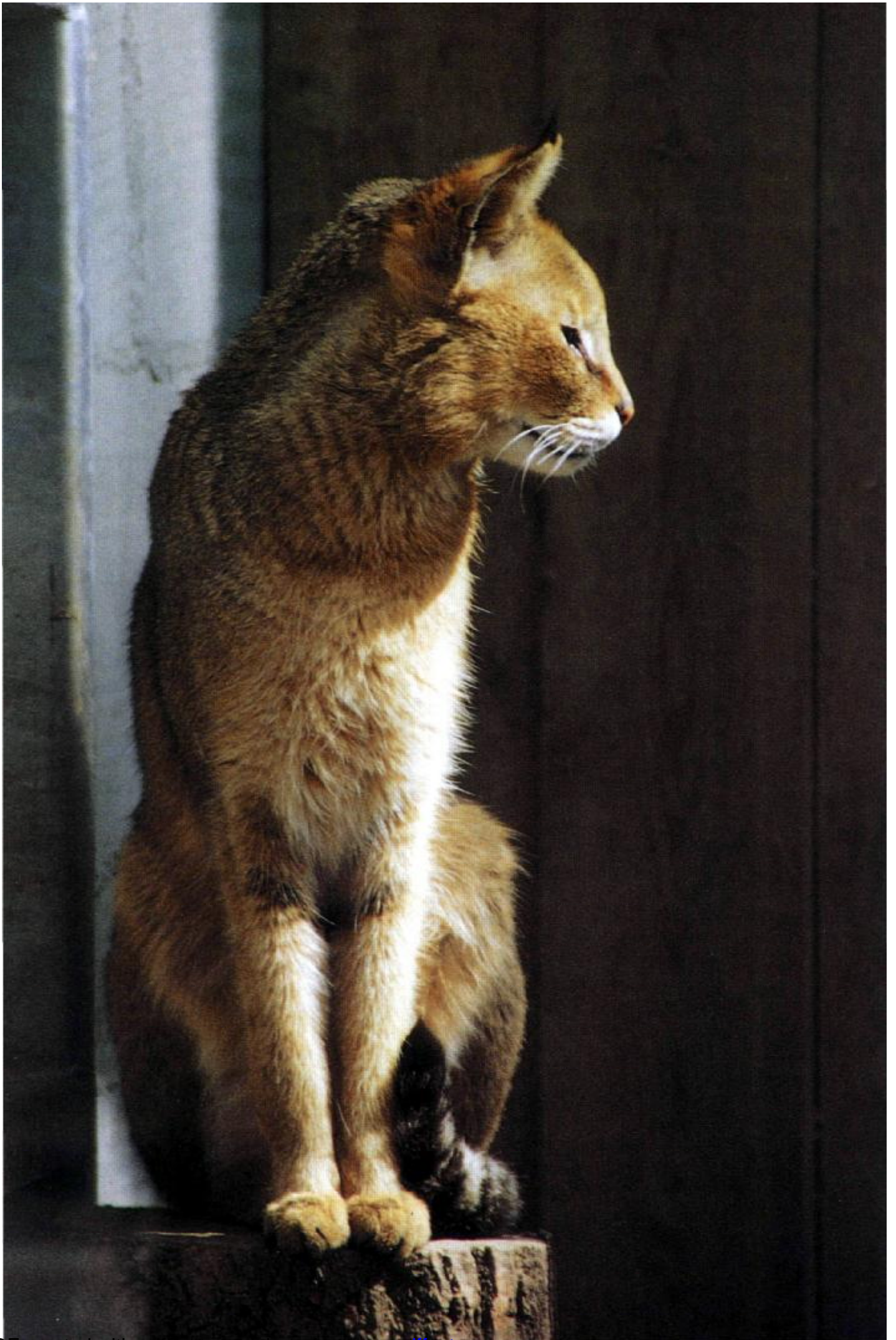
plná barva
všechny ostatní kresby tabby
mramorovaná kresba
kompletně probarvená srst

Tělesné znaky:

sklopené uši
krátké nohy
zkrácený nebo chybějící ocas (manx, karelská kočka)
kompletní ocas

vzpřímené uši
normální nohy
kompletní ocas
silně zkrácený ocas (japonský, americký a kurlský bobtail)

Ne všechny vlastnosti naší kočky se dědí tak očividně dominantně nebo recesivně jako vlastnosti, které jsou nastíněny shora. Některé dominantní vlastnosti se projeví například jen v zevnějšku kočky, když je přítomen jiný gen, jenž tento specifický gen aktivuje, a ostatní vlastnosti jsou zase svázány s pohlavím. Pokud vás nauka o dědičnosti zaujala, je dobré vědět, že na toto téma byly publikovány různé knihy. Vzadu v této encyklopedii naleznete seznam, v němž jsou jednotlivé termíny ještě jednou seřazeny.

6 Vznik ušlechtilých koček

Úplně první ušlechtilá kočka, o níž máme zmínku, byla angorská kočka, v současné době známá pod jménem turecká angora. Toto plemeno dovezli do Evropy už v 17. století kupci z Turecka a angora se rychle stala oblíbeným domácím zvířetem mnoha šlechticů a dobře postavených lidí té doby. Mezitím vzniklo téměř sedmdesát plemen koček v nesčetných varietách a barvách. Jak všechny tyto různé kočky vlastně vznikly?

Pouštní kočka

Všechny domestikované domácí kočky vznikly z *Felis domestica*, domácí kočky starých Egypťanů. Ačkoli v tom různí badatelé ještě nejsou zajedno, je velice pravděpodobné, že u kolébky první egyptské domácí kočky stála pouštní kočka, divoká kočkovitá šelma. Vliv evropské divoké kočky je podle nich méně zjevný, vzhledem k tomu, že tato kočka se – na rozdíl od dříve uvedené kočkovité šelmy – dá jen velmi těžko držet v zajetí a také že mláďata této kočkovité šelmy se nedokáží přizpůsobit životu s lidmi.

Domestikované kočkovité šelmy se dříve vyskytovaly pouze v Egyptě a v okolo ležících oblastech. V Evropě a Americe se na základě vykopávek existence domestikované kočky, která by ve stejném období nebo před ním žila v blízkosti lidí, ještě nikdy nedokázala. Za rozšíření kočky z Egypta do zbytku světa děkujeme lidem, kteří rádi cestovali. Brali si s sebou kočky na lodi, aby chytaly myši, a když se lidé usadili v jiné zemi nebo světadíle, brali si s sebou rádi své oblíbené myšilovy, protože zvířata jim mohla posloužit i v jejich nové destinaci. Pouštní kočka je pískově žlutá kočka s krátkou srstí, zatímco kočky, které známe v současné době, mají různou barvu a kresbu a také různou délku a strukturu srsti. Ta-

Vlevo: Pouštní kočka

ké stavba těla se liší plemeno od plemene. Když se podíváme na původ mnoha plemen, která známe, je nápadné, že zejména štíhlá a hladce osrstěná plemena vznikla na Východě. Robustnější stavěné kočky s hustší srstí se vyskytují už od pradávna zase v Evropě. Pozn. red.: Mnohé prameny udávají jako divokého předka domácí kočky divokou kočku plavou (nubijskou) – *Felis lybica*.

Mutace

Všechna tato plemena s odlišnou stavbou těla a strukturou srsti vznikla z jednoho předka. To, že jsou přesto všechna tak rozličná, je důsledek řady mutací, které u koček časem nastaly. Mutace jsou spontánní změny v dědičném materiálu. Vyskytují se pravidelně, nejen u koček, ale u všeho, co žije a co se rozmnožuje. Tento fenomén znají tedy i viry a rostliny. Mutace mohou mít vliv na různé vlastnosti, které člověku nemusí hned padnout do oka. Některé mutace jsou však nápadné: zvíře má například odlišnou barvu srsti, která se dříve u tohoto druhu nevyskytovala, nebo jinou délku ocasu. To jsou mutace, které jsou pro každého očividné. Vzhledem k tomu, že mutace se projevují v dědičném materiálu, bude mutant předávat tyto změněné vlastnosti svým potomkům.

Dá-li mutace zvířeti náskok před jeho druhy, bude mít toto zvíře lepší šanci na přežití, a tedy i lepší šanci se rozmnožovat než jeho nemutovaní druzi. Vzpomeňte si například na kočku, která se musí uhájit v drsném klimatu. Pokud je obdařena hustou a nezacuchávající se srstí, bude tato kočka oproti kočkám s tenčí nebo zacuchávající se srstí rozhodně ve výhodě. Pokud je mutace šťastná, je její efekt dobře pozorovatelný během určitého časového úseku na celkové populaci tohoto zvířecího druhu. Mláďata mutanta, z nichž se některá podobají

rodičovskému zvířeti, jsou opět ve výhodě a získávají také více šancí se rozmnožovat. Pomalu, ale jistě získávají zvířata s novou vlastností navrch nad zvířaty, jež tuto vlastnost nemají. Mutace může dopadnout také méně šťastně a může se týkat vlastnosti pro zvíře škodlivé. Srst zvířete, které se ve stejném drsném klimatu narodí bez srsti nebo s velmi jemnou dlouhou srstí, bude mít rychle cucky a zvíře začne ve srovnání se svými druhy zaostávat. Šance, že v tropických vedrech přežije kočka s dlouhou hustou srstí, také není příliš velká. Takové zvíře se stěží udrží při životě, ponechejme stranou rozmnožování. Tato pro zvíře tak škodlivá vlastnost se také předává následujícím generacím.

Mutace jsou přirozeným fenoménem, který druhu podává ruku k přežití v podmínkách, jež také stále podléhají změnám. Kočky ze starověku se přičiněním člověka rozšířily po světě, kde šly každá svou vlastní cestou a vyvinuly se u nich vlastnosti – za pomoci

Britská krátkosrstá kočka stříbřitá černě mramorovaná

dědičných změn – které jim lépe umožnily přežít. Není proto žádná náhoda, že krátkosrstá plemena koček pocházejí právě z Východu, z oblastí, kde vládne tropické podnebí, a že kočky s hustou srstí se od přírody vyskytují především v mírnějším klimatu.

Přírodní plemena

V této encyklopedii hovoříme několikrát o přírodních plemenech. Myslíme tím skupiny koček, které vznikly tím či oním způsobem, bez jakéhokoli cíleného zásahu chovatelů nebo milovníků koček, a které se dokázaly samostatně udržet v průběhu staletí. Příklady přírodních plemen jsou mimo jiné norská lesní kočka, japonský bobtail a turecká kočka van. Exempláře této skupiny plemen jsou až do dneška ještě stále k nalezení v zemích nebo oblastech, kde byly objeveny poprvé. Od svých plemených druhů, které můžeme vidět na výstavách, se odlišují buď málo, nebo vůbec.

Řada milovníků těchto plemen také pravidelně cestuje do oblastí nebo zemí původu, aby tam vyhledávali zvířata, která mohou být cenným příspěvkem do jejich chovné stanice. Řada přírodních plemen svou cestu k milovníkům koček našla, ale stále ještě existují přírodní plemena, která zůstávají milovníky koček neobjevena nebo o která není velký zájem. Takto podávali často zprávu o četných, štíhle stavěných domorodých kočkách s nápadně zkráceným ocasem cestovatelé, kteří byli na Jávě. Tyto kočky žijí v blízkosti vesnic a měst, ale doposud se nenašel nikdo, kdo by dostal nápad je cíleně chovat a udržet tak jejich společné specifické vlastnosti. To se stalo mimo jiné s norskou lesní kočkou, manskou kočkou, kurilskou kočkou, tureckou angorou a tureckou kočkou van, plemeny, s nimiž se můžeme setkat na výstavách. Někteří chovatelé si dávají za cíl vyšlechtit kočky s ještě delší srstí nebo ještě tmavší barvou srsti, chovatelé přírodních plemen však chtějí udržet původní vzhled a charakter plemene.

O nepřírodních plemenech se hovoří, pokud byla zvířata vytvořena chovateli křížením plemen. Může se také jednat o zvířata,

kteřá se ještě stále vyskytují v oblasti svého původu, ale jejichž potomci, vystavovaní na výstavách, se od nich díky selektivnímu chovu tak odlišují, že na původním životním území nelze najít žádné exempláře, které by odpovídaly stávajícímu standardu plemene. Dobrým příkladem toho jsou siamské kočky. Štíhlé siamky se svou charakteristickou trojúhelníkovou hlavou, s nimiž se v současné době setkáváme na výstavách, se už v žádném případě nedají srovnávat se siamskými kočkami, které se vyskytují v Thajsku (dříve se nazývalo Siam). Ty mají hlavu mnohem kulatější a i jejich stavba těla je robustnější.

Kreace

Ne všechna plemena koček vznikla původně více méně náhodně. Existuje řada ple-

men, která milovníci koček vytvořili cílevědomě. Například exotická kočka je plemeno, které bylo vyšlechtěno z perských koček a amerických krátkosrstých koček. Cílem chovatelů je vyšlechtit plemeno se vzhledem perské dlouhosrsté kočky, ale se srstí, o niž se prakticky není nutno starat. Také bengálská kočka je cíleně šlechtěno plemeno. V jejích žilách koluje jak krev domestikované (ušlechtilé) kočky, tak krev *Felis bengalensis*, divoké kočkovité šelmy. Zde je cílem získat ušlechtilou kočku se vzhledem divoké kočkovité šelmy, ale s dobromyslnou povahou.

I britská krátkosrstá kočka a perská dlouhosrstá kočka jsou dobrými příklady plemen, která vytvořili milovníci koček více či méně cílevědomě. Opětovnou selekcí požadované vlastnosti, jako například co nejdelší srst nebo co nejkratší nos, vznikne nakonec kočka s vlastním, pro plemeno typickým vzezřením.

Turecká angora s plnou zimní srstí

Siamská kočka z doby kolem přelomu století

Bengálská (tygří) kočka stála u kolébky nového plemene koček.

Mutantí

Rozeznáváme tedy skupinu přírodních plemen, plemen, která vznikala od pradávna a bez vlivu člověka, a skupinu koček, které byly vyšlechtěny specificky a cílevědomě do určitého typu. Třetí skupina koček se týká plemen, která jsou založena na jedné nebo více mutovaných kočkách s nápadnou vlastností zevnějšku. Takovou vlastností může být například téměř bezsrstá srst (sphinx) nebo sklopené uši skotské klapouché kočky. Na rozdíl od přírodních plemen mohly tyto kočky už od počátku počítat s péčí a pozorností milovníků koček. První skotský klapouchý kocour měl například za rodiče dvě obyčejné domácí kočky a spatřil světlo světa ve stodole na statku. Řadě lidí se tento kocourek zdál tak zvláštní, že se rozhodli standardizovat sklopené uši v plemeno pro příští generace. Možná by se tato zvířata obešla stejně dobře bez zákroku lidí, ale protože o tom nemůže být ani řeči, nebudeme to vědět s jistotou nikdy.

Od domácí kočky k ušlechtilé kočce

Lidé se o kočky zajímají už tisíce let. Ve starém Egyptě byly kočky uctívány a vzývány, zatímco ve středověku byly hanobeny a lidé se jich báli. Ať je to, jak chce, fenomén kočky vždycky upoutával lidi na celém světě. Záliba v ušlechtilých kočkách ještě není tak stará. Vznikla vlastně teprve na konci 19. a začátku 20. století. Pár stovek let předtím přivezli z Turecka a okolních oblastí obchodníci do Evropy angorskou kočku, která je nyní známá pod plemenným jménem turecká angora. Evropané byli těmito elegantními kočkami s bílou polodlouhou srstí a modrými očima poblázněni. Do té doby znali pouze krátkosrsté domácí kočky, které chránily stodoly, domy a dvory před hlodavci. Angora byla v očích šlechticů té doby ve všech směrech tak jiná, tak zvláštní, že se tyto kočky držely dlouhou dobu jen na zámcích, hradech a velkých statcích lépe situovaných lidí. Protože byla v oblíbě i u mondénního francouzské-

ho dvora, dostala tato zvířata přídomek „francouzské kočky“. V 19. století přivezli kupci ze vzdálených a cizích zemí ještě mnohem zvláštnější kočky. Jednou z nich byla například siamská kočka. O tyto modrooké kočky se štíhlou tělesnou stavbou a tmavými odznaky v Anglii pečovaly ženy kupců a nosily je na rukou. V té době se kočkami zabývaly především ženy. Muži byli příliš často a příliš dlouho z domu, aby se starali o blaho či útrapy těchto zvířat. Když v cizině viděli zvláštní kočku, pokusili se ji chytit nebo koupit, aby ji mohli dát darem svým ženám. Ženy a hrstka mužů, kteří měli rádi cizokrajné kočky, si o nich začali dopisovat.

Netrvalo dlouho a potvrzením této skutečnosti byla první opravdová výstava koček. Ta proběhla v roce 1871 v Crystal Palace v Londýně a organizoval ji prominentní muž Harrison Weir. Chov a šlechtění koček už dlouho není žádnou výsadou pro dobře postavené. S milovníky a chovateli koček se setkáme ve všech vrstvách obyvatelstva a vypadá to, že zájem o ušlechtilé kočky ve všech ohledech jen vzrůstá.

7 Krátkosrstá plemena

Britská krátkosrstá kočka (British Shorthair)

Britská krátkosrstá kočka je bezpochyby nejpoblárnějším krátkosrstým plemenem v Evropě. Díky velkým schopnostem přizpůsobit se mohou britské krátkosrsté kočky žít jak na venkově, tak v podkrovním bytě. Pro svou vyrovnanou, klidnou a přátelskou povahu jsou ideálními společníky pro mnoho lidí. Jsou nápadné svou kulatou hlavou s velkýma, expresivníma očima, podsaditou stavbou těla a velmi jemnou a pružnou srstí, která jim propůjčuje vzezření medvídka na mazlení. Jsou chovány v řadě různých barev a kreseb srsti, ale nejoblíbenější je modrá britská krátkosrstá kočka.

Původ

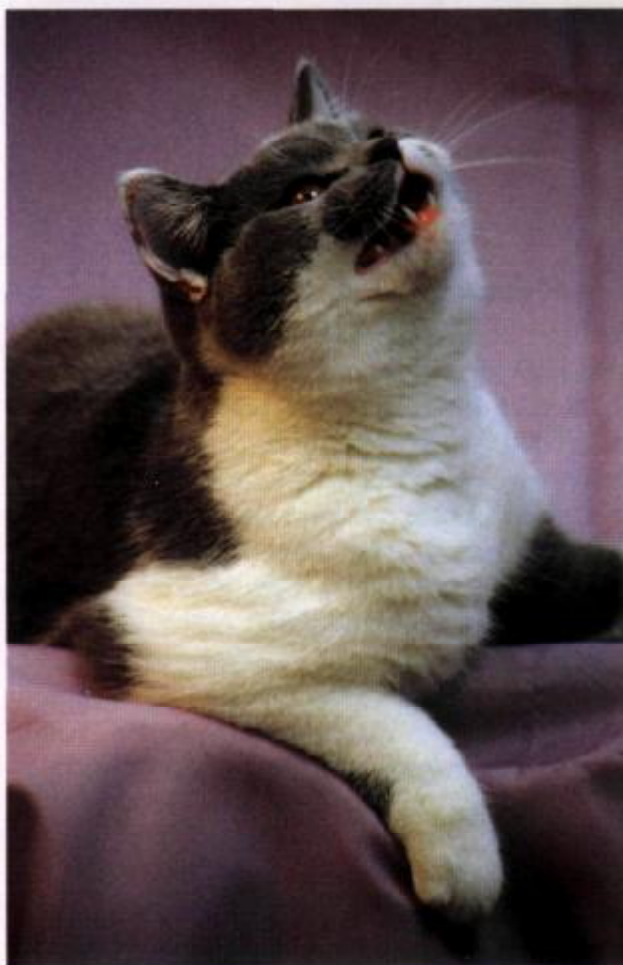
Kořeny britské krátkosrsté kočky musíme hledat ve Velké Británii kolem roku 1900. V té době začali dobře postavení Angličané s předváděním a vystavováním exotických plemen koček, která téměř bez výjimky pocházela z asijských zemí. Velice oblíbené byly pro svůj nápadný zevnějšek především siamské kočky, (turecké) angory a předchůdci perských dlouhosrstých ko-

Britská krátkosrstá lilová

Vlevo: Kotě modré britské krátkosrsté kočky

Mladá britská krátkosrstá kočka bikolor modrobílá

ček. Mnoho milovníků koček té doby mělo nejen exotické kočky (v této souvislosti se rozumí kočky exotického původu a vzhledu, nikoli plemeno exotická krátkosrstá, pozn. red.), ale také zcela běžné domácí kočky – ty nespádaly co do krásy a barvy do žádného importovaného plemene, ale nebyly ani žádným „zajímavým“ plemenem. Společnost je brala jako naprosto obyčejné kočky. Typ těchto domácích koček se poněkud lišil, protože nikdy nebyly úmyslně plemeněny. U řady milovníků vzniklo přání zapojit i domácí kočky z anglické pevniny do chovu ušlechtilých koček, aby mohly na výstavách posloužit jako protějšek mnohem jemněji stavěných exotických krátkosrstých plemen. Ideálním jedincem, o něhož se chovatelé snažili, byla kočka se stavbou mohutně stavěné angory (předchůdce perské dlouhosrsté

kočky), ale s krátkou srstí. Aby dostali požadovaný typ, selektovali své domácí kočky kompaktní a podsadité stavby a zkřížili je s perskými kočkami. Zpočátku bylo toto plemeno, pokřtěné mezitím na britskou krátkosrstou kočku, chováno především v modré barvě srsti, vzhledem k tomu, že tato barva byla v té době považována za obzvláště „šik“. Nebyli to ostatně jen Angličané, kdo se zabýval chovem a vystavováním koček. I na evropské pevnině začal zájem o plemena koček vzrůstat a také tam chovatelé pracovali stejným způsobem, aby ze svých obyčejných domácích koček vyšlechtili luxusní plemena. Kočky z evropského kontinentu byly stejného typu jako kočky, které se chovaly ve Velké Británii, ale nenazývaly se britské, ale evropské krátkosrsté kočky. Protože se obě plemena sobě hodně podobala a jak s britskou, tak s evropskou krátkosrstou kočkou byla pravidelně křížena angora, začalo se rychle mluvit o vzájemném působení mezi Velkou Británií a evropskou

pevninou. Přibližně ve stejném období se ve Skandinávii zabývali selektivním chovem krátkosrstých domácích koček; ty byly vystavovány pod názvem evropská krátkosrstá kočka, ale skandinávské kočky byly zcela jiného typu, protože ve Skandinávii, na rozdíl od ostatních zemí, se dbalo na čistotu koček a křížení s angorami (a později perskými dlouhosrstými kočkami) nebylo povoleno. To ovšem způsobilo

Modrá britská krátkosrstá kočka z přelomu století

Kotata britské krátkosrsté kočky stará čtyři týdny

Černá želvovinová britská krátkosrstá kočka s bílou z přelomu století

zmatek. Pro evropskou krátkosrstou kočku byl totiž sestaven pouze jeden plemenný standard, zatímco evropské krátkosrsté kočky, které byly chovány mimo jiné v Německu a Nizozemí, se skandinávským kočkám podobaly v málo případech – spíše se podobaly britské krátkosrsté kočce. Nicméně Skandinávci pravidelně importovali britské krátkosrsté kočky z Velké Británie a brali je na výstavy v zemi. Tato dvě různá plemena byla tedy uznána pod jedním stejným plemenným standardem. Zcela logické to však nebylo, a proto skandinávští chovatelé evropské krátkosrsté kočky podali u FIFE (nejdůležitější evropská organizace v oblasti plemen koček) žádost na rozštěpení obou typů. FIFE žádosti vyhověla: od 1. ledna 1982 nesou jméno evropská krátkosrstá kočka už jen skandinávské kočky méně podsaditého typu. Kočky na evropské pevnině dostaly od té doby jméno a plemenný standard jako brit-

ské krátkosrsté, což bylo logické vzhledem k jejich původu, chovatelskému cíli a zevnějšku. Zatímco (skandinávská) evropská krátkosrstá kočka vždy zůstala domácí kočkou, kterou vždy byla, vyvinula se britská krátkosrstá kočka zakrátko v populární plemeno s vlastním zevnějškem. Až dodnes se stále ještě občas používají perské dlouhosrsté kočky, aby se předešlo tomu, že britská krátkosrstá kočka ztratí na typu. Nejen proto měla perská dlouhosrstá kočka vždy důležitý vliv na britskou krátkosrstou kočku. Toto plemeno vděčí perské dlouhosrsté kočce i za nové barvy, které v průběhu doby vznikly. Jestliže byly dříve známy prakticky jen modré a jinak plnobarevně zbarvené kočky nebo kočky s kresbou, chová se v současnosti britská krátkosrstá kočka v mnoha různých barvách a vypadá to, vzhledem k nedávnému předvedení britské krátkosrsté kočky s odznaky, čokoládové, lilové, činčily, stříbřitě stínované a zlaté, že tento vývoj ještě zdaleka není u konce.

Britská krátkosrstá kočka z přelomu století

Britská krátkosrstá kočka krémová

Charakter

Kočky tohoto plemene jsou známy svou vyrovnanou a příjemnou povahou. Většina britských krátkosrstých koček je nanejvýš snášenlivá a přátelská a má velkou schopnost se přizpůsobit. Koťata jsou až do věku přibližně jednoho až dvou let tak hravá jako všechny ostatní kočky, ale potom se většina z nich stává méně aktivní a nedává svou přítomnost ve vašem domě tak důrazně najevo – není v jejich povaze hlasitě se dožadovat pozornosti. Britské krátkosrsté kočky se dokážou dosti dobře samy zabavit. Někdy celé hodiny prospí, ale rády se také mazlí a nechávají hladit a jistě ocení hodně kontaktu se členy domácnosti. I přes svůj jemný charakter se jim ne vždy všechno líbí; uchovávají si svůj vlastní charakter, a pokud s něčím nesouhlasí, určitě to dají najevo. Kočky tohoto plemene obvykle dobře vycházejí se svými vrstevnicemi, snesou se dobře i se psy. Protože jsou dobromyslné a stabilní, vychází většina z nich dobře i s dětmi. Předpokladem pro to je, aby byly dobře socializovány, což znamená, že si kotě musíte pořídit pouze tam, kde vyrůstalo v kruhu rodinném, ale to platí v podstatě pro všechny kočky.

Britská krátkosrstá kočka s lilovými odznaky

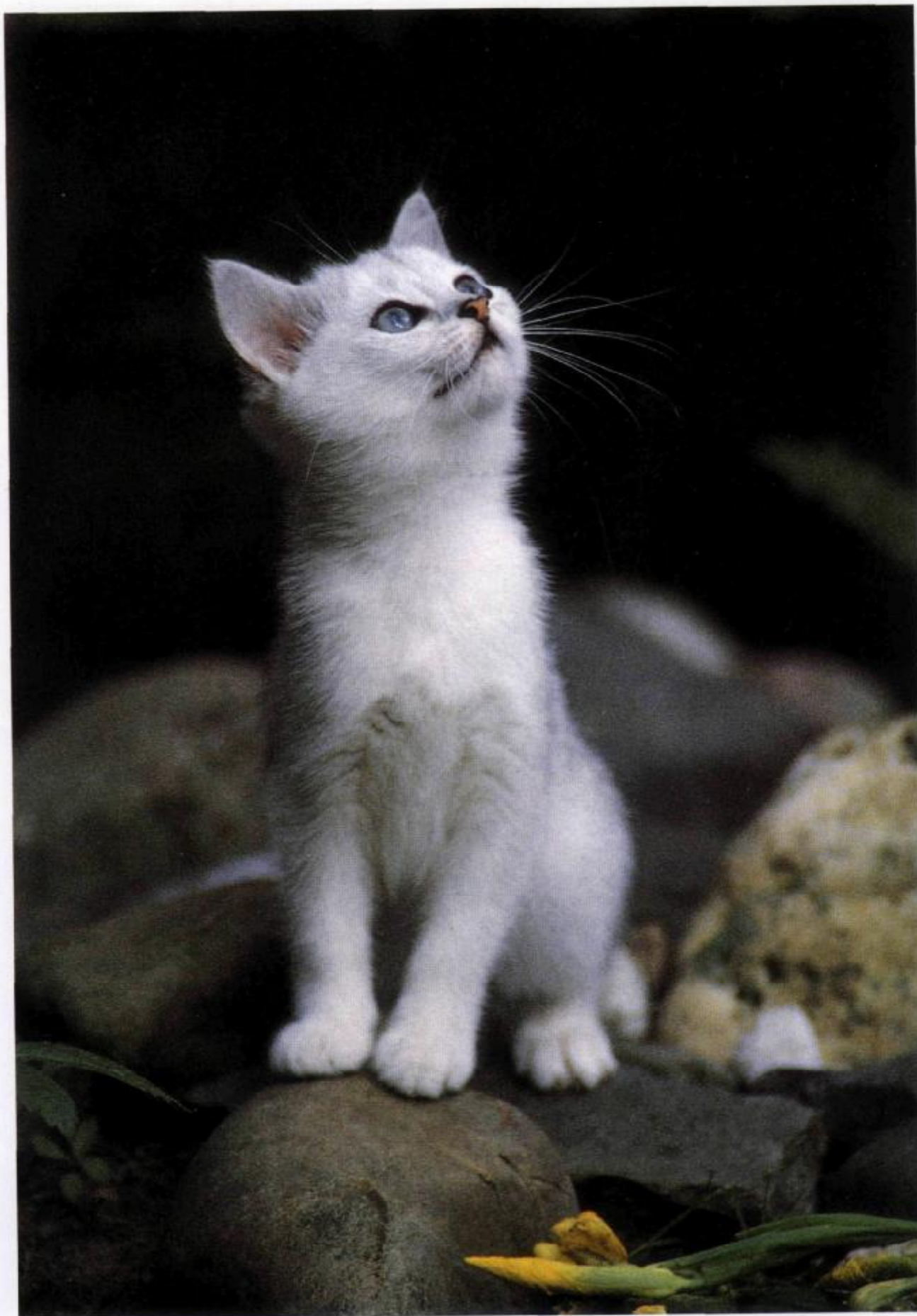

Péče

Britská krátkosrstá kočka potřebuje dobrou péči o srst. Za normálních okolností je pro udržení dobrého stavu srsti dostačující vykartáčovat ji jednou týdně kartáčem z prasečích chlupů. V období línání je ideální pomůckou gumový kartáček, protože se jím ze srsti snadno odstraňují mrtvé a uvolněné chlupy, ale buďte při jeho používání trochu zdrženliví, protože byste mohli srst nechtěně poškodit. Vnější zvukovody čistěte, jen když to bude nutné, a to přípravkem určeným pro kočky, který nejprve do ucha vmasírujete a pak ho povrchově odstraníte ubrouskem. Budete-li počítat s tím, že byste

Britská krátkosrstá kočka lilová

mohli nečistotu zasunout hlouběji do ucha, se všemi důsledky, které to nese, můžete pracovat i s vatovými tyčinkami. Buďte proto při používání tohoto druhu pomůcek vždy opatrní. Pokud chcete britskou krátkosrstou kočku vystavovat, může být někdy potřeba ji vykoupat. Vždy to učiňte několik dní před výstavou, aby srst dostala čas na zotavenou. Britské krátkosrsté kočky by měly mít podle plemenného standardu malá ouška; proto většina vystavovatelů opatrně vytrhává přesahující chlupy, které rostou přes okraje uší – nebo je stříhá. Ostré konce drápků pravidelně zastříhujte dobrými štípacími kleštičkami.

Vnější znaky

TĚLO

Od obyčejných krátkosrstých domácích koček se britská krátkosrstá kočka neliší jen kvalitou srsti, ale především stavbou těla, která vykazuje některé podobnosti se stavbou perské kočky. Britské krátkosrsté kočky jsou středně velké až velké. Mají mít široký hrudník a krátká osvalená záda; stavba má být ve všech ohledech podsaditá. Nohy jsou krátké a rovné, s kulatými mohutnými tlapkami. Silný ocas je krátký až středně dlouhý a má zakulacenou špičku.

Britská krátkosrstá kočka stříbřitě závojevá (čínčila)

HLAVA

Hlava britské krátkosrsté kočky vypadá velmi masivně. Hlava je kulatá, s plnými tvářemi a širokou lebkou, a je umístěna na krátkém, silném, svalnatém krku. Malé uši jsou krátké a široké na základně a stojí široko od sebe. Oči jsou velké a kulaté; mohou mít různé barvy, v závislosti na barvě srsti. Široký nos je krátký a rovný, nasazení nosu nesmí být příliš výrazné, ale musí přecházet v mírné prohnutí (stop) na kulatém čele lebky. Brada je mohutná a dobře vyvinutá. Na výstavách se zřetelný stop posuzuje mimo jiné jako chyba. Dospělí kocouři mají masivnější hlavu než kočky a mají tzv. „kocouří tváře“.

SRST

Hustě rostlá, krátká srst je na omak silná, pružná a kvůli hustotě a tloušťce nepřiléhá hladce, ale trochu od těla odstává. Některé britské krátkosrsté kočky mají řídkou, dlouhou nebo jemnou srst; ty nejsou vhodné na výstavy.

BARVY

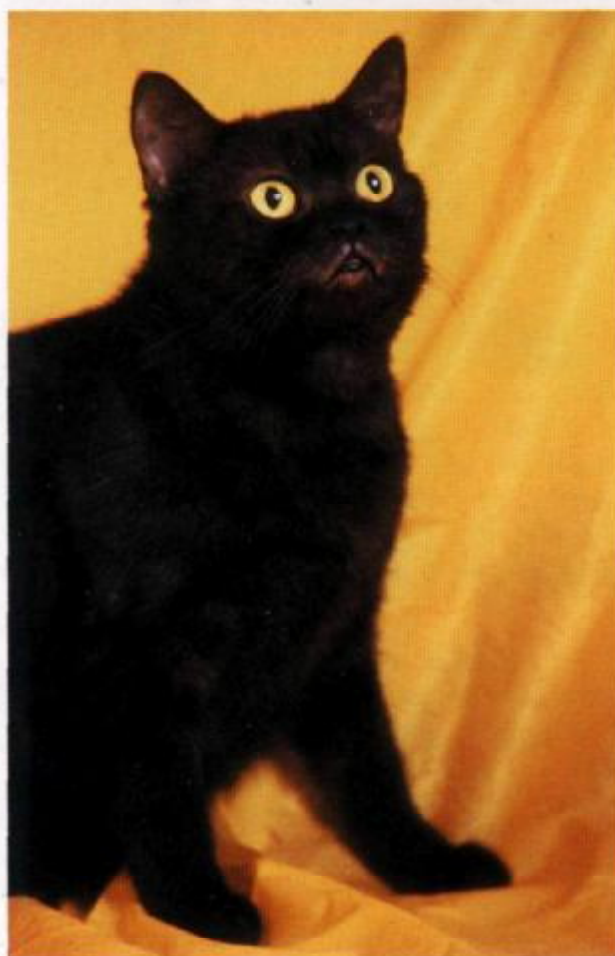
Srst britské krátkosrsté kočky může mít velmi mnoho různých barev a kreseb. Nejznámější a nejoblíbenější barvou je však už dlouhá léta barva modrá. Modrá britská krátkosrstá kočka se někdy chybně nazývá kartouzská.

Plné barvy

Plně zbarvená britská krátkosrstá kočka se mj. vyskytuje v bílé, černé, modré, čer-

vené, krémové, čokoládové a lilové. Plně zbarvené britské krátkosrsté kočky mají mít měděné až oranžové oči, s výjimkou bílé britské kočky, která může mít také modré oči nebo smí být různooká, (tj. jedno oko je modré a druhé oranžové). S výjimkou bílé britské krátkosrsté kočky nesmějí být v srsti plně zbarvených britských krátkosrstých koček žádné bílé chlupy nebo skvrny; každý chlup má mít od špičky až po kořínek co nejstejnější barvu. To nazýváme „dobře probarvený“. Některá plně zbarvená kočata mají v srsti slabou kresbu, které se říká „ghostmarking“. Tyto vágní náznaky kresby zůstávají někdy v srsti viditelné, i když zvíře dospěje. Na výstavě se tyto náznaky kresby penalizují, ačkoli u krémových a červeně zbarvených britských krátkosrstých koček se občas přimhouří oko, protože je neobyčejně obtížné chovat britskou krátkosrstou kočku v těchto barvách zcela bez jakékoli kresby. Plně zbarvená kočka se stříbřitě bílou podsadou se nazývá kouřová (smoke).

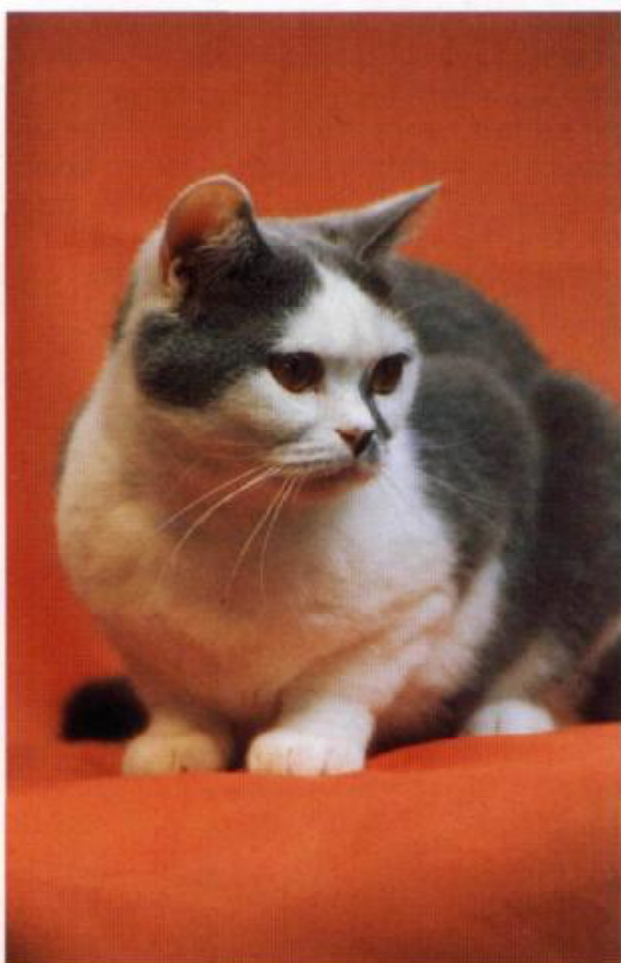
Britská krátkosrstá kočka černě kouřová

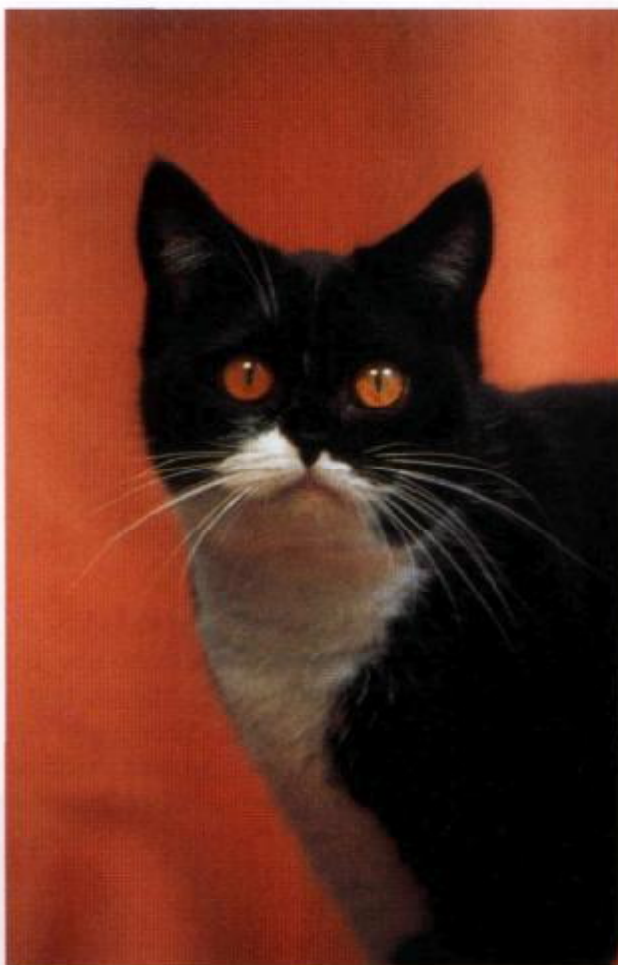
Mladá britská krátkosrstá kočka bikolor modrobílá

Britská krátkosrstá kočka bikolor modrobílá

Britská krátkosrstá kočka bikolor černobílá

Britská krátkosrstá kočka trikolor černě želvovinová s bílou

Parti colours – bíle skvrnité kočky

Parti colours jsou zbarvené kočky s bílými skvrnami v srsti. Existují v různých variétách a mají názvy závislé na množství bílé v srsti a na rozložení barev. Nejznámější jsou bikolor a trikolor. Pro obě variety platí, že bílá nesmí zabírat víc než třetinu těla, ale také ne o mnoho méně. Bikolor má vždy plně zbarvenou srst a bílá nezau-

jímá víc než třetinu jeho těla. Na výstavách vidí posuzovatelé nejraději co nejsymetričtější rozdělení barev a je žádoucí, aby se u této variety objevilo na čele obrácené bílé V. Pro trikolory platí stejná pravidla jako pro bikolory, ale ti mají místo jedné základní barvy dvě základní barvy (z nichž je jedna vždy červená nebo kré-

mová), které tvoří velké pravidelné skvrny nepřecházející jedna v druhou. Pokud je hlavní barva trikolora černá, nazývá se také černý želvovinový s bílou, a pokud je hlavní barva modrá, jmenuje se také modrý želvovinový s bílou nebo modro-krémový s bílou. Je obtížné vyšlechtit dobrou bíle skvrnitou britskou krátkosrstou kočku, protože páření dvou dobře zbarvených bíle skvrnitých koček není žádnou zárukou, že kořata budou zbarvená stejně. Bíle skvrnité kočky s velkým podílem bílé barvy v srsti se jmenují harlekýn a van. Harlekýn má jednu nebo více zbarvených skvrn na hlavě a řadu malých skvrn na těle a zbarvený ocas. Van má barvu pouze na hlavě a zbarvený ocas. Kromě toho, že vypadají nesmírně přitažlivě, dá křížení vana nebo harlekýna s plně zbarvenou kočkou často korektní bikolory nebo trikolory. Nejnovější barvy a kresby ve skupině parti colours se týkají koček s čokoládovou ve zbarvených částech nebo s kresbou srsti.

Kotě britské krátkosrsté kočky černě želvovinové

Britská krátkosrstá kočka modrá želvovinová

Tortie neboli kočky želvovinové

Kočky, které mají v srsti různobarevné skvrny, ale žádné bílé, se nazývají želvovinové kočky neboli tortie. Tyto kočky jsou téměř vždy ženského pohlaví. Na rozdíl od želvovinových koček s bílou, které mají zřetelně ohraničené barevné skvrny, musí být skvrny u těchto koček velmi malé a mají se co nejvíce překrývat, což ústí ve velmi zvláštní, melírový efekt. Hlavní barva může být mimo jiné černá, modrá, čokoládová a lilová a druhá barva je vždy červená nebo krémová. Barva očí je měděná až oranžová.

Kočky s tabby kresbou

Jsou čtyři různé kresby srsti – habešská (ticked), tygrovaná (mackerel), tečkovaná (spotted) a mramorovaná (blotched). Kresby se mimo jiné vyskytují v černé, červené a modré, ale možné jsou také ostatní barvy. Kresba musí být co nejzřetelnější. Velmi populární jsou kočky se stříbřitě bílou podsadou. Kočky s kresbou mají mít

Britská krátkosrstá kočka černá stříbřitě mramorovaná

měděné až oranžové oči, s výjimkou stříbrných koček s kresbou. Ty mají oči oranžové nebo zelené.

Britská krátkosrstá kočka modrá stříbřitě mramorovaná

Kocour britské krátkosrsté kočky červený stříbřitě mramorovaný

Stříbřitá

Tyto přitažlivé variety neexistují ještě mezi britskými krátkosrstými kočkami tak dlouho, ale jsou velmi v módě. Stříbřitě bílá podsada vznikne tak, že určitý gen (nazývaný inhibitor) brzdí tvorbu pigmentu na základně chlupu, tedy od ko-

Britská krátkosrstá kočka černá činčila (závojevová – tipped)

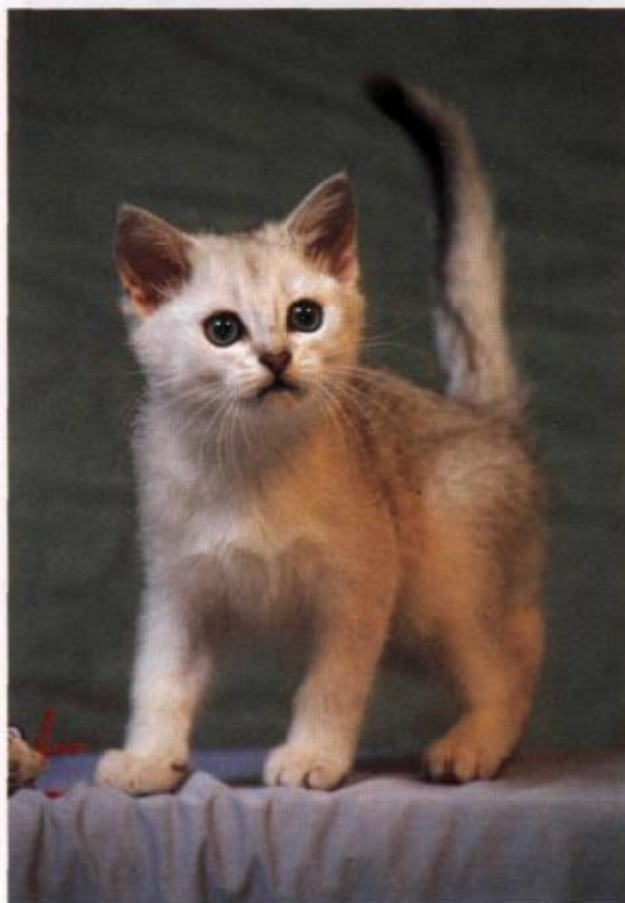

Britská krátkosrstá kočka černě stříbřitá želvovinová s kresbou

řínku. Tím každý jednotlivý chlup v srsti, viděno od kořínku, vypadá částečně nepigmentovaný - takovou srst označujeme jako „stříbřitě bílou“. Zbytek srsti je normálně pigmentován, a může tedy být například černý nebo červený. Rozlišují se plně zbarvené kočky a kočky s kresbou se stříbřitě bílou podsadou. Pokud působí gen inhibitor u plně zbarvené kočky, nazýváme ji „smoke“ – kouřová. Na výstavách posuzovatelé rádi vidí, když u těchto koček zabírá pigment přibližně polovinu každého jednotlivého chlupu. Kočkám s kresbou se dávají různá jména, v závislosti na množství pigmentu v srsti a na barvě pigmentu. U „shaded chinchilla“ (stínované) obsahuje pigment asi třetina každého chlupu a u „tipped chinchilla“ (závojevové) přibližně osmina. Tato pojmenování se dávají pouze kočkám s černým pigmentem nebo od něj odvozených barev jako jsou modrá, čokoládová a lilová. U zbarvení cameo je pigment červený nebo krémový; tento pigment zaujímá přibližně třetinu srsti. Kočky s červeným nebo krémovým zbarvením, kdy je pigmentovaná pouze jedna osmina srsti

Kotě britské krátkosrsté kočky černě stínované

(špička chlupu), se nazývají „shell“ (lasturové).

Množství pigmentu v srsti může ve vrhu kolísat, a je tedy na chovatelích, aby stále selektovali kočky s požadovaným množstvím pigmentu. Kočka s kresbou, jejíž srst je pigmentována z poloviny, se nenazývá smoke – vzhledem k tomu, že tento název se používá jen pro plně zbarvené kočky – ale stříbřitá tabby (silver tabby).

Z některých činčil a koček stínovaných, které nejsou homozygotní pro inhibitorový faktor, mohou vzniknout tzv. zlatá zvířata („golden“). To jsou v podstatě černé kočky s kresbou, u nichž se kresba stejně jako u stříbrné verze dále šlechtí selekcí.

Kotě britské krátkosrsté kočky s čokoládovými odznaky

Colour points – kočky s akromelanickými odznaky

Nejnovější – a nápadně krásná – srst, která byla u britské krátkosrsté kočky vyvinuta, je colour point. Několik anglických a nizozemských chovatelů kvůli tomu zkřížilo perské kočky s akromelanickými odznaky s britskými krátkosrstými kočkami.

Colour pointi se vyskytují ve všech barvách, které můžeme vidět i u perské kočky s akromelanickými odznaky a stejně jako u ní má být kontrast mezi barvou těla a zbarvenými odznaky (nazývanými též himálajská kresba) co nejzřetelnější. V tomto okamžiku má ještě většina britských krátkosrstých koček s akromelanickými odznaky světle modré oči, ale chovatelé usilují o kočky s tmavě modrou barvou očí.

Zvláštnosti

Protože se občas páří perské a britské krátkosrsté kočky, mohou se dvě britské krátkosrsté kočky postarat o překvapení tím, že budou mít jedno či více dlouhosrstých koťat (viz kapitola Polodlouhosrsté variety, britská polodlouhosrstá kočka).

Evropská krátkosrstá kočka (European Shorthair)

Kolem pojmenování evropské krátkosrsté kočky vznikl v uplynulých desetiletích poněkud chaos, protože do roku 1982 existovala dvě různá krátkosrstá plemena, která obě nesla jméno evropská krátkosrstá kočka a obě měla tentýž plemenný standard. Jednalo se o evropskou krátkosrstou kočku, která byla chována na evropské pevnině – plemeno, které

v sobě nese perskou krev a od roku 1982 se nazývá britská krátkosrstá kočka – a plemeno, které se vyvinulo ve Skandinávii z krátkosrsté domácí kočky, bez vlivu perské dlouhosrsté kočky. Skandinávská evropská krátkosrstá kočka je jediná kočka, která toto jméno smí nyní nosit

Evropská krátkosrstá kočka červená

a plemeno má teď vlastní plemenný standard. Evropské krátkosrsté kočky vypadají jako obyčejné domácí kočky, jak je můžeme potkat na ulicích v Evropě a ve Spojených státech. Barvy srsti smějí být jen „přírodní“, což znamená, že se chovají pouze v barvách černé, červené, želtovinové, modré a krémové, a také v kombinaci s bílými skvrnami i ve formě kresby a v barvě čistě bílé.

Barvy jako čokoládová a lilová, ale také himálajská kresba jako u siamských koček, nejsou u tohoto plemene povoleny. Protože evropská krátkosrstá kočka vypadá trochu „obyčejněji“ než mnoho jiných, exoticky vypadajících plemen koček, není nijak zvlášť populární. Evropské krátkosrsté kočky se chovají takřka výlučně ve Skandinávii a tam je také můžeme pravidelně vidět na výstavách.

Charakter

Protože toto plemeno vzniklo z obyčejné domácí kočky, které se vzájemně velmi odlišují povahou, nelze charakter evropské krátkosrsté kočky v krátkosti shrnout. Mezi zástupci tohoto plemene najdeme kočky, které jsou velice přítulné a rády leží hodiny na klíně, ale jsou i takové, které jdou raději ven lovit myši.

Charakter je do jisté míry dědičný; uděláte tedy dobře, prostudujete-li si dobře charakter obou rodičů ještě předtím, než si pořídíte kotě. Většina evropských krátkosrstých koček je zdravá a silná; přitom mají přátelský charakter. S jinými kočkami vycházejí dobře a snesou se i se psy. Evropské krátkosrsté kočky jsou inteligentní a hravé a většina z nich je schopná udržet váš dům i dvůr bez myší.

Péče

Srst evropské krátkosrsté kočky se snadno udržuje. Obvykle postačí vykartáčovat ji přibližně jednou za týden kartáčem z prasečích štětín a pročesat ji středně jemným hřebenem.

Evropská krátkosrstá kočka vznikla z domácí kočky s mohutnou stavbou, jako je ta na obrázku.

Pokud kočka líná, může vám být na rychlé odstranění mrtvých a uvolněných chlupů užitečný gumový kartáč nebo masážní rukavice, ale nevýhodou této pomůcky je, že při špatném zacházení můžete nechtěně srst poškodit. Uši čistěte, jen když je to nutné, a to přípravkem určeným pro kočky, který zakoupíte ve všech lépe zásobných obchodech s potřebami pro zvířata. Občas ostříhejte ostré konce drápků dobrými štípacími kleštičkami.

Vnější znaky

TĚLO

Robustní evropskou krátkosrstou kočku můžeme srovnávat jak charakterem, tak zevnějškem s obyčejnými domestikovanými evropskými krátkosrstými kočkami. Tento dojem jen umocňuje stavba těla a celé vzezření kočky. Evropská krátko-

srstá kočka je svalnatá kočka středně velkého až velkého formátu s kulatou a osvalenou hrudí. Silné nohy jsou střední délky a tlapky jsou kulaté. Ocas je poměrně silný v nasazení a sbíhá se do zakulacené špičky.

HLAVA

Relativně velká hlava má poměrně kulatý tvar s dobře vyvinutými tvářemi, ale není tak kulatá jako hlava britské krátkosrsté kočky. Ouška jsou středně velká, stejně dlouhá jako široká na základně a mají trochu zakulacené špičky. Dále stojí nasazeny dosti daleko od sebe a jsou vzpřímené. Oči jsou kulaté a mohou mít jakoukoli barvu, která ladí se srstí.

SRST

Husté osrstění evropské krátkosrsté kočky je krátké, jemné a lesklé. Chlupy by měly přiléhat k sobě. Odstávající srst je chybou.

BARVY

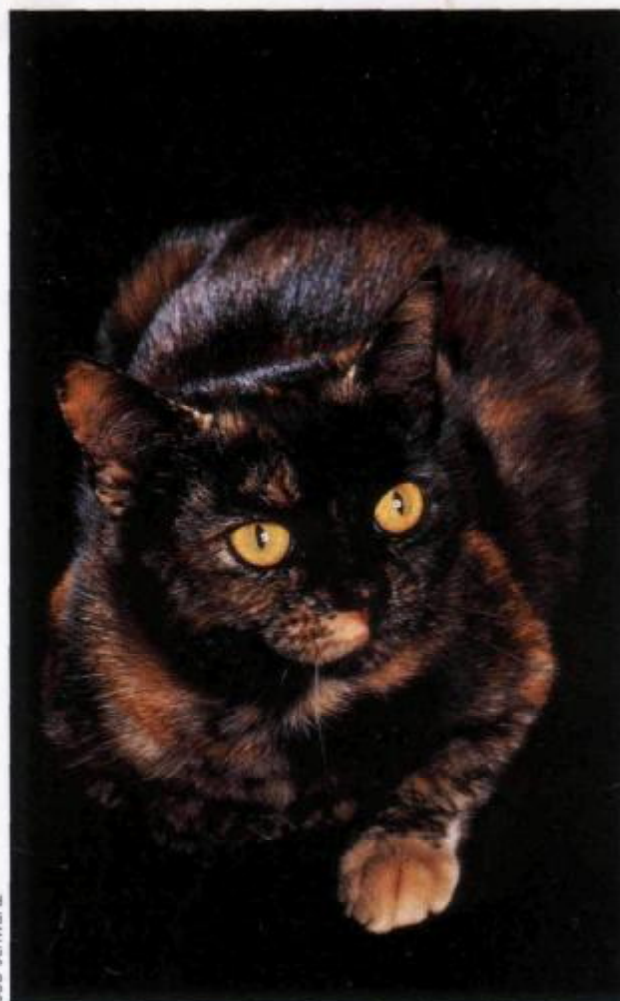
Povoleny jsou všechny přírodní barvy jako červená, černá, krémová, modrá, ale i želvovinová včetně kresby srsti a v kombinacích s bílými skvrnami. Povolena je i čistě bílá. Barva očí koresponduje s barvou srsti a může být žlutá, zelená nebo oranžová. U bílých exemplářů jsou také povoleny modré oči nebo každé oko jiné barvy.

Americká krátkosrstá kočka červená stříbřitě mramorovaná

Bob Schwartz

Americká krátkosrstá kočka černě želvovinová

Bob Schwartz

Americká krátkosrstá kočka (American Shorthair)

Americká krátkosrstá kočka je jak charakterem, tak zevnějškem americkým ekvivalentem evropské krátkosrsté kočky. Ve Spojených státech jsou kočky tohoto plemene velmi oblíbené, ale jinde se s nimi příliš nesetkáme.

Původ

Na základě vykopávek a různých průzkumů mohli archeologové a vědci vyvodit, že domácí kočky žily v Severní Americe už před 15. stoletím – stejně jako se kočky vyskytovaly v Evropě a jinde. Obecně se také soudí, že první krátkosrsté více či méně domestikované kočky se do Ameriky dostaly s objeviteli a kolonisty z Evropy. Bylo zvy-

kem brát si s sebou na dlouhé cesty přes moře kočky, protože chránily lodě před hlodavci. Ve své „práci“ mohly pokračovat na usedlostech. Zanedlouho se rozšířily po celém severoamerickém kontinentě, všude, kde se usadili kolonisté. Z těchto robustních koček vznikla americká krátkosrstá kočka, plemeno, které se šlechtí a selektuje bez křížení s ostatními domácími plemeny, aby vynikla přirozená krása kočky, kterou mnoho lidí považuje za obyčejnou.

Charakter

Charakter americké krátkosrsté kočky je srovnatelný s charakterem evropské krátkosrsté kočky, což znamená, že jejich charakter se mohou vzájemně lišit. Co však mají tyto kočky společné, je to, že jsou hravé, a to i ve vysokém věku; větší na z nich potřebuje prostor. Pokud nemůžete americké krátkosrsté kočce dát příležitost vyběhat se venku, doporučujeme pořídit jí škrábací kůl. Americké krátkosrsté kočky jsou obvykle zdravá a inteligentní zvířata, která dobře vycházejí s jinými kočkami a ostatními domácími zvířaty. Obecně jsou kočky tohoto plemene zdravé a mohou se dožít relativně vysokého věku.

Péče

Srst americké krátkosrsté kočky lze jednoduše udržovat. Mimo období línání vykartáčujte srst přibližně jednou týdně kartáčem z prasečích štětín, potom ji přetřete semišovým hadříkem, abyste podtrhli její lesk. V období línání může být užitečný gumový kartáč nebo masážní rukavice, kterou ze srsti rychle odstraníte mrtvé a uvolněné chlupy, ale nevýhodou této pomůcky je, že při nesprávném používání můžete srst nechtěně poškodit. Jako u ostatních plemen koček, i u americké krátkosrsté kočky pravidelně odstraňujte ostré konce drápků dobrými štípacími kleštičkami a čistěte zvukovody.

Vnější znaky

TĚLO

Americká krátkosrstá kočka má středně velké až velké, mohutně stavěné tělo, které je trochu delší než vyšší. Hruď je prostorná a široká a ramena jsou dobře vyvinuta. Osvalené nohy jsou střední délky a mají těžké kosti. Tlapky jsou silné, velké a kulaté. Ocas je středně dlouhý, široký na základně a sbíhá se na konci do zakulacené špičky.

HLAVA

Hlava americké krátkosrsté kočky je kulatá, má plné tváře a je o něco delší než širší. Nos je středně dlouhý s mírným prohnutím a tlama má čtvercový tvar. Mohutná brada je dobře vyvinuta a tvoří při pohledu z boku rovnou linii s horním rtem. Uši jsou středně velké, široce posazené od sebe a mají zakulacenou špičku. Kulaté oči leží daleko od sebe a mají ostražitý a jasný výraz.

SRST

Lesklá srst je krátká a hustá a může být podle barvy a ročního období na dotek buď tvrdá, nebo naopak měkká. V zimě může být srst o něco hustší a těžší než v letních měsících.

BARVY

Protože tato kočka je přírodním plemenem a vliv cizokrajných koček je chybou, chová se toto plemeno pouze v tzv. přírodních barvách, jako jsou mimo jiné černá, červená, modrá, krémová a želvovina, a také v kombinacích s bílými skvrnami, tabby kresbami a ve stříbřitých formách. Vyskytují se i čistě bílé kočky. Barvy jako čokoládová, barmské ředění a siamské odznaky (points) nejsou povoleny. Barva očí je závislá na barvě srsti, ale většinou je měděná nebo zelená. Bílé kočky mohou mít také modré oči nebo být různooké.

Kartouzská kočka (Chartreux)

Kartouzská kočka, studie hlavy

Kartouzská kočka, ve francouzsky mluvících zemích nazývaná Chartreux, je modrá krátkosrstá kočka mohutného typu. Toto plemeno se někdy zaměňuje s modrou britskou krátkosrstou kočkou, již se co do typu podobá. Nejdůležitějšími vnějšími rozdíly jsou tvar hlavy a tvar, umístění a velikost uší. V minulosti se kartouzské kočky pářily s modrými britskými krátkosrstými kočkami, a to je podle chovatelů nežádoucí a v současnosti se toto křížení už nepovoluje.

Původ

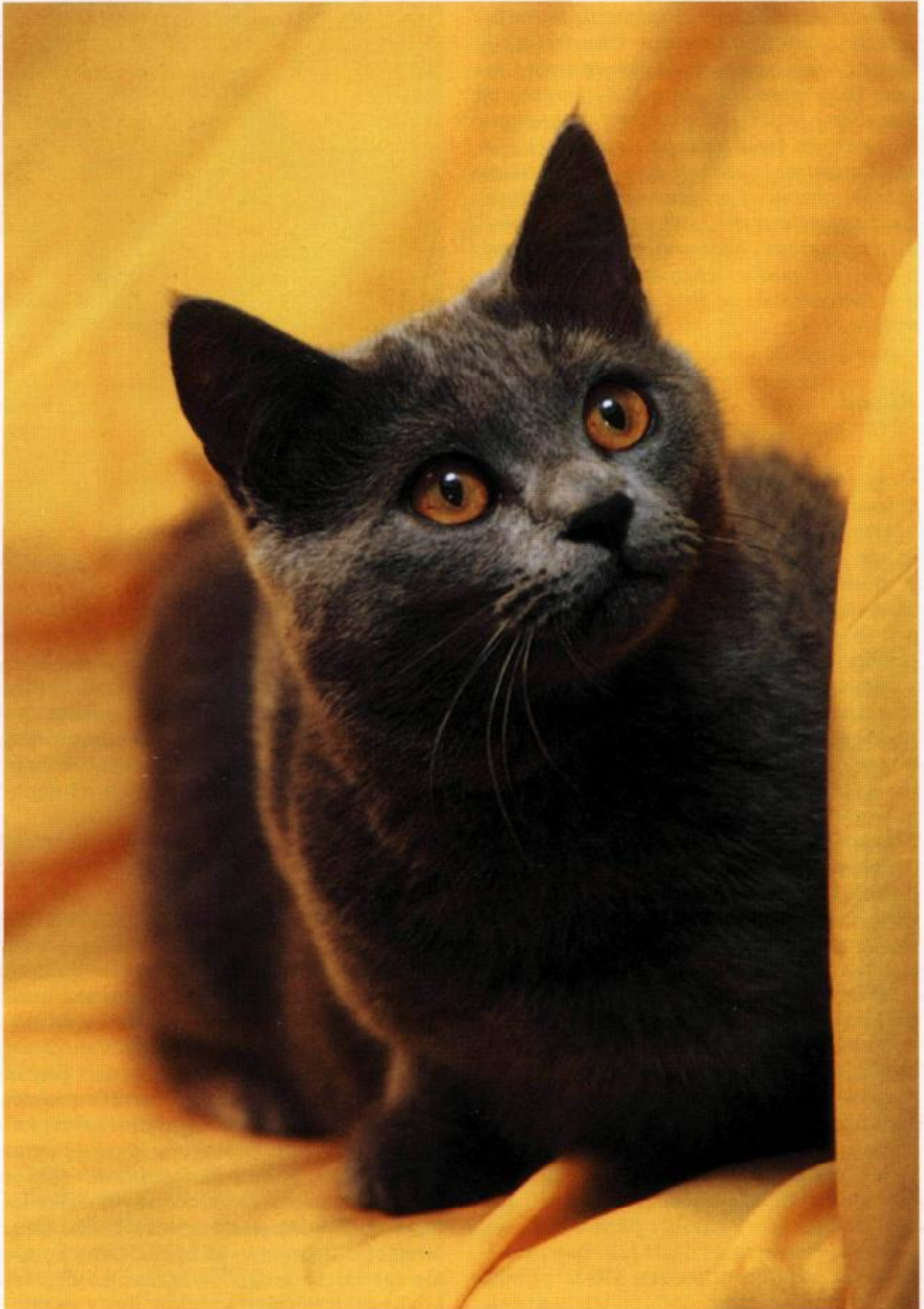
O původu a jméně kartouzských koček existují různé hypotézy, ale ani jedna z nich není nezvratně dokázána. Faktem je, že už v 16. století existují zmínky o modrých krátkosrstých kočkách, které se vyskytovaly jak v Římě, tak ve Francii, a v 18. století se název kartouzská kočka pravidelně objevuje v různých knihách a člancích, když se hovoří o modrých krátkosrstých kočkách z Paříže. Jak se vypráví, pocházejí tyto kočky z izolovaného kopcovitého kraje ve Francii, nazývaného se „Grand Chartreuse“. V této oblasti je už od 11. století usazen Řád kartouzských mnichů, v jejichž klášteře se už od nepaměti chovaly modré kočky. Tato hypotéza je velmi věrohodná. V dřívějších dobách si lidé drželi pouze zvířata, která jim mohla být užitečná. Skot, prasata a kozy byly chovány pro mléko, vlnu a maso a kočky byly velmi oblíbené, protože dokázaly udržet kontrolu nad velkým počtem škodlivých hlodavců. Když se někdo někde usazoval, nebral si s sebou jen zásobu potravy a vlny ve formě dobytka, ale také jednu nebo více koček. Mniši v tom jistě netvořili žádnou výjimku. Vzhledem k tomu, že dotyčná oblast byla obtížně dostupná, kočky, jež si mniši přinesli s sebou, se nemohly pářit s kočkami odjinud, což mělo za následek, že v průběhu doby vznikla populace blízce příbuzných, silně se sobě podobajících koček.

Nicméně až do dnešního dne nebyly nalezeny důkazy, že to tak bylo. O vzniku a pojmenování kartouzských koček zůstává ještě mnoho nevyjasněného. Toto plemeno je dodnes obzvláště oblíbené ve Francii a Belgii. Na výstavách jsou často k vidění velké třídy kartouzských koček. Mimo tyto země je však zájem o ně nepatrný.

Charakter

V hrubých rysech se charakter kartouzské kočky shoduje s charakterem britské krátkosrsté kočky. Kartouzská kočka je přátelská, dobře naladěná kočka vyrovnané a klidné povahy. Dobře se snáší s jinými kočkami, ale i se psy vychází bez problémů. Kočky tohoto plemene jsou prima kamarádi pro děti, protože zřídka vytahnou drápky, pokud se jim něco nelíbí – spíše samy od sebe vyhledají klidnější místo. Pokud máte kartouzskou kočku jako domácí zvíře, nemusíte být celé dny doma, ale vzhledem ke kočce by nebylo čestné, kdyby musela trávit všechny dny v osamě-

ní. Pokud jste doma málo, uvažte pořízení dvou koček. Kartouzské kočky si rády hrají a šplhají, ale nejsou tak vyloženě aktivní, jako některá jiná krátkosrstá plemena. Svůj jemný hlas používají jen zřídka-kdy.

Péče

Kartouzská kočka vyžaduje relativně málo péče o srst; za normálních okolností stačí, když srst jednou týdně vyčesáte kartáčem z prasečích štětín. Ideální pomůckou pro snadné a rychlé odstraňování mrtvých a uvolněných chlupů v období línání je gumový kartáč, ale nepracujte příliš důkladně, abyste srst nepoškodili.

Pokud je srst špinavá, můžete ji napudrovat (neparfémovaným a nemastným) mastkovým pudrem, který má tu vlastnost, že absorbuje nečistotu a přebytečný maz. Nechte pudr působit a pak ho vykartáčujte, aby po něm v srsti nezbylo ani stopy. Vnější zvukovody čistěte, pokud je to nutné, přípravkem určeným pro kočky. Pokud se svou kartouzskou kočkou půjdete na výstavu, ostříhejte jí předem ostré konce drápků dobrými štípacími kleštičkami.

Vnější znaky

TĚLO

Kartouzská kočka je středně velká až velká, osvalená a mohutně stavěná kočka, a zejména kocouři působí robustním dojmem. Kartouzské kočky mají dosti vysoké nohy a relativně velké tlapky. Středně dlouhý ocas je široký v nasazení a sbíhá se do hezké, zakulacené špičky. Pokud ocas položíme na hřbet, bude dosahovat až do prohlubně mezi lopatkami.

HLAVA

Hlava kartouzské kočky má tvar obráceného lichoběžníku a je o něco delší než širší. Profil nosu je rovný, široký a dlouhý a nemá žádný stop. Uši jsou středně velké a stojí vysoko na hlavě, což kočce dodává ostražitý výraz. Uši jsou velké a nesmějí

Kartouzská kočka

být příliš kulaté, vnější koutky oka jsou mírně zdviženy do výšky. Dospělí kocouři mají vyloženě kocouří tváře.

SRST

Kartouzská kočka má dvojitou lesklou srst s poněkud vlnitou podsadou. Srst nesmí přiléhat, ale odstává poněkud od těla a je na omak jemná.

BARVY

Povoleny jsou všechny odstíny modré od světle modrošedé po tmavě modrošedou, ale přednost se dává kočkám se světle modrošedou srstí. Na nose, polštářcích, kde jsou hmatové chlupy, na zadní straně uší a na okrajích tlapek má srst více stříbřitou barvu. Barva očí je zlatožlutě měděná až jantarová. Oči nesmějí vykazovat žádnou stopu zelené, ale čím je kočka starší, tím je barva očí světlejší.

Zvláštnosti

Většina koťat má při narození na srsti slabý náznak kresby, tzv. ghostmarking, který pomalu mizí, jak kotě dospívá. Kočka je dospělá, teprve když je jí asi rok a půl.

Exotická kočka

Exotická kočka je krátkosrstá varianta perské kočky. Standard exotické kočky se s ní také, s výjimkou srsti, v hrubých rysech shoduje. Kočky tohoto plemene tvoří dobrou volbu pro lidi, které přitahují kočky perského typu, ale nechtějí se zabývat intenzivní péčí o srst, kterou peršanky rozhodně vyžadují. Všechny barvy, které jsou uznány u perských koček, se vyskytují i u exotických koček a je zvykem, že se tato plemena pravidelně spolu páří.

Původ

Není to ještě tak dávno, co spatřila světlo světa ve Spojených státech první exotická kočka. U jednoho milovníka koček, který měl jak americké krátkosrsté

Exotická kočka červenobílá

Exotická kočka modrá

Exotická kočka harlekýn černě žltovinová

kočky, tak perské kočky, nakryl americký krátkosrstý kocour perskou dlouhosrstou kočku, která pak vrhla kořata, jež byla neklamně perského typu, ale po otci zdělila krátkou srst. Existence těchto kořat nezůstala žádným tajemstvím, a protože se každému líbila, bylo rozhodnuto zahájit šlechtitelský program, aby se krátká srst v perském typu ustálila. Byly k tomu použity nejen perské a americké krátkosrsté, ale také barské kočky. V současnosti je obvyklé páření pouze mezi exotickými a perskými kočkami, protože jsou to v podstatě kočky stejného plemene se stejným plemenným standardem, s výjimkou délky srsti. Úsilí se stále zaměřuje na vyšlechtění krátkosrsté perské kočky. Protože se exotické kočky ještě stále kříží s perskými kočkami, vyskytují se ve většině vrhů těchto koček jak dlouhosrstá, tak krát-

Exotická kočka černě želvovinová

kosrstá kořata. Narozená kořata se v závislosti na délce srsti zapisují buď jako exotické, nebo perské dlouhosrsté kočky.

Charakter

Exotické kočky jsou klidná, společenská zvířata s vyrovnaným charakterem. V hrubých rysech je jejich povaha podobá povaze peršanek. Mají jemný, příjemný hlas, avšak projevují se jím jen málokdy. Exotické kočky obvykle dobře vycházejí s jinými kočkami, ale i styk se psy probíhá většinou bezproblémově. Dobře snášejí děti.

Exotické kočky mají velkou schopnost přizpůsobit se a cítí se výborně na svém místě i v poněkud rušnějších rodinách – pokud je na ně příliš živo, samy si vyhledají nějaké klidnější místo v domě. Kočky tohoto plemene nikdy nezdůrazňují svou přítomnost; většinou si jdou svou vlastní cestou, ale vaší společnosti a mazlení si velmi cení.

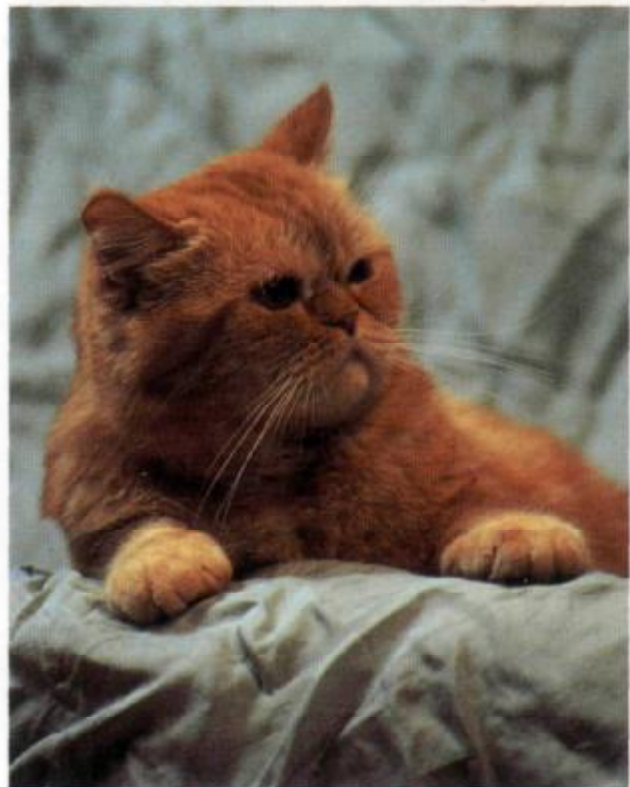
Exotická kočka trikolor – modrá želvovinová s bílou

Péče

Srst exotické kočky lze udržet v dobrém stavu s minimem péče. Za normálních okolností můžete srst jedenkrát týdně vykartáčovat jemným kartáčem z prasečích štětin a pak ji pročesat hrubým hřebenem. Pracujte přitom opatrně, abyste předešli poškození srsti. Pokud kočka hodně líná, můžete srst vykartáčovat gumovým kartáčem. Tím jednoduše a rychle odstraníte

Exotická kočka červená

všechny uvolněné chlupy, ale dělejte to obezřetně, protože byste mohli ze srsti vytrhnout také zdravé, nové chlupy.

Před výstavou vetřete do srsti exotické kočky suché otruby nebo neparfémovaný (a nemastný!) mastkový prášek, který hned po nanesení musíte ze srsti zase vykartáčovat. Otruby a mastkový prášek mají tu vlastnost, že se na ně naváže přebytečný maz a nečistota, takže srst po této krášlicí kůře vypadá zase čistě a zdravě. Zkušené vystavovatelé vytrhávají pravidelně staré chlupy ze srsti ručně, ale tato práce vyžaduje zručnost a pochopení.

Exotickým kočkám se někdy mohou ucpat slzné kanálky. Proto je důležité chlupy kolem očí, očních koutků a v záhybech na tváři udržovat v čistotě. Byly k tomu vyvinuty speciální emulze, které můžete koupit v lépe zásobených obchodech s potřebami pro zvířata, ale každopádně na většině výstav koček. Emulzi naneste měkkým ubrouskem a pak chlupy zase opatrně do sucha vytřete ubrouskem. Protože podle standardu by exotická kočka měla mít malé uši; většina vystavovatelů vytrhává nebo

odstřihuje chloupky, které rostou kolem okrajů uší a ucho opticky zvětšují. Uši opatrně čistěte speciálním přípravkem a ostré konce drápků zastřihujte dobrými štípacími kleštičkami.

Kotě exotické kočky s černě stínovanými odznaky

Vnější znaky

TĚLO

Pro exotickou kočku platí stejný standard jako pro perskou kočku, s výjimkou srsti. Exotická kočka je kočka střední velikosti až velkého formátu se silnou kostrou. Tělo je kompaktní, s širokým hrudníkem, osvalenými rameny, svalnatým hřbetem a krátkým, silným krkem. Nohy jsou krátké a silné, tlapky velké a kulaté. Ocas je krátký, v dobrém poměru k tělu a má poněkud zakulacenou špičku.

HLAVA

Hlava je kulatá, masivní, s dobrými proporcemi, se širokou lebkou a plnými tvářemi. Čelo je hezky klenuté a krátký, velmi široký nos má zřetelný stop. Horní část nosního zrcátka má ležet v horizontální linii se spodními víčky. Stop musí ležet ve výšce středu očí. Exotická kočka má silné, široké čelisti a mohutnou bradu. Chrup musí být pravidelně uspořádaný a pokud možno kompletní. Při pohledu z boku by brada, špička nosu a čelo měly ležet v rovné vertikální linii. Malé uši jsou široké na základně a zakulacené, v každém uchu je hustý chomáček chlupů. Stojí široko od sebe a jsou umístěny nízko na lebce. Velké a kulaté oči jsou široko od sebe a měly by být zářící, s otevřeným výrazem. Barva očí je v závislosti na barvě srsti měděná nebo tmavě oranžová, zelená nebo modrá, ale vyskytují se

i různooké bílé kočky. Barva očí exotických koček má být co nejčistší.

SRST

Srst exotických koček, nazývaných také exotické krátkosrsté kočky, je jemná a hustá; nikdy nesmí hladce přiléhat, ale trochu odstává od těla. Chlup je o něco delší než chlup britské krátkosrsté kočky.

BARVY

Protože exotické kočky jsou krátkosrsté perské kočky, vyskytují se u těchto koček všechny barvy, které jsou uznány pro perskou dlouhosrstou kočku. Různé barvy a barevné kombinace popíšeme podrobněji.

Plné barvy

Plně zbarvené exotické kočky mohou mít mimo jiné černou, modrou, červenou, krémovou, čokoládovou a lilovou barvu. Exotické kočky s těmito barvami srsti mají oranžové oči – čím tmavší, tím hezčí – ale

Profil exotické kočky černě mramorované

Exotická kočka modrá

bílé exempláře smějí mít také modré oči nebo mohou být různooké. Zbarvené exempláře nesmějí mít žádné bílé skvrny a pokud možno ani bílé chlupy v srsti. Jednotlivé chlupy mají být od kořínků až po špičku stejnobarevné, ale v praxi je chlup u kořínku o něco světlejší. U koťat se často vyskytuje tzv. ghostmarking v srsti – v některých případech zůstanou tyto vágní náznaky kresby viditelné i v pozdějším věku. Ačkoli posuzovatelé nebudou tyto skvrny u dospělých zvířat kladně oceňovat, nehodnotí se „ghostmarking“ u krémově a červeně zbarvených exotických koček příliš přísně. Je totiž nesmírně obtížné šlechtit tyto barvy, aniž by bylo přítomno trochu kresby. Plně zbarvené exotické kočky se stříbrně bílou podsadou se nazývají „smoke“ (kouřové).

Parti colours

Parti colours jsou kočky s bílou skvrnitostí a existují v různých varietách, které mají svá vlastní pojmenování, závislá na rozložení skvrn a na množství bílé barvy v srsti. Vanové jsou exotické kočky, které jsou převážně bílé a mají dvě zbarvené skvrny na hlavě a zbarvený ocas. Harlekýni se velice podobají kočkám van, ale mají jednu nebo několik skvrn také na těle. Bikolor má vždy plně zbarvenou srst a bílá nezabírá víc než třetinu těla. Skvrny vidí posuzovatelé nejraději co nejsymetričtější a pokud možno se u této variety na čele vytvoří bílé obrácené V. Pro tri-

Exotická kočka černě želvovinová

kolory platí stejná pravidla jako pro bikolory, s tím rozdílem, že trikolor má vedle bílé dvě barvy namísto jedné; tyto dvě barvy musí tvořit pěkné skvrny, které nepřekrývají jedna druhou. Pokud je hlavní barvou u trikolorů černá, nazývá se tato

Exotická kočka černá činčila

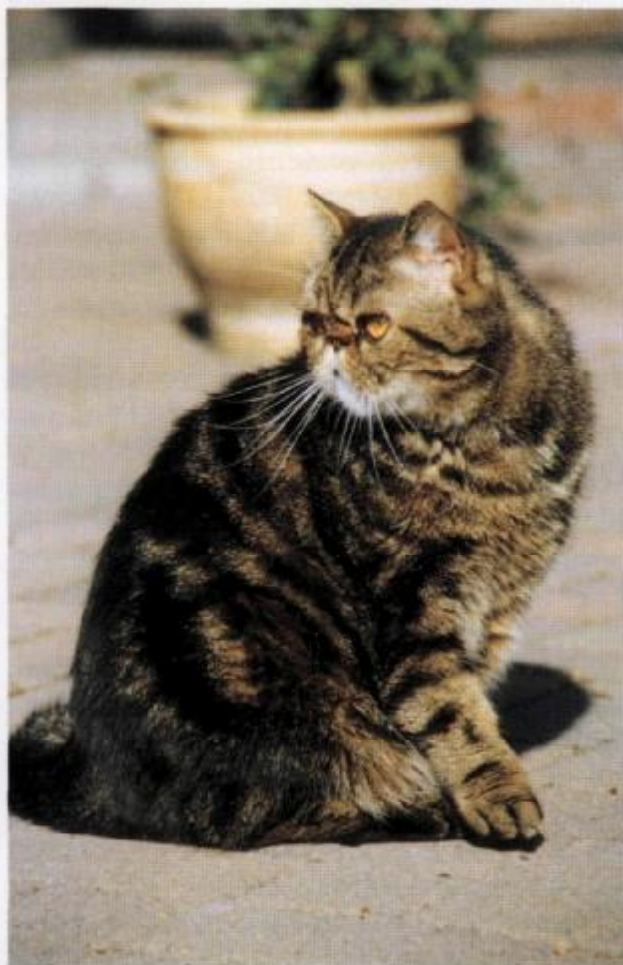

Exotická kočka červeně mramorovaná

kočka také černě želvovinová s bílou, a pokud je základní barva modrá, říká se jí také modrá želvovinová s bílou nebo zředěná želvovinová s bílou. Barva očí bíle skvrnitých koček je vždy oranžová.

Exotická kočka černě mramorovaná

Exotická kočka blue point

Tortie – želvovinové kočky

Kočky, které mají na srsti různé barevné skvrny, ale žádné skvrny bílé, se nazývají želvovinové kočky nebo tortie. Na rozdíl od želvovinových koček s bílou, které vykazují zřetelně ohraničené a pěkné barevné skvrny, musí být skvrnky u želvovinových koček bez bílé právě co možná nejmenší a melírované. Základní barva tortie je vždy černá nebo její odvozenina, jako modrá, čokoládová a lilová. Pokud je základní barva černá, jsou ostatní skvrny červené; u jiných barev jsou skvrny světle krémové. Želvovinové kočky se stříbřitě bílou podsadou se nazývají „smoke“ (kouřové).

Kočky s kresbou (tabby)

Existují čtyři různé typy kresby srsti – ha-bešská (ticked), tygrovaná (mackerel), tečkovaná (spotted) a mramorovaná (blotched). Kočky s kresbou mohou být mimo jiné černé, červené, krémové, modré, čokoládové nebo lilové. Cílem je, aby se kresba na srsti rýsovala co nejzřetelněji. Tečkovaná kresba by například měla mít ohraničené tmavší tabby skvrny, které jsou co nejkulatější a nesplývají. Kočky s kresbou se stříbřitě bílou podsadou probíráme pod názvem „stříbřitá“. S výjimkou černých, čokoládových, modrých a lilových stříbřitých koček s kresbou by kočky této variety měly mít oranžové oči. Existují také želvovinové kočky s kresbou; tyto kočky mají jak želvovinovou kresbu,

tak navíc ještě kresbu srsti a téměř vždy jsou ženského pohlaví.

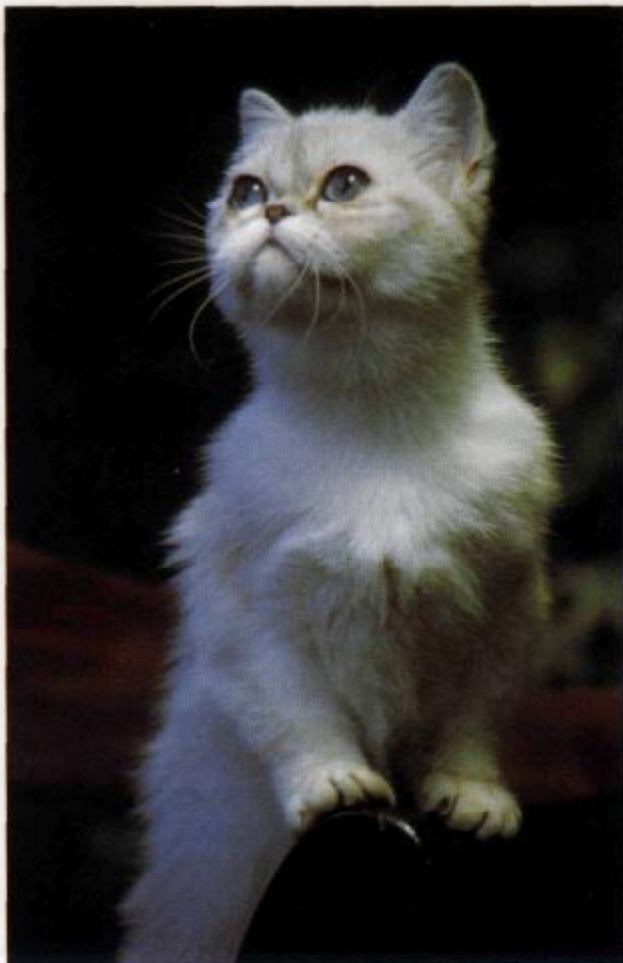
Colourpoints–kočky s akromelanickými odznaky

U exotických koček se zbarvenými odznaky by měl být kontrast mezi odznaky a barvou těla co nejvýraznější. Colourpointi se chovají ve všech barvách, které vidáme u perské dlouhosrsté kočky s barevnými odznaky. Chovatelé a milovníci, kteří se touto varetou exotické kočky zabývají, se snaží co nejvíce dávat pozor na požadovanou tmavě modrou barvu očí.

Stříbřitá

Exotické kočky se stříbřitě bílou podsadou jsou mimo jiné (černě) stříbřité tabby (s kresbou), kamea, činčily a smoke (kouřové). Stříbřitě bílá podsada vzniká díky určitému genu (gen inhibitor), který brzdí tvorbu pigmentu na základně chlupu, takže je pigmentována (zbarvena) pouze část každého jednotlivého chlupu. Vypadá to,

jako by podsada byla stříbřitě bílá, ale ve skutečnosti není v těchto místech přítomen žádný pigment. Rozlišují se kočky nonaguti (mezi ně patří plně zbarvené kočky a želvovinové kočky) a aguti neboli kočky s kresbou. Pokud se gen inhibitor projeví u koček nonaguti, nazývá se výsledek „smoke“ (kouřová); posuzovatelé rádi vidí, když u těchto koček je přibližně polovina každého jednotlivého chlupu pigmentována. U koček aguti neboli s kresbou je termín, který se používá, závislý na množství pigmentu v chlupu a na barvě pigmentu. Kočky, u nichž tvoří černý, modrý, lilový nebo čokoládový pigment asi třetinu každého chlupu, nazýváme „shaded chinchilla“ (stínovaná); ale pokud je zbarvená pouze špička chlupu, nazývají se „tipped chinchilla“ (závojová). Kameo jsou kočky s červeným nebo krémovým pigmentem, který zabírá přibližně jednu třetinu každého chlupu. Když jsou červené nebo krémové pouze špičky chlupu, je správný termín „shell“ (lasturová).

U těchto koček vlastně nemůžeme kresbu srsti dobře rozlišit, protože barva leží jako závoj na stříbřitě bílé srsti. Aguti (tabby), jejíž každý chlup je nepigmentován pouze zpoloviny, se nazývá stříbřitá tabby; u těchto koček je kresba srsti ještě velmi dobře viditelná.

Manská kočka (Manx)

Manská kočka je pradávné, přirozeným způsobem vzniklé plemeno, které je dodnes drženo na ostrově Man sedláckým obyvatelstvem jako lovec myší a oblíbené domácí zvíře. Zástupci tohoto plemene jsou nápadné, ale zároveň také velmi nenápadné kočky. Nenápadné, protože svým „průměrným“ zevnějškem domácích koček dělají malý dojem na ty, kteří mají rádi kočky s exotickým zevnějškem, a nápadné proto, že jejich ocas je většinou extrémně krátký („stumpy“), nebo dokonce zcela chybí („rumpy“ a „rumpy-

riser“). Na rozdíl od toho, co si myslí někteří lidé, nemá manx žádné problémy se skákáním a šplháním; absence ocasu netvoří pro kočku v žádném ohledu překážku ve volnosti pohybu. Manxové jsou zdravá zvířata s přátelskou, důvěřivou a inteligentní povahou, což z nich dělá skvělé kočky do rodiny.

Původ

Kořeny tohoto plemene leží na britském ostrově Man, který leží blízko Velké Británie. Se vši pravděpodobností tam přibližně před čtyřmi stoletími nastala spontánní mutace, která vyústila v narození bezocasého kotěte. Toto kotě vyrostlo v silnou dospělou kočku a začalo se rozmnožovat, takže se na ostrově pomalu, ale jistě rodilo stále více bezocasých koček. Vzhledem k izolované poloze ostrova tam v průběhu doby bylo více koček bezocasých než koček s ocasem. Existenci těchto zvláštních koček zpozorovali milovníci koček z jiných částí světa. Zmínky o importu máme už z roku 1830 a na výstavách koček ve Spojených státech a na evropské pevnině byli manxové prezentováni už kolem roku 1890. Ještě dnes přijíždějí zainteresovaní šlechtitelé koček na ostrov Man, aby zde vyhledávali vhodná chovná zvířata. Enormní zájem milovníků koček ze zahraničí přiměl v 50. letech vládu ostrova Man založit státní chovnou stanici, aby se

„Golsticks“, černý manx z přelomu století

Manx stumpy

zastavil úbytek koček. Každý, kdo se o chov manxů v té době zajímal, mohl se na tuto stanici obrátit. Na začátku 90. let byla stanice zprivatizována a protože hospodařila se ztrátou, byla nakonec uzavřena. V současnosti odkazuje turistická kancelář v hlavním městě Douglasu zájemce na soukromé chovatele. Plemeno má na ostrově Man ještě stále status oficiálně chráněného. Ve zbytku světa se na bezocasou

Manx rumpy

Manx rumpy-riser

kočku pohlíží jako na kuriozitu, ale na ostrově Man jsou zvláštní naopak kočky s ocasem. Jedna známá evropská chovatelka manxů jednou hovořila s tuzemským sedlákem, který se jí ptal, jestli je skutečně pravda, že „jeho“ lovci myší jsou považováni za velmi speciální plemeno koček. Chovatelka souhlasně přikývla. Na to se sedlák zeptal, zda se jinde také drží kočky, jako to dělá on, kolem statků a na svobodě. Chovatelka koček opět souhlasně přikývla. Nakonec se sedlák zeptal, je-li pravda, že tyto kočky mají všechny ocas. Chovatelka nemohla udělat nic jiného než to opět potvrdit. Sedlák se na chvíli zadíval do dále a pak si zabručel: „To musí být divný pohled, všechny kočky s ocasem.“ Z tohoto příběhu můžeme vyvodit, jak velice jsou bezocasé kočky na ostrově Man zdomácnělé.

Charakter

Z manxů vyzařuje určitý klid. Jsou to většinou přítulné kočky, které dobře vycházejí s ostatními kočkami a psy, ale také s lidmi a dětmi – i když některé z nich mají sklon upnout se na určitého člena rodiny. Manskou kočku můžete naučit aporťovat kuličky z papíru a přivykne i chůzi v postroji. Manxové jsou navzdory své klidné a vyrovnané povaze zvláště hraví a zůstávají hraví do vysokého věku. Uděláte dobře, když se postaráte, aby byl doma dostatek hraček a pořádný šplhací kůl. Ačkoli postrádají ocas, o němž se soudí, že ho kočka potřebuje ke „kormidlování“,

Manx rumpy-riser

dokážou velice dobře šplhat a lézt (jak jinak by se tyto kočky po staletí mohly udržet při životě chytáním myši a hlodavců?). Manxové jsou relativně zdravé kočky, které se při dobré péči mohou dožít vysokého věku. Jako důkaz jejich vitality může posloužit téměř jedenáct a půl roku stará manská kočka, žijící v Nizozemí, která to ještě v roce 1996 dotáhla na světové výstavě ke světovému šampionátu. Průměrný věk na vystavování této kočky je mezi jedním a třemi roky a tato kočka také jako jediná kočka na světě v tomto vysokém věku ještě dosáhla takového úspěchu.

Péče

Srst manxů nevyžaduje mnoho péče. Je dostačující kočku pravidelně kartáčovat jemným kartáčem z prasečích štětín a srst

Manx rumpy

Manxové jsou přátelské kočky.

pak jemně pročesat hrubým hřebenem. Během línání vám při odstraňování uvolněných a mrtvých chlupů udělá službu gumový kartáč nebo masážní rukavice, ale buďte při jejich používání opatrní, vzhledem k tomu, že byste jimi mohli srst také poškodit. Jako u všech koček se i u manxů pravidelně dívejte do zvukovodů. Eventuálně můžete občas zastříhnout ostré konce drápků.

Zadní část manxe je vyšší než přední končetiny.

Vnější znaky

TĚLO

Manx je středně velká silná kočka s dobrou kostrou, která působí kompaktním dojmem. Zadní nohy jsou zřetelně delší než přední nohy, takže páteř vykazuje nahoru stoupající linii. Nohy jsou osvaleny. Je známo pět různých délek ocasu: kompletně bezocasá kočka je nazývána „rumpy“; „rumpy-riser“ je kočka, která nemá více než tři křížové obratle (srovnatelné s naší kostrčí), ale také žádné ocasní obratle; „stumpy“ má krátký tupý ocásek; „longie“ je kočka s nekompletním, zkráceným ocasem; a „tailed“ je manx s úplným ocasem.

První tři více méně bezocasé variety mohou být vystavovány; poslední dvě mohou být, pokud jsou co do typu dobré, využity pro chov.

HLAVA

Hlava je kulatá s prohnutým profilem. Uši nejsou posazeny příliš vysoko, jsou široké a otevřené na základně a stojí trochu otočené ven. Oči jsou velké a kulaté.

SRST

U manxů jsou uznávány dvě různé srsti, totiž krátkosrstá a polodlouhosrstá (viz kapitola 9, Polodlouhosrsté variety, kočka kymerská). Krátkosrstý manx má dvojitou srst, která je velmi hebká a hustá na dotek, protože hebká krátká podsada nadzvedává středně dlouhou krycí srst.

BARVY

Manxové se chovají jen v přírodních „barvách sedláckých koček“, tedy v barvách, které se vyskytují také u normálních evropských domácích koček. Nepřírodními barvami myslíme mimo jiné barvy jako čokoládovou, lilovou a „barmské“ zesvětlení; také odznaky a habešská kresba (s tickingem) nejsou „přirozené“ kresby srsti. S těmito barvami a kresbami se tedy u zástupců tohoto plemene neseťkáte.

Hojně se vyskytující barvy u manských koček jsou červená, černá a modrá, eventuálně v kresbě srsti (tabby variety) a s bílými skvrnami nebo je tato kočka celá bílá. Ani barva očí není u manxů příliš důležitá: často se vyskytují žlutá, zelená a žlutozelené tóny, ale bílé kočky mohou také mít modré oči nebo mohou být různooké (s jedním modrým a jedním žlutým okem).

Manx rumpy

Americký bobtail (American Bobtail)

Americký bobtail je plemeno, které nalezneme mimo zemi původu, Spojené státy, velmi zřídka. Plemeno vzniklo mutací, která se vyskytla mezi několika americkými domácími kočkami. Fakt, že má tato kočka zkrácený ocas, nemá v žádném případě vliv na její svobodu pohybu. Kočky tohoto plemene umějí také dobře šplhat a lovit. Američtí bobtailové jsou za normálních okolností velmi vázáni na „své“ členy domácnosti, ale k cizím se stavějí poněkud zdrženlivě. Cítí se dobře ve společnosti jiných koček, a také se psy se snášejí dobře. Většina amerických bobtailů je ráda v blízkosti „své rodiny“ a nesnáší příliš dobře, když musí být delší dobu doma sama.

Tělesné znaky

Toto plemeno je středně velké až velké a může trvat i dva až tři roky, než kočka zcela vyspěje. Na výstavách se cení kočky s rovným ocasem, který dosahuje do poloviny pat, ale smí být také mírně ohnutý. Americký bobtail má osvalené tělo, které stojí na středně vysokých nohách; zadní nohy jsou vždy delší než přední nohy. Tlapky jsou kulaté a velké. Dvojitá srst, odolná proti počasí, může být jak polodlouhosrstá, tak krátkosrstá a o obě varianty tohoto plemene se lze snadno starat (viz kapitola 9 Polodlouhosrsté variety, americký bobtail polodlouhosrstý).

Zvláštnosti

Způsob, jakým se dědí krátký ocas, ještě není jasný. Je známo, že tato vlastnost se dědí, čímž se při zkřížení s vhodnou domácí kočkou mohou narodit opět kořata se zkráceným ocasem. Ovšem délka a tvar ocasu je velmi variabilní – od téměř kompletně chybějícího ocasu až po téměř poloviční ocas s více zálomkou. Na výstavách se oceňuje nepřilíš dlouhý, zřetelně zkrácený ocas (ocasní pahýl).

Americký bobtail

Bob Schwartz

Japonský bobtail (Japanese Bobtail)

Staré rukopisy a vyobrazení nás poučují, že kočky s odlišující se délkou ocasu se vyskytovaly v Číně už před více než tisíci lety. Je zřejmé, že čínské kočky jsou předkové japonského bobtaila. Ačkoli si Japonci už po staletí drželi krátkosrsté domácí kočky s krátkými tupými ocasy, a dokonce se zalomenými ocasy, trvalo ještě dlouho, než tyto kočky objevili milovníci koček i někde jinde. První japonští bobtailové byli dovezeni do Spojených států v roce 1968 a od tohoto okamžiku je toto plemeno populární především mezi americkými a japonskými milovníky koček. Ve zbytku světa jsou tyto obzvláště krásné a inteligentní kočky dosti neznámé a na výstavách bývají k vidění jen zřídka. Japonští bobtailové mají vysloveně aktivní, extrovertní a veselou povahu. Protože jsou tak zvědaví, máloco jim ujde a díky své inteligenci se mohou naučit různým kouskům, jako aportování kuliček papíru. Kočky tohoto plemene vycházejí dobře s jinými kočkami, ale také se psy.

Tělesné znaky

Japonští bobtailové děkují za své jméno zkrácenému ocasu, který je asi 5 až 8 centimetrů dlouhý a může být rovný, ale také ohnutý nebo zalomený. Tělo je osvalené,

Krátkosrstý japonský bobtail

Dlouhosrstý japonský bobtail

dlouhé a štíhlé, stejně jako nohy, a tvar tlapek je oválný. Klínovitá hlava má vysoké lícní kosti a velké oválné oči. Velké uši stojí rovně a nejsou nasazeny ani příliš vysoko, ani příliš nízko, ale zhruba v rozích hlavy. Srst leží rovně podél těla; podsada téměř chybí. Textura srsti je jemná a hedvábná. Nápadné je také, že japonský bobtail málo líná. Existuje jak polodlouhosrstý, tak krátkosrstý japonský bobtail (viz kapitola 9 Polodlouhosrsté variety, japonský bobtail polodlouhosrstý).

Všechny barvy srsti jsou dovolené, ale neoblíbenější kočky jsou převážně bílé s několika černými a červenými, zřetelně ohraničenými a intenzivně zbarvenými skvrnami: to jsou tzv. mi-ke's. Japonští bobtailové s touto barvou srsti nosí v Japonsku štěstí. Pokud jde o jejich oči, jsou povoleny všechny barvy a vyskytují se i jako odd-eyed (různoocí).

Skotská klapouchá kočka (Scottish Fold)

Kočka, která na sebe na výstavách strhuje čím dál více pozornosti publika, je Scottish Fold. Tato kočka je nápadná svými sklopenými ušima a kulatou lebkou, která se jí stará o veselý a někdy také trochu melancholický výraz. Milovníci koček jsou toho názoru, že se tato kočka nejvíce podobá sově. Skotské klapouché jsou přátelské a dobře naladěné kočky.

Původ

V roce 1961 se ve Skotsku (Perthshire) v jednom vrhu domácí kočky narodilo spontánně bílé kotě se sklopenými ušima. Toto kotě, kocourek, dostalo jméno Snowball (Sněhová koule) a jeho existence vzbudila rychle zájem šlechtitelů koček. S pomocí vhodných domácích koček a britské krátkosrsté kočky byla zvláštní mutace, která byla příčinou sklopených uší, standardizována do nového plemene pod jménem Scottish Fold neboli skotská klapouchá kočka.

Faktor, který způsobuje sklopení uší, se dědí dominantně. Bohužel se ukázalo, že tento gen nezpůsobuje jen veselé sklopené uši, ale může vést také k odchylkám na chrupavkách nebo jiných místech těla, především když sklopené uši mají oba rodiče. Také proto stáhla anglická zastřešující organizace v té době již vydané před-

Skotská klapouchá kočka modře mramorovaná

Skotská klapouchá kočka černě tygrovaná

běžné uznání tohoto plemene. Mezitím byly však exportovány různé klapouché kočky do Ameriky a tam se plemeno ještě stále šlechtilo.

Protože gen může vést k odchylkám na chrupavkách v homozygotní formě, nebyly nikdy kříženy dvě kočky se sklopenýma ušima. Používaly se kočky se stojícíma ušima z linií Fold (Scottish Straights), americké krátkosrsté kočky nebo britské krátkosrsté kočky. V současné době na-

Skotská klapouchá kočka

lezeme z Ameriky importované kočky a jejich potomky i v zemích Evropy.

Charakter

Skotská klapouchá je přátelská kočka s vyrovnanou náladou. Exempláře tohoto plemene jsou převážně klidné, i když ve vhodnou dobu jistě ocení i hry. S ostatními kočkami vycházejí dobře a snesou se bez problémů i se psy, ovšem za podmínky, že se psy udělaly dobrou zkušenost už jako malá koťata. Skotskou klapouchou kočku jen tak něco nerozhází – i v rušných rodinách se cítí dobře. Jsou to vynikající zvířata na hraní pro děti. Pokud se k nim děti chovají příliš surově, pokusí se nejprve se ze situace uniknout. Drápky používají až v případě nejvyšší nouze. Tyto kočky jsou daleky hluchosti; svůj jemný hlas nepoužívají mnoho. Ačkoli mají rády hlazení a mazlení, nevynucují si je na vás do omrzení. Jsou velmi rády ve společnosti, ale většina z nich velmi dobře vydrží jeden den sama, aniž by s tím měla nějaké problémy. Pro lidi, kteří hledají klidnou kočku a budou si umět vážit jejího veselého zevnějšku, je to prima domácí společník.

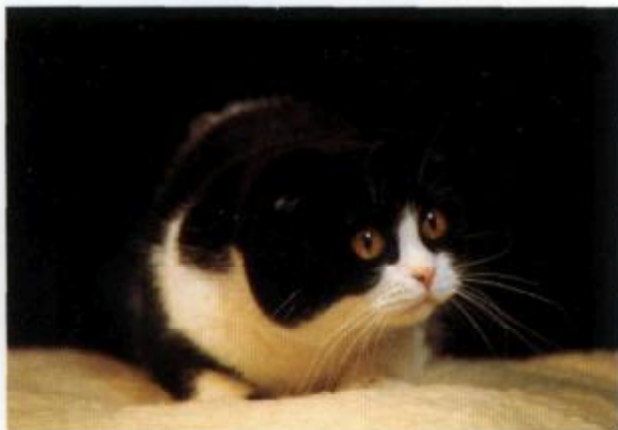
Péče

Srst skotské klapouché kočky lze udržovat s minimem péče v dobré kondici.

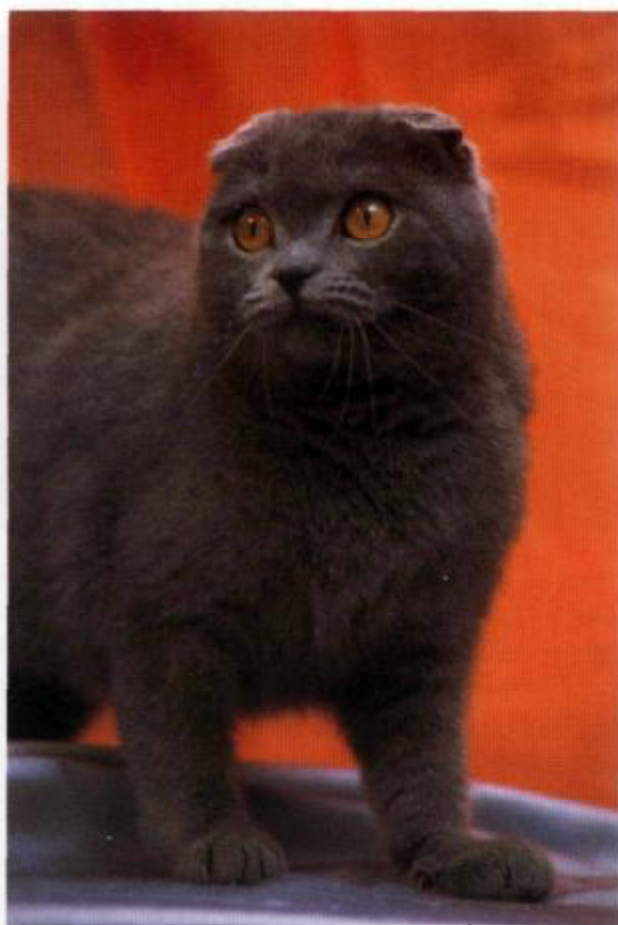
Kotě skotské klapouché kočky

Skotská klapouchá kočka černobílá

Skotská klapouchá kočka modrá

V období línání můžete uvolněné a mrtvé chlupy ze srsti snadno odstranit gumovou masážní rukavicí. Dále srst kartáčujte kartáčem ze štětín nebo ji česejte nepříliš jemným hřebenem, abyste nepoškodili podsadu. Protože uši klapouché kočky jsou sklopeny dopředu, myslí si mnoho lidí, že klapouchá kočka je náchylnější na záněty, ale není tomu tak. Uši nepotřebují víc pozornosti než u jiných koček a může-

te je občas vyčistit prostředkem určeným pro kočky. Čas od času ostříhejte ostré konce drápků.

Vnější znaky

TĚLO

Skotská klapouchá je středně velká osvalená kočka se středně těžkou kostrou. Trup je zaoblený a nohy jsou v poměru k tělu krátké až středně dlouhé. Tlapky jsou kulaté a půvabné. Ocas je středně dlouhý až dlouhý. Dlouhý, do špičky vyběhající ocas dostává přednost. Na výstavách jsou Scottish Folds diskvalifikovány, pokud se na ocase objeví nepravidelnosti (zálomky), je-li ocas kratší než normálně nebo pokud ocas v důsledku abnormálně tlustých obratlů není dobře pohyblivý. Diskvalifikovány jsou i kočky, které mají odchylky na jiných místech kostry.

HLAVA

Na relativně krátkém krku stojí kulatá hlava se silně vyvinutou čelistí, jež je mnohem silněji vyvinuta u kocourů než u koček. Oči jsou velké a kulaté, dosti daleko od sebe a mají přátelský, dobrácký výraz. Nos je dosti krátký. Profil nosu vykazuje lehký stop. Uši jsou sklopené dopředu a dolů. Na výstavách mají větší šanci kočky s menšíma a těsně přiléhajícíma ušima než kočky s ušima většíma, volně sklopenýma. Uši Scottish Fold musí stát ve formě kápě a dávají lebce obzvláště kulatý vzhled. Špičky uší jsou kulaté.

SRST

Dvojitá srst Scottish Fold je velmi hustě rostlá a je na omak jemná a hebká. Je důležité, aby srst odstávala; hladce přiléhající srst se na výstavách necení.

BARVY

Srst Scottish Fold může mít všechny barvy, pokud jsou „přírodní“. Himálajské odznaky, které vidíme u siamských koček, jsou proto u skotské klapouché kočky nepovolené a ani barvy jako čokoládová, skořicová a lilová se u tohoto plemene ne-

Ve vrhu skotské klapouché kočky mohou být kořata jak se sklopenýma, tak s normálníma ušima.

vyskytují. Časté barvy jsou modrá, červená, černá a krémová, eventuálně s bílou nebo tabby kresbou, ale vyskytuje se i čistě bílá. Barva očí ladí s barvou srsti, ale většinou je měděná nebo oranžová.

Zvláštnosti

Ze zdravotního důvodu se za normálních okolností nikdy nepáří dvě skotské klapouché kočky. V Evropě se pro chov používají zejména britské krátkosrsté kočky a ve Spojených státech americké krátkosrsté kočky. Kořata z těchto křížení mají v prvních týdnech života stojící uši. Ve věku tří až čtyř týdnů se ouška kořat, která nesou gen pro klapouchost, sklopí. Ostatním zůstanou stojící uši a nazývají se „Scottish Straights“. Existuje také polodlouhosrstá skotská klapouchá kočka, totiž tzv. Highland Fold (viz kapitola 9 Polodlouhosrsté variety, Highland Fold).

Skotská klapouchá kočka

Skotská klapouchá kočka se stojícíma ušima se nazývá Scottish Straight.

Americká kadeřavá kočka (American Curl)

Americká kadeřavá kočka je pro své dozadu stočené uši bezpochyby nápadným zjevem. Není to tak dlouho, co toto plemeno vzniklo, a mimo Spojené státy je americká kadeřavá kočka vzácností. Vyskytuje se jako krátkosrstá a polodlouhosrstá. U tohoto plemene jsou povoleny všechny barvy.

Původ

V červnu 1981 našli Joe a Grace Rugovi v kalifornském Lakewoodu vyhladovělou černou kočičku. Toto kotě, které dostalo jméno Shulamith, si Rugovi vzali s sebou domů a později se stalo zakladatelkou všech amerických kadeřavých koček.

Shulamith úspěšně rostla a ještě v prosinci téhož roku dala život čtyřem koťatům. Dvě z nich měla dozadu stočené uši, stej-

ně jako matka. Grace, zvědavá na genetické pozadí tohoto fenoménu, kontaktovala jednoho vědce, který došel k závěru, že se jedná o spontánní mutaci a že gen, který ovlivnil dozadu stočené uši, byl jednoduše dominantní.

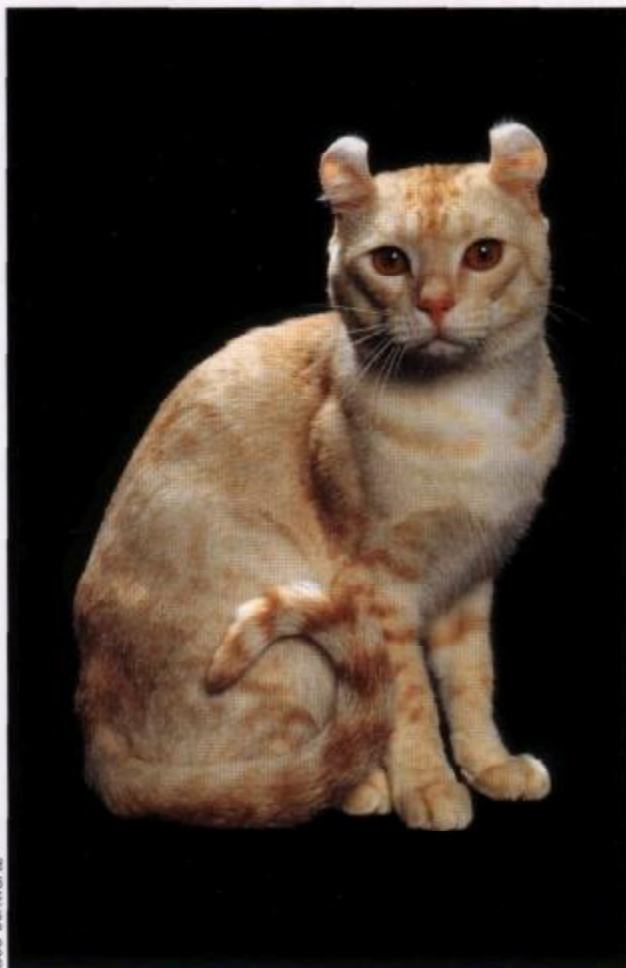
Milovníci koček považovali dozadu stočené uši za tak přitažlivé a veselé, že se rozhodli sestavit chovný program s cílem tuto mutaci standardizovat. Na začátku 90. let bylo toto plemeno oficiálně uznáno ve Spojených státech.

Charakter

Co je na americké kadeřavé kočce okamžitě nápadné, je její zaměření na lidi. Americké kadeřavé kočky jsou zvědavé, inteligentní a rády se zúčastňují každodenního chodu věcí v rodině, jejíž součástí tvoří. Rády se mazlí a jsou rády, když jsou v centru pozornosti. Tyto kočky mají vyrovnanou povahu a jen tak něco je nerozhází. Proto se v principu hodí i do rušnějších rodin s malými dětmi, pro které mohou být dobrými kamarády. Děti ovšem nesmějí začít kočky tahat za uši nebo je chtít stáčet dopředu. To by se samozřejmě nemělo dělat u žádné kočky, ale americkou kadeřavou kočku to obzvláště bolí. Kočky tohoto plemene zůstávají celý život hravé a podnikavé. Uděláte dobře, když jim pořídíte pořádný šplhací kůl, na němž si zvíře bude moci vybit energii; ani různé hry nebudou žádným zbytečným přepychem. Americké kadeřavé kočky nejsou nijak hovorné, ale mají své způsoby, jak něco jasně vyjádřit, například tím, že na vás dlouhou dobu upřeně zírají nebo se vám soustavně pletou pod nohama. S jinými kočkami se snesou výborně a i se psy mohou tyto zvláštní kočky žít dobře pohromadě.

Péče

Protože jim téměř chybí podsada, lze tyto kočky jednoduše udržovat v dobré kondici. Postačí, když srst přibližně jednou týd-

Bob Schwartz

ně prokartáčujete a potom pročesáte jemným hřebenem. Pravidelně stříhejte ostré konce drápků a uši čistěte jen pokud je to nutné, a to prostředkem určeným pro kočky.

Občas můžete kočku vykoupat, ale myjte ji vždy šamponem určeným pro kočky. Pokud máte v plánu s americkou kadeřavou kočkou chodit na výstavy, vykoupejte ji nejlépe tři dny před výstavou, aby se srst stihla zotavit.

Vnější znaky

TĚLO

Americká kadeřavá kočka je středně velká kočka s elegantním, štíhlým a protáhlým tělem. Všechny části těla musí být v dobrém poměru a za žádných okolností nesmí být kočka stavěná příliš hrubě, nebo naopak příliš jemně. Může trvat dva až tři roky, než americká kadeřavá kočka zcela vypěje.

HLAVA

Hlava je poněkud klínovitá a měla by být delší než širší. Nejdůležitější znak americké kadeřavé kočky tvoří uši; jsou méně flexibilní než uši jiných plemen. Stojí přímo v rozích hlavy a měly by se sklápět plynule dozadu, špičkami do středu temene. Americká kadeřavá kočka má dále rovný nos, mohutnou bradu a velké oči tvaru vlašského ořechu.

SRST

Srst americké kadeřavé kočky může být krátká nebo polodlouhá; podsada téměř chybí. Na omak je srst jemná a hedvábná. Štětíčky v uších, které se točí z vnitřní strany ven, by měly být přítomny vždy a malé ušní štětíčky na horní straně ucha jsou zvláště pozitivním znakem.

BARVY

Toto plemeno se chová ve všech možných barvách a kresbách. Příčinou je to, že původní kočka byla zkřížena s domácími kočkami, které měly mnoho dědičných barevných faktorů. Proto se chovatelé rozhodli usilovat o co nejvíce variet.

Zvláštnosti

Protože gen, který způsobuje u americké kadeřavé kočky stočení uší dozadu, nemá žádné nevýhodné doprovodné efekty, mohou se tyto kočky křížit jak jedna s druhou, tak s (neušlechtilými) domácími kočkami, které se – s výjimkou uší – co nejvíce blíží plemennému standardu americké kadeřavé kočky. Vzhledem k tomu, že se gen dědí dominantně, bude mít většina koťat z takového křížení dozadu stočené uši, ačkoli ponесou gen pro normální uši a mohou ho také předat dalším generacím. Americká kadeřavá kočka s normálníma ušima se nazývá American Curl Straight Ear.

Při narození není mezi koťaty s normálníma a stočenými ušima vidět žádný rozdíl – teprve ve věku čtyř měsíců dostanou jejich uši trvalý tvar (viz také kapitola 9 Polodlouhosrsté variety, americká kadeřavá kočka polodlouhosrstá).

Munchkin

Munchkin neboli jezevčíkovitá kočka, jak je někdy nazývána, vznikla nedávno z kočky s mutovanými, extrémně krátkýma nohama. Vznik tohoto nového plemene vyvolal ve Spojených státech velký rozruch a také ve Francii, kam byl dovezen první munchkin ze Spojených států, vyvolalo toto plemeno pravé nadšení milovníků koček.

Původ

V roce 1983 byla v Louisianě v USA nalezena na ulici dvě kočata s extrémně krátkýma nohama. Jedno z nich bylo březí a porodilo čtyři kočata. Dvě z nich vykazovala tuto zvláštnost rovněž. Několik chovatelů tuto vlastnost podchytilo a křížením s vhodnými domácími kočkami se tato varieta dále budovala. V roce 1995 byl munchkin, jak bylo plemeno mezitím pokřtěno, uznán jednou ze zastřešujících organizací ve Spojených státech. Munchkinové se momentálně chovají ve Spojených státech a od nedávna také ve Francii, kam bylo několik zvířat dovezeno.

Charakter

Munchkinové jsou pohyblivé a hravé kočky. Mohou si hrát a šplhat po stromech

Munchkin

Bob Schwartz

Munchkin

Bob Schwartz

stejně jako všechny ostatní kočky, ale kvůli svým krátkým nohám nemohou skákat tak vysoko jako jejich souputníci s normálními končetinami. Munchkina tedy nenajdete na své kuchyňské lince nebo na skříní, pokud nebude mít možnost „mezipřistání“.

Munchkinové jsou sociální domácí zvířata, která se dobře snášejí s jinými kočkami; ani se psy nemají problémy. Jsou dosti přítulní a rádi tvoří součást rodiny.

Péče

Krátkosrstý munchkin potřebuje málo péče o srst. Postačí, když srst jednou týdně prokartáčujete kartáčem z prasečích štětín a potom ji projedete jemným hřebenem. Ostré konce drápek pravidelně zastříhujte a zvukovody čistěte jen v případě, že je to nutné, a to přípravkem určeným pro kočky.

Vnější znaky

TĚLO

Munchkin je středně velká kočka se širokou kulatou hrudí a ocasem střední tloušťky, který se na konci poněkud sbíhá do zakulacené špičky. Svalnaté rovné nohy jsou krátké a zadní nohy jsou delší než přední. Munchkinové s křivýma nohama a kočky, které mají příliš podsaditou, nebo naopak příliš protáhlou stavbu těla, se na výstavách necení; munchkinové s do-

vnitř nebo ven otočenýma nohama a zřetelnou prohlubní za lopatkami a ohnutými končetinami se na výstavách diskvalifikují.

HLAVA

Munchkin má středně velkou, poněkud klínovitou hlavu s velkýma rovnýma ušima. Expresivní velké oči mají tvar vlašského ořechu a jsou poněkud našikmo.

SRST A BARVY

Munchkin může mít krátkou nebo polodlouhou srst a povoleny jsou všechny barvy srsti i očí (viz také kapitola 9 Polodlouhosrsté variety, munchkin polodlouhosrstý).

Zvláštnosti

Protože gen, který způsobuje u tohoto plemene krátké nohy, je dominantní, vzejdou z páření munchkina a kočky s normálníma nohama kořata munchkina už v první generaci. Dosud jsou povolena křížení pouze s obyčejnými krátkosrstými a dlouhosrstými domácími kočkami, které nepatří k žádnému jinému plemeni.

Ruská modrá kočka (Russian Blue)

Ruská modrá kočka je zvláštní plemeno, které je nápadné svým graciózním zjevem, zvláštní barvou a strukturou srsti a ostře zelenýma očima. Ruské kočky si cení klidného života; velmi silně přilnou k lidem ve svém okolí.

Původ

Jak už naznačuje jméno, vycházíme z toho, že ruská modrá kočka pochází z Ruska. Ovšem ani původ tohoto plemene není zjištěn se vší jistotou. Jak se zdá, narazilo se na kočky s modrou srstí asi před dvěma sty lety v okolí Archangelska, ruského přístavního města u Bílého moře. Angličtí obchodní-

Kotě ruské modré kočky

ci tyto modré kočky v polovině 19. století vzali s sebou do Velké Británie, kde byly často vystavovány pod jménem „archangelská kočka“. V současnosti je normální, že se na všechna plemena nahlíží samostatně, ale na konci 19. století bylo zvykem vystavovat všechny modré krátkosrsté kočky ve stejné skupině. Tato skutečnost ruské kočky málem zničila, protože ostatní krátko-

Ruská modrá kočka

srstá modrá plemena koček, zejména anglická, mohla více počítat se schválením a obdivem posuzovatelů. Ruská modrá kočka tím byla trochu zatlačena do pozadí, a pokud by se v roce 1912 nezřídila samostatná třída pro zahraniční plemena, toto plemeno by již pravděpodobně neexistovalo. Kvůli ruské revoluci neměla veřejnost ve Velké Británii valné mínění o ničem, co bylo jakkoli ruské, a proto plemeno bylo od tohoto období až do roku 1939 známo pod jiným jménem, totiž „Blue Foreign“. Druhá světová válka znamenala pro ruskou modrou kočku opětovné ohrožení. Po válce zbylo jen několik pro plemeno typických exemplářů, takže šlechtitelé, aby přežili dalekosáhlé příbuzenské plemenitbě, museli hledat záchranu v dovozu cizí krve. Cizí krev pocházela ze siamek s modrými odznaky, které přispěly k obnově tohoto plemene, ale byly bohužel i příčinou toho, že se ruská modrá kočka stala typově příliš jemnou a začala se stále víc a více podobat

Ruská modrá kočka

Ruská modrá kočka

modré orientální krátkosrsté kočky s hladkou přiléhající srstí. V polovině 60. let se skupina milovníků rozhodla sjednotit a pokusit se vyšlechtit znovu původní ruský typ. Naštěstí se to těmto lidem podařilo. Ruská modrá kočka je v současné době opět unikátním plemenem, a to jak charakterem, tak zevnějškem, a vykazuje jen málo shod s orientálními kočkami. Ve Velké Británii se položil základ, ale krásné modré ruské kočky se chovají také ve Švédsku a Spojených státech. Z těchto tří zemí se plemeno rozšířilo do celého světa. Po pádu železné opony jsou k dispozici také autentické linie z Ruska a východního bloku. Pozn. red.: Český chov ruských modrých koček patří k evropské špičce.

Charakter

Vliv, který měla na udržení ruské modré kočky jako plemene siamská kočka, svádí k úvahám, že ruská modrá kočka zdělila po své orientální kolegyni mnoho charakterových rysů, ale nic není menší pravda. Povaha ruské modré kočky se nedá srovnat s žádným jiným plemenem. Navzdory faktu, že mohou být někdy velmi hravé a zůstávají takové do vysokého věku, jsou převážně velice klidné. Ruské modré kočky mají rády komfort a dovedou celé hodiny ležet na jednom místě, nejlépe na klíně některého člena rodiny. Většina ruských modrých koček vyloženě nesnáší hluk a mumraj, a proto se možná nebudou cítit dobře v rodinách s dospívajícími dětmi. K lidem, které ruská modrá kočka nezná,

není příliš vstřícná. Pokud přijde návštěva, většinou se stáhne do sebe a nemá ráda, když ji neznámí lidé hladí nebo zvedají. Jen zřídka však vytrasí dráпки – na to jsou moc dobromyslné – ale určitě dají najevo, že se jim to nelíbí. Kočky tohoto plemene většinou dobře vycházejí s jinými kočkami a se psy. Hlas ruské modré kočky je příjemný a jemný; dokonce i kočky v říji sotvakdy pozvednou hlas.

Péče

Zvláštní srst ruské modré kočky vyžaduje relativně málo péče. Je dostačující, když srst občas vykartáčujete jemným kartáčem. Přílišné česání nebo práce s gumovou rukavicí mimo období línání má tu nevýhodu, že můžete poškodit jemnou podsadu, nebo ji dokonce vytrhnout z kůže. Uši čistíme, pokud je to nutné, přípravkem na čištění uší. Ostré konce drápek pravidelně zastřihujte štípacími kleštičkami.

Vnější znaky

TĚLO

Tělo je relativně dlouhé a nesmí vypadat hrubě, nebo naopak příliš jemně; musí působit elegantním dojmem. Dlouhé nohy vykazují relativně jemnou stavbu kostí a malé tlapky jsou oválné. Ocas ruské modré kočky je dlouhý, nesmí být příliš široký v nasazení a sbíhá se do špičky.

HLAVA

Hlava je široká, tvoří krátký klín a nesmí být příliš dlouhá. Uši jsou nasazeny vysoko, mají širokou základnu a jsou dosti velké; vybíhají do špičky. Vnitřní strana uší buď není vůbec osrstěná, nebo jen velmi málo. Nos má co nejrovnější profil a vybíhá bez prohnutí do rovného temena lebky. Mandlové oči jsou umístěny široko od sebe a nesmějí být příliš malé. Brada je silná a dvorce hmatových chlupů musí být plné. Krk je dlouhý a silný.

SRST

Dvojitá srst ruské modré kočky je krátká, hedvábná a jemná. Je obzvláště jemná na dotyk. Srst nesmí být nikdy příliš uhlazená, nebo dokonce přiléhavá, ale musí od kůže odstávat, takže je zdůrazněna jemná struktura. Struktura srsti této kočky se nedá srovnat s žádným jiným plemenem. Není to tak dávno, co byla vyšlechtěna dlouhosrstá verze ruské modré kočky: zvláštní plemeno jménem nebelung (viz kapitola 9 Polodlouhosrsté variety, nebelung).

BARVY

Ruská modrá kočka se vyskytuje ve třech různých barvách srsti. Nejstarší, nejznámější a nejoblíbenější barvou je modrošedá, ale stále více se rodí kočky tohoto plemene s černou nebo bílou srstí, ačkoli ještě nejsou uznávány všemi zastřešujícími organizacemi. Modrá srst by měla být modrošedá, s jemným stříbrným nádechem. Náznak kresby nebo bílé chlupy v srsti se na výstavách hodnotí jako chyba. Nos i polštářky tlapek jsou rovněž modrošedé a oči by měly být intenzivně zelené. Považuje se za chybu, když mají oči žlutavý odstín, ale může trvat několik let, než se u kočky vyvine konečná zelená barva

očí. Bílá ruská kočka je čistě bílá, s růžovým nosem a růžovými polštářky; oči jsou zelené, různobarevné (jedno zelené a jedno modré) nebo modré. Černá ruská kočka je čistě černá, s tmavým nosním zrcátkem a tmavými polštářky. I tato kočka má charakteristické zelené oči.

Korat

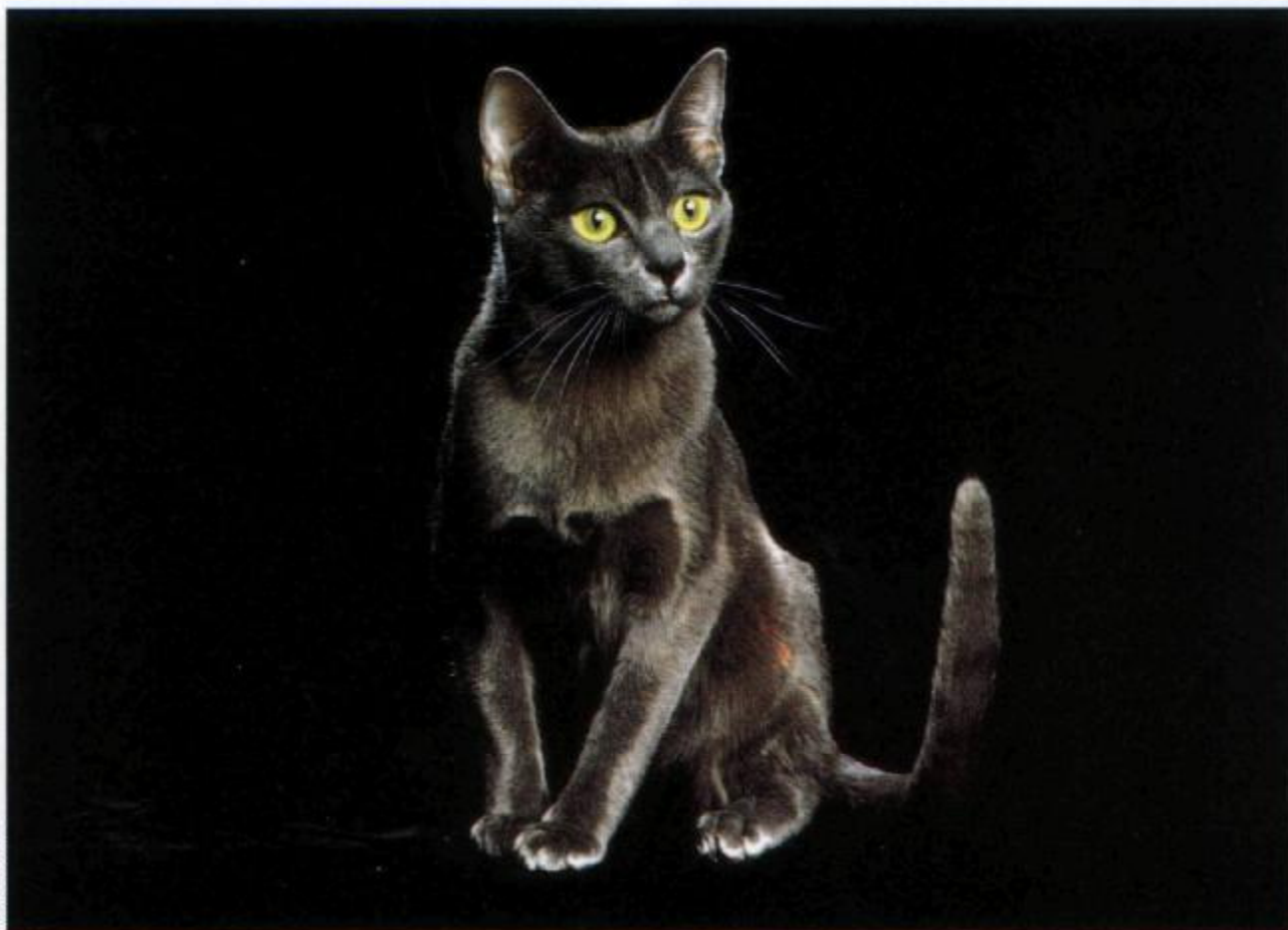
Korat je štíhlá krátkosrstá kočka s orientální stavbou těla a modrou srstí. Protože milovníci koček chtějí udržet toto plemeno co nejčistší, je přísně zakázáno křížit korata s jiným plemenem. Korat je v současnosti velmi vzácný; dokonce ani v zemi původu, Thajsku, se nevyskytuje často.

Původ

Korat je nazván podle provincie Cao Nguyen Khorat v Thajsku, odkud plemeno původně pochází.

V Thajsku této kočce říkají si-sawat, což znamená „přinášející štěstí“. Už před staletími byly v různých rukopisech v Thajsku (dříve Siam) zmínky o kočce s jemnou šedou srstí se stříbrnými špičkami chlupů a zářícíma očima; předpokládá se, že je tím míněn korat. První korati se dostali na konci 19. století do Spojených států. Se zástupci tohoto plemene se nyní setkáváme na celém světě, ale korat zůstává řídkým jevem, dokonce i v zemi původu.

Korat

Charakter

Korati jsou přítulné kočky se zvláštním charakterem. Mají ve svém okolí velmi rádi lidi a potřebují mnoho pozornosti, aby se cítili dobře. Většinou dobře vycházejí s ostatními kočkami, ale někteří korati mohou žárlit, pokud členové rodiny obrátí svou pozornost také na jiná zvířata. Kočky tohoto plemene jsou nesmírně inteligentní: velmi snadno je naučíte aporťovat a dobře si zvykají na chůzi v postroji. Korati mají velmi melodický hlas a jsou obzvláště hovorní. Tyto kočky jsou živé, aktivní a zbožňují šplhání a hry.

Péče

Krátkou srst koratů lze udržet v dobré kondici s minimem námahy. Pokud kočku přibližně jednou týdně vykartáčujete jemným kartáčem z prasečích štětín, bude to zpravidla stačit. V období línání může jako vhodná pomůcka pro rychlé a účinné odstraňování uvolněných chlupů ze srsti posloužit gumový kartáček. Pravidelně zastříhujte ostré konce drápků štípacími kleštičkami a čistěte uši speciálním přípravkem.

Vnější znaky

TĚLO

Tělo korata je umírněného orientálního typu, což znamená, že sice musí být štíhlé a protáhlé, ale ne tak štíhlé jako například u siamských koček. Přední nohy této nádherné kočky jsou kratší než zadní nohy a záda jsou lehce skloněná. Kočka je ve skutečnosti těžší, než se zdá, což je důsledek dobře vyvinutých svalů. Ocas je střední délky a široký na základně; na konci se sbíhá do zakulacené špičky.

HLAVA

Korat má srdčitou hlavu s vysoko nasazenými velkýma ušima. Délka nosu je v poměru k velikosti lebky a vykazuje slabé

prohnutí (stop). Oči jsou vzhledem k hlavě velké. Když má kočka oči doširoka otevřené, působí kulatým dojmem, ale tvarem jsou neomylně orientální.

SRST

Zářící krátká srst korata je na dotek jako satén; protože chybí podsada, přiléhá srst těsně ke kůži.

BARVY

Na výstavách se vysoce cení korektní modrá barva srsti. Na kořincích je chlup světlejší a zbarvuje se na konečcích chlupů tmavěji; každá špička chlupu má stříbřitý nádech, což vyvolává velmi zvláštní efekt.

Na výstavách se líbí nejvíce korati s hezkýma zelenýma očima, ale mladá zvířata mohou mít také jantarově zbarvené oči, protože může trvat dva, dokonce až čtyři roky, než se vyvine konečná barva očí. Před nedávnem se začali chovat i korati liloví. Čokoládový faktor, který je za tuto barvu srsti odpovědný, se „přistěhoval“ z Thajska, kde ho nese mnoho koček.

Siamské kočky (Siamese Cat)

Siamské kočky s jejich typickou barvou srsti, mysticky modrýma očima a pružným, štíhlým tělem, rozpoznají i lidé, kteří plemenům koček rozumějí jen málo. Siamské kočky jsou už dlouhou dobu populárním plemenem, a přesto není siamka vhodnou volbou pro každého. Siamské kočky mají extrovertní charakter a ne každý dokáže žít s kočkou, které se těžko zavděčí. Pokud hledáte spíše ušlechtilou kočku s živým a přítulným charakterem, která vyžaduje málo péče o srst, může pro vás být toto plemeno velmi vhodné.

Původ

Původ siamských koček je na Dalekém východě. Odkud přesně se první siamky vzaly, to už asi nikdy nezjistíme. V Thaj-

Siamská kočka seal point

Siamská kočka seal point

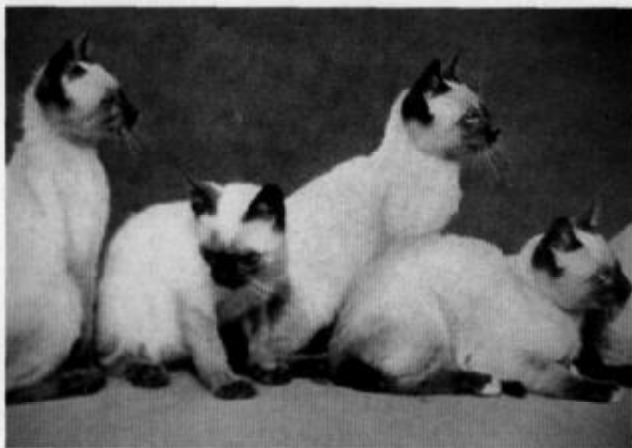

Siamská kočka blue point

sku, dřívějším Siamu, se tato zvířata vyskytovala už ve 14. století. Na konci 19. století je zpozorovalo několik Britů, kteří Thajsko navštívili. Britové znali do té doby pouze obyčejné domácí kočky a angorské kočky, které byly v té době velmi oblíbené, a ještě nikdy neviděli kočku se štíhlou stavbou, zvláštními odznaky a jemnou krátkou srstí. Vzali několik siamských koček s sebou domů, kde se nad kočkami slietovaly jejich ženy. Děly všechno možné, aby se kočky u nich cítily jako doma. Většina z nich byla držena ve vyhříváných sklenících společně s tropickými rostlinami, které přivezli jejich manželé z dřívějších zámořských cest. Krásné siamky neobjevili jen Angličané, ale také Francouzi; tyto exotické kočky byly pravidelně vystavovány už na prvních výstavách. Siamské kočky neměly ovšem v té době ještě stavbu siamek současných. Jejich stavba byla podstatně zavalitější a tvar lebky byl u dřívějších siamek dosti kulatý, a ne trojúhelníkovitý. Znakem plemene, který tenkrát platil za nejvyšší ideál krásy a důkaz čistoty plemene, byla siamská kočka, která šilhala a měla zřetelně zalomený ocas. Nápadné je však to, že siamky, které byly chovány v kláštorech v Siamu, tyto odchylky nevykazovaly! První importy z Thajska byli seal points (kočky s černohnědými „tuleními“ odznaky), ale později se ukázalo, že tyto kočky spontánně rodily kořata jiných barev jako blue point, chocolate point a lilac point (modré, čokoládové a lilové odznaky). Tyto

Kořata siamské kočky z přelomu století. Nápadné jsou bílé tlapky u kotěte vpravo.

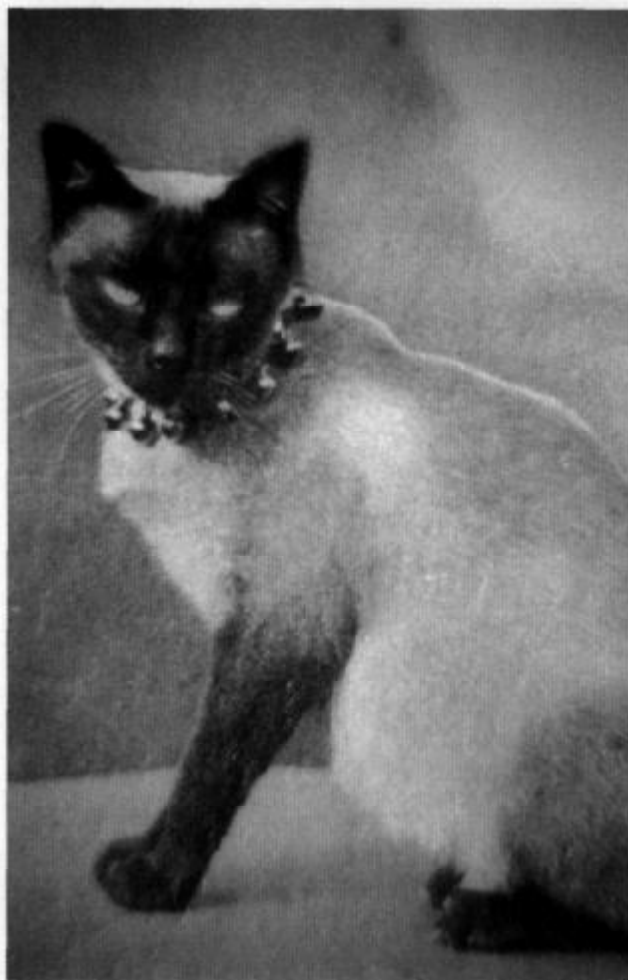

čtyři barvy, všechny plné, jsou také tzv. „klasické“ barvy siamských koček, a všechny barvy, které se objevily později, pocházejí z křížení s jinými plemeny. Proto se ve Spojených státech neuznávají siamské kočky v jiných barvách než v klasických: tabby point (žíhané odznaky), tortie point (želvovinové odznaky), red point (červené odznaky), cream point (krémové odznaky), cinnamon point (skořicové odznaky), tabby point a tortie point, a například red point, cream point a cinnamon point zvláštní plemeno pod

Paní Roberts Lockeová se svými kočkami pojmenovanými Calif, Siam a Bangkok.

Siamská kočka z přelomu století

jménem „Colorpoint Shorthair“. Tyto moderní barvy vznikly ve Velké Británii. V 50. a 60. letech se začaly siamské kočky chovat v jiných barvách – pro to byly používány mimo jiné ruské modré kočky a britské krátkosrsté kočky. Vlivem těchto plemen vznikly mimo jiné tabby point, red point, cream point a tortie point, a není tomu tak dávno, co byly představeny opět nové barvy, jako cinnamon point (skořicové odznaky) a fawn point (plavé odznaky). Známe rovněž siamské kočky, které mají na zbarvených odznacích stříbřitou podsadu: silver tabby point (stříbřitě žíhané odznaky) a smoke point (kouřové odznaky). Nejnovějšími přírůstky jsou siamky bicolor point – a tricolour point.

Charakter

Ten, kdo si chce pořídit siamskou kočku, by měl vědět, že tyto kočky mají svébytný

Siamská kočka chocolate point

charakter a doma jsou vždy zřetelně přítomné. Této kočce se pro nic za nic neříká „pes mezi kočkami“. Siamské kočky jsou známy svou hovornou povahou a mohou hodiny konverzovat jak s vámi, tak mezi sebou. Vždy vám dají svým hlasitým a syrovým hlasem najevo, že mají hlad, chtějí pozornost nebo že s něčím nesouhlasí. V tomto bodě jsou nechvalně známy kočky tohoto plemene v říji. Jejich hlas je slyšet naprosto zřetelně ještě o několik domů dál. Siamské kočky jsou neobyčejně sociální, a pokud nebudou dostávat dostatek pozornosti, jistě si ji vyžádají. Protože to jsou tak společenská zvířata, nemůžete je nechávat dlouho samotné. Pokud jste často z domu, uděláte dobře, když budete mít koček více nebo když se rozhodnete si domů vůbec nebrat. Siamské kočky velmi dobře vycházejí s ostatními kočkami a nápadně dobře se snášejí se psy. Rády stojí v centru pozornosti. Mají rády, když je někdo hladí a mazlí se s nimi, a dokáží strávit hodiny

Siamská kočka blue tabby point

na vašem klíně. Jsou to vhodná zvířata pro lidi, kteří mají rádi společnost; siamky dokážou perfektně odhadnout chod vašich myšlenek, jsou téměř vždy veselé a postarají se o rozptýlení. Siamské kočky jsou hravé a zavděčíte se jim různými hračkami ve formě míčků, kuliček papíru nebo myšiček z králíčí kůže. Většina siamek se dosti rychle naučí aportovat kuličky nebo míčky a také chůze v postroji jim nedělá žádné problémy. Musí vám být zřejmé, že máte-li doma siamku, nemáte jen tak ledajakou kočku, ale vysloveně osobnost. Siamské kočky vracejí pozornost a lásku, kterou dostávají, dvojnásobně a paličatě zpět.

Péče

Protože srst je velmi krátká a má hedvábnou strukturu s velmi málo nebo žádnou

Kotě siamské kočky

podsadou, nešpiní se rychle. Srst se téměř nemusí udržovat. V období línání můžete mrtvé a uvolněné chlupy jednoduše a rychle odstranit vlhkým semišovým hadříkem, kterým srst přetřete, a pokud to bude nutné, pak ji pročešete jemným hřebínkem. Pokud budete chtít svou siamku vystavovat, může být někdy nutné srst vašeho zvířete několik dnů před výstavou umýt. Dělejte to vždy šamponem určeným pro kočky a pokud možno několik dní předem, protože srst potřebuje po umytí nějaký čas, aby se zcela zotavila. Ostré konce drápků své siamské kočky občas zastříhnete dobrými štípacími nůžtičkami a uši vyčistíte jen tehdy, je-li to nutné, a sice přípravkem určeným pro kočky.

Siamské kočky mají rády společnost (čokoládově želvovinová se skořicovými odznaky).

Siamská kočka chocolate tortie point

Vnější znaky

TĚLO

Siamská kočka je stejně jako orientální krátkosrstá kočka plemenem s elegantní a pružnou stavbou. Půvabné tělo je dlouhé, štíhlé a svalnaté; nikde nesmí působit hrubě. Zadní nohy mají být stejně jako u divokých kočkovitých šelem vyšší než přední nohy. Nohy jsou štíhlé a dlouhé; tlapky mají být oválné. Ocas je dlouhý a tenký a vybíhá do špičky jako bič. Zalomený ocas je nežádoucí.

HLAVA

Hlava je klínovitá a v ideálním případě by měla tvořit spolu s velkýma, našikmo umístěnýma ušima perfektní rovnoramenný trojúhelník. Brada nesmí být příliš výrazná, ale určitě nesmí ubíhat dozadu. Na výstavách se rovněž hledí na to, zda chrup dobře těsní. Oči siamek jsou mandlového tvaru, mají být čistě tmavě modré a na hlavě jsou umístěny trochu šikmo. Nesmějí být příliš hluboko. Kočky tohoto plemene mají dlouhý nos s rovným profilem a každopádně plynule přecházející do horní části lebky.

SRST

Srst siamské kočky má být na omak hedvábná, velmi krátká a jemná. Siamky mají málo podsady nebo žádnou. Příliš dlouhé osrstění, přemíra podsady nebo hrubá struktura se považují za chybu.

Siamské kočky se jen těžko zavděčíte.

Siamská kočka chocolate tabby point

BARVY

Koťata siamské kočky se rodí celá bílá. Teprve později získávají své zbarvené odznaky „points“, které nazýváme také himálajské zbarvení, na masce, uších, ocasu a nohách. Když jsou siamkám asi tři roky, vyvine se jejich trvalá barva srsti. Světleji zbarvené části srsti mohou v průběhu let trochu ztmavnout vlivem chladnější teploty okolí a lízání srsti. Také na místech, kde byla poškozena kůže, může srst ztmavnout. Siamky, které chodí málokdy nebo nechodí vůbec ven, nebo které žijí v teplém podnebí, jsou proto zpravidla světlejší barvy. Na výstavách se kočky, které vykazují příliš mnoho tmavých stínů v srsti, posouvají v kvalifikaci dozadu. Šlechtění světle zbarvené srsti není především u seal pointů a blue pointů jednoduché, vzhledem k tomu, že u těchto barevných variet se na těle často vyskytuje tzv. tvoření stínů, a to se dá jen obtížně šlechtěním odstranit. Jiný problém se objevuje při šlechtění čistě zbarvených

Siamská kočka cream point

red pointů a cream pointů. Nežádoucí tabby kresby – které se manifestují na ocasu jako kroužky a na nohách a hlavě zvířete jako proužky – jsou u těchto barev přítomny téměř vždy, a proto se červené a krémově zbarvené siamky s plnými odznaky téměř nedají rozeznat od koček s červeně a krémově žíhanými odznaky.

Siamská kočka blue point

Původní barvy siamských koček jsou seal, blue, chocolate a lilac point, ale často se vyskytuje také red point a cream point. Seal, blue, chocolate a lilac point jsou také ve varietách tortie (želvovinová) a tortie tabby (želvovinová s kresbou). Kočky s těmito barvami jsou téměř vždy ženského pohlaví. Z nedávné doby jsou cinnamon, fawn, smoke, silver tabby a bi/tricolour point.

Zvláštnosti

Existují chovatelé, kteří zůstali věrni „starému“ typu siamek. Protože tyto kočky nevyhovují stávajícímu standardu, chovají se pod jiným jménem plemene. Ve Spojených státech se nazývají „Apple Head“ (pro svůj kulatý tvar hlavy), ale pokud se hovoří o siamské kočce starého typu, používá se i název Thai (thajská kočka).

Siamská bílá kočka (Foreign White)

Ačkoli je mnoho koček s modrými očima hluchých nebo při společném páření má velkou šanci mít hluchá koťata, není to případ Foreign White. To proto, že to pod svým bílým kabátkem jsou siamky. Jak je známo, rodí se siamské kočky vždy bílé, jejich tmavěji zbarvené odznaky se zabarvují až později, ale Foreign White zůstává právě tak bílá, jako je při narození. Modrá barva očí Foreign White je tedy původně od (pointed) siamských koček, a ne od jiného genu, který u jiných bílých koček způsobuje modré oči – a s tím spojenou obávanou hluchotu. Charakter Foreign White se shoduje s charakterem siamek. Obě jsou sociální a „upovídaná“ zvířata, velmi zaměřená na člověka, přítulná a inteligentní. Srst Foreign White nevyžaduje žádnou speciální péči. Jemná, hedvábná srst s téměř žádnou podsadou lze v období línání opatrně ošetřovat vlhkým semišovým

Foreign White – siamská bílá

Foreign White – siamská bílá

hadříkem. Potom můžeme srst projet textilním kartáčem. Pokud chcete bílou siamku vystavovat, může být někdy nutné srst několik dní před výstavou umýt. Dělejte to vždy šamponem určeným pro kočky a nikdy den před výstavou, vzhledem k tomu, že srst potřebuje několik dní, aby se zotavila.

Vnější znaky

Foreign White je bílá siamská kočka, platí pro ni tedy stejný plemenný standard s výjimkou barvy srsti. Ta má být čistě bílá a nesmí mít žádný nádech žluté nebo jiné barvy. Foreign White nesmí mít žádný tmavší pigment; polštářky tlapek, vnitřní strana uší a nos jsou vždy růžové. Oči jsou vždy modré; posuzovatelé nejraději vidí bílé siamky s co nejhlubší a nejživější tmavě modrou barvou očí.

Orientální krátkosrstá kočka (Oriental Shorthair)

Orientální krátkosrstá kočka je typově a charakterově srovnatelná se siamskou kočkou. Rozdíl mezi oběma plemeny je v barvě srsti a barvě očí. Zbarvené odznaky, tak jak je známe u siamské kočky, se u orientální krátkosrsté kočky nevyskytují. Vedle toho mají orientální krátkosrsté kočky hluboké smaragdově zelené oči

Orientální krátkosrstá kočka modrá

Kotě orientální krátkosrsté kočky čokoládové

místo modrých. V uplynulých letech byly tyto kočky chovány v mnoha různých barvách a barevných kombinacích a vzhledem k aktivitě, kterou šlechtitelé ještě stále vyvíjejí, není vyloučeno, že se v budoucnosti přidají ještě nové barvy.

Původ

Orientální krátkosrstá kočka je výsledkem křížení siamských koček s neušlechtilými domácími kočkami a jinými plemeny. Kolem roku 1950 vzniklo u různých – zejména anglických chovatelů – přání vyšlechtit siamku bez odznaků tak typických pro toto plemeno. Za tímto účelem byly kříženy mimo jiné obyčejné domácí kočky, ale také kočky jiných plemen, jako např. haběšské, se siamkami.

Úplně první orientální krátkosrsté kočky byly havany, ale později k nim přibylo nespočetné množství barev. Ačkoli toto plemeno vzniklo před nedávnem, je na světě mnoho milovníků koček a chovatelů, kteří ho vřele přijímají.

Charakter

Charakter orientální krátkosrsté kočky se dá srovnat s charakterem siamské kočky. Někteří lidé říkají, že orientální krátkosrstá kočka je méně hlučná, ale není tomu vždy tak. Stejně jako siamky dokážou orientální krátkosrsté kočky zpravidla dobře vycházet s ostatními kočkami, ale také se psy. Velmi dobře vycházejí s dětmi. Orientální krátkosrsté kočky jsou velmi sociální; pokud jste tedy často mimo domov, uděláte dobře, když si pořídíte více koček, aby si mohly dělat společnost. Orientální krátkosrsté kočky totiž nemůžete udělat nic horšího než ji celé dny nechávat samotnou doma nebo ji dát do venkovního výběhu; může se pak pomalu usoužit, ale pravděpodobnější je, že takováto osamělá zvířata vyjadřují svůj protest demolováním vaší domácnosti nebo nečistotností. Orientální kočky jsou přítulné a mají rády hlazení a mazlení; pokud jim

Kotě orientální krátkosrsté kočky modře mramorované

Kotě orientální krátkosrsté kočky

nebudete věnovat patřičnou pozornost, budou si ji vynucovat. Jsou velmi hravé a zůstávají takové do vysokého věku. Míčky, papírky, myšičky z králíčí kůže, to jsou velmi vhodné hračky. Protože to jsou velmi inteligentní kočky, a ještě k tomu velmi sociálně zaměřené, můžete je relativně rychle naučit různým kouskům. Většinou z nich se velice líbí aportování kuliček z papíru, ale také se relativně rychle naučí i chůzi v postroji.

Při hraní můžete být i trošku suroví, protože většina orientálních koček vydrží nějaké to šlouchnutí a líbí se jim divoké hry. Orientální krátkosrsté kočky stojí rády v centru pozornosti, budou vaši návštěvu většinou podrobovat důkladné inspekci a budou chtít být hlazeny.

Orientální kočky jsou velice zvědavé a jen máloco jim unikne. Kombinace zvědavosti a inteligence je občas příčinou problémů, protože na to, jak se otvírají určitá dvířka, přijdou, než bys řekl švec; kromě toho nezůstane pro aktivní exempláře otvírání kohoutků a dvířek od kuchyňské

Orientální krátkosrstá kočka bikolor – červená stříbřitě tygrovaná s bílou

linky žádným tajemstvím. Orientální kočky jsou ideálními kočkami pro lidi, kteří si dovedou vážit extrovertní, přítulné a hravé kočky a dokážou se kochat šarmem elegantního a štíhlého zevnějšku. Lásku, kterou kočka dostane od vás, vám bude dvojnásobně oplácet.

Péče

Orientální krátkosrstá kočka vyžaduje relativně málo péče o srst. Zářící, jemná a hebká srst se nešpiní tak rychle a většinou je dostačující ji jednou týdně prokartáčovat jemným kartáčem. V období línání můžete ze srsti odstraňovat mrtvé a uvolněné chlupy navlhčeným semišovým hadříkem. Pokud chcete svou orientální kočku vystavovat, může být někdy nutné ji vykoupat. Vždy to dělejte šampnem určeným pro kočky, několik dní před konáním výstavy, protože srst potřebuje

Pětidenní kořata orientální krátkosrsté kočky

čas na zotavení. Ostré konce drápků pravidelně stříhejte dobrými štípacími kleštičkami a uši udržujte čisté speciálním přípravkem, který si můžete pořídit u zvěrolékaře, v obchodech specializovaných na zvířata a na výstavách koček.

Vnější znaky

TĚLO

Orientální krátkosrstá kočka je středně velká kočka se štíhlou stavbou a jemnou strukturou kostry. Kočka musí působit pružným, půvabným a elegantním dojmem a nesmí nikde vykazovat hrubost. Zadní nohy jsou vyšší než přední a nohy jsou štíhlé, dlouhé a mají jemnou stavbu kostí. Tlapky jsou oválné, ocas je dlouhý tenký a zužující se do špičky. Měl by být oválný.

HLAVA

Hlava je klínovitá a měla by tvořit s velkýma, šikmo umístěnými ušima perfektní trojúhelník. Silně vyvinuté lícní svaly znehodnocují linie hlavy a nejsou žádoucí.

Orientální krátkosrstá kočka skořicově tečkovaná

Orientální krátkosrstá kočka černá ticked tabby

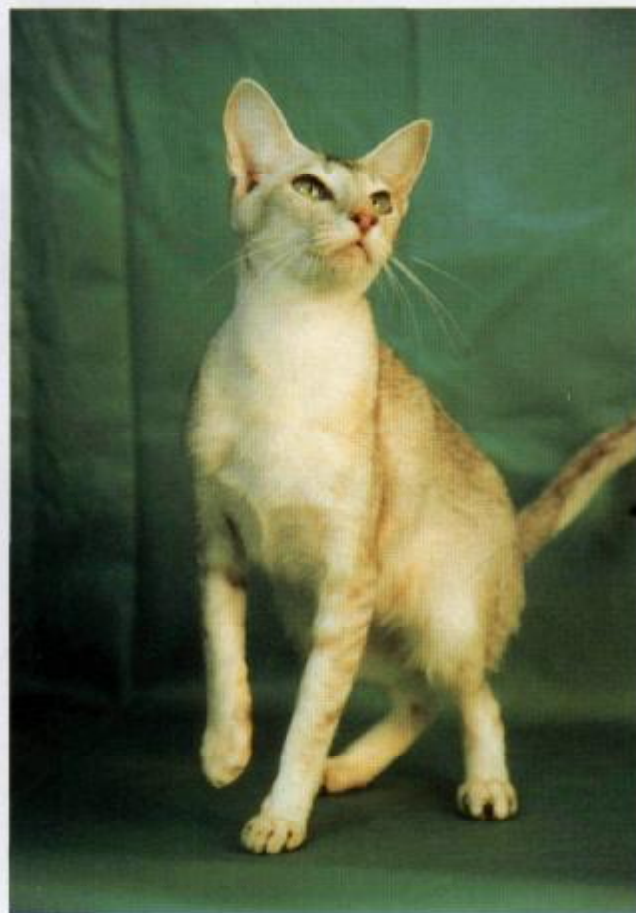

Brada nesmí být příliš výrazná, ale rozhodně nesmí ani ubíhat dozadu, protože to vypadá, jako by kočka neměla bradu vůbec žádnou. Oči orientální kočky jsou mandlového tvaru, na hlavě jsou trochu našikmo a mají živý, expresivní výraz. Nos je dlouhý a jeho profil je zcela rovný.

SRST

Srst orientální krátkosrsté kočky má být hedvábná na dotek a je velmi krátká

Orientální krátkosrstá kočka čokoládově stříbřitá ticked tabby

Kočata orientální krátkosrsté kočky lilově tečkovaná

a jemná. Siamky mají málo podsady nebo ji nemají vůbec žádnou. Příliš dlouhé osrstění, přemíra podsady nebo hrubá struktura se hodnotí jako chyba.

BARVY

Orientální krátkosrsté kočky musí mít zelené oči, přičemž přednost se dává hlubokým

Kotě orientální krátkosrsté kočky skořicové ticked tabby

Orientální krátkosrstá kočka modrá

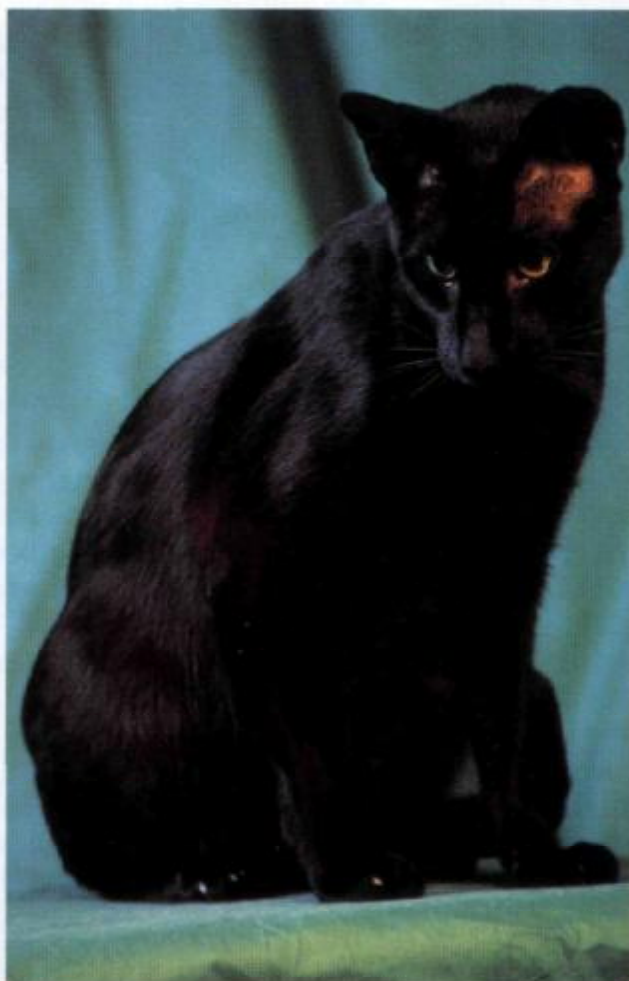

zeleným očím bez náznaku jiné barvy – jako žluté nebo hnědé. Orientální krátkosrstá kočka se může chovat v nesčetném množství barev a kreseb, s výjimkou siamského (himálajského) zbarvení. Nejoblíbenější barvy jsou mimo jiné ebenová (černá) a modrá, ale populární jsou také kočky s kresbou. Níže uvádíme popis řady barev a kreseb srsti.

Plné barvy

Nejznámějšími plnými barvami jsou u orientální krátkosrsté kočky havana (čokoládová), ebony (černá), červená, krémová, skořicová, plavá, levandulová (nazývaná také lilová) a modrá. V ideálním případě má každý jednotlivý chlup od kořínku až po špičku stejnou barvu. Na těle nesmí být vidět žádná tabby kresba, ale u koťat se za normálních okolností vyskytuje tzv. ghostmarking. Především u červených a krémově zbarvených koťat je v praxi téměř nemožné získat čistou barvu srsti, protože u těchto koček zůstane

Orientální krátkosrstá kočka černá

ghostmarking (lehký náznak kresby) vždy zřetelný. Pokud má zbarvená kočka stříbřitě bílou podsadu, hovoříme o „smoke“ (kouřové). Existují také bílé orientální kočky. To jsou jiné kočky než Foreign White. Na rozdíl od nich má bílá orientální krátkosrstá kočka zelené oči nebo je různooká.

Orientální krátkosrstá kočka černě tečkovaná

Orientální krátkosrstá kočka lilově tečkovaná

Kočky s kresbou (tabby)

Vyskytují se čtyři různé druhy kreseb, blotched (mramorovaná), mackerel (tygrována), spotted (tečkovaná) a ticked tabby (habešská). Orientální krátkosrstá kočka se vyskytuje ve všech těchto různých kresbách. S výjimkou habešské kresby, která dává ticking po celém těle, tvoří

Orientální krátkosrstá kočka skořicově tečkovaná

tabby variety zřetelné kresby v srsti. Kresby musí být co nejzřetelněji ohraničeny a působit dojmem, že jsou na kočce nakresleny. Velmi žádoucí jsou zřetelné uzavřené kroužky kolem ocasu a také na sebe navazující tmavě zbarvené pásy („náhrdelníky“) kolem krku. Nad očima by měl být zřetelně rozeznatelný tmavě zbarvený odznak ve tvaru M, tzv. scarabee kresba. Kočky s kresbou se vyskytují v různých barvách, mimo jiné černé, modré, lilové, červené, krémové, skořicové, plavé a čokoládové, buď se stříbřitě bílou podsadou, nebo bez ní.

Želvovinové kočky (torties)

Jsou většinou ženského pohlaví. Srst se skládá z malých nepravidelně tvořených skvrn různých překrývajících se barev. Základní barvou želvovinových koček může být např. černá, modrá, čokoládová nebo lilová s červeně (respektive krémově)

Orient. krátkosrstá kočka čokol. stříbřitá mramorovaná

zbarvenými skvrnkami. I u torties se vyskytují stříbřitě zbarvené podsady; hovoříme pak o „smoke“ (kouřových želvovinových kočkách). Existují také kočky, které mají jak želvovinovou kresbu, tak kresbu torbie. Jmenují se tortie tabby nebo tortie a jsou buď se stříbrnou podsadou, nebo bez ní.

Bíle skvrnité kočky (parti colours)

Před několika lety se začaly chovat také orientální kočky s bílými skvrnkami. Orientální bíle skvrnité kočky se vyskytují v kombinaci se všemi možnými barvami nebo kresbami. Množství bílé může variovat od bikolor nebo trikolor rozdělení po několik barevných skvrn na jinak bílém těle.

Havana Brown

Havana brown je původně anglické plemeno, které vzniklo křížením mezi siamkami, ruskými modrými kočkami a domácími kočkami. Kolem 60. let byly

první havany exportovány do Spojených států, kde plemeno u milovníků koček během krátké doby zpopulárnělo. Během let se anglické a americké havany typově tak rozešly, že můžeme hovořit o dvou samostatných plemenech. Anglická havana má znaky siamských koček a je orientální krátkosrstá čokoládová. Americká havana brown má naproti tomu střídmější orientální stavbu těla, která se více podobá stavbě ruské modré kočky. Ani hlava není extrémně dlouhá a nemá rovný profil. Ačkoliv byla původní barva hnědá, ukazuje se, že některé kočky nesou také faktor na ředění, a proto existují v současné době také lilové exempláře. Co se charakteru týče, jsou havany nejlépe srovnatelné se siamskými a orientálními krátkosrstými kočkami.

Havana Brown

Bob Schwartz

Bob Schwartz

Snowshoe

Snowshoe je americké plemeno koček, které se nejvíce podobá starému typu siamských koček s bílými skvrnami. Pro vytvoření tohoto plemene bylo použito siamek, ale také dvoubarevných amerických krátkosrstých koček.

Charakter leží někde mezi těmito dvěma plemeny. Proto je toto plemeno velmi vhodné pro lidi, kteří mají rádi krátkosrsté kočky se siamskými odznaky, ale jimž charakter siamských koček připadá příliš živý nebo nemají rádi štíhlou postavu siamských koček.

Původ

Snowshoe vznikla na severu Spojených států z křížení mezi siamkami a dvoubarevnými americkými krátkosrstými kočkami a domácími kočkami. Dodnes jsou povolena křížení mezi siamkami s klasickými siamskými barvami jako seal, chocolate, blue a lilac point s dvoubarevnou americkou krátkosrstou kočkou.

Charakter

Snowshoe je přítulná domácí kočka, která je zaměřená na lidi ve svém okolí. Charakter snowshoe leží někde mezi povahou

americké krátkosrsté kočky a siamské kočky, což znamená, že je méně hlučná a vyžaduje méně pozornosti než siamka, ale je živější a hovornější než většina amerických krátkosrstých koček. Pořádný šplhací kůl a hry pro kočky nebudou pro snowshoe jistě žádnou nevýhodnou investicí. Kočky tohoto plemene si totiž rády hrají až do vysokého věku. Dobře se snášejí s ostatními kočkami a i se psy vycházejí výborně. Vedle toho jsou tyto na lidi zaměřené a zvědavé kočky dobrými kamarády pro děti.

Péče

Péče o srst snowshoe vám nezabere příliš mnoho času. Kočka moc nelíná a obvykle postačí, když jí srst jednou týdně vykartáčujete kartáčem z prasečích štětín a projedete hřebenem s jemnými zuby. Ostré konce drápků pravidelně zastříhávejte štípacími kleštičkami a uši čistěte jen tehdy, je-li to nutné, a to přípravkem určeným pro kočky.

Vnější znaky

TĚLO

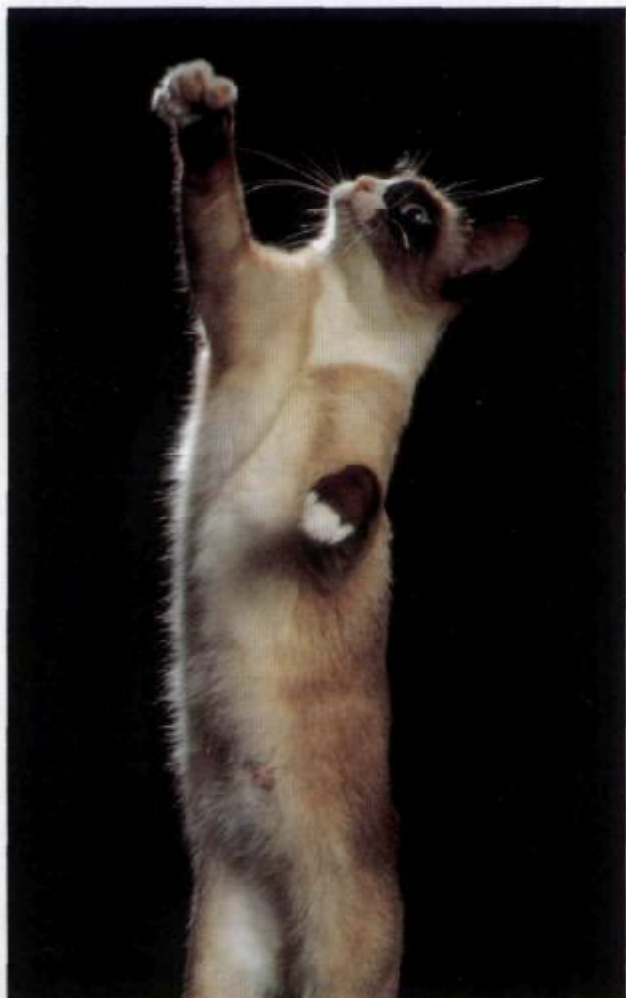
Snowshoe je středně velká kočka a její stavba těla nesmí být příliš orientální, ale také ne příliš podsaditá. Kočka je o něco delší než vyšší, a proto tělo působí obdélníkovým dojmem. Kočky snowshoe jsou dobře osvalené, ale osvalení nesmí být příliš markantní. Nohy jsou v poměru k tělu a tlapky jsou oválné. Snowshoe by měly mít ocas střední délky, který je široký na základně a zužuje se do špičky.

HLAVA

Snowshoe má poněkud krátkou, klínovitou hlavu se zaoblenými tvary a mohutnou bradu. Dopředu namířené uši jsou široké na základně a špičky uší jsou zakulacené. Oválné oči jsou od sebe vzdáleny na zhruba jednu délku očí.

SRST

Srst je na dotek hebká a podsada téměř chybí.

BARVY

Snowshoe se vyskytuje ve zbarvení seal, blue, chocolate a lilac point, v tzv. „klasických siamských barvách“. Jsou uznány dvě různé barevné kresby. U obou kreseb platí, že barva na odznacích musí zřetelně kontrastovat s barvou na těle, ale na výstavách bude posuzovatel považovat za důležitější celkový vzhled kočky než perfektní zbarvení. Oči jsou vždy modré.

Mitted

U mitted nesmí bílá zaujímat více než jednu třetinu těla. Smějí mít tmavší, bílou nebo bílými skvrnami pokrytou bradu a nosní zrcátka, bílý kroužek kolem krku, bílou skvrnu na hrudi nebo bílé skvrny na břiše. Bílé skvrny na masce jsou povolené, kromě toho, když tvoří obrácené V. Bílé zbarvení na nohách nesmí vybíhat příliš vysoko. Mitted se vyskytují ve zbarvení seal, blue, chocolate a lilac point.

Bikolor

U bikolorů nesmí bílá zaujímat víc než dvě třetiny těla. Tyto kočky mají jednu nebo více bílých skvrn na tlamě, které tvoří v ideálním případě obrácené V. Bikoloři se vyskytují ve zbarvení seal, blue, chocolate a lilac point.

Zvláštnosti

Jako u ostatních plemen s tmavěji zbarvenými koncovými částmi těla, i kořata snowshoe se rodí celá bílá; odznaky se jim zbarví až později.

Barmská kočka (Burmese Cat)

Barmská kočka se od jiných plemen odlišuje mimo jiné speciálním rozdělením barev. Základní barva barmské kočky vykazuje typický postup v intenzitě. Tím je kočka o něco tmavšího odstínu na hlavě, nohách a ocase. Příčina tkví v tom, že plemeno má gen pro „barmské ředění“, nejtmaší verzi albinotické série. Plemeno se chová po celém světě a dosahuje velké popularity.

Barmská kočka hnědá s hnědě želtovinovým kotětem

Barmská kočka čokoládová

Původ

O přesném původu barmské kočky nemůžeme říci s jistotou mnoho. V každém případě jsou už ve starých thajských rukopisech z doby před rokem 1700 zmínky o plemeni koček, které je nápadné svou zářící hnědou srstí. Toto plemeno bylo nazýváno „Supalak nebo Thong Daeng“ a se vši pravděpodobností byly tyto kočky předchůdkyněmi barmských koček. První hnědou kočku (ženského pohlaví) přivezl z Rangúnu (Barma) do San Francisca v roce 1930 Dr. Joseph C. Thompson. Pojmenoval tuto elegantní kočku Wong Mau a vzhledem k tomu, že ve Spojených státech ještě nikdy neviděli kočku takovéto barvy, mysleli si, že se jedná o tmavě zbarvenou siamku. Později se ukázalo, že Wong Mau byla tonkinská kočka. Wong Mau se spářila se siamským kocourem. Ve vrhu byl hnědý kocourek, který byl znovu spáren se svou matkou. Kočata z tohoto vrhu byla pestrou snůškou koček se

siamským, tonkinským a barmským zevnějškem. Odborníci sestavili šlechtitelský program, aby podchytili typ a barvu mateřské kočky. Byla importována ještě řada koček s barmským zevnějškem, ale aby se zabránilo těžké příbuzenské plemenitbě, byly do programu tu a tam zařazeny také siamské kočky. V 50. a 60. letech byly různé barmské kočky ze Spojených států dovezeny do Velké Británie. Odtud se plemeno rychle rozšířilo do celého světa. Ačkoli byly první barmské kočky hnědé, začaly se brzy rodit i čokoládové, modré a lilové. Ukázalo se, že čokoládový a ředící faktor se „přistěhovaly“ z oblasti původu prostřednictvím importovaných koček. Pozdějšího data jsou červené, krémové a želvovinové variety. Ty vznikly ve Velké Británii křížením siamek s červenými odznaky a červených domácích koček s barmskými kočkami. Nejnovější barevné variety jsou skořicová a plavá, které se chovají už několik let v Nizozemí.

Barmská kočka hnědá

Charakter

Pokud se zeptáte milovníka barmských koček, co ho na tomto plemeni nejvíce přitahuje, bude odpověď na 99 % znít: charakter. Barmská kočka má nápadně milou a přítulnou povahu. Miluje společnost a je nesmírně zvědavá.

Tyto dvě vlastnosti a fakt, že většina barmských koček je dosti klidná, dělají z barmské kočky příjemného společníka, který je rád ve vaší blízkosti. Většina barmských koček chodí celý den za svými „domácími“ a nejraději jim leží na klíně nebo nahoře na novinách, které čtou. Kontakt s lidmi je pro tyto kočky velice důležitý. Barmské kočky nemůžete udělat nic horšího, než že ji budete držet v samostatné místnosti. Lidé, kteří se málo zdržují doma, by si barmskou kočku raději neměli pořizovat.

Téměř všechny barmské kočky mají sociální citění. Matky chtějí dovést svá koťata až do dospělosti a boje se u barmských

koček vyskytují vzácně. Se psy se barmské kočky většinou snášejí velmi dobře, a protože jsou tak klidné a vyrovnané a nic je hned tak nerozhází, jsou také dobrými kamarády pro děti. Barmské kočky mají jemný, příjemný hlas a zdržují se hlasitých projevů. Pokud jste získali dojem, že barmská kočka bude celý den sedět vedle vás na pohovce, dívat se na vás a příst, je to pravda jen zčásti. To zvláště na barmských kočkách je, že ačkoli vyzařují vnitřní klid a harmonii, jsou zároveň aktivní a hravé, a to až do vysokého věku. Barmské kočky si rády hrají, a tuto vlastnost neztrácejí dokonce ani vykastrovaní kocouři a kočky. Vedle toho jsou známy svou inteligencí a chytrostí a dokážou být hodně svěhlavé a tvrdohlavé.

Barmská kočka modrá

Barmská kočka modrá

Protože barmská kočka má málo podsady nebo ji nemá žádnou, nezabere péče o srst mnoho času. Pokud kočku pravidelně hladíte a srst občas prokartáčujete jemným kartáčem, zůstane její přirozený lesk zachován.

Čas od času zastříhnete ostré konce drápků dobrými štípacími kleštičkami, a pokud je to nutné, vyčistíte uši, a to přípravkem určeným pro kočky.

Vnější znaky

TĚLO

Barmská kočka je středně velká. Kočky váží průměrně asi 3,5 kg, ale kocouři jsou většinou o něco těžší a větší. Tělo kočky je osvalené a silné, s rovnou páteří a mohutnou hrudí. Nohy jsou v poměru k tělu štíhlé s oválnými tlapkami. Do špičky sbíhající ocas je střední délky a má zakulacenou špičku. Ani tělo, ani hlava barmské kočky nesmí působit orientálním, ale také ne příliš podsaditým („cobby“) dojmem.

HLAVA

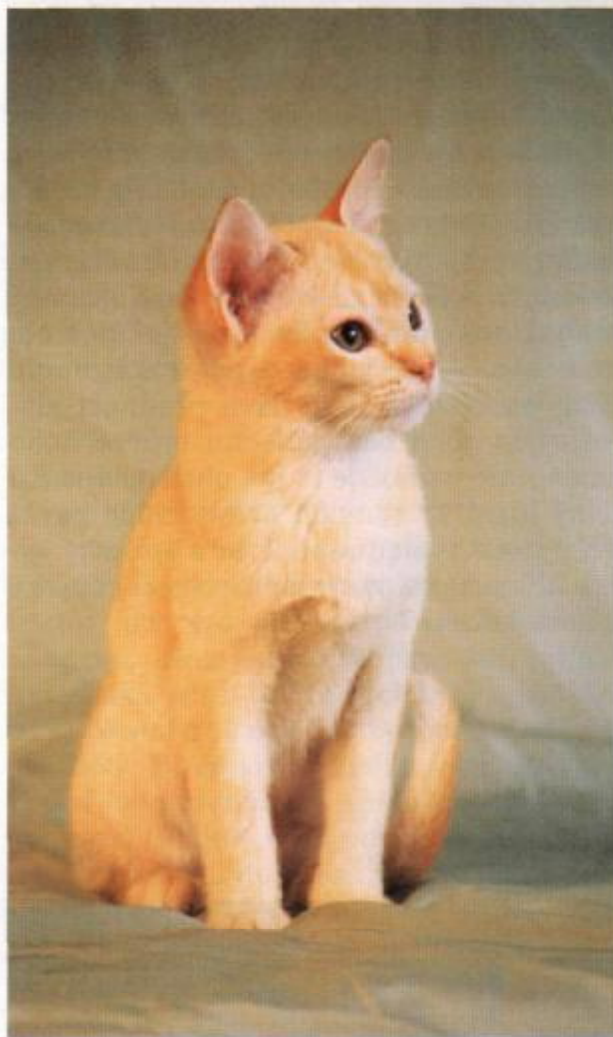
Barmská kočka má poněkud klínovitou hlavu zakulaceného tvaru a silnou, širokou spodní čelist a bradu. Nosní profil vykazuje zřetelné prohnutí. Trochu dopředu namířené uši jsou středně velké, široce od sebe umístěné a široké na základně, se zakulacenými špičkami. Oči jsou velké a leží rovněž široce od sebe. Spodní strana oka je kulatá, zatímco horní strana sleduje šikmou orientální linii.

SRST

Barmská kočka má krátkou, těsně přiléhající srst. Podsady je málo nebo ji kočka nemá žádnou. Struktura chlupu je jemná a hedvábná. Srst barmské kočky má krásný, hluboký lesk.

BARVY

Na barvě srsti barmské kočky jsou nápadné nuance, které se nevyskytují u žádného jiného plemene koček. Spodní strana těla

Barmská kočka skořicová

je vždy světlejší než záda a nohy a přechod mezi barevnými nuancemi probíhá plynule. Masky a uši kočky mohou barevně kontrastovat, ale kresba, bílé chlupy a proužky v srsti nejsou povoleny. Vágní náznaky kresby jsou ale povoleny do šestého měsíce věku. Kořata mají při narození

hodně světlou barvu, ale čím jsou starší, barví se jejich srst tmavěji. Může trvat až dva roky, než se vyvine konečná barva srsti a lesk. U barmských koček se vyskytují různé barvy srsti, například hnědá, modrá, čokoládová, lilová, červená, krémová a skořicová. V poslední době je znám i stříbrný faktor. Kromě toho se barmské kočky vyskytují také v hnědé, modré, čokoládové a lilové želvovinové. Nejčastěji se vyskytujícími barvami jsou hnědá a čokoládová. Ať se jedná o jakoukoli barvu srsti, na výstavách se dává přednost zlatožlutým očím bez nádechu modré nebo zelené, ale v praxi je to jen obtížně dosažitelný ideál. U starších zvířat může barva očí o něco vyblednout. Tvar a správný výraz očí jsou na výstavách považovány za důležitější než barva.

Zvláštnosti

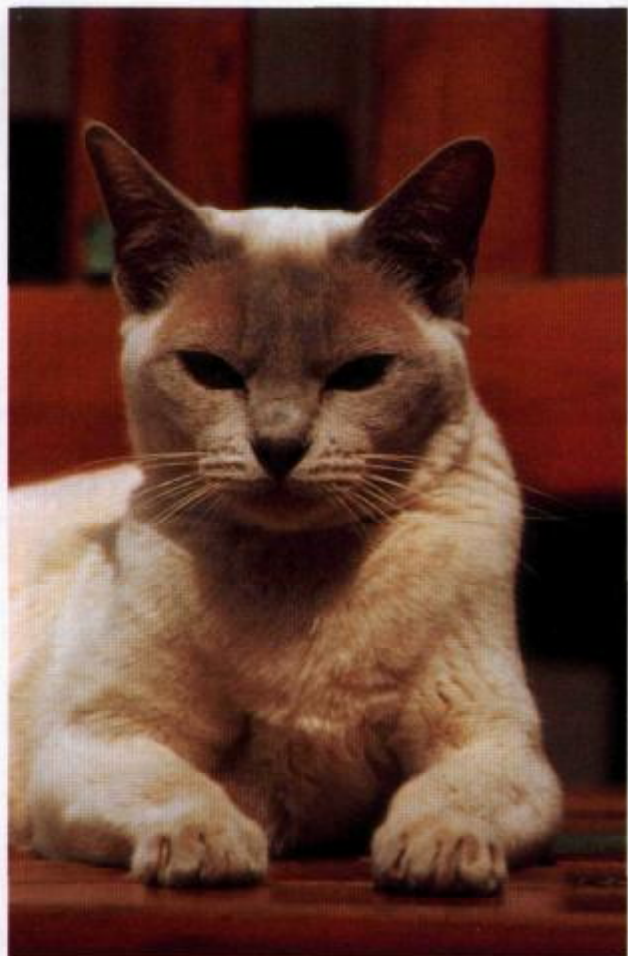
Pokud někdo porovnává barmské kočky vystavené na výstavách ve Spojených státech, Velké Británii a v Evropě, nalezne různé typy. To proto, že plemenný standard ve Spojených státech předepisuje barmské kočce trochu kulatější („cobby“) typ, zatímco ve Velké Británii se dává přednost štíhlejšímu, poněkud orientálnějšímu typu.

Rozdíl, který je nejvíce nápadný, je tvar hlavy. Americká barmská kočka má extrémně krátkou hlavu s velkýma, jakoby vykulenýma očima. Hlava anglické barmské kočky je co do tvaru umírněná. V Evropě převažuje anglický typ. V posledních letech se barmských koček využí-

Barmská kočka skořicová

Barmská kočka lilová

Barmská kočka krémově stříbřitá

Barmská kočka čokoládově želvovinová

vá pro vytvoření nové rasy, burmilly. To je stříbřitě zbarvená kočka barmského typu. Stříbrná barva pochází od perské činčily a z křížení burmilly vycházejí vskutku různé barvy a kresby. Kočkám, které nemají stříbrný ticking, se říká asian.

Bombajská kočka (Bombay)

Bombajská kočka je temně černá kočka se silně se lesknoucí srstí, která stavbou nejvíce připomíná barmskou kočku. Její hlava je ovšem o něco kulatější.

Bombay se bohužel nevyskytuje příliš často a v Evropě je toto plemeno poměrně vzácné. Na světě neexistuje mnoho chovatelů, kteří by se tomuto krásnému plemeni pečlivě věnovali.

Původ

Kolem roku 1960 vytvořil jeden americký chovatel barmských koček pomocí černé americké krátkosrsté kočky černou verzi tohoto plemene. Stálým křížením, zacíleným na barmské kočky, se podařilo odchovat nádhernou lakově černou verzi barmské kočky. Kromě křížení mezi sebou se bombajské kočky kříží ještě stále s barmskými kočkami.

Charakter

V hrubých rysech se charakter bombajské kočky dá srovnat s povahou kočky barmské. Bombajské kočky jsou mírní společníci, kteří dobře vycházejí s ostatními kočkami a se psy. Jsou prima kamarády pro děti. Bombajské kočky jsou obvykle klidné, s vyrovnaným, společenským charakterem. Mají velkou potřebu společnosti a pozornosti; dokážou být jen těžko delší dobu samy. Kočky tohoto plemene jsou málokdy hlučné. Mají příjemný, jemný hlas, který jen zřídka nechávají slyšet.

Bombay

Péče

Bombajské kočky mají málo podsady, a proto není obtížné se o ně starat. Srst by měla být hluboce lakově černá a silně lesklá. Abychom tohoto efektu dosáhli, je dostačující kočku pravidelně hladit a srst občas opatrně přetřít semišovým hadříkem.

Vnější znaky

TĚLO

Stavbou těla připomíná bombajská kočka barmskou kočku, ale vlivem americké krátkosrsté kočky je bombay trochu robustnější a má kulatější hlavu. Tělo je středně velké a svalnaté. Stavba nesmí působit podsaditým dojmem, ale nesmí být také ani příliš jemná. Nohy jsou středně dlouhé, stejně jako ocas, který nesmí mít žádné zalomení nebo jiné nerovnosti.

HLAVA

Hlava je zakulacená a široká. Tlama musí být dost krátká a nos vykazuje výrazné prohnutí tam, kde přechází do horní části lebky. Oči jsou široko od sebe a jsou kulaté. Relativně malé uši stojí poněkud dopředu, jsou široké na základně a mají zakulacenou formu.

SRST

Velmi krátká a hladce přiléhající srst by měla mít hluboký, saténový lesk. Bombay téměř nemá podsadu. Srst má být co nejčernější. V srsti se nesmějí vyskytovat žádné bílé chlupy nebo jiné nepravidelnosti. Kořata mohou mít na srsti rezavohnědý nádech, který v průběhu doby vymizí.

BARVY

Tato kočka je většinou černá. Ve vrhu bombajských koček se ale mohou vyskytnout různě barevná kořata. Některá budou černá, jiná budou mít typickou barvu a rozdělení barev barmských koček. Barmsky zbarvená kořata se většinou nepoužívají pro další šlechtění. Mohou se však narodit také kořata čistá (tedy nikoli

s barmským zbarvením) čokoládová, modrá nebo lilová. Ta se neuznávají. Nejvíce požadovanou barvou očí je měděná, ale povolená je i zlatožlutá.

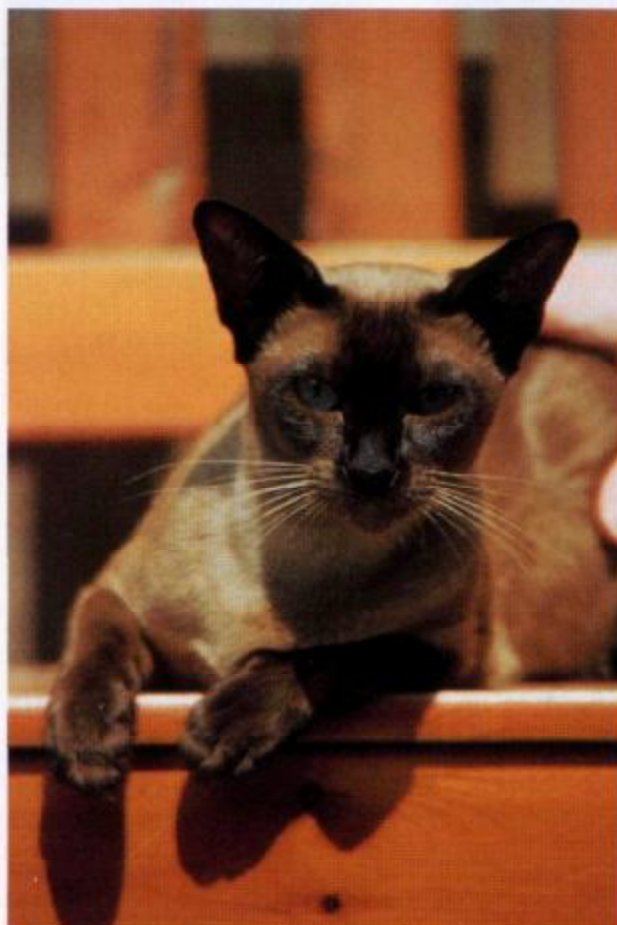
Tonkinská kočka (Tonkanese)

Tonkinská kočka se nevyskytuje mnoho a je to vlastně škoda, protože tato kočka má přátelský charakter a hezký zevnějšek, tedy kombinaci, která oslovuje mnoho lidí.

Původ

První tonkinská kočka, kterou známe, Wong Mau, matka všech stávajících barmských koček, byla dost zvláštní. V roce 1930 ji v Rangúnu v Barmě potkal Američan Dr. Joseph C. Thompson, na kterého její zevnějšek tak zapůsobil, že si ji vzal

Tonkinská kočka s akvamarínově zbarvenýma očima

s sebou do San Francisca. Ve Spojených státech ještě nikdy neviděli kočku s tak zvláštní hnědou srstí; mysleli si, že Wong Mau je tmavě zbarvená siamka. Později se ukázalo, že Wong Mau byla tonkinská kočka. Wong Mau byla spárena se siamským kocourem. Ve vrhu byl hnědý kocourek, který byl opět spáren se svou matkou. Kořata z tohoto vrhu tvořila pestrou paletu koček se siamským, tonkinským a barmským zevnějškem. Všechna kořata s tonkinským zevnějškem byla vyřazena z chovu, protože Američané chtěli získat hlavně kořata barmského typu. Avšak v 80. letech se opět začaly především ve Velké Británii cíleně křížit siamky s barmskými kočkami, aby se získal zpět atraktivní zevnějšek tonkinských koček. Mezitím tam byla tato varieta také uznána. Tato varieta je nyní populární i ve Spojených státech.

Charakter

Tonkinské kočky jsou ideální pro lidi, kteří mají rádi společnost. Jsou velmi zaměřeny na lidi a milují, když jsou v centru pozornosti. Protože jsou tak zvědavé a inteligentní, můžete je naučit všemu – aporto-ování kuliček papíru i chůzi v postroji, ale tyto vlastnosti s sebou také nesou to, že tonkinská kočka bude otvírat dvířka v kuchyni, pokud si bude myslet, že se za nimi skrývá něco zajímavého. Tonkinské kočky jsou pozitivní a bývají téměř vždy dobře

naladěny. Dobře vycházejí s dětmi a snázejší se dobře i s ostatními kočkami a se psy. Pokud nejste často doma, raději si tonkinskou kočku nepořizujte. Tonkinské kočky potřebují mnoho pozornosti a lásky, aby se cítily dobře, a neměly by trávit své dny v uzavřeném prostoru nebo ve venkovním výběhu, ale jako součást rodiny. Nejsou tak hovorné jako siamské kočky, ale svůj hlas nechávají pravidelně slyšet.

Péče

Krátkou srst tonkinských koček lze udržovat v dobré kondici s minimem námahy. Postačí, když ji jednou týdně vykartáčujete jemným kartáčem z prasečích štětín a potom přetřete semišovým hadříkem, abyste zdůraznili její lesk. Ostré konce drápků pravidelně zastříhujte, a pokud je to nutné, čistěte uši přípravkem určeným pro kočky.

Vnější znaky

TĚLO

Tonkinské kočky leží typově mezi štíhlými siamkami a plnějšími barmskými kočkami. Kočka musí být dobře osvalená a je nápadně těžká.

HLAVA

Hlava tonkinské kočky je klínovitá, s tupou tlamou a zřetelnými polštářky pro hmatové chlupy, za nimiž je přerušení (tzv. whisker-break).

SRST

Srst je krátká a přiléhající, na omak hebká a hedvábná.

BARVY

Barva srsti tonkinských koček je někde uprostřed mezi siamkami a barmskými kočkami. To znamená, že kočka má zřetelné odznaky, ale s daleko tmavší barvou na těle než u siamek. Tonkinské kočky se chovají ve všech možných barvách a kresbách,

kteřé se vyskytují také u siamských koček. Barva očí bývá popisována jako akvamariňová. Ve skutečnosti je i barva očí někde mezi modrýma očima siamek a žlutýma očima barmských koček.

Zvláštnosti

Koťata se rodí světle zbarvená, ale po několika dnech začnou tmavnout. Tento proces pokračuje: čím bude tonkinská kočka starší, tím tmavší srst bude mít.

Tuto varietu se nikdy nepodaří vyšlechtit zcela čistě (resp. čistokrevně), neboť se vždy jedná o intermediární formu dvou genů albinotické série, které resp. dávají barmské a siamské ředění.

To znamená, že ve vrhu ze dvou tonkinských koček budou kromě tonkinsky zbarvených koťat vždy také siamsky a barmsky zbarvená koťata.

Singapurská kočka (Singapura)

Singapura je plemeno, které bylo uznáno teprve před nedávnem. V současnosti je chována jen v malém měřítku hrstkou amerických nadšenců.

Původ

Jméno plemene je odvozeno od Singapur, malé republiky v jihovýchodní Asii na okraji Malajsie. V roce 1975 navštívili toto město Hal a Tommy Meadowsovi a jejich zájem vzbudila štíhle stavěná pouliční kočka se zvláštní barvou srsti a habešskou (ticked tabby) kresbou. Zapůsobila na Meadowsovy tak, že se rozhodli vzít s sebou do Spojených států několik koček a sestavit chovný program, aby zvláštní vlastnosti těchto koček ustálili. Na konci 80. let byla singapura oficiálně uznávána u většiny organizací a od té doby šlechtí

toto plemeno v malém měřítku pevné jádro milovníků koček, ale mimo Spojené státy existuje jen málo lidí, kteří toto plemeno znají. V ulicích Singapuru a u místního obyvatelstva doma lze ještě stále nalézt singapury, i když v jiných barvách než v teplé, tmavě hnědé ticked tabby kresbě se slonovinovým podkladem, jedinou barvou, v níž je plemeno uznáno v západních zemích. Plemeno se kříží jen samo mezi sebou, a proto zůstalo co nejčistší.

Charakter

Kočky tohoto plemene jsou přátelská, přítulná zvířata a jsou svým „domácím“ většinou velmi oddána. Některé kočky jsou k lidem, které neznají, ostýchavé. Obecně jsou singapurské kočky velmi zvědavé. Kočky tohoto zdravého plemene jsou většinou klidné povahy, ale jsou také hravé a zůstávají takové do vysokého věku.

Péče

Singapura vyžaduje jen málo péče o srst. Je dostačující, když ji asi jedenkrát týdně vykartáčujete látkovým hřebenem a pak ji přetřete vlhkým semišovým hadříkem, abyste ještě zdůraznili její lesk. Ostré konce drápků pravidelně zastříhávejte, a pouze pokud je to nutné, čistěte uši – použijte k tomu přípravek určený pro kočky.

Vnější znaky

TĚLO

Singapura je kočka malého až středně velkého formátu se svalnatýma nohama a malými oválnými tlapkami. Tělo je kompaktní, ale nesmí být podsadité. Štíhlý ocas je střední až dlouhý a jeho špička je lehce zakulacená.

HLAVA

Hlava sedí na dosti krátkém svalnatém krku a má zakulacený tvar. Uši jsou nápad-

ně velké. Stojí rovně a dávají kočce ostrážitý výraz. Velké mandlovité oči jsou zelené a víčka mají tmavě hnědé lemování. Nos je rovněž lemován tmavě hnědou.

SRST

Singapura má krátkou, jemnou a přiléhavou srst.

BARVY

Jedinou barvou, v níž je singapurská kočka uznána, je tmavě hnědá ticked tabby kresba se slonovinovým podkladem. Povoleny jsou proužky na vnitřní straně předních a zadních končetin, ale pokud má kočka proužky na ocase, nemá na výstavách šanci: bude diskvalifikována. Velká hodnota se přikládá správné barvě srsti a správnému tickingu.

Singapura

Bob Schwartz

Habešská kočka (Abyssinian)

Habešské kočky jsou krátkosrsté a elegantní kočky se silnou osobností. Tvoří pravděpodobně jedno z nejstarších plemen na světě. Podle některých názorů se vyskytovaly už před tisíci lety před naším letopočtem ve starém Egyptě.

Původ

Podle mnohých žila habešská kočka už v době Egypta na dvoře faraonů. Podoba zevnějšku a stavby těla mezi stávající habešskou kočkou a mumifikovanými kočkami, které byly nalezeny při vykopávkách v Egyptě, je také výstižná.

Také mnohá vyobrazení a sošky koček ze starého Egypta se v řadě znaků shodují s habešskými kočkami, jak je známe dnes. Na druhé straně představují všechny tyto

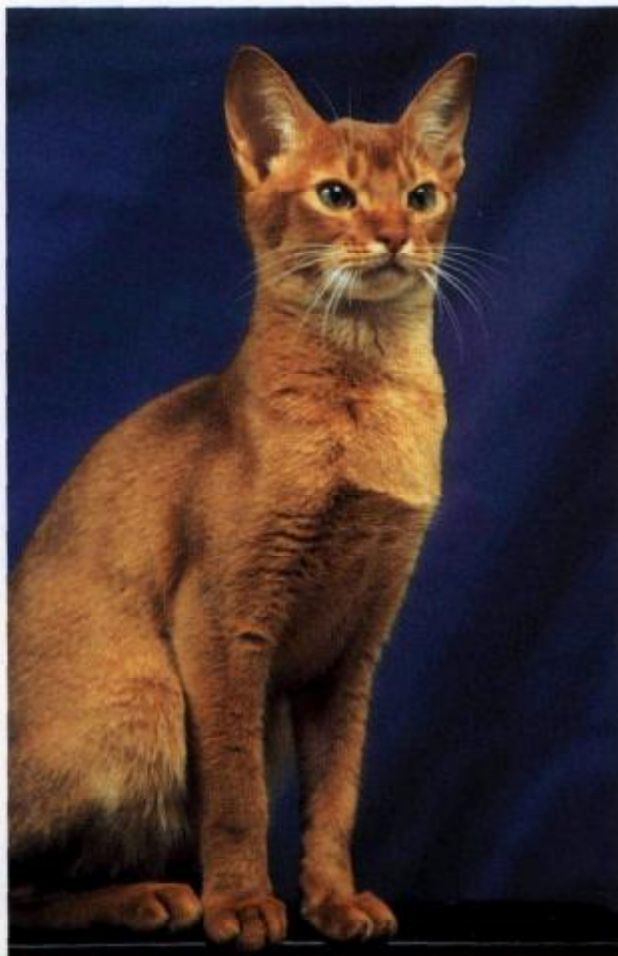
Mladá habešská kočka divoce zbarvená

Mladá habešská kočka sorrel

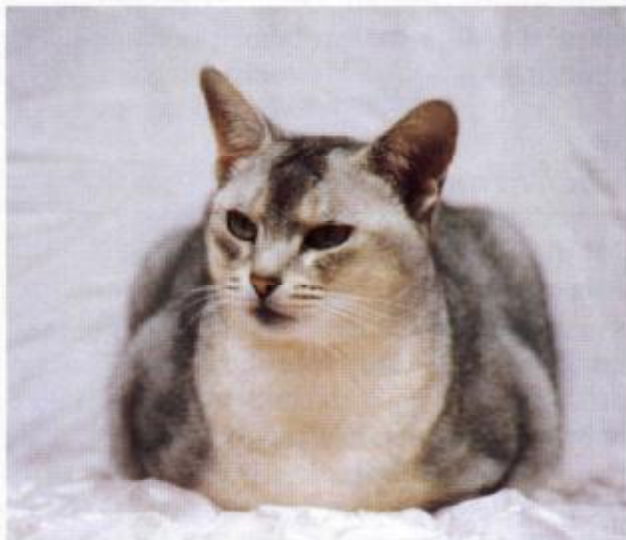
Habešská kočka sorrel

nálezy bez výjimky kočky s orientálním, štíhlým zevnějškem, klínovitou hlavou a šikmo umístěnými očima mandlového tvaru, k nimž mohli stejně dobře stát modelem eventuální předchůdci siamek nebo mezitím vymřelé místní egyptské plemeno. Nezvratné důkazy nám dějepisci nedokážou podat. V každém případě je však prokazatelné to, že úplně první habešská kočka byla dovezena do Velké Británie v roce 1868 polním maršálkem Sirem Robertem Napierem z Etiopie (Habeše). Tato kočka, pojmenovaná Zula, vykazovala v srsti typický ticking, ale v dalších ohledech se moderním habešským kočkám podobala jen málo. Panuje názor, že Zula byla matkou všech habešských koček. Od roku 1882 jsou habešské kočky uznány ve Velké Británii a pravidelně se objevují, i když v malých počtech, také na výstavách koček.

Obě světové války a katastrofální vypuknutí kočičí leukemie se postaraly o to, že koček tohoto plemene zbylo jen málo. Te-

Habešská kočka černě stříbřitá (stříbřitá divoce zbarvená)

Jedna z prvních habešských koček a dva manxové

prve na konci 60. let začala popularita habešských koček stoupat a nyní patří toto plemeno k nejznámějším a nejoblíbenějším krátkosrstým plemenům koček.

Charakter

Habešské kočky jsou extrovertní, svěhlavé a inteligentní kočky. Nejsou příliš dotěrné, ale disponují zvláštním elegantním způsobem, jak svému pánovi něco zřetelně sdělit. Nepoužívají k tomu příliš svůj jemný hlas, protože habešské kočky nejsou hlučné. Habešské kočky jsou skutečnými osobnostmi. Potřebují hodně kontaktu se členy rodiny, aby se cítily dobře, a určitě by chřadly nebo protestovaly, kdyby byly celý den ponechány svému osudu. Měly by také tvořit součást rodiny,

protože chtějí být zapojeny do všeho dění. S ostatními kočkami vycházejí zpravidla dost dobře a také se psy dokážou uzavřít přátelství na život a na smrt. Kocouři jsou obecně o něco dobromyslnější než kočky, které si při styku s ostatními kočkami stojí více na svém. Habešské kočky nepotkáte v přeplněných kateřích, protože potřebují prostor, aby se mohly rozvinout. Většina chovatelů nemá habešských koček mnoho, protože vyžadují hodně pozornosti. Habešské kočky nemůžete udělat nic horšího, než že je zavřete v malém prostoru. Habešské kočky jsou známé svou inteligencí a chytrostí, ale také zvědavostí. Skutečně – vše nové, co přichází do domu, je podrobně prozkoumáno a otestováno, ať se jedná o tašku s nákupem, nebo o nový kus nábytku. Navzdory této zvědavosti je průměrný zástupce tohoto plemene dosti opatrný. Habešské kočky jsou totiž rozumné a nerady na sebe berou riziko, pokud to není nutné. Dále jsou hravé a podnikavé. Můžete jim dát pořádný šplhací a škrábací kůl, aby se vyřádily, nebo do venkovního výběhu několik kmenů, aby tam mohly lézt. Když si kočky dohrají (většinou do hry zatáhnou jednoho nebo více členů rodiny), přijdou si rády lehnout k vám na klín, abyste je hladili a mazlili se s nimi.

Tato habešská kočka má obzvláště krásný profil.

„Holínky“ (černá chodidla) habešské kočky

Péče

Srst habešské kočky se dá udržet v dobré kondici relativně jednoduše. V období línání můžete snadno odstraňovat mrtvé a uvolněné chlupy gumovou masážní rukavicí. Mimo období línání srst česejte občas kartáčem ze štětín, pak ji přejeďte hadrovým hřebenem a přetřete navlhčeným semišem, abyste zdůraznili její lesk.

Dvě mladé habešské kočky divoce zbarvené

Je dobrým zvykem pravidelně zastříhovat ostré konce drápků. Občas se podívejte do uší a vyčistěte nečistoty přípravkem určeným pro kočky.

Vnější znaky

TĚLO

Svalnaté, mohutné a pružné tělo habešské kočky je středně dlouhé, umírněného orientálního typu. Nesmí být příliš velké nebo hrubé, a určitě ne podsadité. Nohy jsou relativně štíhlé, s jemnou kostrou. Půvabné tlapky jsou malé a oválné. Ocas habešské kočky je dosti dlouhý, široký na základně a sbíhá se do špičky.

HLAVA

Hlava je široká a zaobleně klínovitá, profil nosu vykazuje lehké prohnutí a brada je velmi mohutná. V ideálním případě tvoří brada a nos při pohledu ze strany rovnou, vertikální linii. Oči mandlového tvaru jsou na hlavě umístěny šikmo a mají ži-

vý výraz. Relativně velké uši jsou nasazeny nízko, jsou široké na základně a vybíhají do špičky. Na vnitřní straně jsou uši neochlupené, ale malé štětičky na vrcholcích uší jsou přednosti.

SRST

Bujná srst habešské kočky je krátká, jemná a hedvábná a přiléhá těsně k tělu. Na výstavách se jako chyba posuzuje hrubá, příliš dlouhá nebo odstávající srst.

BARVY

Původní barvou srsti habešských koček je divoká barva, nazývaná „ruddy“. V průběhu času vznikly z této původní barvy různé jiné přitažlivé barvy srsti, ale kresba srsti zůstala stejná. Proto je zadní strana zadních nohou a polštářky chodidel, nehledě na základní barvu srsti, vždy tmavší než zbytek srsti. Všechny habešské kočky vykazují v srsti nápadný ticking. Na každém jednotlivém chlupu se základní barva srsti střídá se dvěma nebo třemi tmavěji pigmentovanými proužky, jak to je i u divokého králíka. Špička chlupu musí být pigmentována vždy tmavěji. Ticking musí být co nejčistší a proužky nebo skvrny v srsti (především na krku a nohách) jsou na výstavách také nežádoucí. Všechny barevné variety mohou mít na bradě a polštářcích hmatových chlupů trochu bílé, ale tato barva absolutně nesmí přesahovat dál.

U habešských koček bez stříbřitě zbarvené podsady je někdy v srsti vidět šedavý podtón, jehož příčinu musíme hledat v šedých kořincích chlupů. Na výstavách se tento šedý podtón, stejně jako příliš mnoho bílé, penalizuje. Barva očí je bez ohledu na barvu srsti jantarová, zelená nebo žlutá, ale pokud možno co nejčistší. Níže popisujeme nejčastěji se vyskytující barvy.

Divoká barva

Divoká barva, označovaná také názvem „ruddy“, je nejznámější a nejčastěji se vyskytující barvou. Srst má teplý, červenohnědý základ s černým tickingem. Polštářky tlapek a zadní strana zadních nohou jsou u divoce zbarvené habešské kočky vždy černé.

Habešská kočka sorrel

Červenohnědá (sorrel)

Rovněž sorrel je známou barvou. Zde je základní barvou srsti při divoké barvě také červenohnědá, ale ticking na srsti, polštářcích tlapek a zadní straně zadních nohou není černý, ale skořicově zbarvený.

Plavá (beige fawn)

Habešské kočky s plavě zbarvenou srstí se vyskytují ještě relativně málo. Základní barvou jejich srsti je světle krémová s tmavě krémovým tickingem. „Holínky“ a polštářky tlapek jsou zbarveny teple tmavě krémově. Plavá (fawn) je zředění barvy sorrel.

Modrá

Modré habešské kočky jsou v posledních letech k vidění stále častěji. Základní barvou srsti je světle béžová; ticking, polštářky tlapek a „holínky“ jsou ocelově modré. To je zředěná verze divoké barvy.

Stříbřitá

Stříbřitě zbarvené habešské kočky tvoří zvláštní skupinu. Navzdory tomu, že tato barva existuje už po několik desetiletí a je velmi krásná, není uznána největší organizací ve Spojených státech (CFA). U stříbřitých habešských koček je základní barva chlupu vždy jasně stříbřitě bílá. Ticking může být mimo jiné černý (černá – stříbrná), modrý (modrá – stříbrná), teple tmavě krémový (fawn – stříbrná) nebo skořicový (sorrel – stříbrná). Hezky stříbřitě zbarvené habešské kočky se obtížně šlechtí, protože někdy vykazují v srsti nežádoucí hnědožluté tóny. Zároveň je na stříbřité srsti víc než u jiných barev patrná eventuelní proužková kresba. Perfektní stříbřitá habešská kočka je ovšem nádherný zjev.

Želvovinová, červená a krémová

Tyto vzácné barvy se šlechtí jak v Nizozemí, tak ve Velké Británii, i když jen v malém měřítku. U srsti s tickingem není jednoduché získat dobrý kontrast želvovinové kresby. Z toho vznikající červené habešské kočky jsou však nápadné barvou a krémově zbarvené exempláře jsou velmi zjemnělé. Zároveň se v omezené míře chovají v Nizozemí a Velké Británii také habešské kočky v čokoládových a lilových varietách.

Zvláštnosti

Koťata tohoto plemene mají při narození tmavou srst, která během dospívání pomalu zesvětluje. Konečná barva srsti, a zejména ticking, na sebe nechají většinou čekat několik měsíců. Protože habešské kočky mohou nést gen pro dlouhosrstost, je možné, že se ve vrhu habešských koček objeví také somálská koťata (viz kapitola 9 Polodlouhosrsté variety, somálská kočka).

California Spangled

Nejvýraznějšími znaky California Spangled jsou nápadně tečkovaná tabby kresba na srsti a zvláštní pružná a plynulá chůze, která okamžitě vyvolává asociace s leopardem. Zevnějšek této kočky svádí k domněnce, že měla jako předky divoké kočky, ale ve skutečnosti byly ve šlechtitelském programu použity pouze kočky domestikované.

Původ

California Spangled byla vytvořena Američanem Paulem Caseym. Ten měl před očima jasný cíl, totiž vyšlechtit nové plemeno, které by se kresbou srsti silně podobalo leopardovi, ale mělo by charakter domestikované kočky.

Aby tohoto cíle dosáhl, zařadil Casey do svého šlechtitelského programu různé ušlechtilé i domácí kočky, mimo jiné habešské kočky, manxy, siamky, peršanky a obyčejné domácí kočky ze Spojených států, Asie a Afriky.

Divoké kočky do programu zařazeny nebyly. Tím, že stále selektoval zvířata se správnou stavbou těla, dobrou chůzí a především zamýšlenou kresbou srsti, po uplynutí nějaké doby se zrodilo plemeno, které měl Casey už roky před očima: California Spangled, v mnoha ohledech obzvláště vydařené plemeno.

Představení California Spangled v roce 1986 bylo tak komerčně zaměřené, že mezi milovníky koček vzbudilo masovou nelibost. Zákazníci jednoho známého obchodního domu byli ve vánoční edici poštou zasílaného katalogu nabádáni, ať dají kotě tohoto plemene jako dárek svým milým.

Za pořádný poplatek si mohl zákazník objednat kotě – a za stejnou cenu bylo dodáváno slavnostní dárkové balení s mašlemi. Ve Spojených státech existuje omezená skupina chovatelů; jinde se California Spangled nevyskytuje.

Charakter

California Spangled jsou inteligentní a aktivní kočky, které si rády hrají, šplhají a běhají. Dobrý šplhací a škrábací kůl nebude žádnou přebytečnou investicí; tato kočka se také hodiny dokáže zabavit různými hračkami – myšičkami z králičí kůže, míčky apod. California Spangled jsou obvykle společenská zvířata, která si dobře rozumějí s ostatními kočkami. I se psy se v praxi snášejí bez problémů. Protože jsou tak hravé a neunavitelné, jsou dobrými kamarády pro děti.

Péče

Krátká srst California Spangled se udržuje relativně jednoduše. Obvykle postačí, když ji jednou týdně vykartáčujete kartáčem z prasečích štětín. V období línání vám při rychlém a jednoduchém odstraňování mrtvých a uvolněných chlupů poslouží jako vhodná pomůcka gumový kartáč, ale nepracujte s ním příliš náruživě, abyste srst nepoškodili. Pokud se s touto kočkou chcete účastnit výstav, můžete lesk srsti zdůraznit tak, že ji přetřete vlhkým semišem. Ostré konce drápků zastříhujte štípacími kleštičkami a pokud je to nutné, čistěte kočce uši, a to přípravkem určeným pro kočky.

Vnější znaky

TĚLO

California Spangled je středně velká kočka s dlouhým, pružným a dobře osvaleným tělem. Nápadným znakem plemene je dlouhý hranatý tvar, který zajišťuje, aby se kočka pohybovala vpřed ohebně a pružně. Nohy jsou dlouhé, ale díky této chůzi vypadají kratší, než jsou. Ocas je střední délky a je všude stejně tlustý s kulatým zakončením. Chybami jsou mimo jiné příliš dlouhý, do špičky se sbíhající ocas, podsa-

California Spangled zlatá

Bob Schwartz

California Spangled snow

Bob Schwartz

ditá stavba těla nebo nedostatečně osvalené tělo a úzká hrud'.

HLAVA

Hlava je středně velká a nápadné jsou široké lícní oblouky. Tluma je plná a dobře vyvinutá, brada je mohutná, silná. Uši mají zakulacené špičky a jsou na hlavě vysoko nasazeny. Oči jsou mandlového tvaru.

SRST

Srst California Spangled je krátká a hladce přiléhající na zádech a ve slabinách, ale o něco delší na bříše a ocase. Toto plemeno se chová jen v tečkované kresbě, která se ostře a zřetelně rýsuje v srsti a tvoří s ní co největší kontrast. Tygrovaná, nebo dokonce mramorovaná kresba srsti nejsou u tohoto plemene povoleny, stejně jako bílé skvrny a dlouhá srst.

BARVY

California Spangled se chová v různých barvách: tyto kočky známe např. černo-stříbřité, charcoal (černé skvrny na pískově šedém podkladě), bronzové, zlaté a hnědé. Oči jsou přitom vždy jantarové až hnědé. U černě tečkované barvy srsti jsou oči pískové barvy až žlutošedé. Červeně a modře tečkované exempláře mají mít oči šedohnědé. Snow-leopard může vykazovat všechny shora uvedené barvy; tato varieta prozrazuje zřetelně přítomnost siamských vlivů. Snow-leopard má vždy modré oči. Zelené oči nejsou povoleny u žádné barvy srsti a na výstavách se hodnotí jako chyba.

Egyptská kočka mau (Egyptian Mau)

Egyptská kočka mau je podle milovníků koček přímým potomkem posvátných koček ze starého Egypta. Toto aktivní plemeno je nápadné především svou zvláštní tečkovanou kresbou srsti.

Původ

Tečkovaná kresba egyptské mau nevznikla, na rozdíl od kresby všech ostatních domestikovaných koček, řízeným křížením, ale existovala od pradávna. Egyptská mau je podle zasvěcených jedním z nejstarších plemen koček na světě – a kočkou, která byla v Egyptě vysoce vážená už dávno před naším letopočtem. Různá vyobrazení koček, která byla nalezena během vykopávek v Egyptě, skutečně vykazují velkou podobnost s egyptskou mau. Podle ostatních je většina domácích koček a plemenných koček přímo nebo nepřímo potomky prvních domestikovaných egyptských koček, a tak nepřiznávají kočce mau žádné výjimečné postavení. Je však nepochybné, že první exempláře tohoto plemene byly do Spojených států dovezeny z Egypta kolem 50. let přes Itálii. Vlastnicí těchto koček byla Ruska bydlící v Itálii, Natálie Trubecká. Ta emigrovala do Spojených států a začala tam pod jménem chovné stanice Fatima

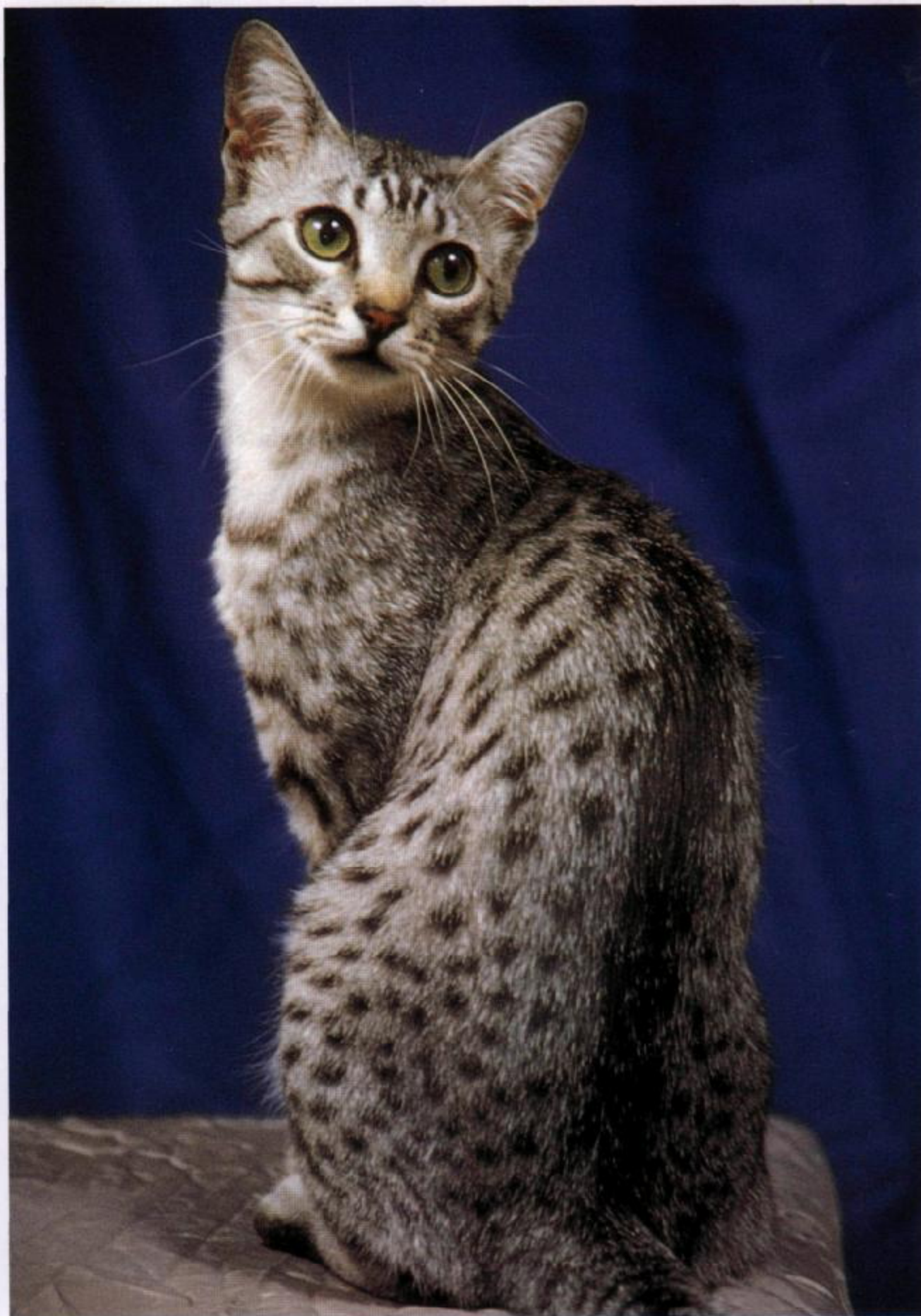
šlechtit egyptskou kočku mau v barvách stříbrné, bronzové a smoke (kouřové). Toto plemeno bylo ve Spojených státech oficiálně uznáno v roce 1968, ale v Evropě až v roce 1993.

Charakter

Egyptská kočka mau je živá, aktivní kočka, která si ráda a hodně hraje a dovádí nejen v mladém, ale i v dospělém věku. Pokud chcete egyptské kočce mau vyjít vstříc, je nutné mít doma dostatek příležitostí ke hraní a šplhání. Kočky tohoto plemene jsou nejen hravé, ale potřebují také mnoho pozornosti a nedokážou být dlouho samy. Mají rády hlazení a mazlení a jsou velmi přítulné; někdy mají sklon obzvláště se upnout na jednoho člena rodiny. Rozhodně nejsou kamarády s každým, a tak k lidem, které neznají, se chovají poněkud zdrženlivě. Hlas egyptských koček mau je většinou jemný a melodický.

Studie hlavy egyptské kočky mau stříbrné

Péče

Srst egyptské kočky mau lze udržovat s minimem péče. Postačí, když kočku jednou týdně vykartáčujete kartáčem z prasečích štětín a pak srst projedete jemným hřebenem. Abyste zdůraznili lesk srsti, můžete ji po vykartáčování přetřít semišovým hadříkem. Ostré konce drápků pravidelně zastříhujte štípacími kleštičkami a uši čistěte speciálním přípravkem.

Vnější znaky

TĚLO

Stavba těla egyptské kočky mau je v mnoha ohledech srovnatelná se stavbou haběšských koček. Tělo působí orientálním a půvabným dojmem, ale musí být zřetelně svalnatější a o něco hrubší než tělo orien-

Egyptská kočka mau bronzová

tální krátkosrsté kočky. Jemné a elegantní končetiny jsou v poměru k tělu a mají malé, kompaktní tlapky. Zadní nohy jsou delší než přední, takže linie páteře vybíhá nahoru. Ocas je střední délky a má zakulacenou špičku. Zalomený ocas se považuje za chybu.

HLAVA

Egyptská kočka mau má zaobleně klínovitou hlavu s relativně velkýma ušima, které jsou široké na základně a mají zakulacené špičky. Linie nosu je rovná a přechází bez přerušování v čelo. Velké oči jsou na horní straně mandlového tvaru a na spodní straně kulaté.

SRST

Krátká srst je hedvábná a zářící a má nápadně tečkovanou kresbu. Kulaté skvrny mají v srsti být co nejčistší a nejostřejší. Tvoření proužků, které vzniká, protože se skvrny slévají do sebe, se na výstavách posuzuje jako chyba.

Egyptská kočka mau má ráda společnost.

BARVY

Egyptská kočka mau se chová ve čtyřech různých barvách: pewter (cínová), bronzová (čokoládově tečkovaná), stříbrná (černě stříbřitě tečkovaná) a smoke (kouřová). Oči jsou zelené nebo jantarové a u mladých zvířat nemusejí být ještě zcela dobarveny. Existují i červené a modré exempláře egyptské kočky mau, ale ty jsou velmi vzácné.

Zvláštnosti

„Mau“ je egyptské slovo, které znamená „kočka“. Egyptská kočka mau se někdy zaměňuje za plemeno vyvinuté ve Velké Británii z orientální krátkosrsté kočky a siamských koček, které mělo dlouhou dobu stejné jméno. Toto anglické plemeno nejspíš s egyptskou kočkou mau nemá nic společného, protože se jedná o stříbřitou černě tečkovanou orientální krátkosrstou kočku.

Ocicat

Ocicat je americké plemeno, které zevnějškem vykazuje mnoho shod s egyptskou kočkou mau. Nejvýraznějším rozdílem mezi oběma plemeny je tvar hlavy. Ocicat je přátelské a aktivní, ale také velmi vzácné plemeno koček, které zatím nevzbudilo mimo Spojené státy mnoho pozornosti.

Původ

Jméno ocicat je odvozeno od ocelota, jihoamerické divoké kočky, která je známa svou nápadnou tečkovanou kresbou. Ocicat je přitažlivé americké plemeno, které vzniklo kolem roku 1964 z více méně náhodného křížení siamského kocoura s čokoládovými odznaky a kočky ze siamských a habešských rodičů. Jedno z koťat ve vrhu vykazovalo zvláště tečkovanou kresbu. Zakladatelka tohoto plemene, paní Virginie Dalyová z Michigenu, tuto tečkovanou kresbu ve spolupráci s ostatními ustálila. Aby se do plemene zavedl stříbřitý faktor, vzalo se do šlechtitelského programu později také několik amerických krátkosrstých koček. V roce 1987 byl ocicat uznán různými organizacemi ve Spojených státech. V Americe se ocicat pravidelně objevuje na výstavách, ale v Evropě ho zahlédneme pouze velmi sporadicky.

Charakter

Ocicatové mají otevřený, spontánní charakter. Jsou aktivní, hraví, inteligentní a mají velkou potřebu společnosti a pozornosti. Jen těžko se vyrovnávají s tím, když musí pravidelně za sebou trávit celé dny v osamění. S ostatními kočkami se obvykle snáší velmi dobře a pokud udělají jako koťata dobrou zkušenost se psy, nenarazí ani ve styku s nimi v budoucnosti nikdy na problémy.

Péče

Srst ocicatů lze udržet v pořádku s minimem péče. Postačí, když kočku jednou týdně vykartáčujete kartáčem z prasečích štětín. Abyste zdůraznili lesk srsti, můžete po kartáčování přetřít srst semišovým hadříkem. Ostré konce drápků zastříhujte, pokud je to nutné, štípacími kleštičkami.

Bob Schwartz

Vnější znaky

TĚLO

Ocicat je dosti velká a svalnatá, ale přesto elegantní kočka, jejíž stavba těla nesmí být ani orientální, ani podsaditá. Váha dospělého jedince leží mezi pěti a sedmi kilogramy. Nohy jsou dlouhé a tlapky jsou středně velké a oválné. Ocas je v poměru k tělu dlouhý a sbíhá se do špičky.

HLAVA

Hlava ocicata je klínovitá, tlama má lehce kvadratický tvar. Orientálně položené oči této kočky jsou velké a mandlového tvaru; leží dost daleko od sebe. Uši jsou široké na základně a vnější strana uší tvoří plynulou linii s profilem tváří.

SRST

Zářící a hladce přiléhající srst je dosti krátká a jemná na dotek. Na srsti je nejnapadnější typická tečkovaná kresba.

BARVY

Tyto kočky se vyskytují v různých barvách, mimo jiné černé, čokoládové, skořicové, modré, lilové a plavé tečkované, se stříbřitou podsadou nebo bez ní. Skvrny musí být co nejostřeji ohraničeny a nesmějí splývat. Oči ocicata jsou většinou zelené nebo jantarové, ale povoleny jsou všechny ostatní barvy očí – s výjimkou modré barvy.

Bengálská kočka (Bengal)

Bengálská kočka je plemeno, které vzniklo nedávno z křížení mezi divokými a domácími kočkami. Tato kočka je nápadná svou tečkovanou kresbou na těle, která silně připomíná divoké kočky z pravěku. Toto plemeno se chová především ve Spojených státech, odkud pochází, ale nyní je již několik exemplářů i v Evropě.

Původ

Toto plemeno vzniklo ve Spojených státech kolem roku 1950 z křížení mezi divokou bengálskou tygrovitou kočkou (*Felis bengalensis*) a domestikovanými kočka-

Bengálská tygrovitá kočka

Bengálská tygrovitá kočka

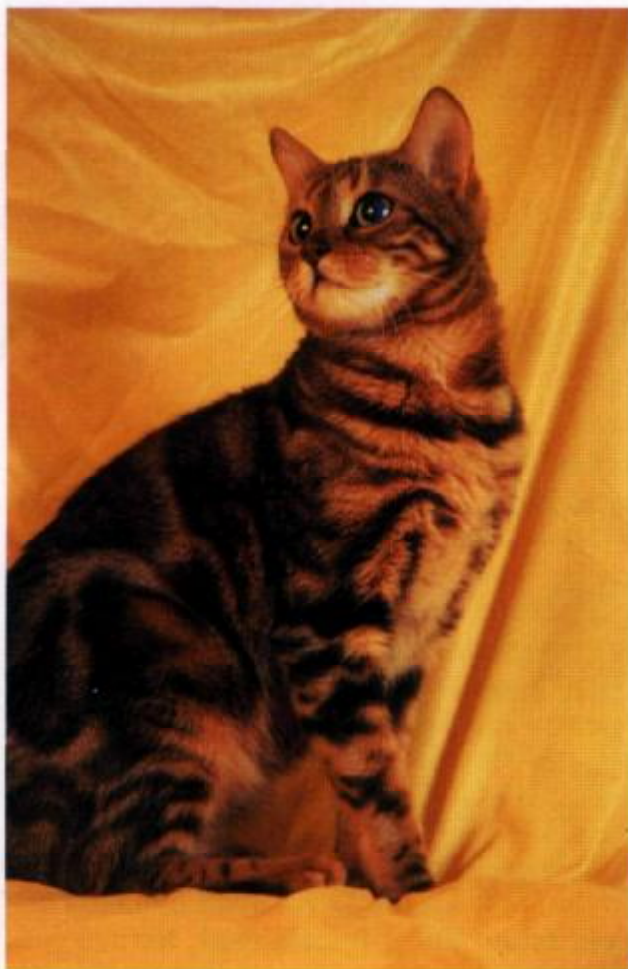
Bengálská kočka tečkovaná

mi, mimo jiné domácími, ale také ušlechtilými, jako siamskými a barmkými. První křížení nebylo žádným pokusem vytvořit nové plemeno, ale souviselo s vědeckým výzkumem viru kočičí leukemie. V pozdějších letech začali někteří šlechtitelé ve Spojených státech s cíleným přikřížováním *Felis bengalensis*, aby vytvořili plemeno s dramatickou tečkovanou kresbou po divokých předcích. Z prvních křížení vzešla někdy zvířata, která byla neplodná. S plodnými exempláři bengálek se šlechtilo dál, byly kříženy s různými plemeny koček, mimo jiné s habešskými, barmkými, siamskými kočkami a domácími kočkami. Mezitím obsah krve divokých koček klesl až na deset procent. To bylo nutné, protože kromě krásné tečkované kresby zdědily bengálky po svých předcích také méně žádoucí vlastnosti, například nespolehlivý charakter. Současné bengálky jsou však dosti důvěryhodné kočky.

Charakter

Bengálky jsou zvědavé, aktivní kočky, které mají rády prostor. To neznamená, že by měly mít venkovní výběh, ale to, že nesmějí být zavírány jen tak v jedné místnosti. Tyto kočky se mohou dobře zdržovat v mezonetovém bytě, pokud dostanou dostatek příležitostí ke hraní a „vyřádění“. V podstatě by vždy měly mít k dispozici velký, silný škrábací kůl. Navzdory tomu, že bengálské kočky mají velmi rády společnost a chtějí občas strávit večer na vašem klíně, není většina z nich pravými

kočkami na chování a hlazení. Vzhledem k jejich původu mohou být svěhlavé a ještě pravidelně vykazují rysy, které silně připomínají jejich divoké předky. Jsou to také vynikající lovci, kteří se s vervou pouštějí do hry a jen tak se nepodřídí klidnému a pohodlnému životu. Kočky tohoto plemene mají za normálních okolností velké sociální citění. Dobře vycházejí s jinými kočkami. Varujeme vás pouze v případě, že už v domě máte více koček, které jsou zvyklé na svůj klid. Protože bengálky jsou tak hravé a mají rády společnost ostatních koček, postará se příchod takového dobrodruha o pozdvižení. Bengálky mají raději kočky, které jsou také aktivní. Se psy bengálky vycházejí většinou dobře. Bengálské kočky mají velmi rády společnost jak jiných koček, tak lidí. Na lidi by si měly zvykat už od malička, protože kořata, která se svou matkou vyrůstala ve vyčleněné místnosti, budou později projevovat o lidi jen malý zájem. Pokud jste častěji mimo domov, musíte se postarat, aby

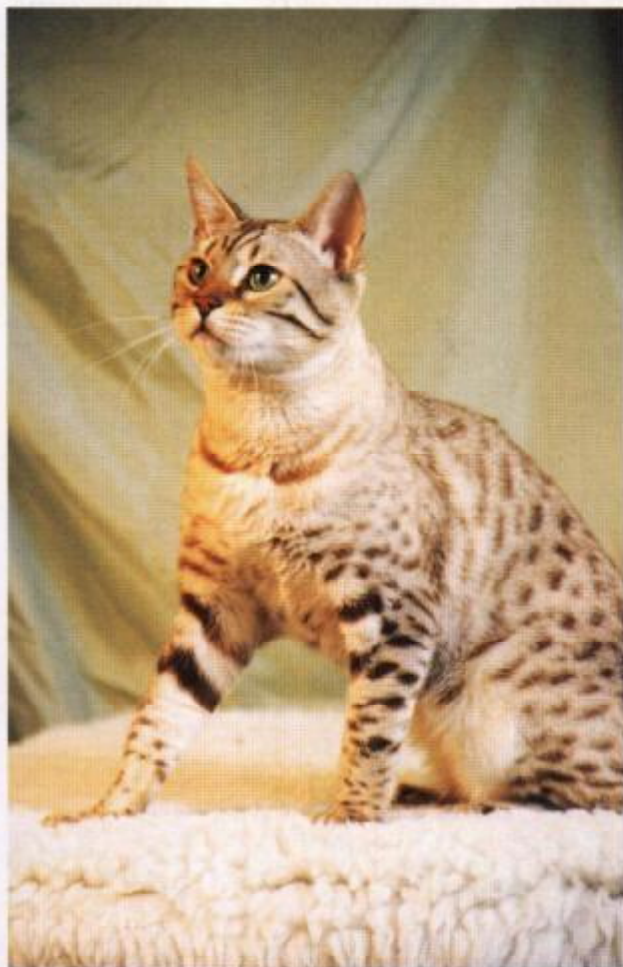
bengálka měla společnost jiných koček a nepropadla frustraci ze samoty. Zvláštní vlastností těchto koček je to, že s výjimkou některých jedinců mají velmi rády vodu. Bengálské kočky najdeme proto pravidelně v koupelně a vlastník kočky nezřídka zažije, že se jeho kočka – pokud dostane šanci – sama vykoupe.

Péče

Bengálská kočka vyžaduje relativně málo péče o srst. Chtěli bychom vás dokonce odradit od přílišného česání nebo kartáčování, protože příliš hrubým zacházením by se srst mohla poškodit. Ostré konce drápků pravidelně zastříhujte dobrými štípacími kleštičkami a zvykněte na to mladá kořata pozitivním způsobem, aby později nevznikaly žádné zápasy. Pokud je to nutné, čistěte vnější zvukovody, a to přípravkem určeným pro kočky.

Sněžná bengálská kočka, studie hlavy

Vnější znaky

TĚLO

Bengálská kočka má dosti dlouhé, svalnaté a dobře vyvinuté tělo s těžkými kostmi. Zadní nohy jsou o něco delší než přední nohy a tlapky jsou relativně velké a kulaté. Ocas je střední délky, pevný na omak a má zakulacenou špičku.

Sněžná bengálská kočka tečkovaná

HLAVA

Klínovitá hlava je v poměru k tělu malá a je o něco delší než širší. Dosti malé uši jsou namířeny trochu dopředu, široce nasazené a nesmějí mít žádné štětičky. Nosní profil je dlouhý a široký s lehkým prohnutím v místě, kde přechází v horní část lebky. Oči jsou velké a mandlové až kulaté. Velmi žádoucí jsou výrazné polštářky hmatových chlupů.

SRST

Nápadně hustá srst je krátká až střední, hladce přiléhá a je neobyčejně jemná a hedvábná. Kořata smějí mít o něco delší srst než dospělí jedinci. Bengálky mohou mít na srsti dvě různé kresby, tečkovanou nebo mramorovanou; důležitým znakem plemene, nehledě na barvu nebo kresbu srsti, je však černá špička ocasu.

KRESBY

Tečkovaná

U tečkované kresby je důležité, aby tečky zřetelně kontrastovaly s barvou podkladu. Dále by srst tečkované bengálky měla vykazovat vždy tečky na bříše, zřetelné M na čele a kroužky kolem ocasu.

Mramorovaná

Mramorovaná kresba je v hrubých rysech srovnatelná s mramorovanou kresbou například orientální krátkosrsté kočky, ale místo kulatých vzorů musí být naopak protažená do délky. I mramorová bengálka má na bříše malé kulaté skvrny. Žádoucí jsou zřetelný kontrast a světlá kresba.

BARVY

Hnědá

Kočka má žlutavou až tmavě oranžovo-červenou základní barvu a na ní černou, hnědou, čokoládově nebo skořicově zbarvenou kresbu. Žádoucí je zřetelný kontrast mezi kresbou a podkladem. Barva očí je žlutá až zelená.

Seal lynx point

Tato barevná varianta byla získána přikřížením siamek. Tlama, uši a nohy jsou proto vždy tmavší barvy než zbytek těla. Přesto není cílem, aby byly odznaky příliš nápadné; je žádoucí, aby mezi odznaky a zbytkem těla byl co nejmenší barevný kontrast. Barva očí je modrá.

Sepia seal mink tabby

Tato barevná varieta se získala přikřížením siamek a barských koček. Sepia

Kotě bengálské kočky tečkované

mink tabby je relativně málo se vyskytující barva. Základní barvou je slonovinová, krémová nebo světle hnědá. Barva kresby kolísá od červenavé po tmavě hnědou. Seal lynx point a sepia seal mink tabby se také nazývají sněžné bengálské kočky. Kořata sněžných bengálek se obvykle rodí se světlým zbarvením srsti. Neurčité kresby se stanou zřetelnými po několika týdnech. Než srst dosáhne své konečné barvy, může trvat rok a půl. Barva očí kolísá od zelené po modrozelelou.

Zvláštnosti

Protože toto plemeno není co do zevnějšku ještě tak stabilizované jako mnoho ostatních plemen, není jednoduché sehnat pěkně zbarvený exemplář. Při nákupu se

Kotě bengálské kočky mramorované

dobře podívejte, zda jsou rodiče hezky zbarveni; potom bude větší šance, že vaše kotě bude mít stejné zbarvení. I povahy bengálek se mohou lišit. Charakter je z velké části dědičný, pokud tedy hledáte kotě, které bude přítulné, pořídte si takové, jehož rodiče měli stejnou vlastnost.

Sokoke

Sokoke je z mnoha příčin zvláštní plemeno koček. Zevnějškem spadá někam mezi divokou kočku a obyčejnou domestikovanou kočku. Polodivoký, ale přesto přítulný charakter dělá z této kočky ideálního domácího společníka pro lidi, kteří toto plemeno znají. Sokoke je velmi vzácná a uznává se teprve od nedávna.

Původ

Sokoke pochází z lesa Sokoke v Keni. Sokoke tam žily po desetiletí, než byly objeveny. Les Sokoke je velký zhruba 400 čtverečných kilometrů a leží blízko pobřežních měst Malindi a Kilifi, asi sedm kilometrů od Indického oceánu. Tento les je dost izolovaný a žijí v něm zvláštní a unikátní druhy rostlin a zvířat. Jeni Slaterová žila spolu se svým mužem Davidem v jedné vile u lesa Sokoke v místě Watumu. Jeni se narodila v Keni, ale původem byla Angličanka. Jednoho dne byl Jenin zahradník zabrán do prořezávání stromů. Při něm vyrušil divokou kočku, která kojila své mládě. Divoká kočka utekla pryč, ale Jeni ji velmi dobře viděla: byla to malá kočka, která se podobala obyčejným

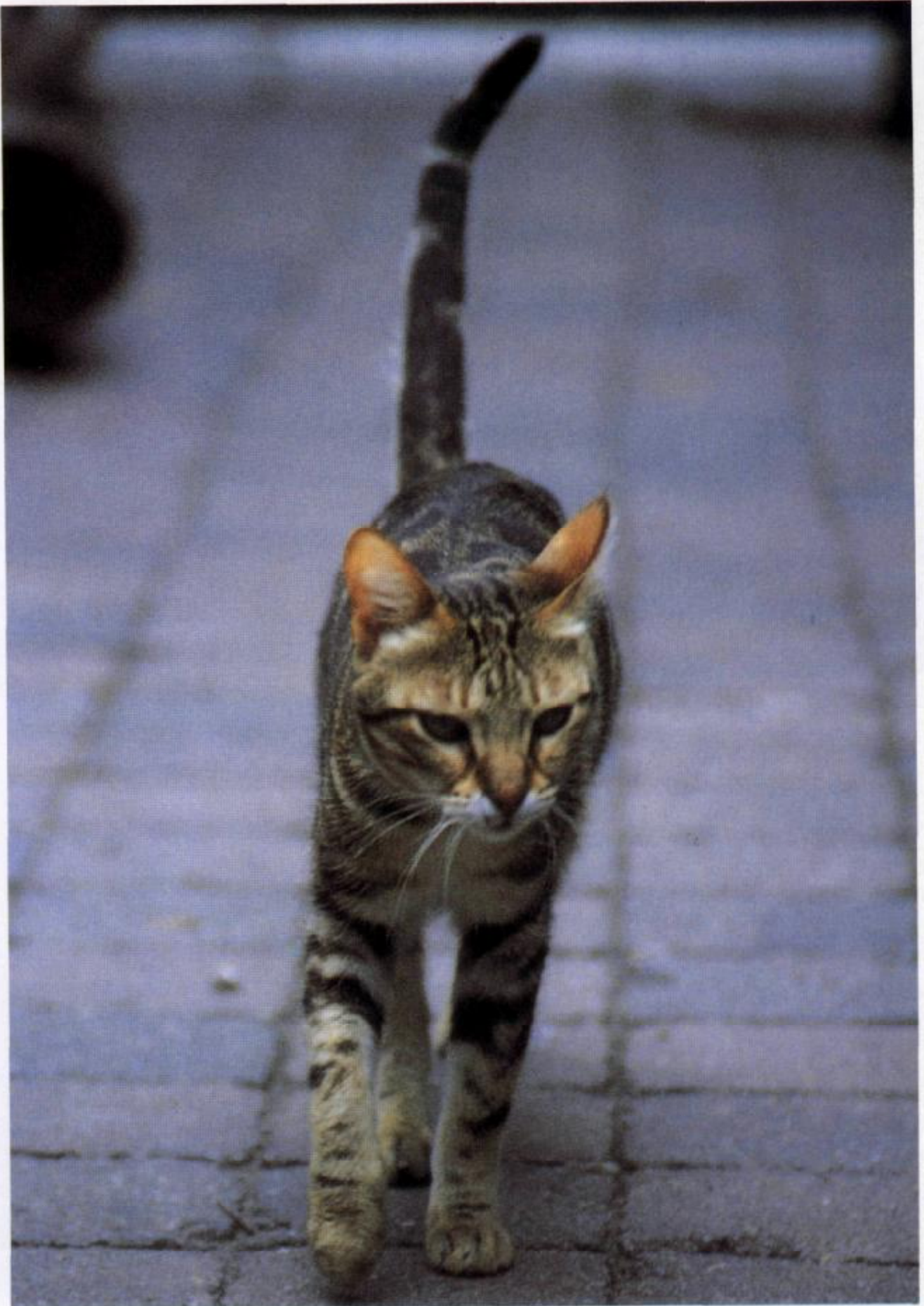

domácím kočkám, žijícím ve Velké Británii, ale bylo na ní několik nápadných rozdílů. Měla delší nohy a delší tělo, velké uši a velmi velké, expresivní oči. Kočka jí připomínala geparda v malém formátu. Její zahradník jí ukázal vrh koťat a Jeni se rozhodla vzít do své rodiny jednoho kocourka a jednu kočičku. Tyto dvě kočky rychle vospěly, a protože byly tak mladé, rychle si zvykly na život domácí kočky a nepokoušely se utéci zpět do lesa. Jeni byla na své kočky hrdá a objevila, že mají řadu zvláštních vlastností. Celé dny trávily na stromech kolem vily a nejevily žádný zájem o ptáky a jejich hnízda – o to fanatičtěji lovily hmyz. Někdy viděla své kočky pást se zvečera na trávě, stejně jako dobytek. Jednoho dne přišel k Jeni domů zvěrolékař a vyprávěl jí, že se s těmito kočkami v lese Sokoke setkával pravidelně a že se několikrát marně pokoušel ale-

spoň jednu chytit. Podle něj se nazývaly „kočky s bílými rameny“ a žily na stromech. Kmeny, které žily v lese Sokoke, je nazývaly „khadzonzo“, zatímco běžné slovo pro domestikovanou kočku bylo „paka“. Jeni Slaterová tak byla utvrzena v domněnce, že vlastní velmi zvláštní kočky, a rozhodla se je šlechtit. Jedna její přítelkyně, v Dánsku bydlící Kanaďanka Gloria Moldrupová, se jednoho dne u Jeni zastavila a do typického zevnějšku koček se zcela zamilovala. Jeni jí dovolila vzít si dvě koťata z různých vrhů s sebou do Dánska. Tam se Gloria zasadila o oficiální uznání sokoke jako plemene. S několika dalšími nadšenci zahájila šlechtitelský program, a aby zabránila příbuzenské plemenitbě, dovážela pravidelně kočky sokoke z chovné stanice od Jeni. V roce 1983 bylo plemeno uznáno jako „experimentální plemeno koček“ pod jménem africká

Sokoke

krátkosrstá kočka. V roce 1992 bylo plemeno konečně uznáno oficiálně a dostalo název, který nyní známe: sokoke. Aby se zabránilo příbuzenské plemenitbě, importují různí chovatelé těchto koček ještě stále nové kočky tohoto plemene z Keni.

Charakter

Sokoke se po generace staraly samy o sebe, ale mimořádně dobře si zvyknou na život domácí kočky. V určité míře si udržují svou hodnotu a nezávislost a jejich vlastník se v první řadě bude muset pokusit získat důvěru kotěte. Sokoke jsou inteligentní, hravé a aktivní kočky. Ukázalo se, že si rády hrají mimo dům; nezaskočí je ani déšť. Vedle toho umí toto plemeno dobře plavat a mnohé z těchto koček se rády ponoří do rybníka, aby si chytily rybu. Sokoke mají rády společnost lidí, ji-

ných koček nebo psů; ve styku s nimi jsou velice společenské. Pokud si vlastník získal důvěru své kočky, může ji mnohému naučit, třeba aportování kuliček papíru, ale sokoke se také naučí sama, jak má například otevřít dveře. Můžete tyto kočky sice navyknout na život uvnitř domu, ale pokud možno jim dejte příležitost vyřádit se v zahradě nebo ve velkém kočičím výběhu.

Péče

Srst sokoke udržíte ve vynikající kondici při minimální péči. Srst můžete jednou týdně vykartáčovat jemným kartáčem z prasečích štětin, pročesat látkovým hřebem a pak přetřít navlhčeným semišovým hadříkem, abyste zvýraznili lesk. Ostře konce drápků občas zastříhnete dobrými štípacími nůžtičkami a vnější zvukovody, pokud je to nutné, vyčistíte, a to přípravkem určeným pro kočky.

Sokoke

Vnější znaky

TĚLO

Sokoke je středně velká kočka a má dlouhé, štíhlé a svalnaté tělo s dobře vyvinutou hrudí. Nohy jsou dlouhé a štíhlé s oválnými tlapkami. Zadní nohy jsou delší než přední. Ocas je střední délky a na konci se zužuje. Kvůli těžké stavbě kostí je kočka v poměru ke své velikosti dosti těžká.

HLAVA

Klínovitá hlava sokoke je malá v poměru k tělu. Má téměř rovný nos a mohutnou bradu. Uši jsou středně velké se zakulacenými špičkami a stojí vysoko na hlavě, takže kočka vždy působí dojmem ostražitosti. Oválné až mandlovité oči mají expresivní výraz a jsou široko od sebe.

SRST

Elastická srst sokoke je velmi krátká a zářící a těstě přiléhá k tělu. Podsada je jen omezená nebo zcela chybí.

BARVY

Sokoke se vyskytuje jen v tzv. „blotched tabby“ neboli mramorované kresbě. Ta je vždy černá na šedém až teple zlatavě hnědém podkladě. Na výstavách posuzovatelé rádi vidí, když jsou v černých chlupcích proužky aguti (ticking). Oči sokoke jsou jantarové až světle zelené.

8 Polodlouhosrstá plemena

Mainská mývalí kočka (Maine Coon)

Toto populární americké plemeno je největším domestikovaným plemenem, které známe. Především kocouři mohou vyrůst v pořádná zvířata s průměrnou váhou od šesti do sedmi kilogramů, ale jsou i kocouři vážící více než deset kilogramů. Dalšími nejdůležitějšími znaky mainské mývalí kočky jsou velmi dlouhý huňatý ocas a štětičky na uších. Toto plemeno přísluší k tzv. přírodním plemenům. U mnoha jiných plemen se snažíme o chov podle ideálu uvedeného ve standardu plemene, ale nejdůležitějším chovatelským cílem u mainské mývalí kočky je udržet její původní typ. Tyto kočky nesmějí být také chovány v barvách, které se nevyskytují v přírodě, v barvách, v nichž známe například siamské kočky. I přes nádhernou polodlouhou srst nevyžaduje mainská mývalí kočka více péče o srst než krátkosrstá kočka.

Původ

Jméno mainské mývalí kočky je odvozeno od státu Maine ve Spojených státech, kde se kočka původně vyskytovala. Přívlastek mývalí poukazuje na silnou podobu mezi dlouhým ocasem této kočky a ocasem mývala. Vypráví se, že obyvatelé státu Maine věřili, že mainská mývalí kočka je kříženec obyčejné kočky a mývala, ale je jasné, že tento druh křížení je geneticky nemožný. Pravděpodobnější je předpoklad, že předky mainské mývalí kočky dovezli námořníci z Evropy. Bylo (a stále ještě je) zvykem brát s sebou na dlouhé námořní plavby kočky, které během cesty lovily myši a krysy. Mainské mývalí kočky se proto na severoamerický kontinent mohly dostat díky námořníkům a přistěhovalcům z Anglie (angorské kočky a předchůdci

Vlevo: mainská mývalí kočka černá stříbřitě mramorovaná

Bílá mainská mývalí kočka s modrýma očima

perské dlouhosrsté kočky) nebo ze Skandinávie (norská lesní kočka), kde se pak smísily s již přítomnými krátkosrstými kočkami. Proto se dá předpokládat, že mainská mývalí kočka je příbuzná s norskou lesní kočkou, ale dosti jistě s tureckou angorou, kočkou, kterou známe jako jednoho z předků perské dlouhosrsté kočky. Mainské mývalí kočky bývaly vidět na různých výstavách v Americe už od roku 1895. Mainská mývalí kočka byla už v té době velmi populárním plemenem, dokud nepředstavili Angličané v Americe perskou dlouhosrstou kočku. Tyto kočky měly daleko exotičtější výraz, a proto se milovníci koček začali více zaměřovat na toto plemeno. Od té doby jsme se s mainskou mývalí kočkou na výstavách nesetkávali tak často, ale jako domácí zvíře

Mainská mývalí kočka černožlatě mramorovaná

a hubitel škůdců zůstalo toto plemeno, především v okolí státu Maine, populární v nezmenšené míře. V roce 1951 navázali různí chovatelé a milovníci koček na přerušný vývoj. Ve stejném roce bylo založeno první plemenné sdružení pro mainskou mývalí kočku, Central Maine Cat Club, a začalo organizovat speciální výstavy, na nichž byly vítány pouze mainské mývalí

Mainská mývalí kočka červeně mramorovaná

Mainská mývalí kočka krémově mramorovaná s bílou

kočky. Velmi rychle se o mainskou mývalí kočku začali zajímat i v zahraničí a stala se známým a vítaným hostem na výstavách v Evropě. Na chov mainských mývalích koček mělo v počátečním období velký vliv především Německo. Přesto byl oficiální plemenný standard pro mainskou mývalí kočku sestaven až v roce 1967 a pak trvalo ještě téměř deset let, než bylo

Mainská mývalí kočka černá stříbřitě mramorovaná

plemeno jako takové uznáno většinou organizací. V současné době se mainská mývalí kočka těší opět obrovskému zájmu, nejen mezi vystavovateli a chovateli, ale i mezi laickou veřejností.

Charakter

Mainké mývalí kočky jsou přátelské a dobře naladěné kočky. Obecně dobře vycházejí s jinými kočkami a pokud se s nimi seznámí už v mladém věku, nenarazí ani jejich vztah ke psům na problémy. K lidem a dětem jsou mainké mývalí kočky maximálně přátelské. Díky své velké přizpůsobivosti se cítí doma jak na venkově, tak v panelovém domě. Tam se ale musíte postarat, aby měly dostatek příležitostí pro hraní, aby se nezačaly nudit. Mainké mývalí kočky jsou totiž už jako kořata velmi hravé a zvědavé; zůstanou takové obvykle i v dospělosti. Protože rády šplhají a lezou, je vhodné pořídit si dobrý škrábací kůl. Mainská mývalí kočka si nechce jen hrát a dovádět, ale čas od času to může být i velmi klidná, a dokonce líná kočka, která velmi ocení, když vám bude moci večer ležet na klíně. Většina z nich má ráda hlazení a mazlení a kartáčování jednou za týden považují za příjemnou změnu v každodenním chodu věcí. Mainké mývalí kočky nejsou hlučné, ale svůj hlas však použijí v případě, že vám chtějí dát něco najevo.

Mainká mývalí kočka červeně stínované cameo

Kotě mainké mývalí kočky

Péče

Polodlouhá srst mainké mývalí kočky je samočisticí a při jednoduchém vykartáčování jednou týdně zůstává za normálních okolností ve výborném stavu. Nejlepší by bylo používat kartáč z pravých chlupů, protože syntetické kartáče jsou často nabity statickou elektřinou. Hustěji osrstěné části, do nichž se nemůžete dobře dostat kartáčem, můžete pročesat hrubým hřebem. Nezajíždějte při česání do srsti příliš hrubě, protože byste ji mohli poškodit. Na jaře a v létě bude srst línat a vypadají především dlouhé chlupy límce. V tomto období musíte kočce věnovat více pozornosti, abyste předešli tomu, že kočka během každodenní toalety spolyká příliš mnoho uvolněných chlupů. Šikovnou pomůckou je gumový pročešávací kartáč, který však

Mainká mývalí kočka modře želvrovinová s bílou

Mainská mývalí kočka kořata stará čtyři týdny

má tu nevýhodu, že příliš důkladné proče-
sání může srst kočky poškodit. Mnoho li-
dí, kteří chodí se svými mainskými mývalí-
mi kočkami pravidelně na výstavy, proto
dává v období línání přednost častějšímu
pročesávání srsti svých koček jemným
kartáčem. Mainská mývalí kočka, která
chodí pravidelně na výstavy, vyžaduje tro-
chu více péče než ta, kterou si držíte jako
domácí kočku. Navzdory skutečnosti, že

Kotě mainské mývalí kočky

tyto kočky nevyžadují takové úpravy, jaké
jsou obvyklé a nutné u perských koček, je
občas nutné kočku jeden týden před vý-
stavou, nebo dokonce dříve, vykoupat.
Vzhledem k tomu, že se srst musí nejprve
zotavit, není rozumné koupat těsně před
výstavou. Používejte přitom pouze šam-
pon, který je určen speciálně pro kočky,
protože jiné šampony jsou příliš agresivní,
pokud jde o jejich vliv na kožní tuk. Mů-
žete se také rozhodnout, že kočku jeden
nebo dva dny před výstavou napudrujete
neparfémovaným mastkovým pudrem.
Nasypte trochu mastkového pudru na srst
a jemně ho vetřete. Nečistoty a nadbytek
mazu v srsti se naváže na mastkový pudr,
který pak jemným kartáčem můžete vykar-
táčovat. Pokud je to nutné, vnější zvuko-
vod vyčistíte, a to prostředkem určeným
pro kočky. Nejprve ho vmasírujte do ucha
a pak ho z povrchu odstraňte ubrouskem.
Můžete pracovat i s vatovými tyčinkami,
ale jen pokud budete počítat s tím, že mů-
žete nečistotu zasunout dále do zvukovo-

Mainská mývalí kočka černě želovinová mramor. s bílou

Mainská mývalí kočka modře želvovinová kouřová

du, se všemi důsledky, jež to má. Buďte proto při používání těchto pomůcek opatrní. Někteří vystavovatelé mají ve zvyku ostříhat ostré konce drápků těsně před výstavou dobrými štípacími kleštičkami.

Mainská mývalí kočka modře mramorovaná

Kotata mainské mývalí kočky stará čtyři týdny

Vnější znaky

TĚLO

Mainská mývalí kočka je největším domestikovaným plemenem koček, které známe; především kocouři získali věhlas. Svalnaté tělo, které působí hranatým dojmem, je spíše delší než vysoké, se širokou hrudí. Svalnaté nohy jsou středně dlouhé, s těžkými tlapkami a velké kulaté tlapky mají malé štětičky chlupů mezi prsty. Pro mainskou mývalí kočku je dále typický dlouhý ocas, který při položení na záda musí dosahovat minimálně ke krku.

HLAVA

Hlava má průměrnou šířku a vysoké lícní kosti. Mohutná brada tvoří rovnou linii s nosem a horním rtem. Při pohledu ze strany vykazuje nos prohnutí, ale určitě ne stop. Uši jsou velké a široké v základě. Jsou vysoko na hlavě, umístěné široko od sebe a špičaté. Typické jsou chomáčky chlupů, které se točí od vnitřní strany ucha ven. Velmi požadované jsou rysí štětičky (malé „chocholky“ chlupů na špičkách uší). Velké oči jsou lehce oválné a stojí na hlavě poněkud šikmo.

SRST

Mainská mývalí kočka má hustou polodlouhou srst, která je na břicho, slabínách a ocase zřetelně delší. Požadovaný je límec. Struktura jemně splývající srsti je závislá na barvě (u koček se stříbrným

faktorem, nonaguti a u koček s ředěnými barvami je srst jemnější). Na výstavách dostávají horší ohodnocení kočky, s kratší srstí, nebo kočky, které mají na celém těle stejně dlouhou srst. V létě bývá srst obvykle o něco kratší než v zimě, ale ocas zůstává stále plně osrstěn. Už u kotřat lze rozeznat, že se jedná o polodlouhosrsté kočky, ale trvá to ještě dlouho, než získají tak nádhernou srst jako jejich rodiče. Teprve ve věku půldruhého roku až dvou let dosáhne srst u tohoto plemene plného vzrůstu, ale někdy to může trvat také déle.

BARVY

Mainská mývalí kočka se vyskytuje jen v tzv. přírodních barvách, jaké známe také u obyčejných domácích koček. Možné jsou i různé barvy a kresby srsti, jako černá, modrá, červená, krémová a želvovinová a také s bílými skvrnami, s kresbou nebo se stříbřitě bílou podsadou. Mainské mývalí kočky se chovají i v barvě čistě bí-

Mainská mývalí kočka modře želvovinová s bílou

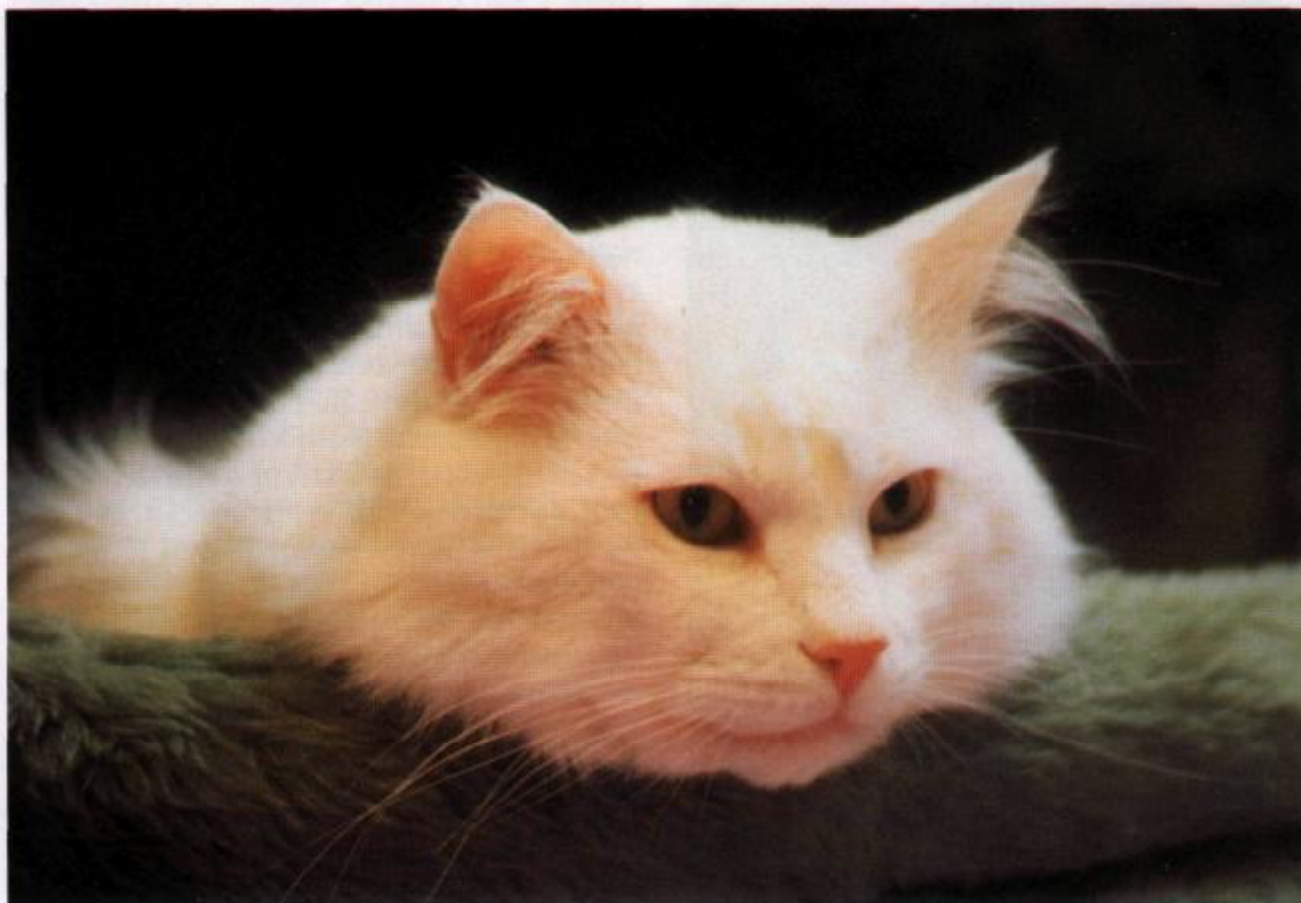
lé, a to s oranžovými, modrými nebo nestejně barevnými očima (odd-eyed). Rozdělení barvy, tolik důležité u jiných plemen, je u mainské mývalí kočky podružné. Chovatelé se proto mohou soustředit především na chov dobrého typu kočky se správnou strukturou a dobrou délkou srsti. Znamení typ kočky s méně elegantním rozdělením barvy se na výstavě upřednostňuje před kočkou, která je zbarvena čistě a symetricky, ale má méně kvalitní srst nebo stavbu. Ani barvě očí se nepřisuzuje taková důležitost: mohou být zelené, zelenožluté, měděné, a dokonce může mít každé oko jinou barvu. Vzácné jsou bílé mainské kočky s modrými očima. Nejčastěji se vyskytující barvou je černě mramorovaná nebo černě tygrovaná s bílou.

Zvláštnosti

Mainská mývalí kočka se vyvíjí pomalu a zcela dospěje teprve ve věku tří let nebo ještě později.

Norská lesní kočka (Norwegian Forest Cat)

Norská lesní kočka, nazývaná také Norsk Skogkatt, se velmi podobá mainské mývalí kočce a často se s ní také plete. Nejdůležitější rozdíl v zevnějšku těchto dvou plemen je ve tvaru hlavy. Mainská mývalí kočka má delší, hranatou tlamu a svažující se profil, zatímco norská lesní kočka má trojúhelníkovitou hlavu s přímým profilem. Vedle toho je srst norské lesní kočky na dotyk mastnější a tužší. Existují i malé rozdíly v charakteru. Mainská mývalí má obvykle poněkud vyrovnanější povahu. Norské lesní kočky patří, spolu s mainskými mývalími kočkami a tureckými angorami k přírodním plemenům, což znamená, že mohou být chovány pouze v barvách, které se vyskytují v přírodě. Himálajské odznaky, jak je známe u siamských koček nebo u posvátné kočky z Barmy a barvy jako lilová a čokoládová, nejsou u tohoto plemene uznány. Stoupající popularita mainské mývalí kočky

uvedla ve větší známost i norskou lesní kočku. Byla-li norská lesní kočka ještě před několika desetiletími dosti neznámá, v současné době se velmi často vystavuje a je stále více chovatelů, kteří se tímto plemenem zabývají.

Původ

Vědci se shodují, že původ (polo)dlohossrských koček musíme hledat v jižním Rusku, Turecku a Íránu (dříve Persie). V dřívějších dobách se mimo tyto oblasti vyskytovaly pouze krátkossrsté kočky. Předkové norské lesní kočky tedy museli vzniknout tím či oním způsobem přičiněním člověka v Norsku. Míní se, že to byli po moři se plavící Normané, kdo si zřejmě 9. století přivezli s sebou domů z Turecka polodlouhossrsté kočky. Nedělali to ostatně proto, že by tyto kočky považovali za nějak zvláštní nebo hezké, ale protože kočky během dlouhé plavby držely v patřičných mezích počet myší a krys.

Můžeme proto předpokládat, že norská lesní kočka je vzdálený potomek plemene, které nyní známe jako tureckou angoru.

Obě plemena mají klínovitou hlavu a příčný profil, takže tato teorie je dosti věrohodná. Norská lesní kočka má však robustnější stavbu a je mnohem huňatější, což může být důsledek více či méně přirozené selekce a vlivu krátkossrstých koček, které se ve Skandinávii už vyskytovaly. Kočky s hustší srstí a mohutnější stavbou těla měly samozřejmě mnohem více šancí přežít tuhé skandinávské zimy než křehce stavěné a méně dobře osrstěné kočky. Protože ve starých norských ságách a mýtech je nápadně mnoho zmínek o dlouhossrstých kočkách s huňatým ocasem (tzv. Huldrekatten), vycházíme z toho, že se předkové naší norské lesní kočky vyskytovali v rozsáhlých lesích Norska už od pradávna.

V zimě, kdy měly kočky potíže sehnat dostatek potravy, vyhledávaly samy od sebe společnost člověka. Byly užitečné v domě i na statku, protože hubily škodlivou havič a obyvatelstvo si jich také patřičně

cenilo. Úplně první norská lesní kočka byla vystavena jako ušlechtilá kočka v roce 1912. Jednalo se o kočku s černo-stříbřitě zbarvenou srstí, která nesla působivé jméno Gabriel Scott Solvfaks.

Skupina milovníků koček začala mít na národním plemeni zájem, což vyústilo ve vznik sdružení, které si dalo za cíl stabilizovat plemeno. Chovatelství doznávalo proměnlivých úspěchů; norská lesní kočka byla oficiálně uznána mezinárodními organizacemi teprve v roce 1977. Nyní je norská lesní kočka světoznámá a hojně vystavovaná, ale v rozlehlých norských lesích a na venkově se s železnou pravidelností ještě objevují norské lesní kočky, které se starají o živobyčí samy.

Charakter

Norská lesní kočka má jednoduchou, tolerantní a sociální povahu. Je to klidná,

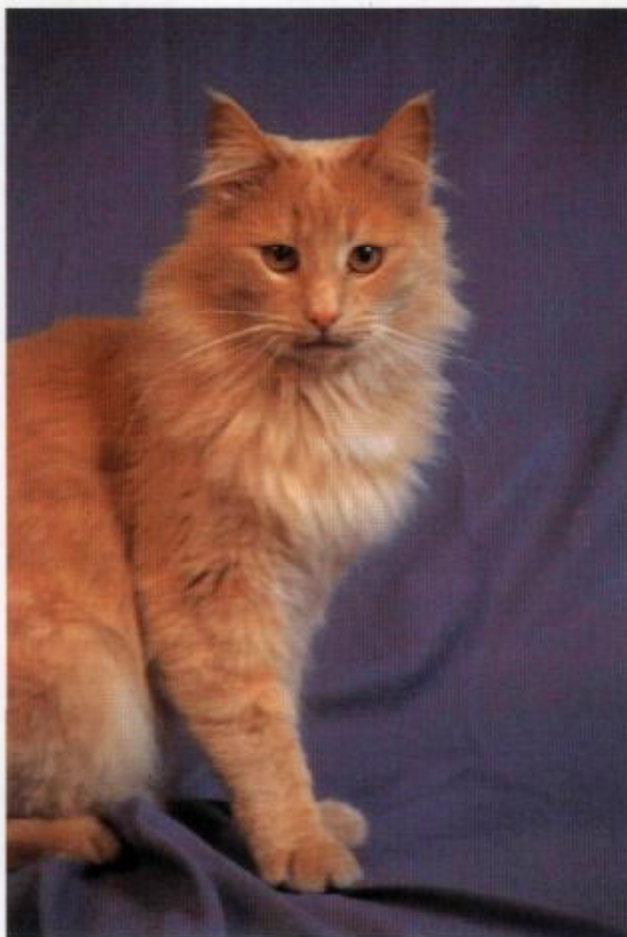
vyrovnaná kočka, která je však dosti aktivní. I když jméno naznačuje něco jiného, není to žádná divoká venkovní kočka. Už po staletí bylo mnoho jejích předků milovanými domácími zvířaty u sedláků v Norsku. Je mnoho norských lesních koček, které vedou spokojený život v domě, i když je samozřejmě pro každou kočku nádherné, když se může proběhnout ve venkovní voliéře. Ovšem pokud tyto kočky zůstávají odmalička uvnitř, volný výběh jim nijak zvlášť nechybí, protože o něm prostě nevědí. Tím však nechceme říci, že by norská lesní kočka byla nějaké pohodlné zvíře; je aktivní a hravá a musíte jí dát příležitost vybit energii. Norské lesní kočky umějí skvěle šplhat a rády to demonstrují, proto je prvním požadavkem mít v domě dobrý škrábací a šplhací kůl. Také hračky jako myšičky z králičí kůže, míčky a jiné druhy hraček pro kočky přijímá toto plemeno s nadšením. K lidem (i k dětem) se tyto inteligentní kočky chovají velmi přátelsky, rády se mazlí a ne-

Norská lesní kočka černě mramorovaná s bílou

chávají hladit, ačkoli jsou trochu méně poddajné než některá jiná polodlouhosrstá plemena; dají také zřetelně najevo, pokud se jim určité zacházení nelíbí. Dále mají norské lesní kočky sklon přilnout obzvláště silně k jedné osobě. Ačkoli mají rády pozornost, nejsou obvykle hlučné a nebudou vás nijak nepříjemně obtěžovat. Jejich vztah ke psům bývá zřídkakdy problematický. Existuje dosti příkladů celoživotního přátelství mezi psem a norskou lesní kočkou. Norské lesní kočky mají silně vyvinutý smysl pro své teritorium, proto kocouři spolu nebudou vycházet nejlépe. U vykastrovaných kocourů to však bývá problém málokdy. Samičky, ať už jsou, nebo nejsou vykastrované, spolu často vycházejí velmi dobře, dokud mají každá k dispozici dostatečný prostor – to je například opak siamských koček, kterým je příjemné spát jedna na druhé. Norská lesní kočka je nadevšecko zvědavá: chce vědět, co se kolem ní děje, a chce mít přehled. Všechno, co přijde do

Norská lesní kočka krémová

Norská lesní kočka černě tygrovaná s bílou

domu, ať je to taška s nákupem, nebo návštěvník, je důkladně prověřeno a schváleno. Protože vodoodpudivá, izolující srst norských lesních koček je velmi dobře přizpůsobena deštivému a drsnému klimatu, mohou být bez problémů v létě i v zimě ve venkovní voliéře, pokud jim věnujeme dostatek pozornosti. Obecně zůstávají norské lesní kočky do vysokého věku hravé.

Norská lesní kočka černě tygrovaná s bílou

Norská lesní kočka černobílá

Péče

Díky typické mastné a vodoodpudivé srsti není nutná intenzivní péče o srst. Norské lesní kočky potřebují stejně jako ostatní polodlouhosrstá přírodní plemena jen málo péče o srst. Mimo období línání můžete srst jen tu a tam upravit hrubým hřebenem nebo kartáčem, ale musíte dávat pozor na to, abyste nevyčesali příliš mnoho podsady. Používejte kartáč z pravých chlupů, nikdy ne syntetické kartáče, protože mohou být nabity statickou elektřinou. Na jaře a v časném létě norská lesní kočka poměrně krátce a silně líná, a tak vypadá jako krátkosrstá s plně osrstěným huňatým ocasem. Uvolněné chlupy pak můžete najít všude po domě, ale mrtvá podsada zůstává také v tuhé krycí srsti a může tam způsobit vznik těžko odstranitelných chuchvalců. Vedle toho je kočka během své denní toalety polyká. Proto není žádným přebytečným luxusem kartáčovat

Norské lesní kočky skvěle vycházejí s ostatními zvířaty.

a pročešávat srst těchto koček na jaře denně. Ačkoliv je mytí srsti před výstavou u mnoha (polo)douhosrstých plemen zvykem, u norské lesní kočky to naprosto nedoporučujeme. Mytí srst zjemňuje a ta je pak zplihlá. Tím se na dlouhou dobu pokazí typický tuhý a mastný vzhled, tolik požadovaný u tohoto plemene. Kočka se také rychleji zmaže, protože odmašťující šampon odstraní i vrstvu odpuzující nečistoty. Vnější zvukovod čistíme, jen pokud je to nutné, a to prostředkem určeným pro kočky, který nejprve vmasírujeme do ucha a potom z povrchu odstraníme ubrouskem. Můžete se také rozhodnout pro používání vatových tyčinek, pokud budete počítat se všemi důsledky toho, že jimi můžete zatlačit nečistotu hlouběji do zvukovodu. Buďte proto při používání tohoto druhu pomůcek opatrní. Někteří vystavovatelé pravidelně stříhají ostré konce drápků dobrými štípacími kleštičkami.

Vnější znaky

TĚLO

Norská lesní kočka je dosti velká, mohutně stavěná kočka se silnou strukturou kostí a dlouhým tělem. Stojí na vysokých nohách a zadní nohy jsou delší než přední, čímž je páteř vzadu trochu výše. Tlapky jsou velké, kulaté a silné a mají mezi prsty chomáčky chlupů. Zadní nohy jsou zcela rovné a nesmějí být nijak ohnuté, ale tlapky na předních nohách jsou trochu vyto-

čené ven. Ocas je dlouhý, huňatý a silný. Položíme-li ocas zpětně na páteř, musí dosahovat až do prohlubinky mezi lopatkami. Na výstavách se jako chyby hodnotí mj. následující znaky: příliš malá, příliš jemná nebo příliš dlouhá stavba těla, krátký ocas nebo krátké nohy. Postava kocourů by měla být o něco větší a robustnější než u koček.

HLAVA

Hlava tvoří při pohledu zepředu trojúhelník, jehož všechny strany jsou stejně dlouhé. Profil je přímý a nesmí být prohnutý. Brada je silná, ale ne tak zřetelně výrazná jako u mainské mývalí kočky. Oči jsou expresivní, mandlového tvaru a trochu šikmé. U mladých koček mohou být oči ještě trochu zakulacené. Uši jsou na základně dosti široké a na hlavě jsou nasazeny vysoko; jsou do špičky. Při pohledu ze předu běží vnější strana uší paralelně s lebkou, takže uši tvoří s lebkou trojúhelník. Na špičkách

Norská lesní kočka modře tygrovaná

Čtyřtýdenní kotě norské lesní kočky

uší se nacházejí ušní (ryší) štětičky a na vnitřní straně uší rostou trochu delší chlupy (ušní chomáčky), které se lehce vlní dozadu. Rysí štětičky nejsou povinné.

SRST

Kvalita srsti je u norské lesní kočky nejdůležitější. Srst je polodlouhá a má bohatou zvlněnou podsadu. Hladká a lesklá krycí srst má vodoodpudivou strukturu, která kočku chrání před vlivy počasí. Mimo letní

Kotě norské lesní kočky černobílé

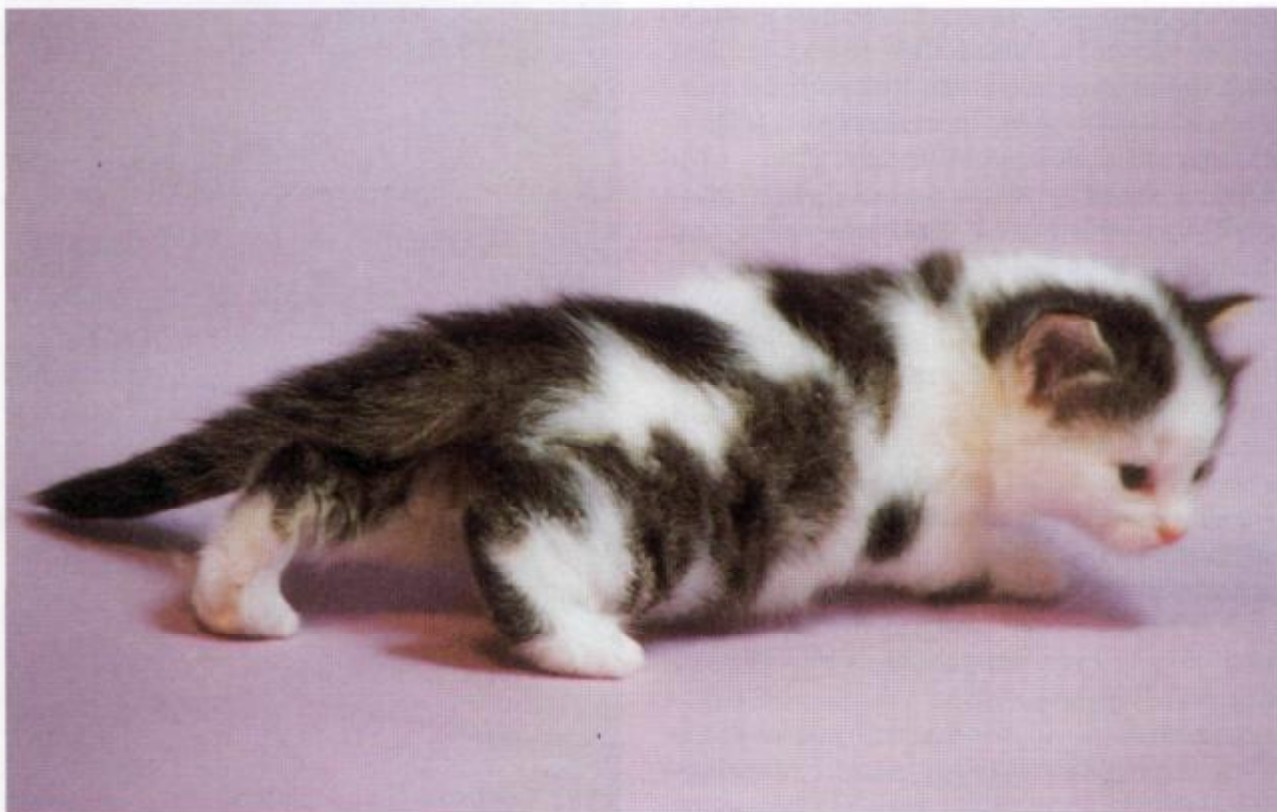

období by kočka měla mít nádherný límec a náprsenku a také pěkný huňatý ocas. Samozřejmě, že kočky, které chodí ven, mají nádhernější a plnější srst než jedinci, kteří zůstávají uvnitř domu. Kocouři mají plnější srst než kočky. Na výstavách se příliš suchá nebo filcovitá srst hodnotí jako chyba.

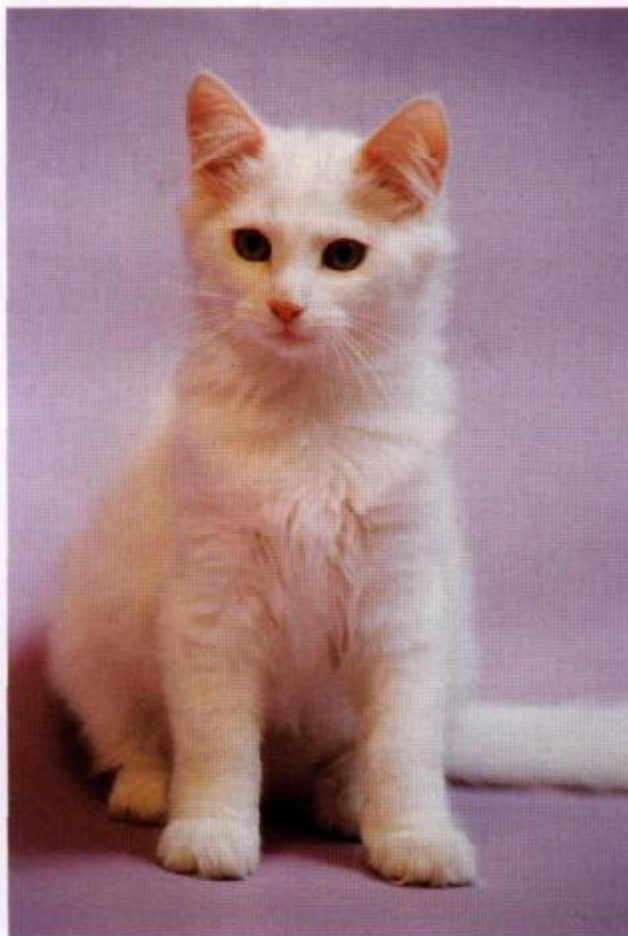
BARVY

Norská lesní kočka smí mít jen přírodní barvy, tedy jen takové, které vidíme

Kotě norské lesní kočky černě tygrované s bílou

Kotě norské lesní kočky

i u normálních domácích koček. Himálajské odznaky, jak je známe u siamských koček a posvátné kočky z Barmy, nejsou povoleny, a to platí i pro nepřirodní barvy jako lilovou, skořicovou, plavou a čokoládovou. Například na rozdíl od perských koček se rozdělení barvy po těle přikládá malý význam. Protože barevné rozdělení a barvy u norské lesní kočky jsou podružné, mohou se chovatelé zaměřit na držení zdravé kočky hezkého typu. Nejvíce se vyskytující barvy jsou černě žíhaná a černě mramorovaná, s bílou anebo bez ní. Norské lesní kočky mohou mít jakoukoli barvu očí, od zelené a žluté po měděnou a modrou. Vyskytují se i norské lesní kočky s nestejně zbarvenýma, i když zřídka.

Zvláštnosti

U koťat se už v mladém věku rozezná, že jsou polodlouhosrstá, ale ještě dlouho tr-

Kotě norské lesní kočky červeně tygrované s bílou

vá, než získají tak nádhernou srst jako jejich rodiče. Může trvat dva roky nebo déle, než se u norské lesní kočky vyvine její konečná plná srst, a konečná stavba těla na sebe může dát čekat i tři roky a déle.

Sibiřská kočka (Siberian cat)

Sibiřské kočky se nejen zevnějškem silně podobají norským lesním a mainským mývalím kočkám; také jejich povaha se v hrubých rysech shoduje. Toto plemeno je však méně populární, což patrně souvisí s tím, že jsou málo známé. Mimo Rusko a bývalé země východního bloku se toto plemeno vyskytuje jen málo. Typickými znaky tohoto plemene jsou huňaté ušní štětičky a lesklá polodlouhá srst. Hlava je zřetelně kulatější a kratší než hlava norské lesní a mainské mývalí kočky. Pozn. red.: V České republice máme dobrou a celkem početnou chovnou základnu.

Původ

O původu sibiřské kočky je toho známo málo. Se vši pravděpodobností se tyto hezké polodlouhosrsté kočky vyskytovaly už od pradávna na Sibiři. Milovníci koček je však objevili teprve nedávno.

Předky sibiřské lesní kočky by mohly být angory nebo norské lesní kočky, které se smísily s vnitrozemskými (krátkosrstými) domestikovanými domácími kočkami.

Charakter

Charakter sibiřské kočky se v hrubých rysech podobá charakteru norské lesní kočky. I sibiřské kočky rády a dobře šplhají. Pokud si sibiřskou kočku pořídíte, je velmi vhodné koupit dobrý škrábací kůl. Ačkoliv se sibiřským kočkám líbí pozornost, hlazení a péče, většinou si neváží dotěrného mazlení. Za všech okolností udržují svou důstojnost. S ostatními kočkami a se psy vycházejí zpravidla dobře; i jejich vztah k dětem je hezký.

Péče

Péče o srst sibiřské kočky vám nezabere příliš mnoho času, protože kočka má samočisticí srst odpuzující vodu a nečistoty. Kromě línání můžete srst prokartáčovat přibližně jednou za týden a pak ji učešte na místech, kde by se mohly tvořit chuchvalce, jako za ušima, mezi předními a zadními nohama a na hrudi. Postarejte se o to, abyste ze srsti neuvolnili příliš mnoho podsady. Stejně jako norská lesní kočka, prodělává sibiřská kočka na jaře a v pozdním létě krátké, ale intenzivní línání. Kočka za krátkou dobu ztratí velké množství chlupů a uvolněné chlupy z podsady se mohou rychle zaplést do těžší krycí srsti. Proto je nutné v tomto období pročesávat a kartáčovat srst častěji. Není

Kotě sibiřské kočky modře želvovinově tygrované s bílou

rozumné kočky před výstavou koupat, protože byste tím odstranili vrstvu, jež odpuzuje špínu a vodu, tedy vrstvu pro toto plemeno typickou. Raději kočku přepudrujte neparfémovaným a nemastným mastkovým práškem a pak jej důkladně vykartáčujte, aby po něm v srsti nezbylo ani stopy. Tento prášek koupíte ve většině dobře zásobených prodejen s potřebami pro zvířata nebo na výstavách koček. Pokud je to nutné, vyčistěte vnější zvukovody, a to prostředkem určeným pro kočky. Ostré konce drápků pravidelně zastříhávejte dobrými štípacími kleštičkami.

Vnější znaky

TĚLO

Sibiřská kočka je středně velká a osvalená kočka, která má tělo o trochu delší než vysoké. Krk je krátký a dobře osvalený

a mohutné nohy jsou středně dlouhé. Mezi prsty musí být vždy meziprstní chomáčky chlupů. Ocas je u kořene široký a mohutný a na konci je do jisté míry zakulacená špička. Ocas položený zpětně na páteř musí dosahovat alespoň mezi lopatky.

Na výstavách jsou kočky, jejichž zadní nohy jsou zřetelně delší než přední, a kočky, které jsou stejně dlouhé jako vysoké, posunovány v kvalifikaci dozadu. Také jemně stavěné kočky a kočky, které mají dlouhý tenký krk nebo nemají žádné meziprstní chomáčky chlupů, se na výstavách nedostanou daleko.

HLAVA

Ideál krásy tohoto plemene má krátkou, tupou, trojúhelníkovitou hlavu. Nos je široký a lehce prohnutý, v žádném případě nesmí mít stop.

Tváře jsou silné a masivní a brada má být silná a výrazná, avšak ne tolik jako u mainských mývalích koček. Z profilu hlava působí zakulaceným dojmem. Uši jsou středně velké a jsou od sebe nejméně

Sibiřská kočka černě stříbřitá

Sibiřská kočka černě tygrováná s bílou

o jednu šířku uší. Špičky uší jsou zakulacené a mají ušní štětičky, zatímco v uchu rostou zřetelné ušní chomáčky. Velké oči této kočky jsou lehce oválné a leží dosti daleko od sebe.

SRST

Sibiřská kočka má středně dlouhou až dlouhou srst s hustou podsadou a dlouhé olejovité, vodoodpudivé krycí chlupy. Srst na lopatkách je obvykle o něco kratší.

BARVY

Srst sibiřské kočky může mít jakoukoli barvu. U sibiřské kočky se vyskytují nejen tzv. přírodní barvy (například ty, jež jsou požadovány pro mainskou mývalí a norskou lesní kočku), ale také himálajské odznaky a barvy jako čokoládová a lilová. Tyto barvy však nejsou uznávány každou organizací. U sibiřské kočky je přítomnost nebo nepřítomnost bílé v srsti a symetrie odznaků podružná. Větší hodnota se přičítá stavbě těla, tvaru hlavy a struktuře srsti. Četně se vyskytující barvy jsou červená, černá a jejich zředění (krémová a modrá), i když pak ne se stříbřitě bílou podsadou. Tyto barvy mohou být plné nebo s aguti, čímž vznikne srst mramorovaná (blotched tabby), tygrovaná (mackerel tabby) nebo tečkovaná (spotted tabby). Povolené barvy jsou také želvovinová (tortie) nebo želvovinová s aguti (tortie tabby). Velmi vzácné jsou sibiřské kočky typu van. I čistě bílé kočky se vyskytují jen málokdy. Sibiřské kočky mají jantarové nebo zelené oči, s výjimkou koček van a bílých sibiřských koček: ty mohou mít oči modré nebo každé oko může mít jinou barvu. Kočky tohoto plemene s himá-

lajskými odznaky se nazývají „Neva Masquerade“ (Něvská maškaráda).

Turecká angora (Turkish Angora)

Turecká angora vděčí za své jméno hlavnímu městu Turecka Ankaře, které dříve neslo jméno Angora. Je to jedno z nejstarších kočičích plemen, a možná dokonce i nejstarší polodlouhosrsté plemeno koček. Je velmi zvláštní, že se toto plemeno dostalo do centra pozornosti teprve v poslední době. Tyto půvabné po-

Kotě sibiřské kočky černě želvovinově tečkované s bílou

lodlouhosrsté kočky nacházejí pomalu stále více ctitelů mezi milovníky koček i mezi chovateli. Jsou to velice krásné kočky s inteligentním výrazem. Jsou chovány v mnoha různých barvách, ale nej původnější barvou je čistě bílá. Znakem plemene je polodlouhá srst, na dotek jemná jako hedvábí. Společně s norskou lesní kočkou, mainskou mývalí a sibiřskou kočkou patří turecká angora k polodlouhosrstým přírodním plemenům.

Původ

Turecké angory pocházejí původně z Turecka. Míjí se, že první turecké angory přivezli ze země jejich původu do Evropy na začátku 17. století italští obchodníci. Tyto polodlouhosrsté a elegantní kočky měly téměř bez výjimky bílou srst a modré nebo žluté oči.

Protože měly tak luxusní vzezření, zcela jiné než krátkosrsté domácí kočky, které byly do té doby v Evropě známy, byly často dávány darem vysoce postaveným lidem a šlechtě. Tureckým angoram se v té době dostávalo zasloužené pozornosti a jejich popularita mezi lépe situovanými Evropany byla obrovská.

Protože angorské kočky měli rádi především na francouzském dvoře, byly turecké angory nazývány také francouzskými kočkami. Na konci 19. století se začaly turecké angory křížit s jinými kočkami a zvířaty, jež takto vznikla, měla ještě luxusnější

vzezření. Tito kříženci, předchůdci perských dlouhosrstých koček, vytlačili pomalu, ale jistě turecké angory z jejich téměř výlučné pozice. Stále více ustupovaly do pozadí, a chybělo málo, aby plemeno zcela vymřelo. Historicky nejhorší moment zažilo plemeno mezi lety 1910 a 1920, neboť v té době nejen v zahraničí, ale i v Turecku zůstalo velmi málo čistokrevných exemplářů. Turci si velmi vážili svých bílých koček a prostřednictvím chovného programu, který byl realizován zoologickými zahradami v Ankaře a Istanbulu, se pokusili plemeno zachránit před vyhynutím. Angory se nesměly vyvážet do zahraničí a cizincům se podařilo jen tu a tam, ilegálními cestami, získat čistokrevný exemplář. V 50. letech sehnalo několik Američanů jedince, kteří se stali základem chovu, tak jak je dnes obvyklý v Evropě a Spojených státech. Až do dneška importují chovatelé kočky ze země původu. První importy se týkaly převážně bílých koček. Z nich pocházejí i zabarvení potomci.

Turecká angora bílá

Jak ve Spojených státech, tak později v Evropě byla nejprve uznána bílá varieta; později byly uznány také zbarvené verze. Stejně jako u všech ostatních plemen se raději nekříží bílé exempláře, aby se předešlo hluchotě potomků.

Charakter

Turecké angory jsou aktivní, extrovertní kočky s vysloveně sociálním charakterem. Jejich inteligence se projeví, když někde mohou zapojit své smysly: zakrátko se naučí otevírat dveře a dvířka od linky. To je pravděpodobně i důsledek enormní zvědavosti, která je většině tureckých angor vlastní. Všechno, co přijde domů, od tašky s nákupem až po návštěvu, musí být řádně očíháno a schváleno. Turecké angory jsou hravé a podnikavé: líbí se jim míčky a jiné hračky. Kočky tohoto plemene si velmi cení lidské společnosti a mají

někdy sklon upnout se na určitou osobu. Mnohé z nich si zvyknou vítat „vyvoleného“ člena rodiny po jeho příchodu domů jemným, zdvořilým hlasem. Turecké angory dávají mnoho pozornosti a lásky, ale očekávají od vás stejně velkou oddanost. Nikdy nenechávejte tureckou angoru dlouho samotnou ve venkovním výběhu nebo v místnosti. Pokud se příliš nezdržujete doma, raději si ji nepořízujte, popř. si poříďte dvě, aby měly „nárok“ jedna na druhou. Většinou výborně vycházejí s ostatními kočkami a rovněž vztah ke psům málokdy narazí na problémy. Jsou známy i takové angory, které mají tak rády „své“ lidi, že se o ně jen těžko dělí s ostatními kočkami, i když to není žádné pevné pravidlo. Protože tyto elegantní kočky mají čestný a vyrovnaný charakter, dobře se za normálních okolností snášejí s dětmi. Pokud by se k nim chovaly hrubě nebo surově, daly by to určitě najevo, i když by se

Turecká angora černě želvovinový harlekýn

Turecká angora černě želvtovinová s bílou

k dětem nechovaly zahořkle. Turecké angory si mohou zvyknout na chůzi v postroji; jsou i takové, které samy od sebe aportují kuličky.

Péče

Srst turecké angory nemá sklon se cuchat a lze ji udržovat v dobrém stavu s minimem péče. Obecně jsou turecké angory

Turecká angora černě želvtovinová

stejně jako většina koček obzvláště čistotné a pro udržení kvalitní srsti stačí jednou za týden ji vykartáčovat kartáčem ze štětín. Občas můžete projet srst hrubým hřebenem, abyste jí dali lepší tvar. V době línání je ideální pomůckou na odstraňování mrtvých a uvolněných chlupů ze srsti gumový kartáček, ale buďte opatrní, protože jím můžete nechtěně srst poškodit. V létě mají turecké angory poměrně málo srsti a nezasvěcení je mohou považovat za krátkosrsté. Pokud chcete tureckou angoru vystavovat, může být někdy u bílých jedinců nutné umýt srst dobrým, pro kočky určeným šamponem. Nedělejte to později než jeden týden před výstavou, protože srst potřebuje čas na zotavení. Můžete se také rozhodnout vyčistit srst (neparfémovaným) mastkovým práškem. Nasypte trochu mastkového prášku do srsti a vetřete ho. Nečistoty a nadbytek mazu se naváží na prášek, který potom vykartáčujete jemným kartáčem. Pokud je to nutné, vyčistěte vnější zvukovod, přípravkem určeným pro kočky. Ten nejprve do ucha vmasírujete a pak z povrchu ubrouskem odstraní-

te. Můžete pracovat i s tyčinkou se smotkem vaty, pokud budete počítat s tím, že takto můžete špínu vtlačit do zvukovodu. Buďte proto při používání tohoto druhu pomůcek opatrní. Dobrým zvykem většiny vystavovatelů je pravidelné stříhání ostrých drápků dobrými nůžtičkami.

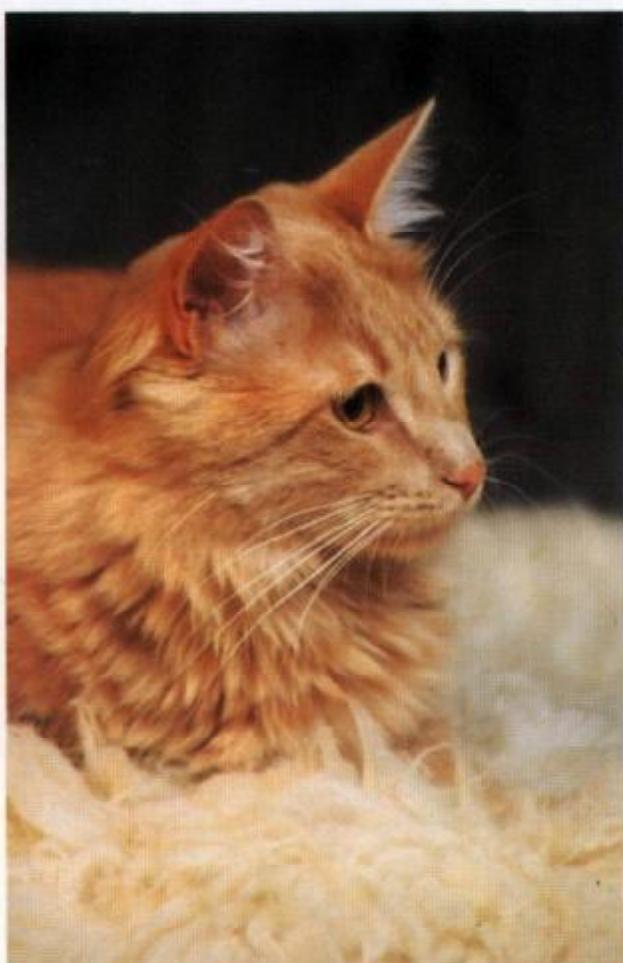
Vnější znaky

TĚLO

Turecká angora je silná, osvalená, ale současně ladná a elegantní kočka malého až středně velkého formátu. Kostra je drobná. Tělo je relativně dlouhé a zadní nohy mají být o něco vyšší než přední, takže linie páteře jakoby stoupala k ocasu.

Turecké angory mají malé kulaté tlapy s meziprstními chomáčky chlupů. Krk je štíhlý, půvabný a středně dlouhý. Ocas je plně ochlupený, široký na kořeni a sbíhá

Turecká angora červeně tygrovaná

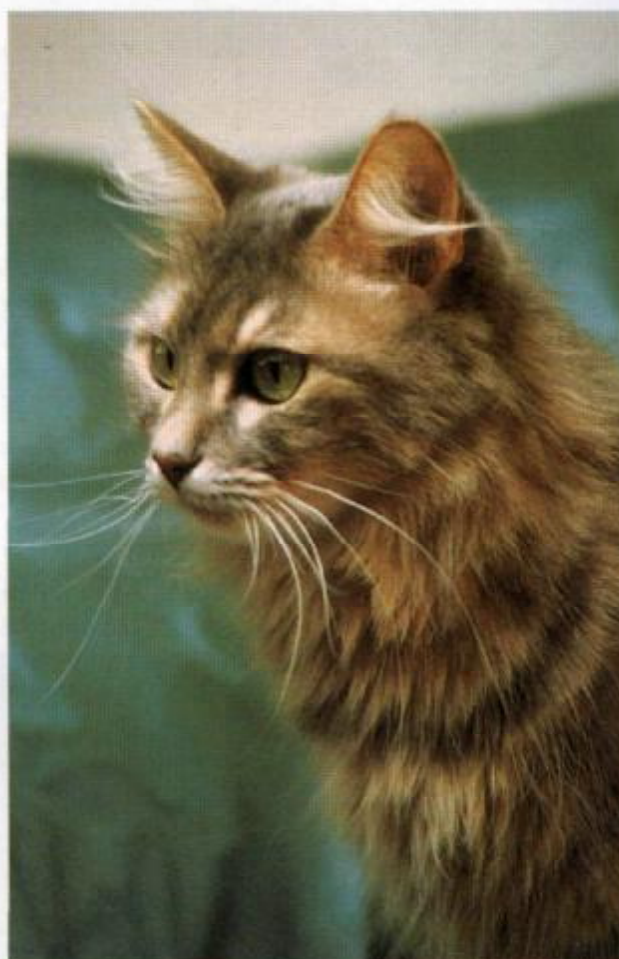

se do špičky. Když je ocas položen zpětně na páteř, musí jeho konec dosahovat alespoň mezi lopatky, ale raději ještě dále. Turecké angory dospívají teprve ve věku dvou let.

HLAVA

Klínovitá hlava je v poměru k tělu malá až

Turecká angora, studie hlavy

Turecká angora modře želvovinová s bílou

Turecká angora modře mramorovaná s bílou

středně velká. Dlouhé a špičaté uši jsou posazené vysoko na hlavě a mají chomáčky dlouhých chlupů.

Oči jsou velké, mandlového tvaru a jsou umístěny trochu šikmo. Středně dlouhý nos má slabé prohnutí, ale v žádném případě nesmí být prohnutý výrazně. Brada nesmí být příliš mohutná.

Turecká angora černě tečkovaná

Turecká angora modře mramorovaná s bílou

SRST

Dobře splývavá polodlouhá srst je velmi jemná a má hedvábnou strukturu. Turecké angory mají plně ochlupený ocas, límec a kalhotky.

BARVY

Původní barva turecké angory je čistě bílá – donedávna to byla jediná barva, v níž byla kočka uznána. V současné době může mít srst turecké angory jakoukoli barvu nebo barevnou kombinaci, pokud se jedná o přírodní barvy. Nepřírodní barvy jako lilová, čokoládová a himálajské odznaky nesmí mít turecká angora nikdy. Většinou se vyskytující barvy jsou červená, černá a jejich zředění (krémová a modrá). Tyto barvy mohou být čisté nebo s aguti, tím vzniknou mramorované (blotched tabby), tygrovane (mackerel tabby) nebo tečkované (spotted tabby) kresby srsti. Rovněž želvovinové (tortie) nebo želvovinové s aguti (tortie tabby) se u tohoto plemene

Turecké angory výborně šplhají.

vyskytují často. U všech barev a kreseb smí mít srst bílé skvrny nebo být převážně bílá s několika skvrnami. Povolené jsou také stříbřité podsady. Turecké angory mohou mít jakoukoli barvu očí, pohybující se od zelené a žluté po měděnou a modrou. Bílé turecké angory s nestejně zbarvenými očima (odd-eyed) se vyskytují relativně často.

Zvláštnosti

Toto plemeno nesmíme zaměňovat s angorou chovanou v Anglii, s orientální polodlouhosrstou kočkou.

Turecká kočka van (Turkish Van)

Turecká kočka van je v různých ohledech zvláštní kočičí plemeno. Jméno je odvozeno od jezera Van v Turecku, odkud byly přivezeny první kočky, které se dostaly do Evropy v roce 1955. Tyto importy byly převážně bílé se dvěma barevnými skvrnami na hlavě a se zbarveným ocasem – od té doby se podobná vloha pro bílou skvrnitost, která se také vyskytuje u jiných plemen, nazývá van. Jako jediné domestikované kočičí plemeno necouvne kočka van před pronásledováním kořisti do vody. Strach z vody je této kočce cizí, ale jen tak pro radost si zaplavat nepůjde.

Původ

Turecká kočka van je přírodní kočičí plemeno, které vzniklo bez jakéhokoli vměšování člověka a v klidu na úpatí hory Ararat, v téměř izolované oblasti ležící kolem jezera Van na východě Turecka. Jak se tam tato polodlouhosrstá zvířata se speci-

Kotě turecké angory červené s bílou

Turecká angora černě stříbřitě želovinová tygr. s bílou

Kotě červené turecké angory

fickými charakterovými vlastnostmi dostala, o tom se historie nezmiňuje. Uvádí se, že to jsou možná potomci polodlouhosrstých čínských koček, které po rušné hedvábné stezce dorazily k jezeru Van a potom tam zůstaly. V roce 1955 navštívily dvě přítelkyně oblast kolem jezera Van

Kotě červené turecké angory

a ohromily je barevné polodlouhosrsté zdivočelé kočky, jež se tam tak hojně vyskytovaly. Jedna z těch dvou, Angličanka Laura Lushingtonová, odchytila dvě kočky a odvezla je s sebou domů. Tato dvě zvířata, obě převážně bílá s charakteristickými červenými skvrnami, se stala velmi známými. Vytvořila, společně s dalšími importovanými jedinci z několika pozdějších let, základ chovu tureckých koček van v Evropě. V roce 1969 bylo toto plemeno uznáno v Anglii a o dva roky později následovalo oficiální uznání FIFE i na evropské pevnině. Toto plemeno se v současnosti chová i ve Spojených státech.

Charakter

Turecká kočka van má zvláštní temperament, který vyžaduje, aby měl majitel přehled o charakterech koček. Turecké kočky van jsou příchýlné a obvykle velmi za-

měřené na člověka, ale většina z nich vám dá jasně pocítit, když s ní (v jejích očích) nebudete zacházet laskavě. Pro lidi, kteří mají s kočkami více zkušeností, nebudou turecké kočky van reagovat nepředvídatelně: vždycky vyjádří celým držením svého těla, že mají situace dost, ale ostatní by mohli charakter turecké kočky van označovat jako „nepředvídatelný“. O tomto plemeni bychom toho mohli navyprávět a napsat spoustu, ale rozhodně by to nebylo o klidu a vyrovnanosti! Turecké kočky van mají sklon obzvláště přilnout k jedné osobě v rodině. Veškeré projevy lásky,

přítulnosti a jemné stránky, které turecká kočka van má, pak věnuje této osobě. Ostatní členové rodiny jsou sice akceptováni – a kočka van bude jejich společnost pravidelně vyhledávat –, ale projevy lásky zahrnuje kočka jen jednu nebo nanejvýše dvě osoby. Vůči kočkám a psům se turecká kočka van chová většinou sociálně; vzájemné porozumění mezi zvířaty je obvykle velmi dobré. Turecké kočky van jsou aktivní kočky, které rády loví a hrají si. Přitom prokazují velkou odvahu, a kde na jinou kočku může zapůsobit silný zvuk nebo nečekaná reakce loveného zvířete,

Turecká kočka van

Turecká kočka van

Turecká kočka van

to turecké kočky van naopak dodá odvahy „vyhlásit boj“. Toto plemeno se obecně málo bojí vody, proto majitelé této kočky musí být během výchovy vynalézaví. Pro většinu koček je pramen vody ze stříkací pistole dostatečný výchovný prostředek, ale u tureckých koček van je velká šance, že to budou považovat z vaší strany za hezkou a napínavou hru. Navzdory faktu,

Turecká kočka van s modrýma očima je vzácný jev.

Turecká kočka van

že jen málo koček van vyhledává vodu ze svobodné vůle s úmyslem v ní plavat, lovící turecká kočka van se jí nezalekne. Majitelé těchto koček by vám mohli vyprávět, že mezi jejich kočkami jsou jedinci, kteří loví ryby z rybníků. Pronásledují i kachny až daleko do vody. Vlastnictví turecké kočky van je zajisté zvláštní zkušeností, ale pouze pro lidi, kteří tyto speciální kočky respektují se všemi jejich typickými charakterovými prvky.

Péče

Jako všechny polodlouhosrsté kočky potřebuje turecká kočka van jen málo péče o srst. Srst nemá sklon se zacuchávat, protože nemá podsadu, a tak bude dostačující ji občas upravit jemným kartáčem nebo hrubým hřebenem. Pokuste se svá kořata zvyknout na tento rituál pozitivním způsobem, neboť když s tím budete dlouho čekat, zvrhne se kartáčování zcela

Turecká kočka van želvovinová

jistě v zápas. Pokud chcete svou tureckou kočku van vystavovat, může být někdy nutné umýt jí srst dobrým šamponem, který je určen pro kočky. Udělejte to asi dva dny před výstavou, vzhledem k tomu, že srst potřebuje čas na zotavení. Šampon totiž nejenže vymyje ze srsti špínu, ale také ji odmastí, takže srst zplihne a bude odstávat. Mnoho lidí proto pro jistotu

Turecká kočka van červená

Turecká kočka van

zvolí ne mytí, ale den před výstavou vyčistí srst neparfémovaným a nemastným mastkovým pudrem. Pokud pudr jemně vetřete do srsti, naváže se na něj nečistota a nadbytečný maz a vy to všechno můžete jednoduše vykartáčovat jemným kartáčem. Pokud je to nutné, čistíme vnější zvukovod přípravkem určeným pro kočky. Ostré konce drápků občas zastříhujeme dobrými nůžtičkami na nehty, ale i zde platí, že na to kočku van musíme přivyknout už v mládí.

Vnější znaky

TĚLO

Turecká kočka van je středně velká kočka s dlouhým, osvaleným a silným tělem. Nohy jsou středně vysoké a tlapky jsou elegantní a kulaté. Délka silného ocasu je v dobrém poměru k tělu.

HLAVA

Hlava turecké kočky van má tupou, trojúhelníkovitou lebku. Velké oči jsou oválné a jsou umístěny na hlavě trochu šikmo. Uši jsou dosti blízko u sebe a kočka je má vztyčené.

BARVY

Tělo turecké kočky van je převážně bílé a skvrny jsou v ideálním případě omezeny na dvě skvrny na hlavě, které pokud možno nezasahují do očí a uší, s bílou lysinkou mezi nimi, a na zbarvený ocas. Na výstavách se netrestá, když má kočka na těle ještě další skvrnu. I jednolitá skvrna na hlavě nebo méně symetrické znaky jsou dovoleny. Dobrý typ je důležitější než o jednu skvrnu méně či více. Turecká kočka van má většinou červené nebo krémové

zbarvení, ale vyskytuje se i zbarvení čistě bílé, modré, želvovinové a tabby, i když se tyto barvy (ještě) ne všude uznávají. Většina koček van má jantarové oči, ale některé mají oči i modré nebo nestejně zbarvené (odd-eyed).

Turecká kočka van želvovinová

Posvátná kočka z Barmy – birma (Birman)

Posvátná kočka z Barmy je nápadná polodlouhosrstá kočka s exotickým výrazem. U žádného jiného plemene neexistuje pravděpodobně tolik různých názorů a hypotéz o možném původu. Typickým znakem, který se nevyskytuje u žádného jiného plemene, jsou bílé nohy. Posvátné kočky z Barmy se chovají pouze s takzvanými himálajskými odznaky (jako points) a mají vždy modré oči. Kočky tohoto plemene jsou většinou klidná a rozumná zvířata, která se snesou s každým.

Původ

O původu tohoto elegantního plemene kolují ty nejúžasnější a nejfantastičtější historky. Známým příběhem, který ovšem

můžeme vykázat do říše bajek, je ten, že tyto kočky žily už po dlouhá staletí, uchráněny od okolního světa, v jednom barmském mnišském klášteře. Předkové těchto koček měli získat bílé nohy poté, co se jedna z nich dotkla umírajícího mnicha dříve, než vydechl naposled. Každopádně je jasné, že si různí milovníci koček přivezli kolem roku 1900 domů z Barmy kočky podobající se posvátným kočkám, o nichž jsme se zmínili. Za to, že toto plemeno bylo představeno v Evropě a později také v Americe, děkujeme zejména francouzským milovníkům koček. Francie hrála při rozšíření posvátné kočky z Barmy významnou roli, což dokazuje to, že rodokmeny všech birem nakonec vedou do Francie.

Zlé jazyky tvrdí, že posvátnou kočku z Barmy vytvořili sami Francouzi použitím různých plemen koček, a opředli ji zajímavým příběhem, aby po ní zvětšili poptávku. Je nepochybné, že na počátku chovu ve Francii byly používány domácí

Kotě posvátné kočky z Barmy, seal point

Posvátná kočka z Barmy, blue tortie tabby point

kočky s bílými ponožkami, siamské kočky a perské kočky s akromelanickými odznaky.

Charakter

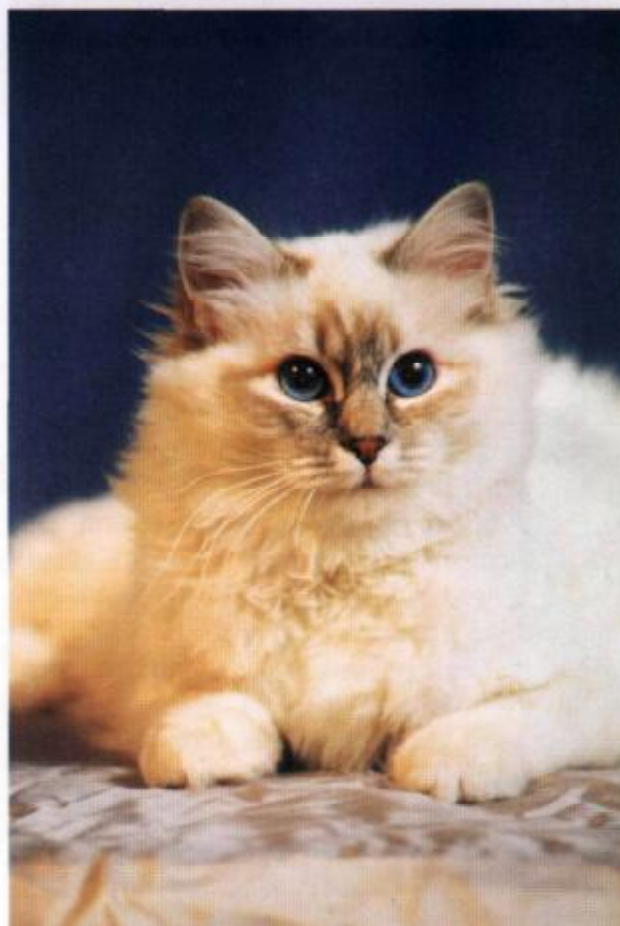
Obecně jsou posvátné kočky z Barmy jemné, klidné, skromné a snášlivé. Mají rády svůj klid a vy jim musíte poskytnout možnost tu a tam se stáhnout. V rušném prostředí jsou také méně spokojené; mohlo by je vyvádět z rovnováhy. Posvátné kočky z Barmy mají rády pohodu a potřebují poměrně velkou pozornost a kontakt se členy rodiny, aby se cítily dobře. Některé birmy mají občas sklon vyvinout se v kočku „jednoho člověka“, přičemž si vyberou určitou osobu v rodině, s níž naváží skutečné přátelské pouto. Styk s jinými kočkami probíhá většinou bez problémů. Posvátná kočka z Barmy může také dobře vycházet se psy, pokud ji nepro-

Posvátná kočka z Barmy, seal tabby point

následují, protože to jí nepřipadá nijak zábavné. O posvátných kočkách z Barmy je známo, že jsou vybíravé v jídle, ale to možná souvisí s faktem, že mnoho majitelů těchto koček je rádo rozmazluje; určité to není vlastnost pro toto plemeno typická. Kočky tohoto plemene nejsou obvykle hlučné a pokoušejí se své záměry dávat najevo především drcáním hlavou a vyhledáváním kontaktu očí.

Posvátná kočka z Barmy, blue tortie tabby point

Posvátná kočka z Barmy seal tabby point

Kořata posvátné kočky z Barmy

Navzdory své klidné povaze si většina těchto koček čas od času ráda hraje a dovádí, ale nepovažuje celý byt za své hřiště.

Péče

Jemná polodlouhosrstá, ale velmi hustá srst posvátné kočky z Barmy vyžaduje dosti málo péče. Textura zajišťuje, aby se srst jen zřídka cuchala. Obvykle jedním kartáčováním za týden udržíte srst posvátné kočky z Barmy v dobrém stavu. V žádném případě ji nečesejte kovovým hřebenem, protože byste mohli poškodit podsadu. Pevný kartáč ze štětín je zpravidla lepší. Pokud chcete birmu vystavovat, dá vám péče o srst víc zabrat, protože na výstavách se přísně posuzuje kvalita srsti.

Někteří lidé kočku jeden nebo dva dny před výstavou vykoupou, ale ostřílení vystavovatelé od toho odrazují. Srst má

Posvátná kočka z Barmy seal point

Kořata posvátné kočky z Barmy

Posvátná kočka z Barmy blue point

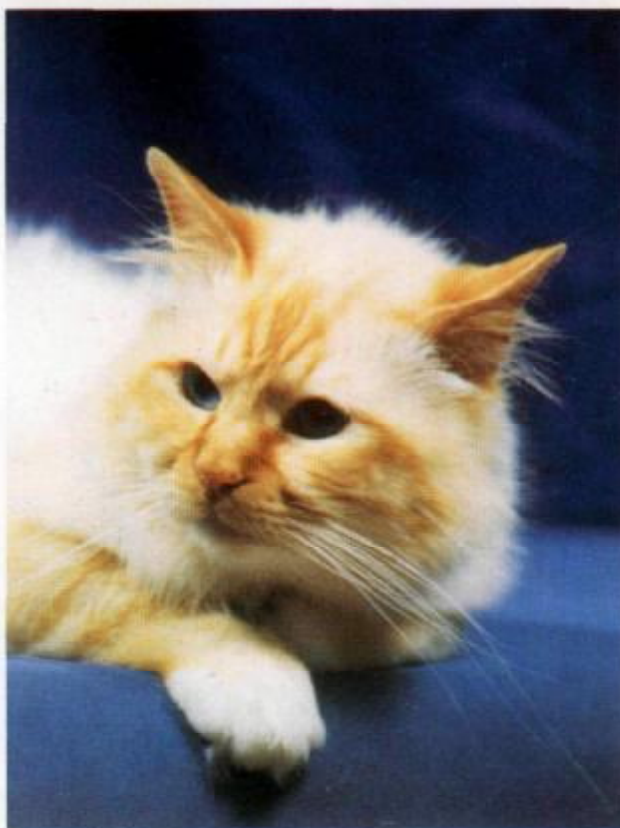
kvůli umytí ještě malou pevnost. Proto se doporučuje vykoupat kočku zhruba pět dní před výstavou. Vedle toho můžete srst ještě pravidelně pudrovat, stejně jako srst u jiných plemen, například u turecké angory a mainské mývalí. Ušní štětičky nejsou na výstavách ceněny, a proto je opatrně odstříhnete; samozřejmě že se také musíte postarat, aby zvukovody byly čisté. Ostré konce drápků můžete zastříhnout, nejlépe dobrými silnými štípacími nůžtičkami.

Vnější znaky

TĚLO

Posvátná kočka z Barmy je středně velká kočka s dobrými proporcemi. Ocas je v poměru ke zbytku těla průměrně dlouhý a měl by působit elegantně. Birma nesmí stát vysoko na nohách; ty jsou také spíše kratší než delší. Tlapky jsou kulaté a mají pro toto plemeno typické bílé ponožky.

Posvátná kočka z Barmy red point

HLAVA

Hlava má poněkud zakulacené tváře a kulaté čelo. Nos je středně dlouhý a nesmí mít stop; malé prohnutí nosu se však připouští.

Brada by měla být mohutná, ale ne příliš výrazná. Uši jsou na hlavě trochu šikmo postavené a skloněné poněkud dopředu. Oči tohoto plemene by měly být co nejvíce tmavě modré, a ne příliš kulaté; jsou spíše oválné.

SRST

Srst posvátné kočky z Barmy má zvláštní texturu. Je na dotek hedvábně jemná a zahaluje kočku jako hebký závoj. Posvátná kočka z Barmy má málo vyvinutou podsadu – za žádných okolností nesmí být srst příliš hustá – a vlnitá podsada se na výstavách necení. Kolem límce, na ocase a u zadních nohou je srst delší než na zbytku těla.

Posvátná kočka z Barmy seal point

BARVY

Posvátná kočka z Barmy se vyskytuje jen s tzv. himálajskými odznaky. Bílé ponožky jsou ve srovnání s jinými plemeny, která rovněž vykazují himálajské odznaky, největší rozdíl. Tento důležitý znak plemene nesmí nikdy chybět. Bílá musí být co nejsymetričtěji rozdělena a na chodid-

Posvátná kočka z Barmy lilac point

lech zadních nohou musí vybíhat do ostruhy. Pro všechny barvy platí, že barva na těle musí být co nejčistší a že by měla kontrastovat se zbarvenými odznaky. Oči jsou tmavě modré, bez ohledu na barvu srsti. Posvátná kočka z Barmy se vyskytuje ve zbarveních v seal point, blue point, chocolate point, lilac point, red point, cream point, tortie point, tabby point a tortie tabby point.

Zvláštnosti

Stejně jako u jiných koček s odznaky se také kořata posvátné kočky z Barmy rodí bílá; odznaky se objeví teprve později. Někdy to může trvat i rok, než kočka získá konečnou barvu srsti.

Ragdoll

Ragdoll se tak nazývá proto, že když ho někdo zvedne, okamžitě se uvolní jako hadrová panenka (ragdoll). Říká se také, že kromě toho kočky tohoto plemene nikdy neškrábou, když se dostanou do nepříjemné situace, a že všechno odevzdaně nechají plynout kolem sebe. Ještě prý disponují extrémně vysokým prahem bolesti, což se jim v některých případech může stát osudným. Bohužel je ještě mnoho lidí, kteří těmto výmyslům věří. Ragdollové totiž cítí bolest stejně jako jiné kočky; jsou jen dosti klidní, mají poddajný charakter a mohou se pochlubit vysokou mírou odolnosti proti stresu. Vedle toho jsou velmi přítulné. To, že si toho nechají hodně líbit a zcela se uvolní při zvedání, spočívá spíše v důvěře, kterou chovají k člověku, než v genetické odchylce.

Původ

Houževnatě se udržuje báchorka, že v Severní Americe byla pramáti ragdollů porážena automobilem. Kočka, bílá peršanka, tuto nehodu přežila, ale její charakter doznal nápadné změny. Stala se velice do-

Ragdoll seal point mitted

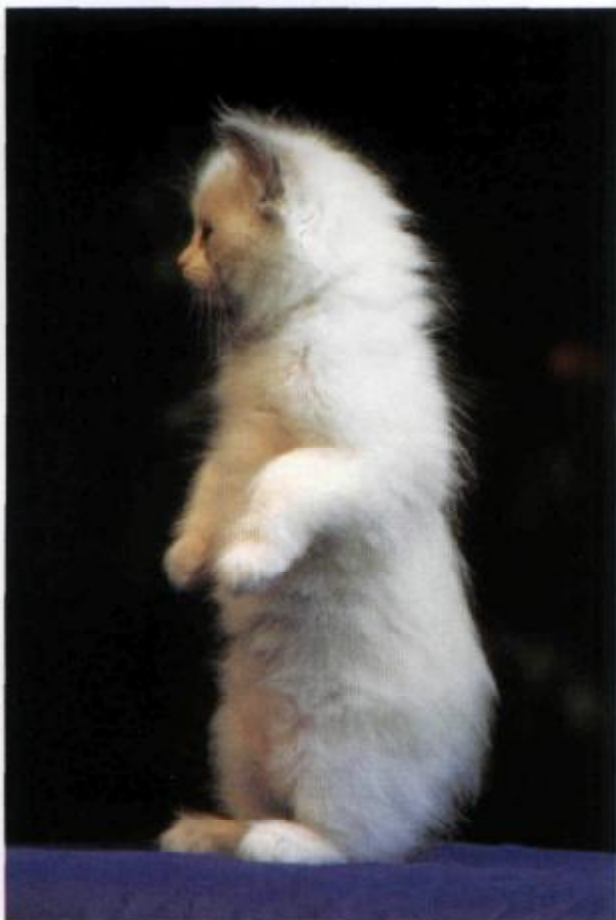

bromyslnou a když ji někdo zvedl, její tělo ochabovalo jako hadrová panenka. Kořata, která porodila, zdědila její mírnou povahu. Každý, kdo se někdy trochu ponořil do genetiky, ví, že tento příběh nemůže být pravda. Nečistokrevná bílá perská dlouhosrstá kočka byla však skutečně jedním z předků ragdollů. V jejich žilách koluje také krev posvátných koček z Barmy a koček perských, barmských a domácích.

Ragdoll lilac point bicour

Kotě ragdolla lilac point bicolour

Charakter

Na ragdollech je nejnápadnější jejich klidný, jemný a poddajný charakter a enormní důvěra, kterou mají k lidem i zvířatům. Proto se nedoporučuje nechat ragdolly

Ragdoll blue point

volně pobíhat venku, protože se snadno nechají odnést někým cizím, kdo na ně bude hodný. Většinu ragdollů se velmi líbí doma. Ragdollové jsou neobyčejně sociální a vyrovnaná zvířata, která hned tak něco nevyvede z míry. Výborně se přizpůsobí i v rušnější rodině s malými dětmi. S kočkami a jinými domácími zvířaty, např. se psy, vycházejí harmonicky.

V ohrožení se ragdoll pokusí v první řadě uprchnout; dráčky použije obvykle jen v případě krajní nouze. Tato kočka se dále chová skromně a jen málokdy využívá svůj jemný hlas. Tato klidná a elegantní, ale jistě i inteligentní zvířata si velmi potrpí na společnost a mají ráda mazlení a opečovávání, ale není v jejich povaze si to vynucovat. Jsou velmi zvědavá a zajímá je vše, co se v jejich okolí děje. Kočky některých jiných plemen mohou být někdy bez nálady, ale většina ragdollů se na svět dívá neustále pozitivně.

Péče

Hedvábně jemná polodlouhá srst ragdollů se jen velmi zřídka zacuchává a nevyžaduje proto žádnou zvláštní péči. Stačí, když jedenkrát týdně vykartáčujeme nebo vyčesáme uvolněné chlupy hrubým hřebenem. V době línání můžeme mrtvé a uvolněné chlupy jednoduše vyčesat gumovým kartáčem, ale držte se přitom trochu zpátky, protože přílišné kartáčování by mohlo srst poškodit.

Mnoho vystavovatelů ragdolly několik dní

Kotě ragdolla blue point

před výstavou koupe, ale můžete se také rozhodnout, že srst občas přepudrujete neparfémovaným a nemastným mastkovým pudrem. Vetřete jej dobře do srsti, aby se na něj mohla navázat nečistota a přebytečná mastnota, a pak ho pečlivě vykartáčujte jemným kartáčkem. Vnější zvukovody vyčistěte speciálním přípravkem pro kočky a ostré konce drápků můžete ostříhat, nejlépe ostrými štípacími kleštičkami.

Studie hlavy ragdolla blue point

Vnější znaky

TĚLO

Ragdoll je velká a osvalená, ale velmi elegantní kočka s dlouhým tělem, krátkým, mohutným krkem a plnou, dobře stavěnou hrudí. Zadní nohy jsou těžší a výše postavené než přední nohy. Nohy jsou středně dlouhé s těžkými kostmi a tlapky jsou velké a kulaté s meziprstními chomáčky chlupů. Ocas je dobře osrstěný a jeho délka je v dobrém poměru k tělu.

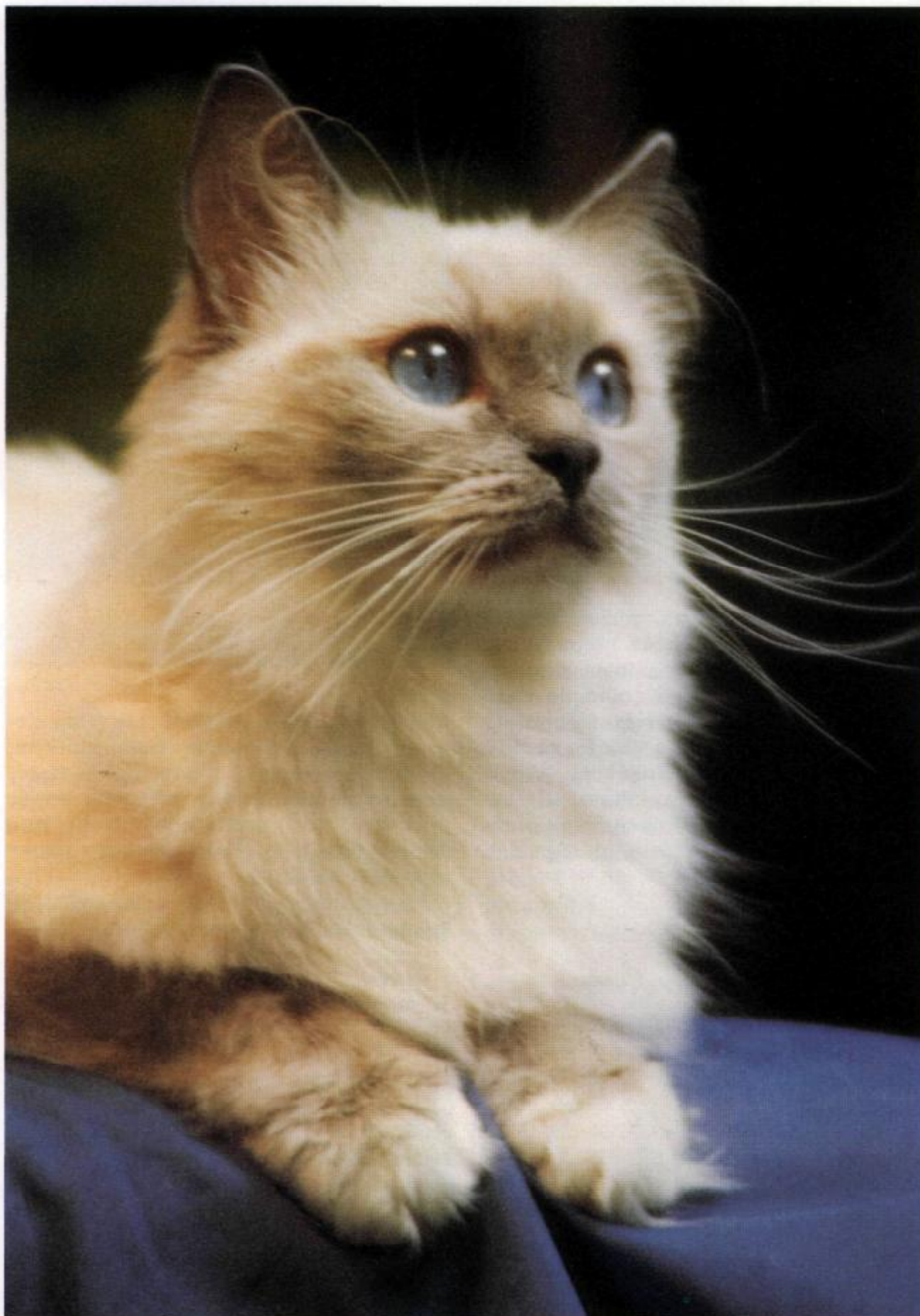
HLAVA

Klínovitá hlava je střední velikosti, má dobře vyvinuté tváře a mohutnou bradu. Středně velké uši jsou dosti daleko od sebe a mají zakulacené špičky. Nos je lehce prohnutý a velké oči jsou oválné a vždy modré. Na výstavách se velmi oceňuje tmavě modrá barva očí.

SRST

Hedvábně jemná srst je polodlouhá a srst kolem límce a na ocase je delší než zbytek. Srst neodstává, ale splývá podél těla. V létě srst částečně vypadává.

Ragdoll blue point mitted

BARVY

U ragdollů jsou uznány tři různé variety a všechny tři se vyskytují ve zbarvení seal, blue, chocolate a lilac point. Světle zbarvené části srsti (s výjimkou bílé) mohou v průběhu let ztmavnout vlivem nižších teplot v okolí a v důsledku lízání srsti. Srst může ztmavnout také na místech, kde byla poškozena kůže. Ragdollové, kteří nechodí vůbec nebo jen málokdy ven nebo žijí v teplém podnebí, mají proto zpravidla čistší barvu. Vyšlechtění světle zbarvené srsti není především u zbarvení seal point a blue point jednoduché, vzhledem k tomu, že tvoření stínů je především u těchto barev dobře viditelné.

Colour point

Ragdollové s akromelanickými odznaky mají krémové tělo s tmavěji zbarvenými koncovými částmi těla (maska, uši, tlapky a ocas). Hruď je většinou zbarvena světleji než zbytek těla. Kočky se zbarvením seal point a blue point mají tmavší barvu na těle než kočky se zbarvením chocolate point a lilac point. Za žádných okolností nesmí mít ragdoll se zbarvením colour point bílé skvrny.

Mitted

Mitted znamená anglicky „s palčáky“. Mitted ragdollové mají krémově zbarvené tělo s tmavěji zbarvenými koncovými částmi těla; od colour pointů se odlišují tím, že mají na předních nohách bílé „ponožky“ a na zadních nohách bílé „holínky“ (až na paty). Dále je žádoucí, aby celá spodní strana těla, jakož i spodní strana brady, hrudi a břicha byly bílé.

Bicolour

Bicolour je nejvíce nápadnou varietou; neexistuje žádné jiné plemeno, které by mělo tyto unikátní bílé skvrny v kombinaci se zbarvenými odznaky (points). Vyšlechtění bikolora s ideálními skvrnami není však jednoduchým úkolem. Bikoloři mají bílou bradu, hruď a břicho a i tlapky jsou bílé. Velmi důležitá je bílá skvrna na obličejí ve tvaru obráceného V. V ideálním případě začíná tato bílá skvrna na čele a jde přes oči na zadní stranu brady. U ragdollů bikolorů jsou povoleny bílé

skvrny na hřbetě. Tělo je stejně jako u obou předchozích variet krémové s tmavěji zbarvenými koncovými částmi těla.

Zvláštnosti

Kořata ragdollů se rodí zcela bílá. Teprve později se objevují jejich „odznaky“ na obličejí, uších, ocase a nohách. Někdy může trvat i tři roky, než dosáhnou své konečné dospělé váhy, která činí u koček kolem pěti a u kocourů kolem osmi kilogramů.

Ragdoll lilac point bicolour

Kurilská krátkoocasá kočka (Kurilan Bobtail)

*Kurilská kočka je velmi vzácná a nevy-
skytuje se téměř nikde mimo Kurilské
ostrovy. Plemeno je nápadné svou typic-
kou dlouhou srstí a ozdobným zkráce-
ným ocasem.*

Původ

Kurilská kočka vznikla pravděpodobně z řady japonských bobtailů. Kurilské ostrovy jsou od roku 1875 ve vlastnictví Ruska, ale předtím to byla skupina ostrovů patřící k Japonsku. Se vši pravděpodobností přivezli Japonci na Kurilské ostrovy své japonské bobtaily, kočky zde v průběhu let částečně zdivočely, částečně se udržely jako domácí zvířata.

Vulkanické a těžko dosažitelné Kurilské

Studie hlavy kurilské kočky

Kurilská kočka

ostrovy byly dlouhou dobu přísně střeženým tajným vojenským prostorem a jejich obyvatelé měli málo kontaktů s ostatním světem. Pokud se podíváme na rozdíly mezi japonským bobtailem a kurilskou kočkou, uvidíme, že kurilská kočka není krátkosrstá a že má těžší a podsaditější stavbu. Tímto vývojem se kočky během let přizpůsobily, protože tyto vlastnosti byly užitečné v jejich nehostinném okolí. Po rozpadu Sovětského svazu bylo umožněno vědcům Kurilské ostrovy prozkoumat; objevili také existenci tohoto plemene. Milovníci koček v Rusku nyní chovají hodně různé kurilské kočky, a je dokonce požádáno o registraci kmene plemene. Mimo Rusko nalezneme toto plemeno jen sporadicky. Kurilské kočky žijí dodnes ještě stále polodivoce nebo jako domácí zvířata na Kurilských ostrovech.

Charakter

Existuje zřetelný rozdíl mezi kurilskými kočkami, které pocházejí přímo z ostrova, a kočkami, které chovají milovníci koček v rodinném kruhu. První mají viditelně divočejší povahu, ale obě jsou přátelské a mají vyrovnanou náladu. Kurilské kočky mají obrovskou schopnost přizpůsobení a jsou přítulné, aniž by byly dotěrné; vyloženě si užívají, když se s nimi někdo mazlí. S ostatními kočkami a jinými domácími zvířaty vycházejí výjimečně dobře.

Kurilská kočka

Péče

Kurilská kočka nevyžaduje příliš mnoho péče o srst. Stačí, když srst jednou týdně vykartáčujete nebo vyčesete hrubým hřebem nebo kartáčem ze štětin, abyste odstranili mrtvé a uvolněné chlupy. Srst v létě krátce, ale silně líná a v této době potřebuje kočka větší péči o srst. Udržujte její uši čisté speciálním přípravkem pro kočky a občas jí ostříhejte ostré konce drápků.

Vnější znaky

TĚLO

Tělo působí osvaleným a podsaditým dojmem a silné zadní nohy jsou delší než přední, čímž se linie páteře svažuje dolů. Typickou vlastností plemene je, že se kočka v mnoha situacích pohybuje dopředu plíživě, krok za krokem. Ocas, dlouhý asi osm centimetrů, je v klidu ohnutý doprava nebo doleva a vztyčený při běhu nebo když je kočka ve střehu. Ocas může být zalomený, ohnutý do úhlu nebo poněkud spirálovitý.

Kurilská kočka

HLAVA

Kurilská kočka má relativně velkou, klínovitou hlavu s dobře vyvinutými, zaoblenými tvářemi. Uši jsou na hlavě nasazeny vysoko, jsou středně velké a v ušních boltcích silně osrstěné. Nos je středně dlouhý a lehce prohnutý. Oči jsou velké, mandlového tvaru s ostražitým, zvědavým pohledem a jsou trochu šikmé. Hmatové chlupy a chomáčky srsti v uších jsou vysloveně dlouhé.

SRST

Osrstění je polodlouhé s málo podsadou a hedvábně jemné. Srst kolem límce, břicha a na stehnech je delší než na zbytku těla. Ocas má hezký tykvovitý tvar a mezi prsty se nacházejí chomáčky chlupů.

BARVY

Kurilské kočky se vyskytují v takzvaných přírodních barvách jako jsou černá a červená, s bílými skvrnami a kresbou srsti nebo bez nich.

Zvláštnosti

Srst je plně vyvinuta teprve kolem druhého roku věku.

9 Polodlouhosrsté variety

Britská polodlouhosrstá kočka

Britská polodlouhosrstá kočka

Britská polodlouhosrstá kočka (British Halflonghair)

Jak je známo, byly a ještě stále tu a tam jsou perské dlouhosrsté kočky používány k udržení zakulaceného a mohutného typu britské krátkosrsté kočky. Mnoho britských krátkosrstých koček nese také dlouhosrstý gen, a když se zkříží dvě kočky s dlouhosrstým genem, narodí se několik koťat s polodlouhou srstí. Dlouhá léta se těmto koťatům hledalo přístřeší a dále se neplemenila, ale před nedávnem byla britská polodlouhosrstá kočka uznána řadou zastřešujících

Vlevo: Somálská kočka čokoládová

organizací jako samostatné plemeno. Britské polodlouhosrsté kočky kombinují krásnou podsaditou stavbu těla s polodlouhou srstí a jsou to přátelská a klidná domácí zvířata. Pro tyto kočky platí stejné plemenné standardy jako pro britskou krátkosrstou kočku s výjimkou délky srsti.

Balineska – dlouhosrstá siamská kočka (Balinese)

Balineska je polodlouhosrsté „provedení“ siamské kočky. Stavba balinesek by měla být identická se stavbou siamských koček. Také charakter se silně shoduje, i když mnozí chovatelé tohoto plemene tvrdí, že tyto kočky jsou klidnější než jejich krátkosrstí východní příbuzní.

Původ

Balinesky vznikly ve Spojených státech. Někdy v padesátých letech měla jedna siamská kočka koťata, z nichž některá měla dlouhou srst. To vysvětlíme následovně: gen pro dlouhou srst je vzhledem ke genu pro krátkou srst recesivní. Proto může být po dlouhé generace nesen krátkosrstými kočkami a předáván jejich potomkům, aniž by se muselo narodit jediné kotě s dlouhou srstí. Pokud se náhodou spáří dvě krátkosrsté kočky, které obě nesou gen pro dlouhosrstost, je šance, že jedno nebo více koťat bude mít dlouhou srst. Je velmi dobře možné, že někdy v šerém dávnověku se jedna nebo více siamských koček zkřížilo s dlouhosrstou kočkou, aniž by to vešlo ve známost. Gen pro dlouhosrstost byl však (nepozorovaně) předáván dalším generacím, a nakonec to u dotyčného chovatele vyšlo najevo. Jiné vysvětlení může být, že se jedná o náhlou mutaci v genech. Mutace, které vedou k jiné délce nebo struktuře srsti, se vyskytují

pravidelně; vznikla tak mimo jiné plemena jako devon rex a americká hrubosrstá kočka. Balineska je stále známější a populárnější. Zpočátku se toto plemeno nazývalo dlouhosrstá siamská kočka, ale později se jméno změnilo na balinesku, protože graciózní pohyby kočky připomínaly pohyby tanečnic na ostrově Bali. Balinesky byly na začátku 70. let uznány větší-

nou amerických organizací a později také chovatelskými sdruženími v Evropě. Ve Spojených státech se všechny balinesky, které nevykazují klasické siamské barvy (seal, chocolate, blue nebo lilac point), tedy balinesky se zbarvením jako tabby a tortie point, nazývají javanské kočky.

Balineska Foreign White – bílá

Charakter

Charakter balinesek je srovnatelný s charakterem siamských koček. Balinesky jsou stejně jako siamky inteligentní a živé kočky se silně osobitým charakterem. Balinesky jsou hravé a zůstávají hravé do vysokého věku. Umějí se dlouhé dny zabavit různými kočičími hřítkami a využívají většinou dobře i škrábací kůl. Balinesky si velmi potrpí na lidskou společnost a těžce snášejí samotu. Pokud jste hodně pryč z domu, je dobrý nápad pořídit své kočce společníka na hraní. Většina balinesek vychází s ostatními kočkami dobře a na roz-

díl od většiny jiných plemen nemají velkou potřebu soukromí. Pokud budete chovat více balinesek se stejně naladěnými (orientálními) plemeny, uvidíte, že kočky spí rády v klubku jedna přes druhou. Protože balinesky stejně jako siamky vyžadují pozornost, mohou se do omrzení lísat ke členům domácnosti – většinou ve chvílích, kdy se to nejméně hodí. Milovníci tohoto plemene tvrdí, že jejich kočka vydá za dvě (nebo za tři), a to může potvrdit každý, kdo měl doma balinesku nebo nějaké jiné orientální plemeno. Pokud se balineskám dostává příliš málo pozornosti, vynucují si ji hlasitostí nebo vyjádří svou nespokojenost jinak. Balinesky jsou velice hovorné: rády svým syrovým hlasem hovoří a s lidmi dovedou konverzovat celé hodiny. Protože jsou balinesky tak zaměřené na člověka, můžete je naučit různým kouskům, například aportovat koule z papíru. Většina z nich si velmi rychle zvykne na chůzi v postroji.

Balineska Foreign White – bílá

Balineska seal point

Balineska blue point

Péče

Balineska nemá huňatou podsadu jako mnoho jiných polodlouhosrstých plemen, proto je relativně jednoduché udržovat její srst v dobrém stavu. Můžete srst vykartáčovat přibližně jednou týdně kartáčem z prasečích štětín a potom dočesat hrubým hřebenem. V době línání je dobrou pomůckou, jak odstranit mrtvé a uvolněné chlupy, gumový kartáč, ale buďte opatrní, protože při příliš důkladné krášlicí kůře gumovým kartáčem by se mohla jemná srst balinesky poškodit. Pokud máte v plánu chodit se svou balineskou na výstavy, bude někdy nutné ji několik dní před výstavou vykoupat. Můžete se také rozhodnout, že jí budete srst pravidelně ošetřovat (neparfémovaným) mastkovým pudrem, který pak dobře vykartáčujete. Mastkový

puhr má totiž tu vlastnost, že se nabaluje na nečistoty a přebytečný maz, takže srst po takovémto ošetření vypadá opět živě. Uši udržujte čisté pomocí speciálního přípravku, který si můžete opatřit u každého zvěrolékaře a v každém lépe zásobeném obchodě se zvířecími potřebami. Ostré konce drápků zastříhujte pravidelně dobrými štípacími nůžkami.

Vnější znaky

TĚLO

Balinesky mají stejnou stavbu jako siamky. Osvalené tělo by mělo být dlouhé a štíhlé a nesmí nikde vykazovat hrubost. Zadní nohy jsou vyšší než přední, nohy jsou štíhlé a dlouhé s oválnými tlapkami. Ocas je dlouhý a tenký a nesmí projevovat žádné záložky nebo jiné odchylky.

HLAVA

Hlava je klínovitá a při pohledu zepředu tvoří spolu s velkýma, šikmo umístěnýma ušima perfektní trojúhelník. Silně vyvinuté líčové svaly kazí linii hlavy, a nejsou proto žádoucí. Brada je mohutná, ale ne příliš výrazná. Slabá, dozadu ubíhající brada se na výstavách hodnotí jako hrubá chyba. Profil nemá žádné prohnutí, ale přechází plynule v čelo. Oči balinesky jsou mandlového tvaru, na hlavě šikmo posazené; dává se přednost co nejčistší modré barvě. Na výstavách se dává přednost balineskám s tmavě modrýma očima.

Balineska seal point

Balineska blue point

SRST

Polodlouhá srst balinesek je hedvábná a jemná a musí přiléhat těsně ke kůži. Balinesky mají málo podsady. Za žádných okolností nesmí srst odstávat, mít hrubou strukturu nebo příliš mnoho podsady. Osrstění na ocase je dlouhé, hedvábné a nesmí mít příliš hustou strukturu.

BARVY

Vzhledem k tomu, že balineska je dlouhosrstá siamská kočka, jsou u ní povoleny všechny barvy, které známe u siamek. I u balinesek jsou koncové části těla (uši, maska, tlapky a ocas) tmavěji zbarvené než zbytek těla. Pod vlivem chladné vnější teploty, zranění a vlivů počasí mohou světlejší zbarvené části srsti v průběhu let trochu ztmavnout. Na výstavách se vždy dává přednost balineskám s co nejčistší barvou, pokud možno bez stínů nebo tmavších zbarvení na těle. Je známa

Balineska lilac point

a uznána řada různých barev a kreseb. Níže popsané barvy se vyskytují nejčastěji. Pro dokonalý popis vás odkazujeme na popis plemene siamských koček.

Seal point a blue point

V praxi se ukázalo, že chov balinesek s čistým zbarvením seal point a blue point není tak jednoduchý. Tyto barvy jdou téměř vždy ruku v ruce s nežádoucím tmavším stínováním na srsti těla. Proto se většina chovatelů pokouší plemenit pouze zvířata, která tyto stíny nemají nebo je mají v malé míře. Kočky se zbarvením seal point a blue point mohou mít čisté koncové části těla, ale také v tabby kresbě, tortie nebo tortie tabby; odznaky mohou mít také stříbřitý podklad (silver tabby points).

Red point a cream point

Proužky na nohách a kroužky kolem ocasu, stejně jako kresbu na hlavě, lze u těchto barev těžko vymýtit, proto je téměř nemožné rozlišit siamskou kočku s plnými krémovými či červenými odznaky od zbarvení tabby point.

Chocolate point a lilac point

Čokoládová a zředění této barvy (lilová) jsou velmi populární barvy. Kočky mohou mít plně zbarvené koncové části těla, ale ty se mohou projevit také jako kresba srsti, tortie nebo tortie tabby; odznaky mohou mít také stříbřitý podklad.

Zvláštnosti

Balinesky se rodí zcela bílé a teprve později získávají typické akromelanické odznaky. Trvalá barva srsti se u nich vyvine až ve stáří jednoho roku. Standard pro balinesky, s výjimkou srsti, je stejný jako u siamek. V praxi jsou to však siamské kočky, které lépe vyhovují tomuto standardu. Proto mnoho šlechtitelů balinesek přidává do svých balineských linií pravidelně siamskou krev. Krátkosrstým koťatům, která tímto křížením vzniknou, se říká varianti; nesou v sobě recesivní gen dlouhosrstosti. Tito varianti mohou hodnotně přispět ke zlepšení typu balinesek.

Chovatelé siamských koček zřídka kdy přijmou do své chovné stanice varianta, mimo jiné proto, že tyto kočky mají někdy poněkud delší srst. To je u siamek velmi nežádoucí. Varianti také méně často vyhovují standardu pro typ než siamské kočky (viz kapitola 7 Krátkosrstá plemena, siamské kočky).

Orientální polodlouhosrsté kočky–mandarín, javánská kočka, angora (Oriental Halflonghair)

Orientální polodlouhosrstá kočka je polodlouhosrsté provedení orientální krátkosrsté kočky. Toto plemeno se v mnohém shoduje s balineskami, ale odlišuje se výrazně barvou srsti a barvou očí. Orientální polodlouhosrsté kočky nemají stejně jako orientální krátkosrsté kočky, balinesky a siamky žádné odznaky ani modré oči. Orientální polodlouhosrsté kočky jsou příjemná domácí zvířata.

Orientální polodlouhosrstá kočka černě tygrovaná

Původ

Pro vytvoření tohoto půvabného plemene se použilo orientální krátkosrsté kočky a balinesky. Posledně jmenované plemeno se postaralo o hedvábnou polodlouhou srst. Stejný typ orientální polodlouhosrsté kočky vyšlechtili nezávisle na sobě chovatelé ve Velké Británii i ve Spojených státech, což vedlo k různým pojmenováním a odlišným standardům pro toto plemeno.

Charakter

Orientální polodlouhosrsté kočky jsou přátelské se silně osobitým charakterem. Jsou nápadně závislé na pozornosti a mají ji rády, ale mohou být i svéhlavé. Jsou hovorové a mají zvučný hlas. Orientální polodlouhosrsté kočky jsou hravé a zůstáva-

jí hravé do vysokého věku. Pořádný škrábací kůl a všelijaké poutavé hračky se jim určitě budou líbit. Tyto kočky jsou chytré, inteligentní a zvědavé a máloco jim unikne. S kočkami stejného (orientálního) typu vycházejí nadmíru dobře, ale většinou se snesou dobře i s ostatními kočkami. Protože kočky tohoto plemene jsou silně zaměřené na člověka, můžete je velmi snadno naučit různé kousky, např. aporťovat koule z papíru. Tyto kočky se také velice rychle naučí chodit v postroji. Orientální polodlouhosrsté kočky nadevšecko potřebují hodně pozornosti, aby se cítily dobře, a pak dávají lásku, kterou dostávají, dvojnásobně zpět. Nejsou to kočky, které můžete nechat delší dobu samotné. Uvažte, zda si eventuálně nepořídit dvě nebo více orientálních polodlouhosrstých koček, aby si mohly dělat vzájemně společnost.

Orientální polodlouhosrstá kočka černě želvovinová

Péče

Polodlouhá srst orientální polodlouhosrsté kočky nemá huňatou podsadu, takže péče o srst není nijak intenzivní. Pro udržení srsti v dobrém stavu většinou postačí jednou za týden vykartáčovat srst kartáčem z prasečích štětin. V době línání může být pro jednoduché a rychlé odstranění mrtvých a uvolněných chlupů užitečný gumový kartáč, ale nepracujte s ním příliš energicky, protože příliš důkladným kartáčováním gumovým kartáčem byste jemnou srst orientální polodlouhosrsté

Orientální polodlouhosrstá kočka černě tygrovaná

Kotě orientální polodlouhosrsté kočky čokoládově kouřové

kočky mohli poškodit. Pokud chcete kočku vystavovat, bude potřeba ji několik dní před výstavou vykoupat. Především to bude nutné u světle zbarvených exemplářů. Téměř stejného efektu dosáhnete, když budete pravidelně sypat do srsti neparfémovaný a nemastný mastkový pudr, a pak ho hned dobře vykartáčujete. Tento pudr koupíte ve většině dobře zásobených obchodů s potřebami pro zvířata. Má vlastnost navázat na sebe nečistoty a přebytečný maz, takže srst po tomto ošetření vypadá opět zdravě a pěstěně. Pokud je to nutné, vyčistěte uši speciálním přípravkem na čištění uší a pravidelně zastříhujte ostré konce drápků.

Vnější znaky

TĚLO

Stavba orientální polodlouhosrsté kočky by měla být stejná jako stavba orientální krátkosrsté kočky. Orientální polodlou-

Orientální polodlouhosrstá kočka modrá

hosrstá kočka má osvalené, dlouhé a štíhlé tělo. Nohy jsou dlouhé, štíhlé a půvabné s oválnými tlapkami. Zadní nohy jsou vyšší než přední, takže se páteř směrem dozadu zvyšuje. Ocas je dlouhý a tenký. Orientální polodlouhosrsté kočky, které vykazují v jakémkoli směru odchylky, nemají na výstavách žádnou šanci.

HLAVA

Hlava orientální polodlouhosrsté kočky je srovnatelná s hlavou orientální krátkosrsté kočky. Hlava je klínovitá a při pohledu zepředu vytváří spolu s velkýma, šikmo postavenýma ušima perfektní trojúhelník. Brada je mohutná, ale nesmí být příliš výrazná. Profil je rovný a přechází plynule v čelo. Oči mandlového tvaru jsou na hlavě umístěny šikmo a měly by mít „orientální“ výraz.

SRST

Polodlouhá srst této kočky je hedvábná a jemná a musí přiléhat těsně ke kůži. Nesmí odstávat nebo být příliš hustá. Podsa-

Orientální polodlouhosrstá kočka modře mramorovaná

da většinou zcela chybí. Osrstění ocasu je dlouhé a hedvábné.

BARVY

Všechny barvy, které jsou uznány u orientální krátkosrsté kočky, má také orientální polodlouhosrstá kočka (viz kapitola 7 Krátkosrstá plemena, orientální krátkosrstá kočka). Populární jsou čistě modré,

Orientální polodlouhosrstá kočka s černě stříbřitou kresbou

hnědé (havana) a černé (ebony) kočky. Oči jsou světle zelené, pokud možno bez příměsí žluté nebo jantarové. Bílé kočky mohou být různooké: jedno oko mají zelené a jedno modré.

Zvláštnosti

Je obvyklé křížit orientální polodlouhohrsté kočky s orientálními krátkohrstými kočkami nebo siamkami, aby se zlepšil typ. Krátkohrstým koťatům, která tímto křížením vzniknou, se říká varianti a nesou gen dlouhohrstosti. Když se spolu zkříží dva varianti, vzniká statisticky šance na jedno polodlouhohrsté koťe na čtyři koťata (viz též kapitola 7 Krátkohrstá plemena, orientální krátkohrstá kočka).

Orient. polodlouhohrstá kočka s čokol. stříbřitou kresbou

Orientální polodlouhohrstá kočka lilová

Somálská kočka (Somali)

Somálská kočka je dlouhosrstá varieta kočky habešské. Jméno plemene bylo odvozeno od afrického Somálska, ale tato země nemá s původem tohoto plemene kupodivu nic společného. Milovníky koček přitahuje především divoký vzhled těchto koček a povaha, výrazně zaměřená na člověka.

Původ

Somálské kočky si nemohou dělat nárok na nějakou starou a zajímavou historii, ovšem plemeno, které je za vznik somálské kočky odpovědné, totiž habešská kočka, je pravděpodobně jedno z nejstarších plemen koček na světě. Jméno somálská kočka (somali) je zavádějící, protože africká země Somálsko nemá s tímto

Somálská kočka divoce zbarvená

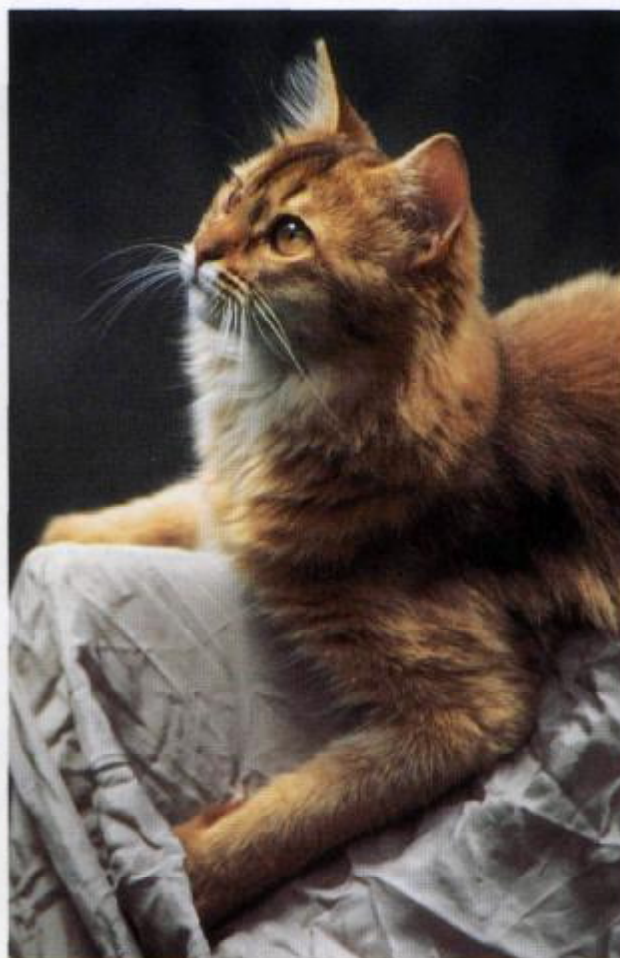

Somálská kočka fawn – plavá

plemenem pranic společného: první somálské kočky se narodily ve Spojených státech a tato země se také nejvíce zasloužila o jejich uznání. Somálská kočka vlastně vznikla náhodou. Už od začátku seriózního chovu habešských koček byli chovatelé občas nepříjemně překvapeni, protože ve vrhu habešských koček bylo jedno nebo více koťat s polodlouhou srstí. Tato polodlouhosrstá koťata byla nejprve

Somálská kočka čokoládová

Somálská kočka stříbřitá sorrel

rozdávána přátelům, ale v pozdějším stadiu se chovatelé a milovníci koček začali o tyto pěkné „vedlejší produkty“ svých habešských koček zajímat více. Rozhodli se pak polodlouhosrsté habešské kočky šlechtit za účelem vzniku nové variety. Na konci 60. let bylo plemeno uznáno řadou chovatelských sdružení. V současné době je somálská kočka známým a často vídaným hostem na výstavách na celém světě.

Dvě somálské kočky sorrel

Charakter

Charakter somálské kočky je srovnatelný s charakterem habešských koček. Stejně jako habešská kočka je somálská kočka klidným zvířetem, které má velkou potřebu kontaktu a pozornosti. Je v rozporu s její celou bytostí, když je nucena prožívat celé dny osamocena nebo když se musí zdržovat sama ve venkovní voliére nebo vyhrazené místnosti. Její charakter to jistě neovlivní pozitivním způsobem. Somálské kočky vyžadují pozornost jednotlivých členů rodiny, ale pokud jste často denně více hodin mimo dům, vezmou zavděk i společnost jiných koček, nebo dokonce psa. Avšak zejména mezi kočkami může být snášenlivost menší; všechno je závislé na množství prostoru, který máte v domě nebo ve venkovním výběhu k dispozici. Somálské kočky jsou společenská zvířata; i jejich vztah k dětem je zpravidla málo problematický.

Pokud je somálská kočka vaším prvním domácím zvířetem a pokud se později rozhodnete vzít do rodiny více domácích zvířat, je dobré vědět, že některé somálské kočky mohou začít žárlit. Nebudou totiž dostávat takové množství pozornosti, na jaké byly předtím zvyklé. Somálské kočky jsou extrovertní zvířata, která mimo jiné upozorňují na svou přítomnost, ačkoli to obvykle dělají méně nápadně než například siamky. Kořata tohoto plemene jsou dosti aktivní, ráda si hrají a přebírají sama iniciativu. Protože ráda šplhají, nebude žádným přebytečným přepychem pořídit jim škrábací kůl. Somálské kočky jsou dále nesmírně inteligentní, chytré a zvědavé. Všechny nové věci si podrobně prohlízejí, očichají a prověřují. Také návštěvy jsou obvykle pozorně pozdraveny. Jemný hlas somálské kočky však nebudete slyšet často.

Péče

Polodlouhou srst somálských koček lze udržovat v dobrém stavu za minimálního přičinění. Díky dosti hladké struktuře srsti se tvoří málo cucků. Nejlepší je používat kartáč ze štětín, kterým odstraníte ze srsti uvolněné chlupy. Občas můžete pročesat hustěji osrstěná místa hrubým hřebenem, ale nepracujte příliš důkladně, protože byste mohli srst poškodit. Jako u všech ostatních koček zastříhujte ostré konce drápků čas od času ostrými štípacími kleštičkami a čistěte vnější zvukovody přípravkem speciálně určeným pro kočky.

Vnější znaky

TĚLO

Osvalené, mohutné a pružné tělo somálské kočky je středně dlouhé, umírně-

Somálská kočka divoce zbarvená

ného orientálního typu. Nesmí být příliš velké nebo hrubé, a určitě ne podsadité. Nohy jsou poměrně štíhlé a mají jemnou strukturu kostí. Půvabné tlapky jsou malé a oválné. Dosti dlouhý ocas je osrstěný, široký na základně a vybíhá do špičky.

HLAVA

Hlava je široká a zaobleně klínovitá, profil vykazuje mírné prohnutí a brada je velmi mohutná. Oči mandlového tvaru jsou na hlavě umístěny šikmo a mají živý výraz. Relativně velké uši jsou posazeny nízko a široce na základně; vybíhají do špičky. Na vnitřní straně ucha rostou delší chomáčky chlupů, které se vlní směrem ven.

SRST

Srst somálské kočky je polodlouhá. Na stehnech, ocase, spodní straně břicha, na hrudi a kolem límce jsou chlupy zřetelně delší a plnější než na zbytku těla.

BARVY

Původní barva srsti somálské kočky je divoké zbarvení neboli „ruddy“. V průběhu času vznikly z této původní barvy různé jiné přitažlivé (ředěné) barvy srsti, ale zbarvení srsti jako takové zůstalo stejné. Proto je zadní strana zadních nohou a chodidla vždy tmavší barvy než zbytek srsti. Nosní zrcátko je vždy cihlově červené s tmavším lemováním. Všechny somálské kočky vykazují na srsti nápadný ticking. Při něm se na jednotlivých chlupcích střídá základní barva srsti s dvěma nebo třemi tmavšími pigmentovými proužky, jako to je vidět také u divokého králíka. Špička chlupu musí mít vždy tmavší pigmentaci. Ticking musí být co nejčistší a proužky (kresba) nebo skvrny v srsti (především na krku a nohách) jsou na výstavách rovněž nežádoucí. Všechny barevné variety mohou mít trochu bílé na bradě a na polštářcích pro hmatové chlupy, ale bílá rozhodně nesmí vybíhat příliš daleko. Somálské kočky

absolutně bez bílých míst kolem rtů a na bradě jsou však viděny velmi zřídka. U somálských koček často vidíme v srsti šedý podtón, jehož příčinu musíme hledat v šedých kořincích chlupů. Na výstavách se tento šedý podtón penalizuje. Oči somálské kočky mohou být nezávisle na barvě srsti jantarové, zelené nebo žluté, ale musí být v každém případě čisté (nemají se mísit dvě barvy). Níže popsané barvy se vyskytují nejvíce, ale sporadicky nalezneme také somálské kočky jiných přitažlivých barev, například čokoládové a tortie (želvovinové).

Divoké zbarvení

Divoké zbarvení, uváděné také pod názvem „ruddy“, je nejznámější a nejčastěji se vyskytující barvou srsti. Srst má červenohnědý základ s černým tickingem. Chodidla a zadní strana zadních nohou jsou u divoce zbarvených somálských koček vždy černé.

Červenohnědá (sorrel)

Sorrel je rovněž známou barvou. Základní barva srsti je také červenohnědá, ale ticking na srsti a barva na chodidlech a zadní straně zadních nohou („holínkách“) není černá, ale skořicová.

Modrá

Modré somálské kočky se v posledních letech vyskytují stále častěji. Základní barva srsti je světle béžová; ticking, chodidla a „holínky“ jsou ocelově modré.

Plavá

Takto zbarvená srst se vyskytuje zatím

málokdy. Základní barva srsti je světle krémová s tmavě krémovým tickingem. „Holínky“ a chodidla jsou zbarveny teple tmavě krémově.

Stříbřitá

Stříbřitě zbarvené somálské kočky tvoří mezi somálskými kočkami výraznou barevnou skupinu. Kromě Spojených států je tato varieta uznána všude na světě. U stříbřitých koček je podsada a základní barva chlupu vždy zářivě stříbřitě bílá. Kresba může být černá (černá – stříbřitá), modrá (modrá – stříbřitá), teple tmavě krémová (plavá – stříbřitá) nebo skořicová (sorrel – stříbřitá). Krásné stříbřitě zbarvené somálské kočky je nesmírně obtížné šlechtit, vzhledem k tomu, že mívají v srsti relativně často hnědožluté skvrny a/nebo proužky.

Zvláštnosti

Kořata somálské kočky mají při narození tmavou srst, která během dospívání pomalu zesvětluje. Konečná barva srsti a hlavně ticking na sebe může nechat čekat někdy i dva roky (viz kapitola 7 Krátkosrstá plemena, habešské kočky).

Dlouhosrstá ruská modrá kočka (Nebelung)

Nebelung je polodlouhosrsté „provedení“ ruské modré kočky. Kořata polodlouhosrsté ruské modré kočky se rodila už dříve v minulosti, ale zájem o tuto varietu se probudil teprve v polovině 80. let. Zpočátku vznikl tento zájem ve Spojených státech, ale poté, co zmizela železná opona, se ukázalo, že se tato varieta chová už delší dobu v Rusku, v zemi původu.

Mezitím se z Ruska dovezlo mnoho jedinců do západní Evropy. Gen pro dlouhou srst byl už dlouho skrytě přítomen v řadě linií. Plemenný standard nebelunga je stejný jako pro ruskou modrou kočku, samozřejmě s výjimkou délky srsti (viz kapitola 7 Krátkosrstá plemena, ruská modrá kočka).

Bob Schwartz

Polodlouhosrstá skotská klapouchá kočka (Highland Fold)

Highland Fold je dlouhosrsté provedení Scottish Fold. Typickým znakem plemene jak Scottish Fold, tak Highland Fold jsou dopředu sklopené uši. Tato vlastnost spočívá v dominantním genu, který způsobuje odchylku v chrupavce. Tato odchylka se může bohužel projevit také na jiných místech, což chov těchto zvláštních koček nijak neusnadňuje. Kočky Highland Fold jsou klidné, přátelské a dobře naladěné.

Původ

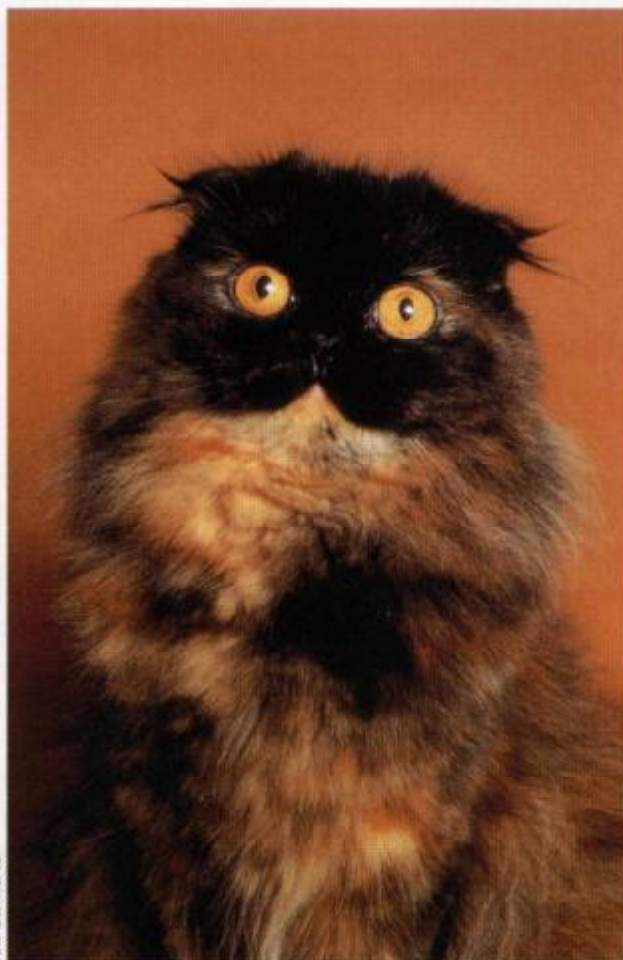
Kočka se sklopenýma ušima, která byla předkem Scottish Fold a Highland Fold, se narodila na začátku 60. let v Perthshiru ve Skotsku. Existence tohoto typického zvířátka nezůstala žádným tajemstvím a řada šlechtitelů koček tuto mutaci se sklopenýma ušima ustálila v nové plemeno koček Scottish Fold. Protože krátkosrstá skotská klapouchá kočka byla už od začátku křížena s jinými plemeny, která byla buď dlouhosrstá, nebo nesla gen dlouhosrstosti, je logické, že se v určitém okamžiku narodila dlouhosrstá klapouchá kočata. Dlouhá srst je recesivní gen, který může být předáván po generace. Na začátku 80. let shledali někteří američtí chovatelé tuto varietu tak přitažlivou, že se rozhodli začít ji cíleně šlechtit. Highland Folds stejně jako Scottish Folds se

přednostně kříží s kočkami se stojícíma ušima, aby se omezily možné problémy s výskytem deformací chrupavek.

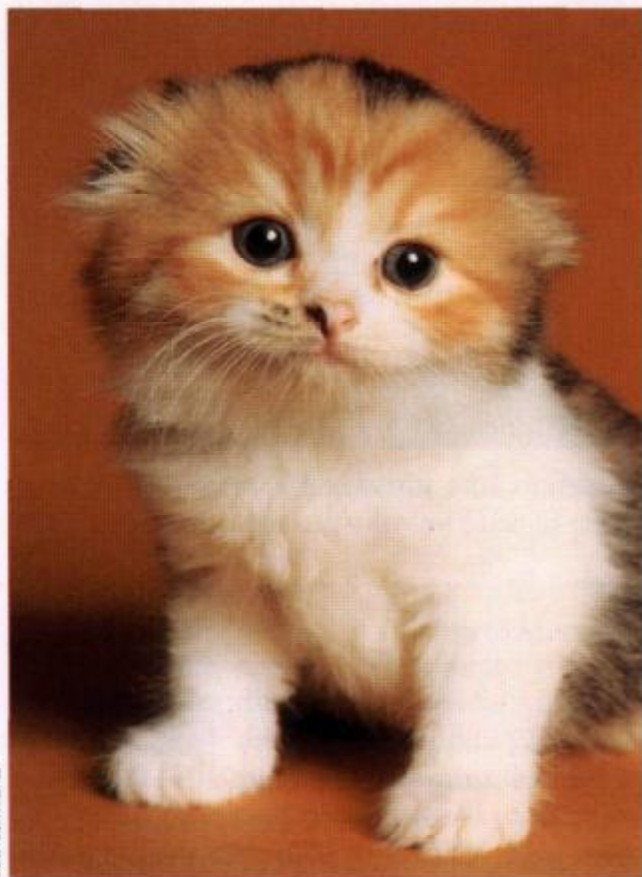
Charakter

Charakter Highland Fold je srovnatelný s charakterem Scottish Fold. Obě plemena jsou známa jako přátelská, dobře naladěná a vyrovnaná. Kočky Highland Fold jsou převážně klidné, ale občas ocení i hry. Obzvláště dobře vycházejí s ostatními kočkami, ale i jejich chování ke psům je bezproblémové. Díky jejich vyrovnané povaze je hned tak něco nerozhází, a proto obvykle žijí bez problémů v rušnějších rodinách. Highland Fold se výborně snáší s dětmi. Pokud je na něj někde moc živo, pokusí se spíše ze situace stáhnout, než aby vytáhl drápek. Highland Fold je dosti tichá kočka s jemným, příjemným hlasem.

Highland Fold

Bob Schwartz

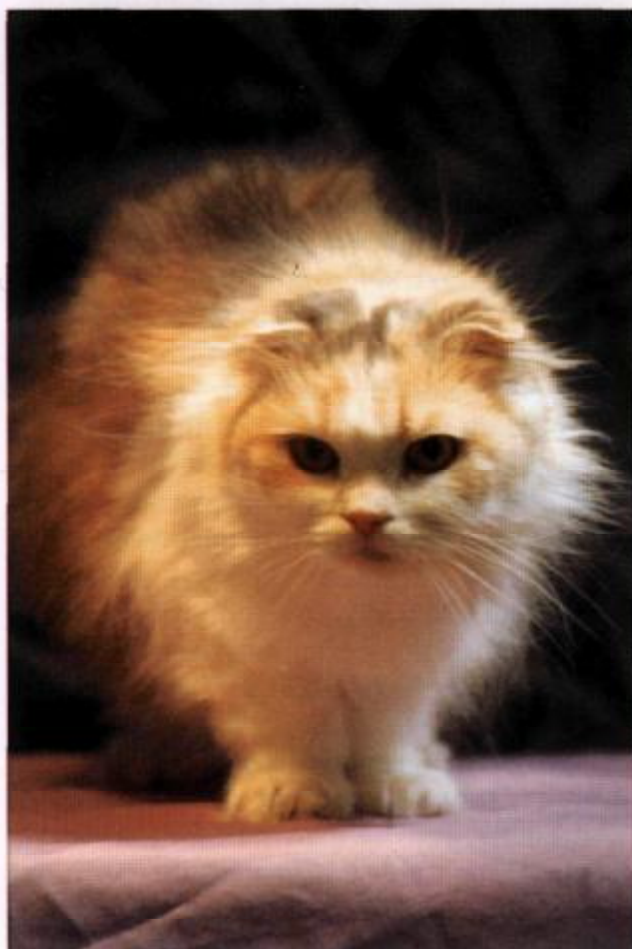
Bob Schwartz

Péče

Srst Highland Fold nepotřebuje mnoho péče. Mimo období línání můžete srst občas vykartáčovat kartáčem z prasečích štětín. Cucky se mohou tvořit za ušima, na ocase a na slabinách. Abyste tomu předešli, můžete tato místa po vykartáčování opatrně pročesat hřebenem s hrubými zuby. V období línání můžete uvolněné a mrtvé chlupy jednoduše a rychle odstranit gumovou masážní rukavicí, ale nepracujte příliš důkladně, protože i tato šikovná pomůcka může srst poškodit. Mnoho lidí si myslí, že Highland Fold má kvůli svým typickým uším potíže se záněty, ale není tomu tak. Pokud je to nutné, vyčistěte vnější zvukovody přípravkem určeným pro kočky, který koupíte v lépe zásobných obchodech pro zvířata a na výstavách koček. Pokud chcete svou kočku vystavovat, může být někdy nutné ji několik dní před výstavou vykoupat nebo srst vyčistit (neparfémovaným) mastkovým pudrem. Vetřete potřebné množství mastko-

vého pudru do srsti a hned ho vykartáčujte kartáčem z prasečích štětín. Nečistoty a přebytečný maz se na prášek navážou, takže srst bude po této kráslicí kůře vypadat opět živě. Ostré konce drápků zastříhujte dobrými štípacími kleštičkami.

Vnější znaky

Highland Fold má stejný standard jako Scottish Fold, s výjimkou osrstění. Stejně jako on je Highland Fold na výstavách diskvalifikován, pokud má nepravidelnosti na ocase nebo na jiných místech těla.

SRST

Srst je polodlouhá a upřednostňuje se hedvábná, ale ne huňatá. Límeček musí být dobře vyvinut a také srst na slabínách je delší než na zbytku těla.

Zvláštnosti

Viz kapitola 7 Krátkosrstá plemena, Scottish Fold.

Americká kadeřavá kočka polodlouhosrstá (American Curl)

Dlouhosrstá americká kadeřavá kočka má typickou polodlouhou srst domácích koček, charakterizovanou střípatým vzhledem (shaggy). Jemná srst je středně dlouhá a zřídka se cuchá. Kombinace dlouhých chlupů a dozadu sklopených uší dělá z kočky zvláštní zjev.

Původ

Úplně první kočka se zvláštníma, dozadu stočenýma ušima se jmenovala Shulamith, bývalá toulavá kočka s černou srstí; žila ve Spojených státech u rodiny Rugových. Shulamith vrhla kočata, z nichž dvě měla také ouška stočená dozadu. Bylo rozhodnuto tento zvláštní znak standardizovat na nové plemeno, které nyní známe pod jménem americká kadeřavá kočka. Protože v chovném programu, jak postavit plemeno na nohy, jsou současně používány dlouhosrsté kočky, rodí se pravidelně dlouhosrstá kočata. Chovatelé se tedy rozhodli přijmout také dlouhosrstou americkou kadeřavou kočku. S tímto plemenem se v současné do-

Americká kadeřavá kočka polodlouhosrstá

bě setkáváme převážně v zemi původu, ale i tam je ještě velmi vzácným jevem.

Charakter

Americké kadeřavé kočky jsou nanejvýš přátelské a zaměřené na člověka. Rády jsou v centru zájmu a milují pozornost. Vedle toho jsou velmi inteligentní a zvědavé. Rády se nechávají vtáhnout do každodenního chodu domácnosti. Rády se mazlí a nechávají hladit, ale mohou být také velmi hravé a aktivní – to záleží na tom, jak se v určitém momentu cítí. Protože tyto kočky mají vyrovnanou povahu a nenechají se jen tak zstrašit, přizpůsobí se také výborně v rušných rodinách s (malými) dětmi. S ostatními kočkami, ale také se psy, vycházejí dobře. Musíte se postarat o to, abyste těmto kočkám poskytli dostatek příležitostí ke hraní a dali jim možnost se vydovářet. Pokud nemáte zahradu nebo venkovní voliér, opatřete jim do domu pořádný šplhací strom nebo něco podobného, protože ten bude kočka zcela jistě hodně využívat. To platí i pro nejrůznější hry. Americké kadeřavé kočky nejsou nápadně hlasité, ale pokud to považují za nutné, nechají se slyšet.

Péče

U americké kadeřavé kočky téměř zcela chybí podsada, takže péče o srst dá větší málo práce. Pokud srst asi jednou týdně prokartáčujete a potom ji projedete

jemným hřebenem, bude kočka vypadat stále jako ze škatulky. Ostré konce drápků zastříhujte, a pouze pokud je to nutné, vyčistěte uši přípravkem určeným pro kočky. Americké kadeřavé kočky nepotřebují žádnou zvláštní péči o uši; jediné, na co musíte dávat pozor, je to, abyste uši neohýbali dopředu, protože byste tak kočku mohli poranit. Pokud chcete americkou kadeřavou kočku vystavovat, můžete ji vykoupat, ale vždy používejte šampon určený pro kočky a umyjte kočku nejpozději tři dny před výstavou, protože srst potřebuje čas na zotavení.

Vnější znaky

TĚLO

Plemenný standard polodlouhosrsté americké kadeřavé kočky je identický se standardem krátkosrsté, s výjimkou délky srsti. Americká kadeřavá kočka je středně

Americká kadeřavá kočka polodlouhosrstá colour point

Bob Schwartz

velká a má elegantní štíhlé a protáhlé tělo. Všechny části těla musí být v poměru a za žádných podmínek nesmí mít kočka příliš hrubou, nebo naopak zase příliš jemnou stavbu. Může trvat dva nebo tři roky, než americká kadeřavá kočka zcela vyspěje.

HLAVA

Hlava je poněkud klínovitá a sluší se, aby byla delší než širší. Nejdůležitější znak americké kadeřavé kočky tvoří uši; na dotek se zdají méně flexibilní než u jiných plemen. Stojí na rozích hlavy, jsou neseny přímo a měly by se plynule svažovat od obličeje dozadu, špičkami doprostřed týla. Americké kadeřavé kočky mají rovný profil, mohutnou bradu a velké oči tvaru vlašských ořechů.

SRST

Srst polodlouhosrstých amerických kadeřavých koček je jemná a na dotek má hedvábnou strukturu. Téměř jí chybí podsada. Americké kadeřavé kočky se také vyskytují s krátkou srstí (viz kapitola 7 Krátkosrstá plemena, americká kadeřavá kočka). Chomáčky chlupů v uších se kroutí zevnitř ucha ven a musí být vždycky přítomny – malé štětičky chlupů na horní straně ucha znamenají zvláště pozitivní znak.

BARVY

Toto plemeno se chová ve všech možných barvách a kresbách. Jsou možné ty nejzvláštější kombinace zbarvení a základních barev. To dává americké kadeřavé kočce mimořádný šarm a znamená to, že chovatelé se mohou přiklonit ke kočce dobrého typu, a přitom nemusí brát ohled na barvu. Barva očí může být žlutá nebo zelená, u koček se zbarvením colour point je vždy modrá.

Kymerská kočka (Cymric)

Cymric (vyslov „kimrik“) je dlouhosrsté provedení kočky manské. Kymerské kočky se pravidelně rodily už od začátku chovu manských koček, ale – což je zvláštní – tyto krásné polodlouhosrsté kočky stály vždycky v jejich stínu.

Kymerské kočky jsou více méně bezocasé a na rozdíl od toho, co si mnozí myslí, to kočce v žádném ohledu nijak nevádí ve volnosti pohybu.

Kymerská kočka umí stejně jako všechny ostatní kočky skákat a šplhat (vzpomeňte si například na rysa, známou divokou kočkovitou šelmu s krátkým tupým ocasem). Kymerské kočky se chovají pouze v tzv. přírodních barvách. Mají přátelský a přichylný charakter a jejich polodlouhosrstou srst lze udržovat v dobrém stavu s minimem námahy.

Původ

Manské kočky se vyskytují už po staletí na ostrově Man, který leží blízko Anglie. Jak se tam tyto bezocasé kočky dostaly, není

Třináctiletá kymerská kočka

Kymerská kočka

zcela jasné, ale nejpravděpodobnější vysvětlení je, že první manxové vznikli následkem mutace. Na konci 19. století se o manské kočky začali zajímat milovníci koček z jiných částí světa, a tak se manxové začali objevovat na výstavách koček ve Spojených státech a na evropské pevnině už kolem roku 1890. Polodlouhosrstí manxové ještě tenkrát nestáli tolik ve světle reflektorů – milovníci koček a chovatelé exportovali jen krátkosrsté manxe, ačkoli na ostrově Man se dlouhosrstí manxové vyskytovali už dlouho a na začátku byla dlouhosrstá kořata i exportována. Občas se polodlouhosrstá kořata narodila i spontánně ze dvou krátkosrstých manských koček, ale bylo na ně tenkrát nahlíženo jako na méně estetický, vedlejší jev seriózního chovu manských koček. Nicméně vzhledu polodlouhosrstých manských koček si začalo vážit stále více milovníků koček. Tyto kočky dostaly nakonec také odlišné jméno plemene, cymric, což ve velštině znamená „pochá-

zející z Walesu“. Kymerské kočky se kromě křížení mezi sebou kříží také s manxy, protože i přes různé názvy plemen patří k jednomu plemeni.

Charakter

Charakter kymerských koček je stejný jako u manxů. I kymerské kočky jsou přátelská, přítulná a maximálně vyrovnaná zvířata, ze kterých vždy vyzařuje určitý klid. Jsou obvykle velmi důvěřivá a dobře se snášejí s ostatními kočkami i se psy. Kymerskou kočku můžete naučit aportovat koule z papíru a chodit v postroji. Díky jejich stabilní a klidné povaze jsou kymerské kočky zvláště hravá zvířata; většinou zůstávají hravé do vysokého věku. Mají rády děti a pokud toho na ně bylo dost, stáhnou se spíše na klidnější místo, než aby vytáhly dráčky. Ačkoliv postrádají ocas, o němž se obecně soudí, že je pro kočku nutný ke „kormidlování“, umějí nápadně dobře šplhat a lézt. Kymerské koč-

Kymerská kočka

Kymerská kočka s normálním ocasem

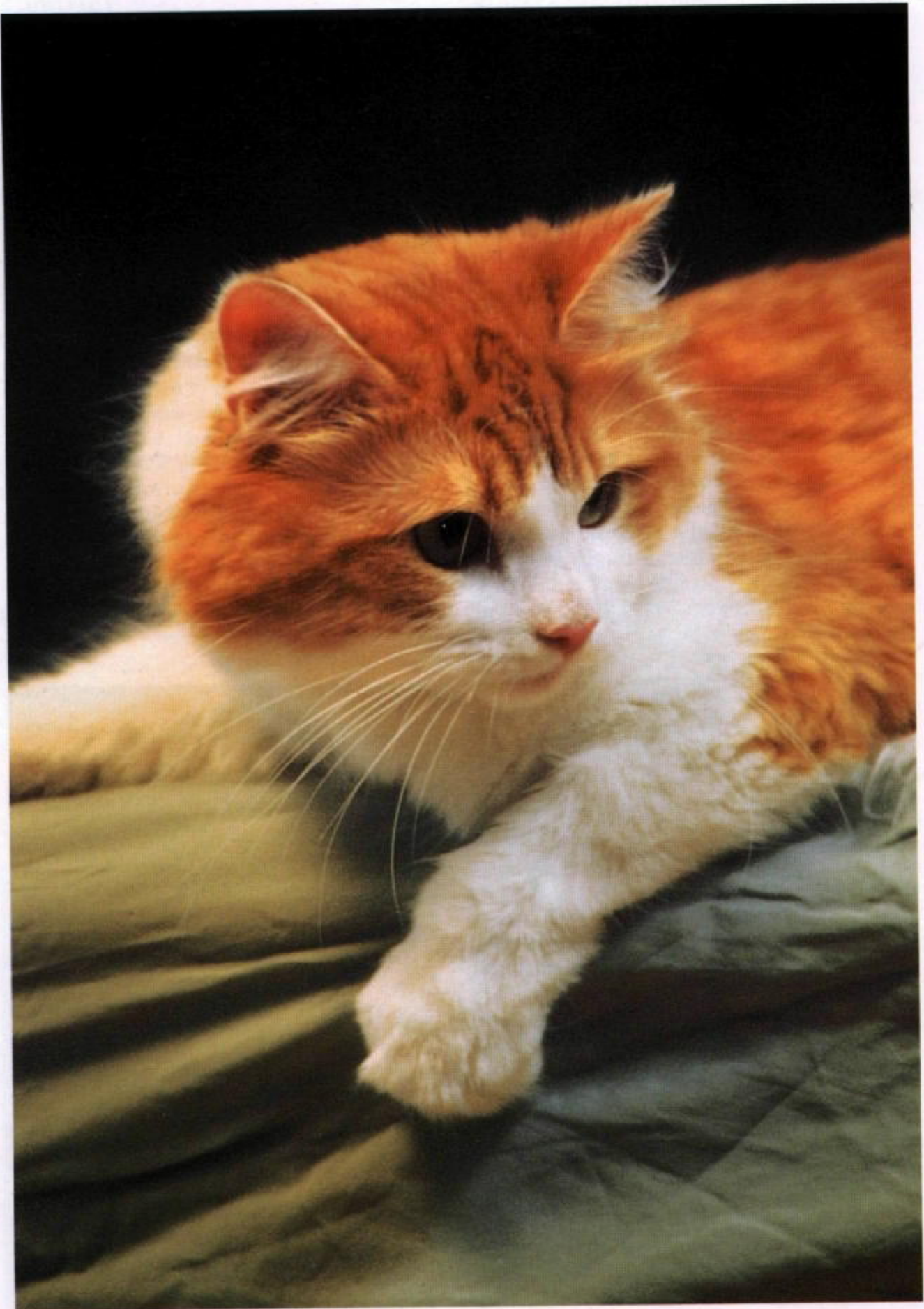

ky jsou zdravé kočky, které se při dobré péči mohou dožít vysokého věku.

Péče

Polodlouhá srst kymerských koček má malý sklon k cuchání a proto stačí, když kočku pravidelně kartáčujete kartáčem z jemných prasečích chlupů a srst pak lehce pročešete hrubým hřebenem. Po-

kud chcete kymerskou kočku vystavovat, bude nutné se o její srst velmi starat. Můžete ji týden před výstavou vykoupat, ale můžete se také rozhodnout, že jí budete srst pravidelně pudrovat neparfémovaným a nemastným mastkovým pudrem. Ten dobře vetřete do srsti, aby se na něj zachytily nečistoty a přebytečný maz, a pak ho dobře vykartáčujte jemným kartáčem, aby po prášku nezůstalo ani stopy. Po takovémto ošetření vypadá srst kymerské kočky opět svěže a čistě. Jako u všech koček, i u kymerských koček se pravidelně dívejte na zvukovody. Občas můžete ostříhat ostré konce drápků štípacími kleštičkami.

Vnější znaky

TĚLO

Pro kymerské kočky platí stejný plemenný standard jako pro manxy, s výjimkou srsti. Stejně jako manxové jsou kymerské kočky mohutné, středně velké kočky s dobrým kosterním systémem; dělají kulatý a kompaktní dojem. Zadní nohy jsou zřetelně delší než přední, takže páteř vykazuje nahoru stoupající linii. Je známo pět různých délek ocasu: kompletně bezocasá kočka se nazývá „rumpy“; „rumpy-riser“ je kočka, která nemá více než tři křížové obratle (srovnej s naší kostrčí), ale také žádné ocasní obratle; „stumpy“ má krátký tupý ocas; „longie“ je kočka s nekompletním zkráceným ocasem; a „tailed“ je manská kočka s úplným ocasem. První tři více méně bezocasé variety mohou být vystavovány; poslední dvě mohou být co do typu dobře využity pro chov.

HLAVA

Hlava je kulatá se svažujícím se profilem. Uši nejsou posazeny příliš vysoko, jsou široké a otevřené na základně a stojí trochu otočené ven. Oči kymerských koček jsou dosti velké a kulaté.

SRST

Kymerská kočka má polodlouhou dvojitou srst, která je na dotek nádherně jemná, hustá a pružná.

Kymerská kočka

BARVY

Kymerské kočky se chovají pouze v přirozených barvách domácích koček, to znamená v barvách, které se vyskytují také u normálních evropských domácích koček: v červené, černé a modré želvovinové, i s kresbou a s bílými skvrnami nebo bez nich, nebo v čistě bílé. Povoleny jsou všechny barvy očí.

Zvláštnosti

V mnoha liniích manxů se vyskytuje od přírody gen pro dlouhou srst. To znamená, že mezi koťaty manské kočky může být „dlouhosrsté překvapení“ (viz kapitola 7 Krátkosrstá plemena, manské kočky).

Americký bobtail polodlouhosrstý (American Bobtail Halflonghair)

Tato kočka je polodlouhosrstým protějškem krátkosrstého amerického bobtaila. Tvoří velmi vzácné plemeno, které se mimo Spojené státy příliš nevyskytuje. Plemeno vzniklo spontánní mutací a je velmi dobře schopné postarat se samo o sebe, když je to nutné. Skutečnost, že má tak krátký ocas, neznámá pro kočku žádná omezení: dokáže skvěle šplhat a lézt na stromy i lovit. Charakter polodlouhosrsté verze se neliší od krátkosrsté. Jsou to obvykle velmi přátelské kočky, které velmi rychle uzavřou důvěrný svazek se členy domácnosti, ale občas jsou zdrženlivé k lidem, které neznají.

Bob Schwartz

S ostatními kočkami vycházejí velmi dobře a také si spolu rády hrají. Protože jsou tyto kočky dosti aktivní, doporučujeme pořídit jim dobrý šplhací kůl a hračky pro kočky.

Vnější znaky

Pro polodlouhosrstého amerického bobtaila platí stejné normy jako pro krátkosrstého. Toto plemeno je středně velké až velké; může trvat dva až tři roky, než kočka zcela vospěje. Na výstavách se oceňují kočky s rovným ocasem, který dosahuje do poloviny chodidel zadních nohou, ale smí být také mírně ohnutý. Američtí bobtailové jsou robustní kočky se svalnatým tělem, které stojí na středně vysokých nohách; zadní nohy jsou vždy delší než přední. Tlapky jsou kulaté a velké. Polodlouhou srst lze udržet v dobrém stavu s minimem péče (viz také kapitola 7 Krátkosrsté kočky, americký bobtail).

Japonský bobtail polodlouhosrstý (Japanese Bobtail Halflonghair)

Polodlouhosrstý japonský bobtail je v podstatě stejná kočka jako krátkosrstý japonský bobtail, s výjimkou délky srsti. Mimo Spojené státy a Japonsko se s tímto plemenem mnoho nesetkáme. Jsou to přátelská a sociální domácí zvířata, která se dobře snesou s ostatními zvířaty. Kromě toho jsou inteligentní a zvědavá.

Srst má malý sklon k zacuchávání, nápadně málo líná, a lze ji proto dosti snadno udržovat v dobrém stavu.

Vnější znaky

Standard pro krátkosrsté japonské bobtaily platí také pro tuto varietu. Tyto kočky jsou nápadné svým zkráceným ocasem, který je dlouhý od 5 do 7,5 cm. Ocas může být rovný, ale vyskytují se také ohnuté a zalomené ocasy – ty se trochu podobají bambulce. U polodlouhosrsté variety je tento efekt zdůrazněn. Japonský bobtail je středně velká kočka s dlouhým, štíhlým tělem a dlouhými nohama s oválnými tlapkami. Hlava je trojúhelníkového tvaru s vysokými lícními kostmi a velkými oválnými očima. Uši jsou velké a stojí zpřímá. Srst přiléhá poněkud blízko k tělu a podsada chybí. Textura chlupu je jemná a hedvábná. Japonští bobtailové se vyskytují ve všech barvách, ale nejoblíbenější kočky jsou převážně bílé s několika zřetelnými intenzivně zbarvenými skvrnami. Japonští bobtailové smějí mít jakoukoli barvu očí, a vyskytují se dokonce i s nesejně zbarvenými očima (viz kapitola 7 Krátkosrstá plemena, japonský bobtail).

Munchkin polodlouhosrstý (Munchkin Halflonghair)

Polodlouhosrstý munchkin kombinuje dva zvláštní faktory, totiž dlouhé chlupy

Japonský bobtail polodlouhosrstý

Bob Schwartz

a krátké nohy. Je to středně velká kočka s krátkýma rovnýma svalnatýma nohama a klínovitou hlavou.

Původ

První munchkinové byly dvě toulavé kočky, Blackberry a Blueberry, které byly nalezeny na začátku 80. let na ulici v Louisianě ve Spojených státech. Již dříve byly hlášeny z jiných částí světa kočky s extrémně krátkýma nohama, ale nic se s nimi nikdy dále nepodnikalo. Jinak to bylo s těmito americkými toulavými kočkami, z nichž jedna byla použita k vytvoření nového plemene koček: munchkin. Vzhledem k různorodosti v pozadí plemene a skutečnosti, že munchkinové se mohou pářit s obyčejnými domácími kočkami (žádnými ušlechtilými!), nepřekvapuje, že se munchkinové vyskytují také v dlouhosrsté varietě. Od května 1995 smí být toto plemeno jako krátkosrsté i jako dlouhosrsté vystavováno na určitých výstavách ve Spojených státech.

Charakter

Stejně jako jejich krátkosrsté protějšky jsou polodlouhosrstí munchkinové příjemnými společníky, kteří velmi dobře vycházejí s jinými kočkami i se psy. Jsou přítulní a orientují se na člověka a při troše trpělivosti se mohou naučit chodit v postroji nebo aportovat koule z papíru. Munchkinové mají živý temperament: jsou pohybliví a hraví a mají extrovertní povahu. Munchkin si umí hrát a šplhat po stromech stejně jako každá jiná kočka, ale kvůli svým krátkým nohám nemůže tak vysoko skákat. Munchkina tedy nenajdete na své kuchyňské lince, pokud nebude mít možnost „mezipřistání“.

Péče

Péče o polodlouhosrsté munchkiny není příliš intenzivní. Srst udržíte v optimálním

stavu, když ji jednou za týden pročesáte a vykartáčujete. Pravidelně zastříhujte ostré konce drápků, a pokud je to nutné, vyčistěte vnější zvukovody přípravkem určeným pro kočky.

Vnější znaky

Standard polodlouhosrstých munchkinů je, s výjimkou srsti, stejný jako u munchkinů krátkosrstých (viz kapitola 7 Krátkosrstá plemena, munchkin).

SRST A BARVY

Povoleny jsou všechny možné barvy srsti, kresby a barvy očí.

Munchkin polodlouhosrstý

Bob Schwartz

10 Dlouhosrstá plemena

Perská dlouhosrstá kočka (Persian)

Zdaleka nejznámějším a nejvíce se vyskytujícím plemenem koček na světě je perská dlouhosrstá kočka. Perské dlouhosrsté kočky se chovají v nesčetném množství barev a kreseb. Všude na světě se perské dlouhosrsté kočky používaly (a stále používají) v chovu jiných plemen, mimo jiné posvátných koček z Barmy, selkirkrexů a britských krátkosrstých koček, aby se do těchto plemen zavedly nové barvy, a v řadě případů také pro zlepšení stavby těla a tvaru lebky. Protože perské dlouhosrsté kočky jsou velmi vyrovnané a přítulné, dobře se snášejí s jinými kočkami a psy. Vycházejí báječně i s dětmi. Péče o srst je důležitou, ne-li nejdůležitější součástí chovu perské dlouhosrsté kočky. Pro lidi, kteří si umějí vážít klidné povahy kočky a vedle toho se jim líbí starat se každý den o její srst, tvoří peršanka ideálního domácího společníka.

Původ

Perská dlouhosrstá kočka pochází se vši pravděpodobností z tureckých angorských

Kotě perské dlouhosrsté kočky krémové

Vlevo: Perská dlouhosrstá kočka bílá

Perská dlouhosrstá kočka bílá

koček, které si námořníci a obchodníci přivezli s sebou domů ze svých dalekých cest do Turecka a Íránu (Persie). Tyto polodlouhosrsté kočky, které nyní známe jako turecké angory, byly dlouhou dobu miláčky šlechtického stavu v Evropě; také na francouzském dvoře jim byla věnována náležitá pozornost. Proto se tyto kočky někdy nazývaly také „francouzské“. Na konci 19. století začali angličtí milovníci koček křížit elegantní angory (Angora byla staré pojmenování Ankary, hlavního města Turecka) s jinými plemeny, čímž vznikly kočky robustnějšího typu s hustší delší srstí. Tyto kočky se vyvinuly ve světově nejpopulárnější plemeno, perské dlouhosrsté kočky. Každý, kdo někdy viděl fotografii nebo kresbu perské dlouhosrsté kočky z počátečního období, ví, že byly zcela jiné než peršanky, které se chovají dnes. Nejen že tělo je mnohem kompaktnější, také srst je nyní delší a nádhernější. Nejvíce do očí bijícím rozdílem je však tvar hlavy a délka nosu. Perské kočky měly z počátku poněkud klínovitou hlavu, zatímco lebky současných koček jsou větší a kulaté. Délka nosu zůstávala dlouhá léta nezměněna, ale v posledních desetiletích se milovníci koček pustili do plemenitby perských dlouhosrstých koček s extrémně krátkým nosem, což nakonec vyústilo v téměř plochý nos. Je téměř nepředstavitelné, jak rychle tento vývoj probíhal. Vícenásobný šampion ze začátku

70. let by na dnešní výstavě sklídl velmi málo úspěchů. Šlechtění krátkých nosů mnoho milovníků koček zavrhuje, protože neuvážlivé šlechtění může mimo jiné vést ke špatnému chrupu, šikmým čelistem a ucpaným slzným kanálkům. Proto vyšlechtění perské dlouhosrsté kočky výstavní kvality není žádným jednoduchým úkolem a vyžaduje znalost a pochopení chovatele.

Charakter

Peršanky patří k plemenům s klidným temperamentem. Charakter perské dlouhosrsté kočky je často popisován jako do jisté míry flegmatický a velmi skromný. Dokážou se zdržovat dlouhé hodiny na svém oblíbeném místě, aniž by se nechaly rušit událostmi ve svém okolí. Vypadají přitom, že jsou si dokonale vědomy svého luxusního a aristokratického vzhledu, kte-

Bílá peršanka z přelomu století

rý u mnoha lidí sklízí obdiv. Peršanky milují mazlení a hlazení a nechají se rády hýčkat. Kočky tohoto plemene jsou za normálních okolností přátelské a dobromyslné; zřídka kdy vytasí dráčky. Vyhledávání sporů nemají tyto mírumilovné kočky v povaze. Právě proto se nápadně dobře snášejí jak s ostatními kočkami, tak se psy. Protože jsou téměř nevyrušitelné a disponují dobrou odolností vůči stresu, vycházejí peršanky většinou dobře i s dětmi. V chaotické domácnosti je hned tak něco nevyvede z míry, ale když už je příliš rušno, stáhnou se na nějaké klidné místo, pokud jim k tomu dáte šanci. Navzdory své klidné povaze si peršanky rády hrají, ale na rozdíl od ostatních plemen je k tomu vždy musíte pobídnout, protože většina z nich by se sama do hraní nebo běhání nepustila. To neplatí pro kočata: ta jsou hravá a neúnavná jako všechna ostatní kočata. Většina peršanek má velmi skromný hlas a příliš ho neuplatňuje. Ačkoli si cení společnosti jiné kočky, vydrží, ve

Z přehlídky konané na přelomu století

srovnání s mnoha jinými plemeny, dosti dobře o samotě. Většina peršanek se cítí skvěle doma a nemá příliš chuti chodit ven, ale to se liší kočku od kočky a záleží to také na tom, zda zvíře bylo v mladém věku zvyklé chodit ven.

Péče

Velmi důležitou součástí chovu peršanky je péče o srst, ale hodně pozornosti vyžadují také oči. Srst je nádherná, velmi hustá a skládá se z dlouhých jemných chlupů, které se snadno zacuchávají. Pokud o srst několik dnů nepečujete, mohou v ní rychle vznikat cucky, které nerozčesáte, aniž byste kočku zranili.

Ať už máte svou peršanku jako domácí zvíře, nebo ji pravidelně vystavujete na výstavách, péče o srst není žádnou robotou, ale nesmíte ji opominout ani na týden, natož na delší dobu. Naštěstí se většině peršanek každodenní péče o srst velmi

V období línání spolyká vaše kočka během své každodenní toalety velké množství uvolněných chlupů.

Kotata modrobílě perské dlouhosrsté kočky

líbí, ale jsou i peršanky, které ji pořádně nenávidí. To nezáleží jen na charakteru kočky. Zodpovědný chovatel svá mladá kořata už odmala zvyká na každodenní kartáčování, aby to později braly jako normální, a dokonce příjemné. Pokud máte peršanku jako domácí zvíře a nechodíte s ní na výstavy, je dostačující prokartáčovat srst každý den kartáčem s kovovými jehličkami a asi jednou za týden jemně vyčesat eventuální cucky hrubým hřebenem. Zvláštní péči vyžadují především místa mezi předními a zadními nohama, osrstění pod ocasem, hrud' a brada. Nikdy za srst zbytečně netahejte, ale pracujte přesně a trpělivě. Pokud je srst trochu zašpiňená, můžete do ní vsypat neparfémovaný a nemastný mastkový pudr, který má tu vlastnost, že absorbuje špínu a přebytek mazu ze srsti. Tento pudr zakoupíte ve většině větších obchodů s potřebami pro zvířata a pořídíte ho i na výstavách koček. Po vetření srst opatrně vykartáčujte, aby po mastkovém pudru nezbylo ani stopy.

Perská dlouhosrstá kočka černě tygrovaná

Přibližně jednou za tři měsíce můžete peršanku vykoupat, ale používejte přitom vždy dobrý šampon, který je určen speciálně pro kočky. Po koupeli se uvolněné mrtvé chlupy, které způsobují zacuchávání srsti, vykartáčují snadněji. Cucky, které za žádných okolností nelze odstranit, můžete opatrně odstříhnout. Perské dlouhosrsté kočky mají dosti potíže se slzením, čímž vznikají v obličejí nehezke tmavé dráhy po slzách. Zdá se, že světle zbarvené peršanky trápí slzení více, ale je to jednoduše proto, že je u nich nápadnější. Pokuste se co nejvíce tmavému zbarvení obličejových záhybů předejít, už proto, že zanedbané stopy po slzách zůstanou ve většině případů viditelné navždy. Předejděte tomu tak, že budete o obličejové rýhy a chlupy kolem očí denně pečovat jemným ubrouskem, na něž nanesete speciální pro kočky určený oční lotion nebo převařenou vodu. Nakonec musíte udržovat v čistotě vnější zvukovody tím, že je občas promasírujete speciálním příprav-

Perská dlouhosrstá kočka bílá

kem na čištění uší, načež odstraníte z povrchu nečistotu vatovou tyčinkou. Péče o srst výstavních exemplářů je v hrubých rysech srovnatelná s péčí o peršanky, které jsou drženy jako domácí kočky. Trochu častěji se však koupají a mrtvé chlupy se jim ze srsti vyjmají ručně jeden po druhém. Uši perské dlouhosrsté kočky by podle standardu měly být malé. Vystavovatelé by tedy proto měli chloupky, které rostou na okrajích uší (nikoli chloupky v uších!), opatrně zastříhovat nebo je jemně vytrhávat, protože jinak by uši dělaly opticky větší.

Dále se výstavní kočka musí daleko pravidelněji kartáčovat a pudrovat, aby se zabránilo vzniku cucků a srst se udržela hezky volná, čistá a plná. Ostré konce drápků perských dlouhosrstých koček zastříhujte pravidelně dobrými štípacími kleštičkami. Peršanky jsou nejhezčí v zimních měsících. Na jaře a v časném létě jim vypadává velká část srsti. Pak musíte dohlížet na to, aby vaše kočka během své toalety nespolykala příliš mnoho uvolněných chlupů.

Vnější znaky

TĚLO

Perská dlouhosrstá kočka má od střední velikosti až do velkého formátu robustní strukturu kostí. Tělo je kompaktní, se širokou hrudí, osvalenými rameny a hřbetem, krk je krátký, silný. Nohy jsou rovněž krátké a silné, tlapky jsou velké a kulaté. Žádoucí jsou meziprstní chomáčky chlupů.

Profil perské dlouhosrsté kočky cream point

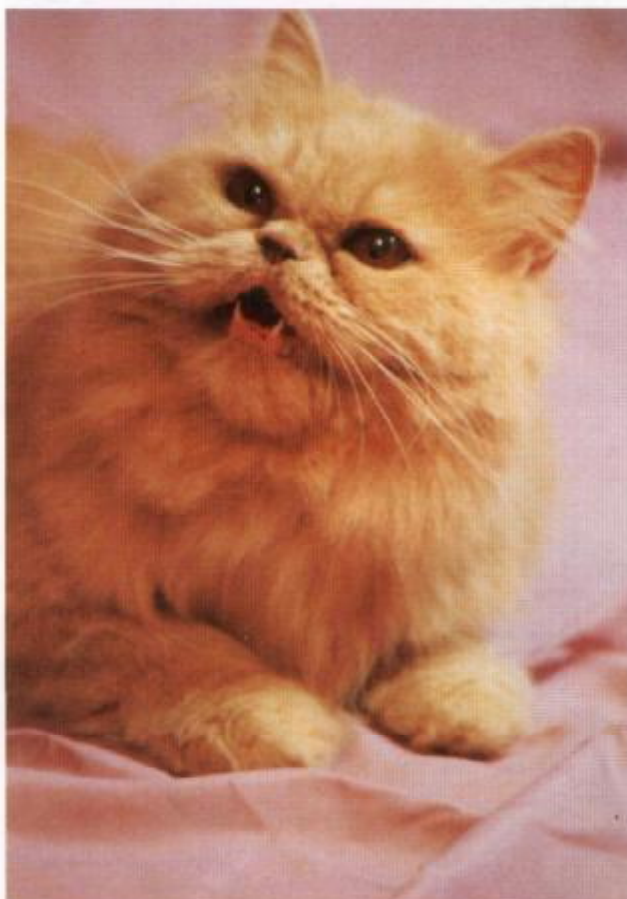
Perská dlouhorrstá kočka černá

Perská dlouhorrstá kočka bikolor černobílá

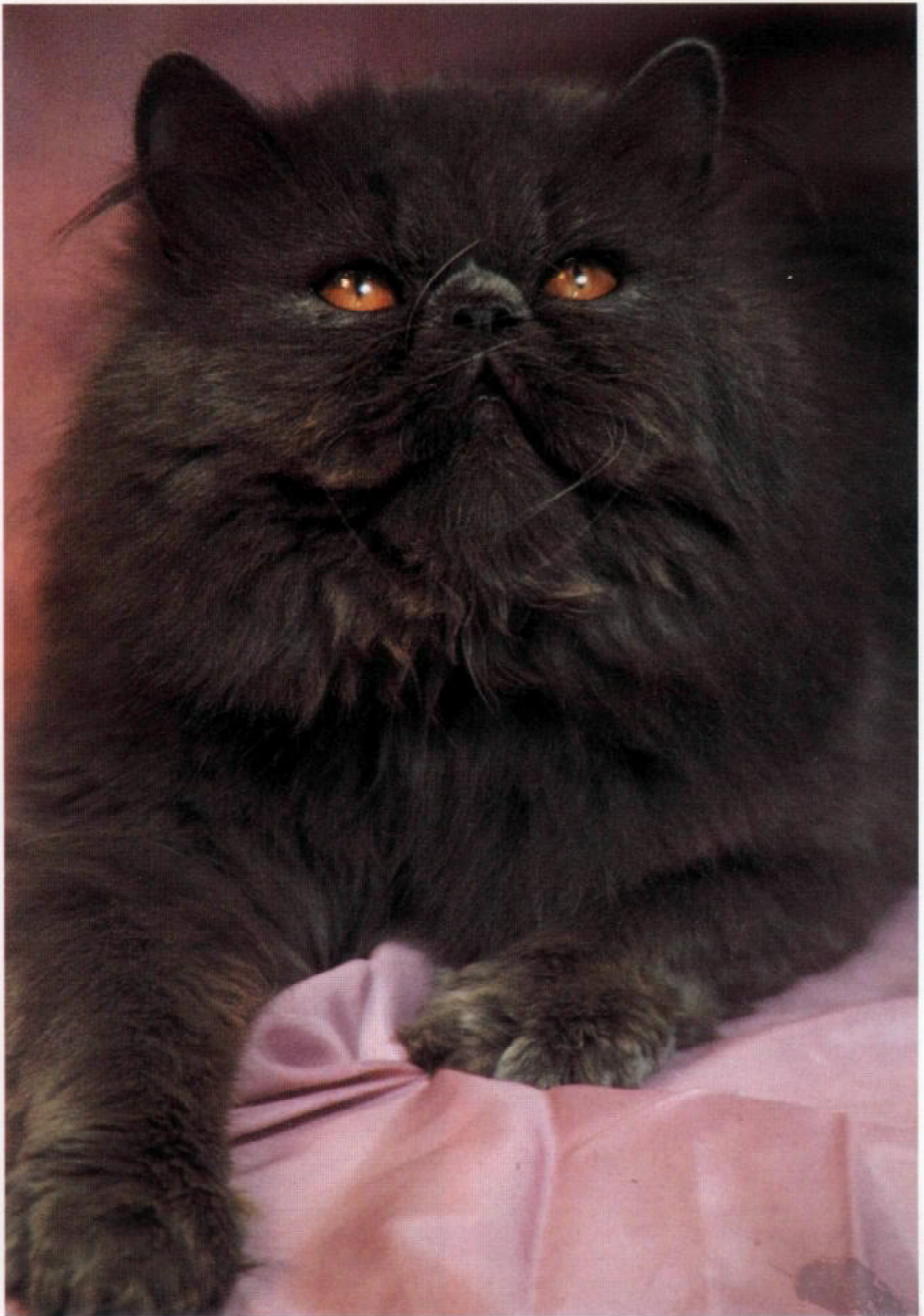
Perská dlouhorrstá kočka krémová

Ocas je krátký, v dobrém poměru k tělu a má poněkud zaoblenou špičku.

HLAVA

Hlava je kulatá, masivní a dobrými proporcionemi; široká lebka má plné tváře. Čelo je pěkně klenuté a krátké, velmi široký nos má zřetelný stop. Horní strana nosního zrcátka by měla ležet na horizontální linii mezi spodními očními víčky. Stop musí být ve výšce uprostřed očí. Perská dlouhorrstá kočka má robustní, širokou čelist a mohutnou bradu. Chrup musí být pravidelný a nejlépe úplný. Při pohledu ze strany by brada, špička nosu a čelo měly ležet v rovné, vertikální linii. Malé uši jsou široké na základně a zakulacené, v každém uchu je plná štětice. Jsou široko od sebe a na lebce umístěny nízko. Velké kulaté oči jsou daleko od sebe a měly by být zářící a plné výrazu. Barva očí je, v závislosti na barvě srsti, měděná, tmavě oranžová, zelená nebo modrá – vyskytují se i peršanky s očima nestejně zbarvenými. Barva očí musí být co nejčistší. Jako chyba se posuzují mimo jiné příliš velké

Perská dlouhohrstá kočka černě mramorovaná

Perská dlouhohrstá kočka červeně mramorovaná

uši, příliš dlouhý nebo vpáčený nos a oči mandlového tvaru.

SRST

Srst perské dlouhohrsté kočky je dlouhá a plná, struktura je hustá, jemná, hedvábná. Typická srst tohoto plemene tvoří velký límec a také ocas by měl být plný (huňatý). Peršanky jsou nejkrásnější na podzim a v zimě, vzhledem k tomu, že srst většinou na jaře a v časném létě z výrazné části vypadá.

BARVY

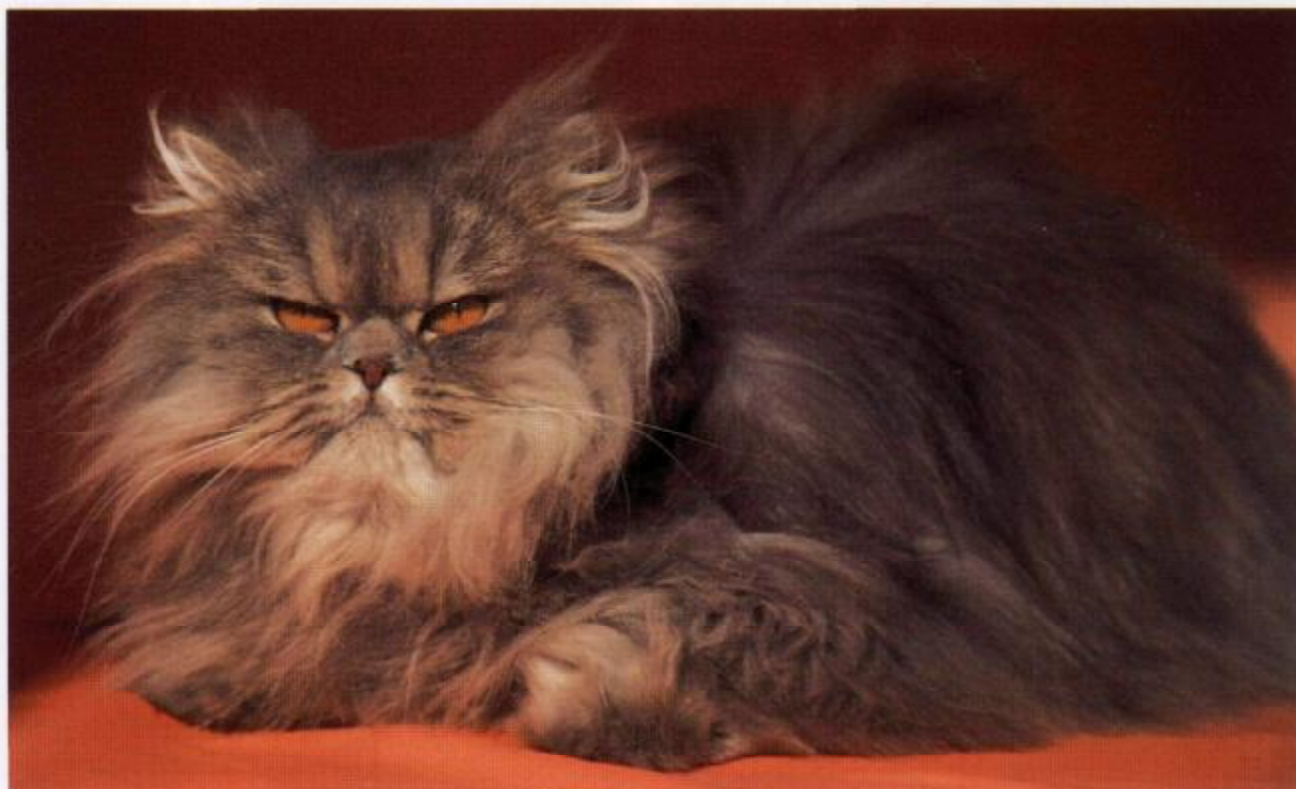
První peršanky byly bílé, což bylo dědictví po bílých angorských kočkách z Turecka. Kolem roku 1900 byla velmi populární modrá peršanka a navzdory faktu, že se peršanky v současnosti chovají v nesčetných rozmanitých kresbách srsti a zvláštních barvách, zůstávají tyto dvě barvy oblíbené. Níže popisujeme řadu často se vyskytujících barev podrobněji.

Plné barvy (self colours)

Plné barvy jsou mimo jiné bílá, černá, modrá, červená, krémová želvovinová, čokoládová a lilová. Peršanky s těmito barvami srsti mají měděné až oranžové oči, ale bílé peršanky mohou mít také obě modré oči nebo oči mohou být nestejně zbarvené. Peršanka s plnou barvou (samořejmě s výjimkou bílé peršanky) nesmí mít žádné bílé chlupy nebo skvrny a každý chlup by měl mít od špičky až po kořínek pokud možno stejnou barvu. To se nazývá „dobře probarvený“. U koťat se často vyskytují náznaky kresby; někdy zůstávají tyto vágní náznaky kresby v srsti viditelné, i když zvíře zestárne. Lehké náznaky kresby u červených a krémových peršanek se tolerují vzhledem k tomu, že je téměř nemožné odchovávat kočky v těchto barvách zcela jednobarevné. Je velmi těžké vyšlechtit peršanku v co nejčistší černé a srst takto černou udržet, protože tato srst se vlivem slunečního světla a vlhkosti může na některých místech zbarvit červeně (rezavě) nebo hnědě. Jednobarevná

Perská dlouhohrstá kočka van/harlekyjn

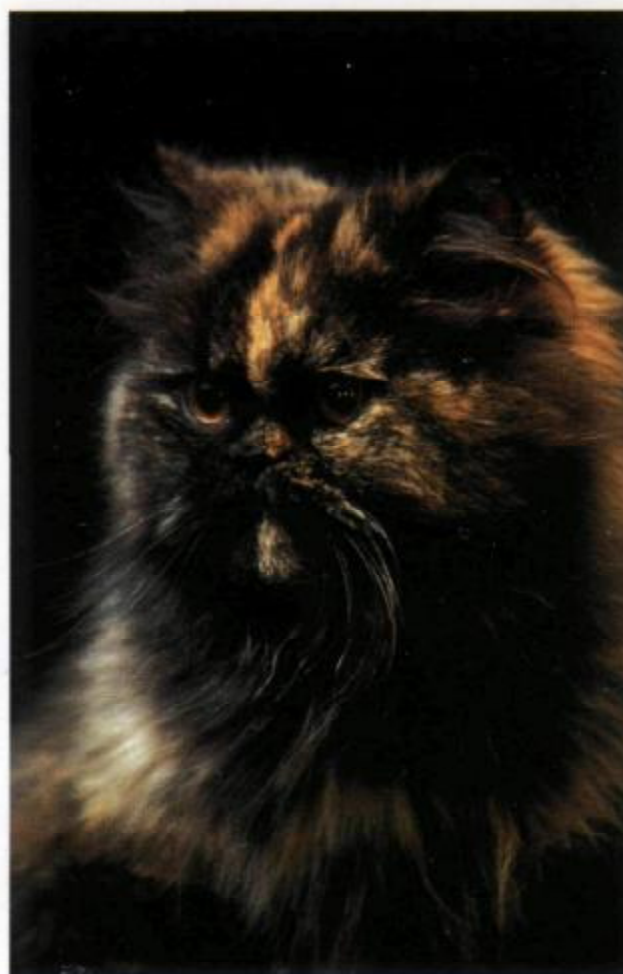

kočka se stříbřitě bílou podsadou se nazývá smoke (kouřová).

Bíle skvrnité kočky (parti colour)

Jde o plně zbarvené peršanky s bílou. Existují ve dvou různých varietách. Nejznámější je varieta bicolor, která má jednu plnou základní barvu s co nejsymetričtějšími bílými skvrnami. Bikoloři se vyskytují ve všech plných barvách. Pak existuje ještě trikolor, která má dvě základní barvy, například černou s červenou nebo modrou s krémovou – bílá musí být stejně jako u bikolora rozdělená co nejsymetričtěji. Trikoloři se také nazývají želvovinové s bílou. Pro obě variety platí, že bílá nesmí zabírat více než jednu třetinu povrchu těla, ale také ne o mnoho méně. Je těžké vyšlechtit dobrou bíle skvrnitou peršanku, protože páření dvou bíle skvrnitých peršanek dá často koťata s přílišným množstvím bílé v srsti. Proto se bíle skvrnitá peršanka většinou páří s plně zbarvenou peršankou, a dokonce ani to ještě nedává žádnou záruku na množství bílé a na tolik požadované symetrické zbarvení. Mezi bíle skvrnitými kočkami rozeznáváme také vany a harlekýny. U těchto variet musí bílá v srsti převládat. Všechny tyto kočky musí

Perská dlouhohrstá kočka černě želvovinová

Perská dlouhosrstá kočka želvovinová kouřová

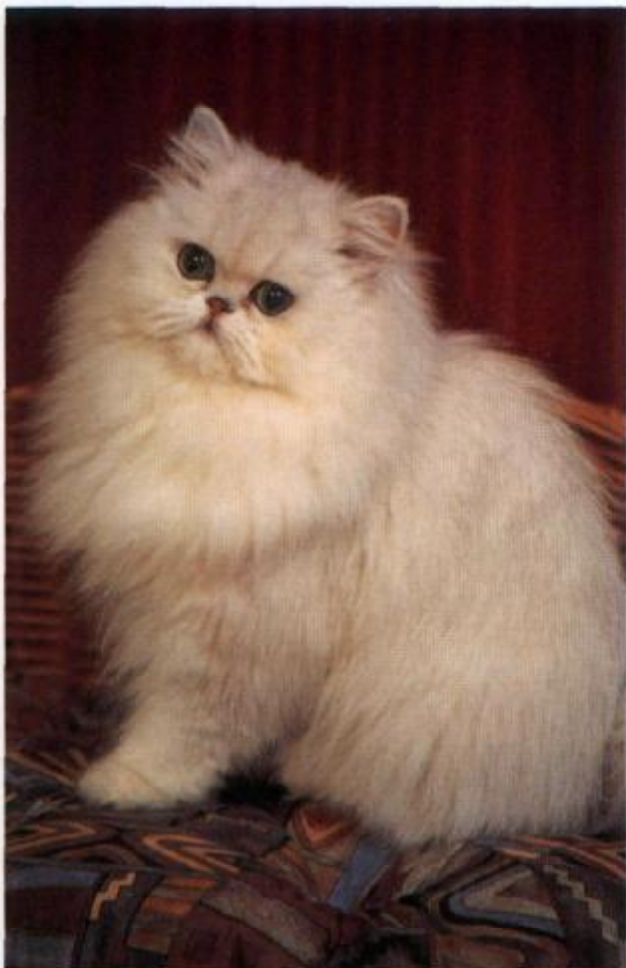
mít měděné až oranžové oči. (Některé federace však uznávají vany a harlekýny také s modrými nebo nestejně zbarvenými očima. Pozn. red.) Kočky, které mají v srsti různé barevné skvrny, ale žádné bílé, se nenazývají parti colours, ale želvovinové kočky neboli torties.

Perská dlouhosrstá kočka blue point

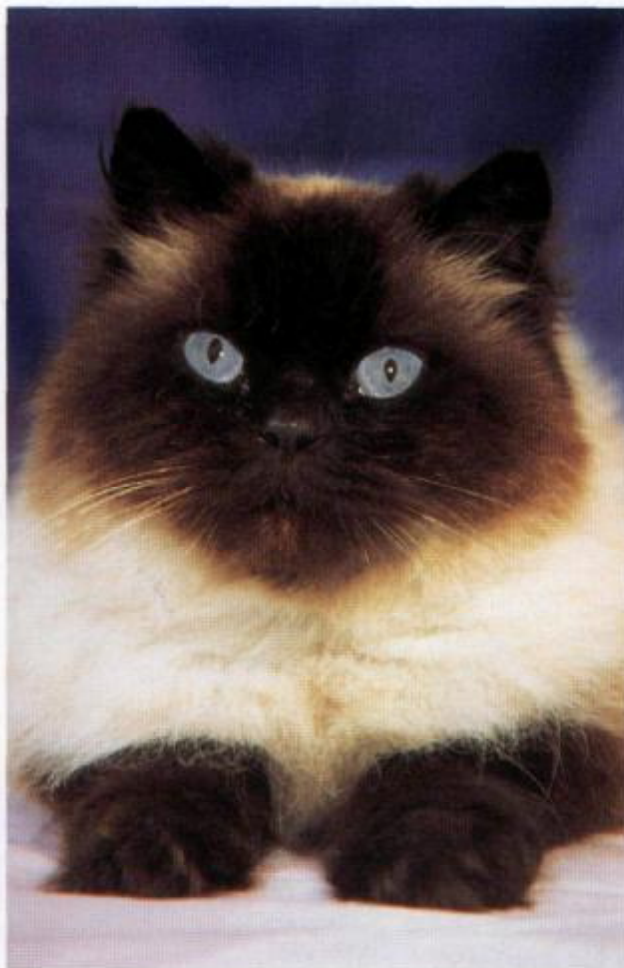

Kočky s kresbou – tabby
Vyskytují se ve čtyřech různých kresbách, totiž habešské (ticked), tygrované (mackerel), tečkované (spotted) a mramorované (blotched). Mají různé barvy, mimo jiné černé, červené a modré, ale kresby musí být co nejzřetelnější. Známe také stříbřité

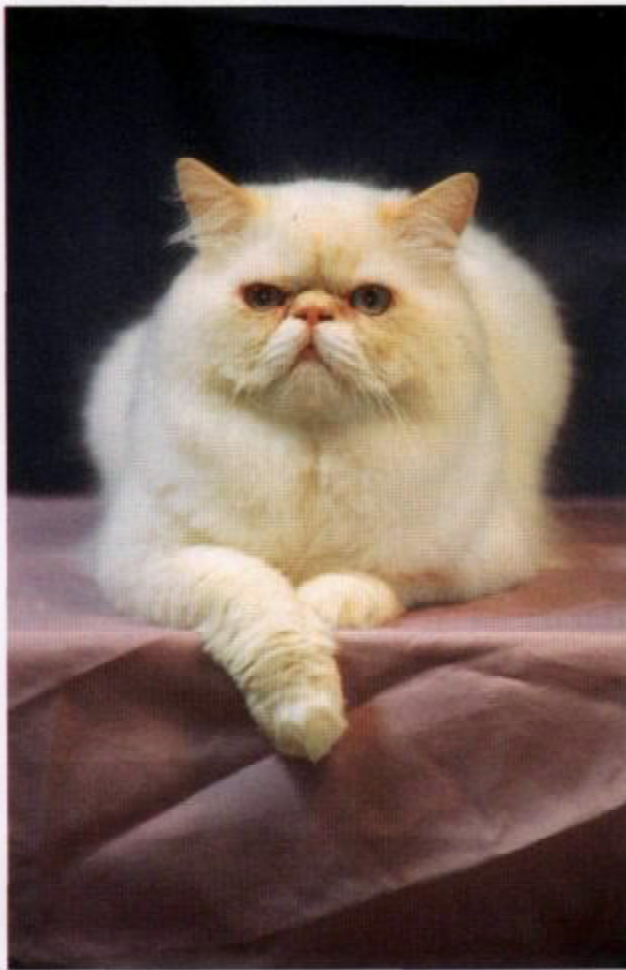
Perská dlouhosrstá kočka černá činčila

Perská dlouhosrstá kočka seal point („starý“ typ)

Perská dlouhohrstá kočka cream point

Perská dlouhohrstá kočka seal tabby point

Kotě perské dlouhohrsté kočky tortie point

Perská dlouhohrstá kočka red point

tabby, o nich budeme hovořit zvlášť. S výjimkou černých a modrých stříbřitých tabby musí mít všechny tyto kočky měděné až oranžové oči.

Stříbřité a zlaté

Peršanky se stříbřitě bílou podsadou, jako (černo-)stříbřité tabby, činčily, kamea a smoke (kouřové) jsou velmi módní.

Stříbřitě bílá podsada vzniká díky určitému genu (gen inhibitor), který zbrzdí tvorbu pigmentu od kořínku chlupu, takže zbarvená je jen špička chlupu. Dělá se rozdíl mezi plně zbarvenými kočkami a tabby kočkami se stříbřitě bílou podsadou. Pokud gen inhibitor udělá svou práci u plně zbarvené kočky, nazývá se tato kočka kouřová (smoke). Na výstavách se

Perská dlouhosrstá kočka blue tortie point

Týdenní koťata perské dlouhosrsté kočky

u těchto koček kladně hodnotí, když pigment pokrývá zhruba polovinu každého jednotlivého chlupu. Tabby kočkám jsou dávana různá jména v závislosti na množství pigmentu v srsti a na barvě pigmentu. U „shaded chinchilla“ obsahuje pigment asi jedna třetina každého jednotlivého chlupu a u „tipped chinchilla“ zhruba jednu osminu. Tyto názvy se dávají pouze kočkám s černým pigmentem nebo s barvami z toho odvozenými jako je modrá, čokoládová a lilová. Tyto kočky jsou nesmírně populární, také díky svým nádherným hluboce zeleným očím, cihlově červenému nosnímu zrcátku a černému pigmentování kolem rtů, nosu a očí, čímž získávají luxusní vzezření. Z činčil a silver shaded peršanek se mohou narodit koťata, která budou mít typickou kresbu srsti svých rodičů, ale ne stříbřitou barvu. Vlastně jsou to černé tabby kočky, u nichž selekcí zmizela kresba. Nazýváme je zlaté (golden). U kamea je pigment červený nebo krémový; tento pigment pokrývá zhruba

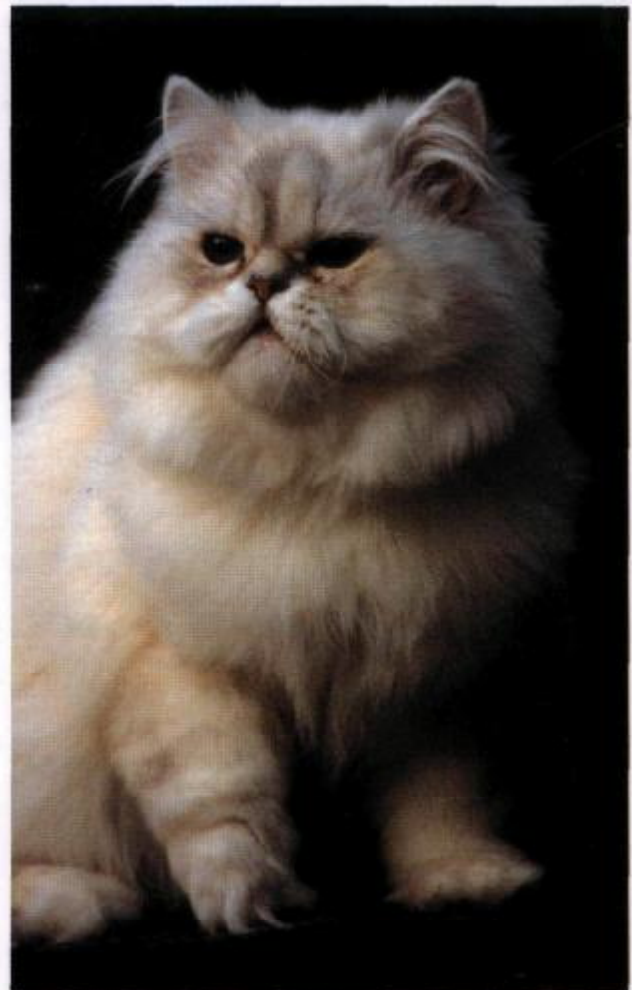
ba jednu třetinu srsti. Kočky s touto barvou, již je pigmentována pouze jedna osmina chlupů (špička chlupu), se nazývají lasturové (shell).

COLOUR POINT

KOČKY S AKROMELANICKÝMI ODZNAKY

Peršanky s odznaky colour point se vyskytují téměř ve všech barvách, které známe také u siamských koček a stejně jako u siamek by měl být kontrast mezi barvou těla a zbarvenými odznaky (nazýváno rovněž himálajské odznaky) co nejzřetelnější. Temnější stíny na těle se na výstavách nerady vidí, ale především u koček s odznaky seal point a blue point se nedaří vyšlechtit kočky, které by měly málo stínování. Kočky, které v mládí mají krásnou, světlou barvu těla, později vlivem věku, počasí, malých zranění a lízání srsti (sliny) samy od sebe vykazují tmavší odstíny těla. Jiný problém tvoří plemenitba koček s krásnými odznaky red point a cream

Perská dlouhosrstá kočka s černě stínovanými odznaky

point. Protože u těchto barev je vždy velmi dominantní kresba srsti, bylo by dokonce i pro posuzovatele neobyčejně obtížné rozeznat rozdíl mezi tabby point červené či krémové barvy a red point nebo cream point bez tabby kresby. Colour point peršanky se vyskytují seal, blue, red, cream, chocolate a lilac point, a to bez kresby i s kresbou (colour point tabby point). Vyskytují se také želvovinové (tortie point) a od nedávna existují také peršanky s odznaky silver point a golden point. V tomto okamžiku má většina peršanek s odznaky světle modré oči, ale chovatelé usilují o tmavě modrou barvu očí. Kořata colour pointů se rodí vždy bílá a barva odznaků se objevuje někdy až po několika dnech, ale ve většině případů na sebe nechává čekat o něco déle.

Zvláštnosti

Pokud uvažujete o pořízení perské dlouhosrsté kočky, bude nejlepší, když se nejprve zkontaktujete s nějakým chovatel-

ským sdružením nebo plemenným klubem pro perské dlouhosrsté kočky. Tyto instance vám mohou doporučit důvěryhodné chovatele tohoto plemene.

11 Plemena se zvláštní strukturou srsti

Americká hrubosrstá kočka (American Wirehair)

Americká hrubosrstá kočka je plemeno vzniklé z obyčejné kočky domácí, které se narodilo kotě s charakteristickou srstí. Srst těchto koček je na omak neobyčejně drsná a drátovitá. Americké hrubosrsté kočky se chovají ve všelijakých rozmanitých barvách, s výjimkou nepřirodních barev jako je lilová, čokoládová, plavá a skořicová; u těchto koček však nejsou dovoleny ani himálajské odznaky, ani barmské zbarvení. Mimo zemi původu se toto plemeno vyskytuje pouze sporadicky.

Původ

Praotec všech amerických hrubosrstých koček vznikl ve Veroně ve státě New York spontánní mutací. V roce 1966 se v jedné stodole narodil červenobílý kocour. Jeho sourozenci z vrhu měli všichni normální strukturu srsti, ale Adam byl okamžitě nápadný svou hrubou srstí. Jedna nadšená milovnice koček se rozhodla, že si Adama

Americká hrubosrstá kočka

Bob Schwartz

Vlevo: Americká hrub. kočka bílá s nestejně zbarv. očima

a jednu jeho sestřičku z vrhu vezme k sobě a spáří je. Dvě ze čtyř koťat měla stejně hrubou strukturu srsti jako kocour, proto chovatelka začala s chovným programem, aby tuto zvláštní mutaci ustálila. Aby co nejvíce zabránila dalekosáhlé příbuzenské plemenitbě, byly tehdy do chovného programu pravidelně zařazovány americké krátkosrsté kočky a ještě nyní je křížení s nimi povoleno. Plemeno bylo oficiálně uznáno americkými zastřešujícími organizacemi v roce 1978.

Charakter

Charakter americké hrubosrsté kočky vykazuje mnoho shod s povahou americké krátkosrsté kočky. Většina amerických hrubosrstých koček je zaměřena na komfort a rády se mazlí a nechávají hladit, ale existují i jedinci, kteří jdou raději ven lovit. Za normálních okolností jsou americké hrubosrsté kočky inteligentní zvířata s velkou schopností přizpůsobit se a budou se dobře cítit jak na statku, tak v panelovém domě. Americká hrubosrstá kočka je hravá, ráda šplhá, a pokud nemůže svou energii vybit venku, je rozumné pořídit jí dobrý škrábací a šplhací kůl. S ostatními kočkami a domácími zvířaty se většinou snáší velmi dobře. I s dětmi tyto kočky vycházejí.

Péče

Hrubou srst americké hrubosrsté kočky lze udržet v dobrém stavu s minimem péče. V období línání můžete mrtvé a uvolněné chlupy odstranit gumovým kartáčem, ale buďte s touto pomůckou opatrní, protože byste mohli srst nechtěně poškodit. Mimo období línání kartáčujte srst

přibližně jednou týdně kartáčem z prasečích štětín a učesejte ji pak hrubým hřebem. Na výstavu můžete americkou hrubosrstou kočku eventuelně vykoupát, ale určitě to udělejte týden před výstavou, protože ještě nějakou dobu potrvá, než se pružná struktura srsti zcela vzpamatuje.

Vnější znaky

TĚLO

Americká hrubosrstá kočka je svalnatá, středně velká kočka; její kostra je středně těžká. Délka silných nohou je v dobrém poměru k tělu. Americké hrubosrsté kočky mají kompaktní tlapky a středně dlouhý ocas se zakulacenou špičkou.

HLAVA

Velikost hlavy by měla být v dobrém poměru ke zbytku těla a měla by působit zakulaceným dojmem. Lícni kosti jsou umístěny spíše výše a oči jsou kulaté a směji být středně velké až velké.

SRST

Americká hrubosrstá kočka má krátkou kadeřavou srst s hrubou a drsnou strukturou; chlupy na břicho jsou o něco jemnější. Jednotlivé chlupy mohou být nepravidelně spirálovité nebo zahnuté na špičce. Srst je pružná, plná a hustá a v žádném případě se nedá srovnávat se srstí rexů, jež je mnohem kratší a jemnější na dotek. Hmatové chlupy americké hrubosrsté kočky jsou zakroucené. Na výstavách je velice důležitá správná struktura srsti.

BARVY

Americká hrubosrstá kočka se chová ve stejných barvách srsti jako americká krátkosrstá kočka.

Německý rex (German Rex)

German rex je prvním známým plemenem koček s vlnitou srstí. Už v roce 1946 byla ve Východním Berlíně hlášena toulavá kočka s vlnitou srstí, ale teprve od 50. let se tímto plemenem začali zabývat různí němečtí milovníci koček. Gen, který je u německých re-

Německý rex černě želvovinový

Bob Schwartz

xů zodpovědný za zvlněnou srst, je identický s genem u kornyšrexů. Co se týče typu, jsou tato plemena však velmi rozdílná. Zatímco kornyšrex má elegantní zjev, german rex je kočka mohutnější a robustnější a více se podobá evropské domácí kočce. Jeho charakter je vyrovnaný a tolerantní. Je to aktivní, ale stabilní společník, který dobře vychází s jinými kočkami.

Vnější znaky

German rex je mohutně stavěná, středně velká kočka. Co se týče typu, nejvíce se shoduje s evropskou krátkosrstou kočkou. Nohy jsou střední délky a tlapky jsou kulaté. Hlava má zakulacený tvar s dobře vyvinutými tvářemi. Uši jsou středně velké a oči kulaté. Charakteristická je jemná, pravidelně zvlněná struktura srsti. Stejně jako u kornyšrexe chybí u german rexe krycí chlupy. Kočka se vyskytuje ve většině barev a kreseb, které známe u evropské krátkosrsté kočky a kočky domácí.

Česká kadeřavá kočka (Bohemia Rex)

Tímto názvem se označuje perská kočka s kadeřavou srstí; již šestnáct let se chová v České republice. Toto plemeno vzniklo na základě náhodného objevení kadeřavých koťat ve vrhu perské kočky. Prvními bohemia rexi byli sourozenci Apolonie a Adonis z chovné stanice „z Podještědí“, kteří se narodili v Liberci v roce 1981 z běžného spojení bílé kočky a modrého kocoura. Předci chovných zvířat, v jejichž vrzích se kadeřavá koťata poprvé objevila, pocházeli z Německa a podrobným rozbořem byla jako zdroj vlohy zjištěna jediná perská modrá kočka.

Chovatelé se snažili pod odborným vedením genetika tuto zvláštnost mezi kočkami podchytit a udržet, avšak zejména snížená plodnost kadeřavých koček (samic) a malý zájem ze strany veřejnosti i chovatelů znamenaly velký problém v započatém experimentálním chovu. Když už se zdálo, že kadeřavé kočky jsou na pokraji zániku, začala se nepravidelně objevovat kadeřavá koťata ve vrzích perských koček z nejrůznějších spojení na více místech republiky. Postupně vznikal okruh chovatelů, kteří tato koťata kupovali, a pokračovali v jejich plemenitbě až k dnešnímu stavu. Dnes existuje několik chovných stanic, které jsou pro chov kadeřavých koček specializovány, a v další řadě stanic se bohemia rexové dosti pravidelně objevují. O povaze vlohy způsobující kadeřavost srsti víme, že je recesivního charakteru a že je spojena s výše

Kornýšrex

Bohemia rex – česká kadeřavá kočka

uvedenou sníženou plodností samic tohoto plemene. Testovacím křížením s rexem typu kornýš bylo zjištěno, že se nejedná o stejnou vlohu. Křížení s dalším typem rexe (devon rex) dosud nebylo provedeno, a tak na úplné vyjasnění genetické podstaty této kadeřavosti ještě stále čekáme. Existuje i reálná možnost, že jde o samostatnou mutaci genu pro strukturu srsti. Do současnosti je v české plemenné knize registrována stovka koček plemene bohemia rex v patnácti barevných varietách. Od roku 1992 má toto plemeno samostatnou plemennou knihu a od roku 1994 bylo oficiálně zařazeno mezinárodní federací FIFe mezi neuznaná plemena pod názvem bohemia rex, zatímco některé jiné kluby již plemeno uznaly. První pokus o uznání plemene u FIFe nebyl úspěšný proto, že plemeno zatím vykazuje určitou nejednotnost v typu (řada zvířat má nedokonalý typ hlavy nebo lehčí tělesnou stavbu). Zatím zůstává otevřená otázka, zda má šlechtění bohemia rex směřovat k perskému typu, či zda má pro něj

Kornyšrex

Kornyšrex modrý

být vypracován samostatný standard pro odlišnou stavbu těla. Pro kterou cestu se chovatelé rozhodnou, to zodpoví výsledek dalšího chovného svodu plemene. Provizorní standard bohemia rexe požaduje kočku zcela odpovídající typu perské kočky, avšak s odlišnými požadavky na srst. Srst bohemia rexů je poněkud kratší než u perských koček a je zřetelně a nepravidelně zvlněná. Tvoří vrетенovitě a spirálovitě zkadeřené praménky chlupů, které poněkud připomínají vlasy po trvalé ondulaci. V místech, kde je srst kratší (obličej, nohy) je zvlnění výraznější, takže připomíná plyš s tištěným vzorem. Srst bohemia rexů nemá velký sklon k plstnatění, a tak její údržba není nijak složitá. V ostatních ohledech je potřebná péče srovnatelná s péčí o perské kočky.

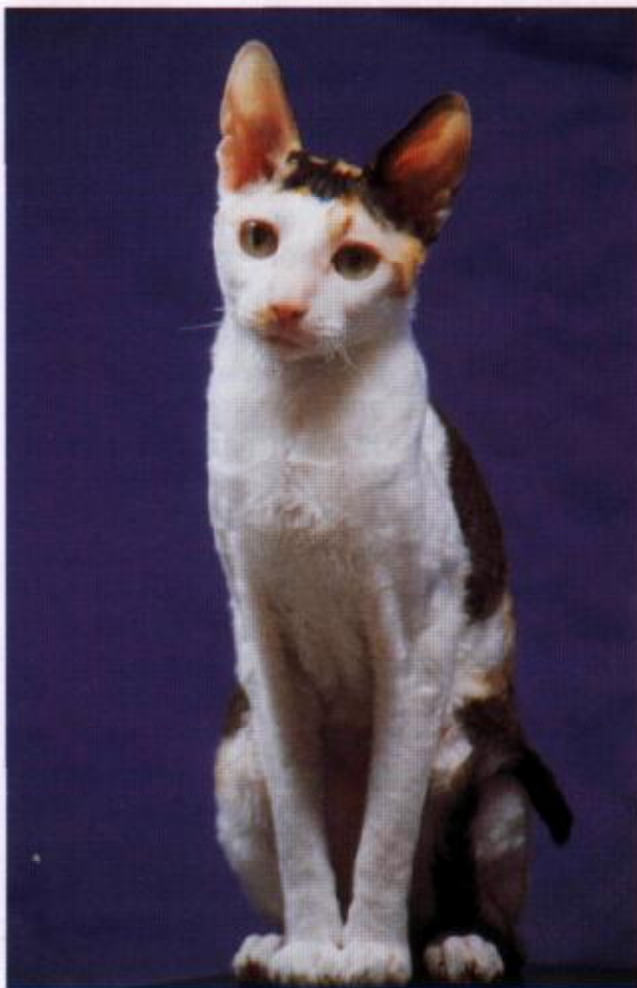
Kornyšrex (Cornish Rex)

Kornyšrex patří k nápadným plemenům. Zvířata mají jemnou, vlnitou srst, která téměř nelíná. Jejich povaha je většinou přátelská, ačkoli bychom je v některých ohledech mohli nazvat zvláštními.

Kornyšrex modře želvovinový

Kornyšrex černě želvrovinový s bílou

Kornyšrex černě kouřový s bílou

Původ

Kornyšrex bylo původně anglické plemeno. Úplně první kornyšrex se narodil roku 1950 v Cornwallu v Anglii. Toto kotě bylo spontánní mutací. Matka kotěte měla normální srst a otec zůstal navždy neznámý. O zvláštní kotě se zajímali různí milovníci koček a rozhodli se, že se pokusí gen, jenž způsobuje zvlnění srsti, podchytit a standardizovat nové plemeno. Kornyšrex vznikl křížením s domácí kočkou, britskou krátkosrstou kočkou, siamkou a exotickou krátkosrstou kočkou. Vyústěním byla elegantní vysokonohá kočka s dosti dlouhou hlavou. V průběhu času vznikly dva typy kornyšrexů: tzv. evropský (anglický) typ a americký typ. Liší se od sebe stavbou těla, ale také tvar hlavy je jiný. Americké kočky jsou často o něco menší a štíhlejší než evropský typ. Dále je nápadné, že stojí výše na nohou a že profil

Kornyšrex krémový

nosu je římský. Evropský kornyšrex je obvykle o něco větší, nemá tak štíhlou stavbu těla a profil nosu je rovný.

Charakter

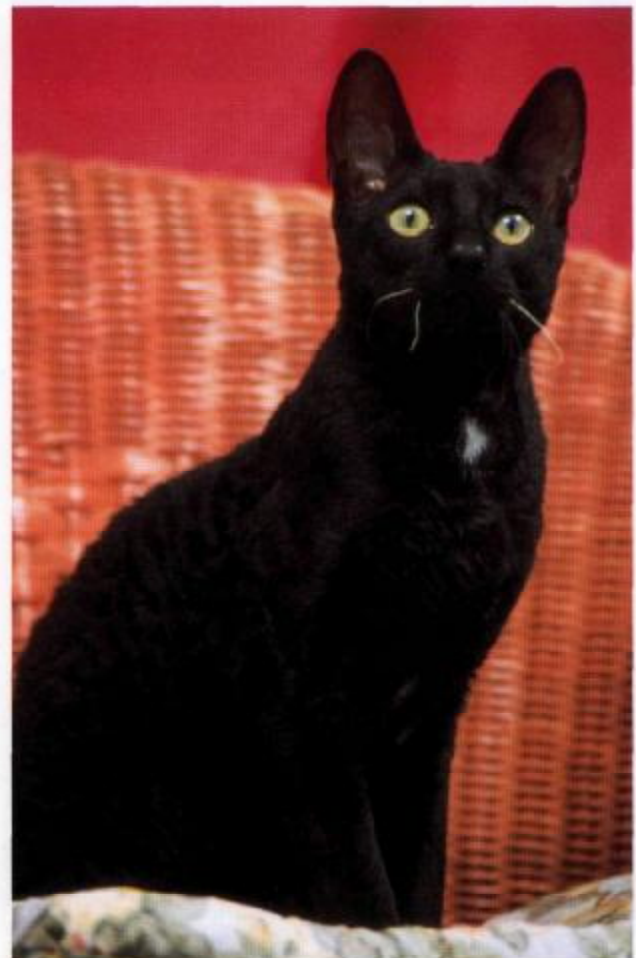
Tato společenská, přítulná kočka má ráda pozornost a ráda se zdržuje v blízkosti lidí. Tyto kočky nesnášejí, když musí být celé dny samotné, proto jste-li často z domu, poříďte si raději kočky dvě. Kočky tohoto plemene výborně vycházejí s ostatními kočkami a i při styku se psy se zřídka vyskytnou problémy. Kornyšrexové mají vyrovnanou a dobromyslnou povahu a málokdy vytahují drápky – právě proto jsou dobrými kamarády pro děti. Při své zvědavosti se dopodrobna seznámí s každou návštěvou a jsou rychle přátelské, když vidí, že návštěva má ráda kočky. Kombinace inteligence, přítulnosti a zvědavosti dělá z kornyšrexů kočku, kterou lze naučit mnoho kousků, jako aportování papírových koulí a chůzi v postroji. Kornyšrex má umírněný (mírný)

temperament: je méně pohyblivý a hravý než devon rex, ale rád šplhá a hraje si. Škrábací a šplhací kůl jistě nebudou na závalu. Tyto kočky většinou nemají žádné problémy s tím, že musí stále zůstat uvnitř domu.

Péče

Velkou výhodou kornyšrexů je, že jejich jemná krátká srst sotva líná. Proto budou kočky tohoto plemene tvořit ideální domácí zvíře pro lidi, kteří mají alergii na kočičí srst. Avšak i lidé, kteří nesnášejí, když se po domě povalují vypadané chlupy, se u těchto koček nemusí rozčilovat. Srst kornyšrexe lze udržovat v dobré kondici nesmírně snadno. Plně postačí, když ji přibližně jedenkrát za týden vykartáčujeme jemným dětským kartáčem a občas ji pročešete jemným hřebenem. Gumový kartáč se může stát dobrou pomůckou pro odstranění uvolněných chlupů ze srsti, ale

Kornyšrex černý

nepracujte s ním moc nadšeně, protože pak byste ze srsti vytrhali příliš mnoho chlupů. Pokud se s kornyšrexem chcete účastnit výstav, bude nejlepší, když ho několik dní před výstavou umyjete dobrým šamponem pro kočky. Kočku můžete ještě předtím, než jde k posuzovateli, přetřít vlhkým semišovým hadříkem, protože se tak zdůrazní vlnky v srsti. Ostré konce drápků zastříhujte dobrými štípacími kleštičkami a uši je nejlepší čistit speciálním přípravkem.

Vnější znaky

TĚLO

Kornyšrex je malá až středně velká kočka se svalnatým tělem a jemnou strukturou kostí. Dlouhé nohy mají malé oválné tlapky. Páteř by měla vykazovat prohnutí směřující nahoru. Dlouhý tenký ocas vybíhá poněkud do špičky.

HLAVA

Vejčítá lebka je delší než širší, ale nesmí být příliš dlouhá. Nos a brada musí při pohledu ze strany ležet ve stejné linii. Kornyšrex má dlouhý nos a římský, poněkud vypouklý profil (americký typ) nebo je rovný (evropský typ). Velké uši stojí vysoko na hlavě, ale nesmějí být příliš blízko u sebe. Oči jsou oválné.

SRST

Srst je krátká a jemná a nádherně hebká na dotek. Srst kornyšrexů je jemnější než u de-

Devon rex černě želvovinový s bílou

Devon rex černě želvovinový s bílou

von rexů, protože u kornyšrexů chybí tvrdé krycí chlupy. V ideálním případě tvoří kudrlinky rovnoměrnou, hustou vlnitou srst, která na zádech připomíná valchu nebo perzián. U tohoto plemene zcela chybějí krycí chlupy. Hmatové a nadočnicové chlupy jsou vždy zatočené. Holá místa v srsti a holý ocas se na výstavách posuzují jako chyba, ale kořata tohoto plemene jsou za normálních okolností osrstěna trochu méně (řidčeji).

BARVY

Kornyšrex smí mít všechny barvy srsti, proto se u tohoto plemene můžeme setkat i se siamským zbarvením (si-rex). Na výstavách se oceňuje více kvalita srsti než barva. Nejčastější barvy jsou plná černá a modrá s bílými skvrnami nebo s kresbou srsti anebo bez nich, ale na výstavy jsou přijímány relativně často i želvovinové (torties) kočky a převážně bílé kočky. Barva očí je zelená nebo žlutá (u si-rexů vždy modrá) a měla by ladit s barvou srsti.

Devon rex černě tygrovaný

Zvláštnosti

Gen, který způsobuje u kornýšrexů vlnitou srst, je identický s genem u german rexů.

Devon Rex

Tato zvláštní kočka vyvolává asociace s mimozemšťany a bájnými zvířaty. Dříve se jí také říkalo koboldkat (kočka-skřítek).

Devon rex černě tygrovaný

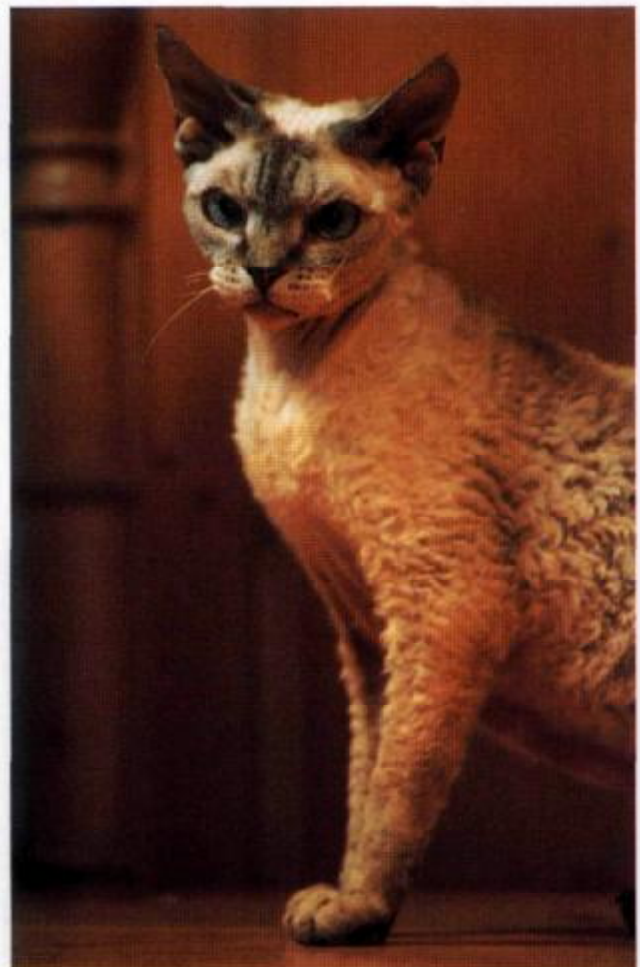

tek). Na očividně křehkém zátylku se nachází široká trojúhelníková hlava s nápadně velkýma ušima a velmi výraznýma očima. Vedle toho má devon rex nápadně zvlněnou srst a velmi zvláštní povahu. Většina lidí, kteří měli někdy devon rexe jako domácí zvíře, si už jen těžce zvyká na jiné plemeno.

Původ

V roce 1960 byla v anglickém hrabství Devonshire nalezena kočka s vlnitou srstí. Podobná kočka (první kornýšrex) se v Cornwallu objevila už o deset let dříve. Nově objevená kočka a její potomci se zpočátku křížili také s kornýšrexem, protože se myslelo, že jde o identickou mutaci srsti. Rychle se však ukázalo, že se jedná o jiný druh vlnité srsti, a bylo rozhodnuto plemnit tuto druhou mutaci srsti separátně a nazvat ji podle oblasti původu. Typ prvního

Devon rex blue tabby point

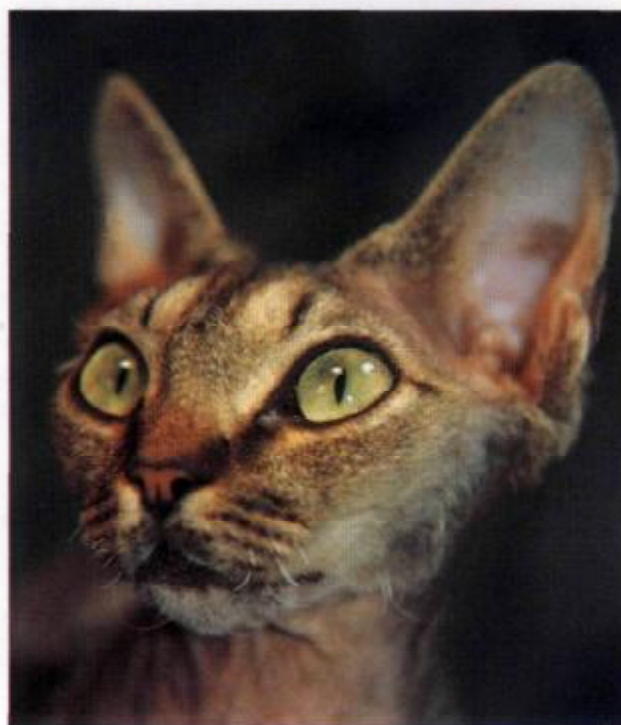

devon rexe, černého kocoura jménem Kirlee, byl velmi zvláštní a vyznačoval se veselou, skřítkovskou hlavou a střídým elegantním tělem. Tato kočka zastupovala požadovaný obrázek plemene. Devon rex byl vyšlechtěn jako plemeno za pomoci mnoha jiných plemen koček.

Charakter

Devon rex je inteligentní kočka s jemnou, přítulnou povahou. Je velice zaměřená na lidi a těžce nese, když musí být sama. Nejraději má lidi kolem sebe po celý den; není také rozumné nechávat devon rexe trávit celé dny ve venkovním výběhu. Zvíře by se soužilo, chřadlo a onemocnělo z osamělosti. Kočky tohoto plemene jsou velice zvědavé a chtějí být u všeho. Budou provádět podrobnou inspekci vašich každodenních nákupů a rychle se seznámí s vašimi návštěvníky. Protože jsou tak in-

Kotě černého devon rexe

teligentní a zaměřené na své opatrovatele, mohou se naučit různé kousky, jako aporťovat kuličky z papíru a chodit v postroji. Devon rexové jsou až do vysokého věku velice pohybliví a hrají. Rádi skáčou a šplhají a rádi přitom používají nábytek: je proto vhodné pořídit jim škrábací a šplhací kůl s různými úrovněmi (sedátky). Devon rex obvykle velmi dobře vychází s jinými kočkami, ale většina z nich se snese dobře také se psy. Rovněž s dětmi vycházejí výborně. Není v jejich povaze vyvolávat spory. Protože téměř nelínají,

jsou pro hodně lidí ideálními domácími zvířaty. Srst devon rexe je na omak o něco tvrdší než srst německého rexe a kornyšrexe, protože devon rex má krycí chlupy.

Péče

Krátkou a jemnou srst devon rexe lze jednoduše udržovat buď dětským kartáčem, nebo pouhým pravidelným hlazením. Nikdy nepoužívejte hrubé kartáče a nepracujte silou, protože byste mohli srst snadno poškodit. Během línání může srst zčásti vypadat, čímž na ní vzniknou holá místa, která později opět zarostou. Typickou svérázností devon rexe je, že se mu vytváří relativně hodně ušního mazu a zašpiní si uši rychleji než ostatní plemena. Ušní maz může být někdy tmavší barvy, takže si můžete myslet, že má kočka potíže s ušními roztoči, ale většinou tomu tak není. Masírujte pravidelně zvukovody speciálním přípravkem na čištění uší, ale nedělejte to příliš často, protože při zvýšeném masírování by se zvyšovalo i množství ušního mazu. Také zvýšená tvorba kožního mazu by mohla být pro novopečeného majitele devon rexe záhadou, protože ta způsobuje vznik dehtových kuliček a hrudek v srsti. Pravidelné mytí dobrým šamponem pro kočky a pečlivá péče o srst mohou tvorbu těchto výměšků z velké části potlačit. Ostré konce drápků zastříhujte pravidelně dobrými štípacími kleštičkami.

Vnější znaky

TĚLO

Devon rex je dosti malá kočka se štíhlým, hodně svalnatým tělem. Hruď je široká a štíhlé nohy jsou v poměru k tělu dlouhé. Zadní nohy jsou vždycky delší než přední. Tlapky jsou malé a oválné a dlouhý tenký ocas se sbíhá do špičky.

HLAVA

Na štíhlém krku spočívá klínovitá hlava se širokými lícními kostmi, mohutnou bradou a krátkým nosem. Na nose je výrazné prohnutí a čelo se svažuje dozadu k rovné lebce. Velké uši jsou umístěny dosti nízko. Mají širokou základnu a zužují se do zakulacené špičky. Uši jsou pokryty jemnými chloupky. Velké oči mandlového tvaru jsou posazené široko od sebe a jsou na lebce umístěny šikmo.

SRST

Srst je krátká, jemná, zvlněná a hebká, ale na dotek hrubší než srst kornyšrexe a německého rexe, protože devon rex má jak pesíky, tak podsadu. Hmatové chlupy a nadočnicové chlupy jsou zvlněné, poměrně hrubé a středně dlouhé. Na výstavách se kočky tohoto plemene s hladkou, neuspořádanou nebo (částečně) holou srstí posouvají v kvalifikaci dozadu.

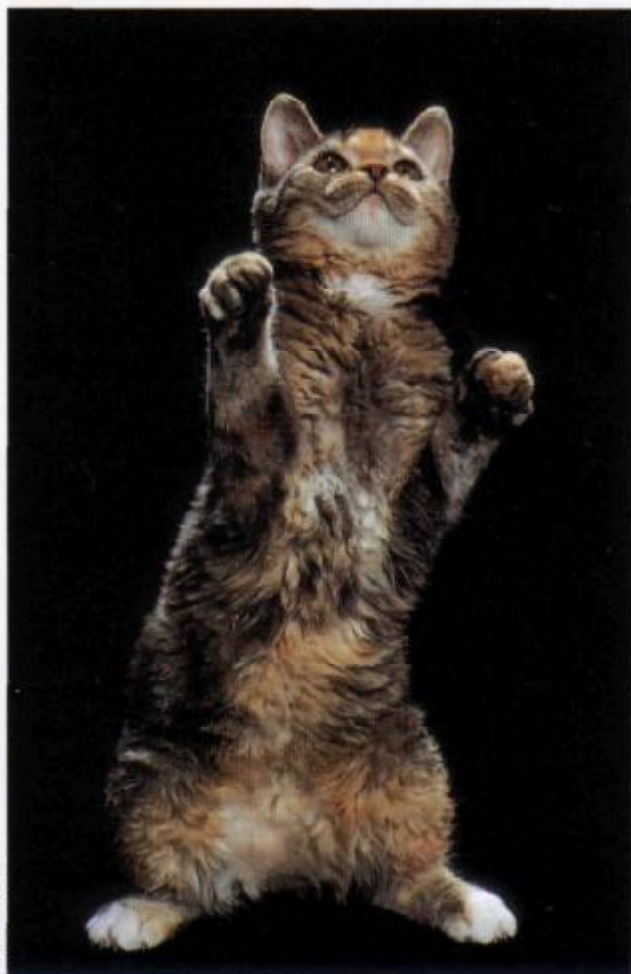
BARVY

Kočky tohoto plemene mohou mít jakoukoli barvu srsti. Četně se vyskytující barvy jsou černá a modrá želvovinová (tortie)

Selkirk rex

Bob Schwartz

s bílými skvrnami nebo bez nich. Také plně zbarvené kočky s kresbou se vyskytují často. Vedle toho je zde i poutavý si-rex (se siamským zbarvením). Barva očí je zelená nebo žlutá (ale u si-rexů vždy modrá) a měla by být v souladu s barvou srsti. Na výstavách se většinou více hodnotí kvalita srsti než barva nebo odznaky.

Zvláštnosti

Protože devon rex velmi málo líná, je doporučován jako domácí zvíře pro lidi, kteří jsou alergičtí na kočičí srst. Přesto ne všichni tito lidé reagují na devon rexe jako na domácí zvíře dobře. Kořata devon rexe jsou většinou řídko osrstěna, vlnitá srst se vyvíjí teprve později. Protože je devon rex poměrně mladé plemeno, podnikají se ještě stále tzv. outcross-programy – přikřívování s různými ostatními plemeny a domácími kočkami. Kořata z těchto křížení ma-

jí vždy normální srst. Z nich se pak mohou opět plemnit devon rexové.

Selkirk Rex

Pokud nějaká kočka vyvolává asociaci s plyšovým medvídkem, je to dozajista selkirk rex. Toto plemeno má nádherně hebkou srst, která se skládá z necuchajících se od sebe oddělených kudrlin. Ve Spojených státech je toto plemeno relativně populární, ale v Evropě je známé značně méně – nalezneme zde pouze několik jedinců.

Původ

V roce 1987 se ve Spojených státech v jednom vrhu kořat kočky domácí narodilo kotě s vlnitou srstí. Na rozdíl od jiných plemen rexů bylo v tomto případě specificky rozhodnuto o vyšlechtění nového plemene za pomoci pouze jediného dalšího plemene, perské dlouhosrsté kočky. To proto, že bylo záměrem získat zřetelně jiný typ než do té doby uznané kočky typu rex, která byla dosti elegantní (štíhlá). Úsilí nakonec vyústilo v kočku s podsaditou, kompaktní stavbou, kulatou hlavou a těžkou kostrou. Na rozdíl od ostatních mutací rexů se gen selkirk rexe dědí dominantně, a proto se už první generace ze selkirk rexů a peršanek narodila s vlnitou srstí. Protože první – krátkosrstá – kočka byla zkřížena s dlouhosrstou kočkou, vyskytuje se toto plemeno už od počátku jak s dlouhou, tak s krátkou srstí. Selkirk rex se nachází ještě stále v počáteční fázi vzniku, proto se kříží pravidelně s perskou dlouhosrstou kočkou, ale také s exotickými kočkami a někdy i s americkou krátkosrstou kočkou. Toto poslední plemeno bylo vybráno, aby se u selkirk rexů předešlo vytvoření extrémně kulaté hlavy.

Charakter

Tyto kočky mají přátelskou, přítulnou a dobromyslnou povahu. Mají rády lidskou společnost a jsou vhodnými kamarády pro děti. Výborně vycházejí s jinými kočkami a i se

psy se snášejí velmi dobře. Selkirk rexové jsou aktivní kočky, které si rády hrají a šplhají. Proto bychom radili pořídit jim pořádný škrabací a šplhací kůl a dostatek hraček, jako jsou míčky, koule z papíru a myšičky z králíčí srsti. Pokud kotě tohoto plemene naučíte v mladém věku pobytu venku, je velká šance, že kočka v pozdějším věku nebude už cítit žádné puzení chodit ven.

Péče

Selkirk rex může mít krátkou nebo dlouhou srst; obě variety vyžadují poměrně málo péče. Na rozdíl od devon rexe a kornyšrexe líná tato kočka stejným způsobem jako kočky s normální srstí. Mimo období línání můžete srst udržovat kartáčem z prasečích chlupů a hrubým hřebenem. Na jaře a v brzkém létě začne srst línat, a proto jí v této době musíte věnovat zvýšenou péči. Pokud chcete svého selkirk rexe vystavovat, bude občas nutné ho několik dní před výstavou vykoupat. Po koupání kočku nečesejte ani nekartáčujte příliš důkladně, protože byste porušili vlnitost srsti. V den výstavy můžete srst trochu navlhčit rozprašovačem na květiny, aby se vlny lépe vyjímaly. Ostré konce drápků pravidelně zastříhujte dobrými štípacími nůžtičkami, a pokud to je nutné, vyčistěte kočce uši, případkem určeným pro tato zvířata.

Vnější znaky

TĚLO

Tělo selkirk rexe působí podsaditým dojmem a trup je pravouhlý. Kočky tohoto plemene jsou dobře osvalené a jejich kosti jsou relativně těžké. Nohy jsou průměrně dlouhé a mají velké kulaté tlapky. Tlustý ocas má zakulacenou špičku.

HLAVA

Středně velká lebka je kulatá a široká a nosní profil vykazuje prohnutí. Uši stojí dosti daleko od sebe, jsou středně velké a měly by mít zakulacené špičky. Oči jsou kulaté a velké, stojí daleko od sebe.

SRST

Dvojitá srst jak krátkosrstých, tak dlouhosrstých selkirk rexů je příjemně hebká a pružná. Kořata se rodí s vlnitou srstí a částečně ji ztrácejí, když je jim přibližně šest měsíců. Vlny v srsti se pak objevují znovu ve věku osmi až deseti měsíců. Může trvat dva roky, než se srst konečně vyvine, proto se na výstavách u kořat více posuzuje stavba a celkový typ než vlnitá srst. U dospělých selkirk rexů tvoří srst na ocase a kolem krku více vln než na zbytku těla. Struktura a množství vln na zádech se mohou měnit vlivem klimatu, v němž kočka žije, a může se také dočasně měnit kolísáním hladiny hormonů. Velmi požadované jsou volné, pružné vlny nespojené dohromady. Hmatové chlupy jsou vždy vlnité.

BARVY

Selkirk rexové se mohou vyskytovat ve všech barvách srsti a mít jakoukoli kresbu. Kromě tzv. přírodních barev, jak je známe u normálních neušlechtilých domácích koček, jako je červená, černá, bílá

Pudlí kočka

Bob Schwartz

a modrá, se setkáme i se selkirk rexy se siamskými odznaky. Posuzovatelé na výstavách hodnotí u dospělých zvířat více správnou strukturu srsti než barvu srsti nebo rozdělení barev. Povoleny jsou všechny barvy očí, ale světlejší a oku lahodící barvy mají přednost.

Zvláštnosti

Protože gen, na němž spočívá vlnitost srsti u selkirk rexů, se dědí dominantně, je velmi dobře možné, že se ze dvou selkirk rexů narodí vedle koťat s vlnitou srstí také jedno nebo více koťat s normálními chlupy.

Pudlí kočka (Poodle Cat)

Pudlí kočka je rarita, která vznikla v Německu křížením Scottish Folds a rexů s cílem vyšlechtit kočku s vlnitou srstí

Sphynx – kočka s koťaty

a sklopenýma ušima. Toto plemeno nebylo do tohoto okamžiku uznáno ještě žádným chovatelským sdružením. Pudlí kočky jsou přátelská a přítulná zvířata. Vyskytují se v různých barvách (mimo jiné colour point a tzv. přírodní barvy srsti), které známe od neušlechtilých domácích koček. Péče o srst je srovnatelná s péčí o jiné rexovité kočky, a tudíž není náročná. Pudlí kočky jsou vzácné a zabývá se jimi jen několik chovatelů v Německu.

Sphynx

Ten, kdo vidí shynxe, je jeho nápadným zevnějškem a téměř bezsrstou kůží buď fascinován, nebo pocituje určitý odpor. Střední cesta téměř neexistuje. Ať je to jak chce, toto plemeno se pomalu, ale jistě stává stále populárnějším a těší se zájmu zvětšujícího se okruhu milovníků koček. Nejvýraznějšími znaky shynxů (odhlédneme-li od holé srsti) jsou hrubé nohy se zřetelně vyvinutými prsty a polštářky a nápadně velké oči.

Sphynx, matka kmene Paloma v šestnácti letech

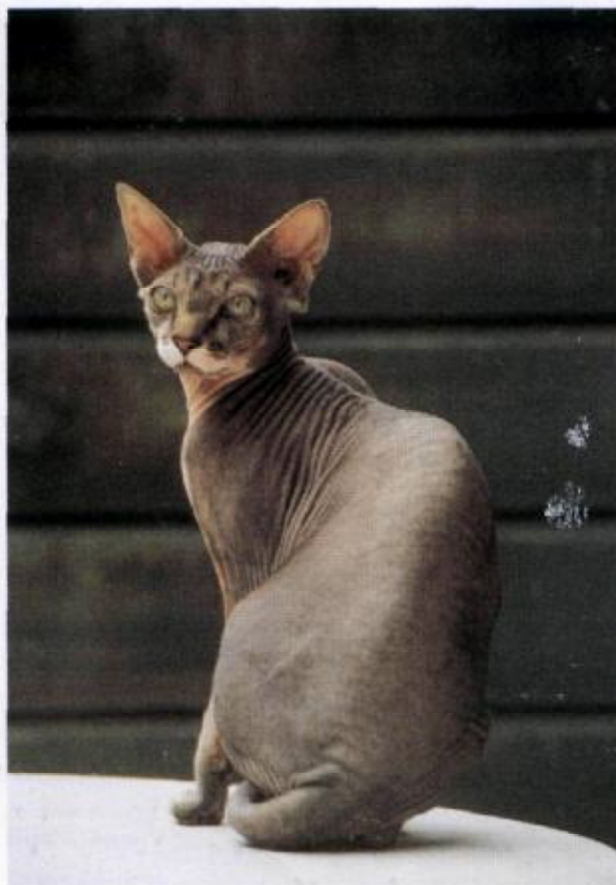
Pro milovníky koček, kteří jsou alergičtí na kočičí chlupy, je toto plemeno darem z nebes. Pokud je někdo alergický na kožní šupiny koček, bude u něj alergické reakce vyvolávat i sphynx.

Původ

Bezsrsté kočky jako sphynx se vyskytovaly už před staletími u Aztéků, kteří chovali i bezsrsté psy (tzv. xoloitzcuitliové). Ty můžeme ještě sporadicky vidět na výstavách jak v Evropě, tak ve Spojených státech. Bezsrsté kočky se nazývaly Mexican Hairless. Protože gen, který odpovídá za to, že u těchto koček téměř chybí srst, je recesivní, může být předáván různými kočkami celé generace, aniž by se projevil. Teprve když se náhodou spáří dvě kočky, které nesou obě stejný recesivní gen pro bezsrstost, prozradí jedno

nebo více koťat ve vrhu přítomnost genu ve svém zevnějšku. Existuje domněnka, že jak v Mexiku, tak ve Spojených státech jsou domácí kočky, které ve své genetické výbavě tento „nahý“ gen mají. Proto není nijak divné, když se ze dvou normálně osrstěných (domácích) koček narodí jedno nebo více bezsrstých koťat. Praměti současné linie sphynxů ve Spojených státech byla normálně osrstěná americká domácí kočka Jezebel. Předky linie sphynxů v Evropě byly Punkie a Paloma. Jeden milovník zvířat narazil na tyto dvě toulající se kočky na konci 70. let v ulicích Toronto (Kanada). Tento muž se ptal sám sebe, zda se u těchto koček někde nestala chyba, protože byly prakticky holé, a navázal kontakt se spřátelenou šlechtitelkou koček, která velmi rychle přišla na to, že se jedná o koťata sphynxe. Poslala koťata Hugovi Hernandezovi z Nizozemí, protože věděla, že Hernandez má kocoura sphynxe a hledá kočky. Chovná základna nebyla v počátečním období široká. Proto se přikřížovaly jak domácí kočky, tak co se týče typu, prakticky shodní devon rexové. Aby se zabránilo problémům s pokrevním

Sphynx černě tygrováný

příbuzenstvím, používají se tyto kočky v omezeném měřítku doposud.

Charakter

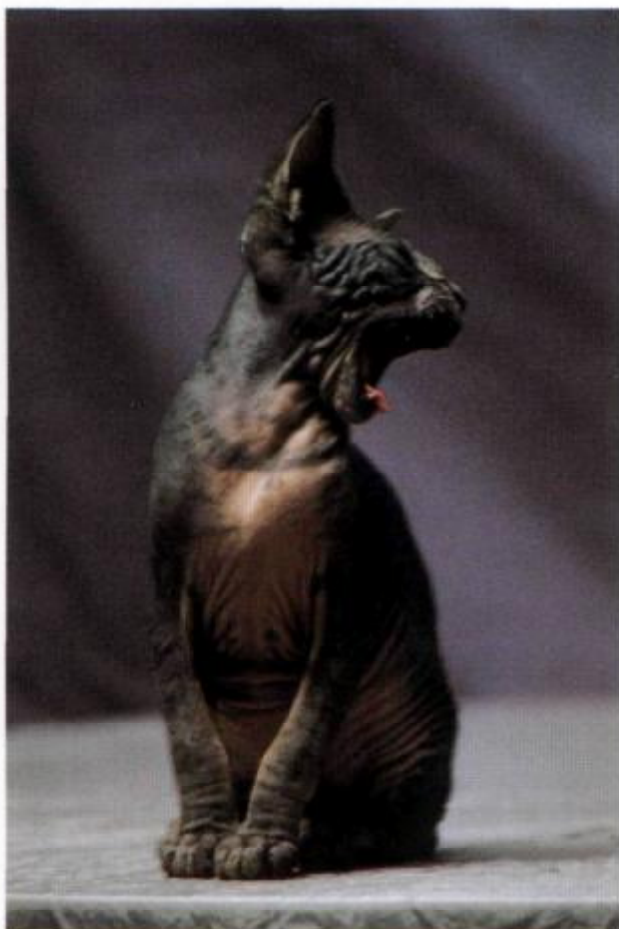
Sphynxové jsou přítulná a inteligentní zvířata, která se „svými“ lidmi rychle navážou důvěrný svazek. Povaha sphynxe bývá také popisována jako „částečně kočka, částečně pes, částečně opice a částečně dítě“, a toto srovnání jistě souhlasí. Sphynxové jsou sociální tvorové a mají rádi společnost lidí, ale ani při styku s kočkami a jinými domácími zvířaty nevznikají problémy. Díky své dosti velké odolnosti vůči stresu se většinou bezproblémově přizpůsobí rušné rodině s dětmi. Nikdy sphynxe neodsuzujte k samotě. Potřebuje mnoho kontaktu a pozornosti, aby se cítil příjemně, a když je nedostane, bude chřádnout, a v některých případech doslova smrtelně onemocní zármutkem. Sphynxové jsou tak dobromyslní a přátelští, že je ani nenapadne chovat se agresivně. Většinou nemají žádné potíže s tím, že nemohou chodit ven,

ale počítejte s tím, že tyto kočky jsou hravé a aktivní a rády běhají a šplhají. Postarejte se také o to, aby kočka měla dostatek příležitostí ke hraní a pravidelně mohla vybit svou energii. Většinou dobře využije pořádný šplhací a škrabací kůl. Někteří lidé tvrdí, že sphynxové mají konstantně vyšší tělesnou teplotu než jiné kočky, ale to není pravda. Jen to tak vypadá, protože kůže sphynxů je na omak teplá, což je důsledek toho, že jim chybí srst. Pro lidi, kteří ještě nikdy sphynxe nehladili: kůže je na omak asi jako slupka broskve.

Sphynx

Kotě sphynxe

Péče

Vypadá to, že sphynx nepotřebuje žádnou péči, protože jí chybí srst, ale přesto nesmíme péči o tuto bezsrstou kočku podceňovat. Sphynxové se totiž stejně jako lidé potí a produkují také ještě kožní maz. Pokud byste svého sphynxe nikdy nemyli, začal by v určitém okamžiku poněkud zavánět a kůže by byla na dotek trochu mastná. Vlastníci sphynxů své kočky myjí obvykle dvakrát do měsíce šamponem s neutrálním pH. Většině sphynxů se mytí líbí, čímž se odlišují od mnoha ostatních plemen. Na rozdíl od bezsrstých plemen psů, která mají občas potíže se spálením kůže na slunci, netvoří pro sphynxe ultrafialové záření žádný problém. Nespálí se, ale kůže se může na tmavěji pigmentovaných místech tmavěji zbarvit. Většině sphynxů naskáčí v létě a v teplejším podnebí „pihy“. Sphynx má mnoho vrásek, ale těm není většinou třeba věnovat žádnou zvláštní pozornost. Pravi-

Kořata sphynxe

delně však čistěte zvukovody speciálním přípravkem a občas zastříhujte ostré konce drápků. Kůže obvykle zůstává sama od sebe pružná, není ji tudíž potřeba natírat olejem. Mnozí chovatelé dokonce od používání oleje důrazně odrazují, protože přitahuje zbytečně mnoho nečistot, které se usazují v pórech.

Vnější znaky

TĚLO

Sphynx je osvalená, středně velká kočka se širokou hrudí a sudovitým tělem. Délka nohou je v dobrém poměru k tělu a zadní nohy jsou o něco vyšší než přední. Přední nohy musí být daleko od sebe a vestoje tvoří slabé O. Sphynxové mají středně velké oválné tlapky s dlouhými prsty a polštářky chodidel jsou zřetelně tlustší než u jiných koček. Do špičky vybíhající ocas má vzhledem k tělu dobrou délku.

Sphynx

HLAVA

Středně velká hlava sphynxe je středně klínovitá a má zakulacené tvary; je o něco delší než širší. Nosní profil má mírné prohnutí a brada je mohutná. Čenich musí být silný a zakulacený, a určitě ne špičatý. Uši by měly být velmi velké a široké na základně. Nesmějí stát nahoře na hlavě, ale nesmějí být ani nasazené příliš dole. Sphynx má velké, poněkud šikmo umístěné oči ve tvaru citronu, jejich vnější strana směřuje k nejnižší vnější straně ucha.

SRST

Sphynx je znám jako bezsrstá kočka, ale když se dobře podíváte, uvidíte, že kočka má na celém těle velmi krátké a jemné chmýříčko. Toto chmýří snadno vypadává. Na uších, čenichu, ocase a nohách (a u kocourů na šourku) může být toto chmýří o něco delší, ale na výstavách se dává přednost kočkám, které jsou kompletně bezsrsté. Kůže koťat je silně vráscitá a posuzovatelé na výstavách rádi vidí, když i dospělé kočky mají co nejvíce vrásek, především na hlavě. Kočky ovšem nesmějí mít vrásek příliš mnoho, protože by se jim mohla snadno zanítit kůže. Většina sphynxů má krátké vlnité hmatové chlupy, ale na výstavách se nehodnotí jako chyba, když jim zcela chybějí.

BARVY

Sphynxové se chovají ve všech existujících barvách a barevných kombinacích; jsou povoleny i bílé skvrny. Často se vyskytující barvy jsou černá tabby, želvovinová a skvrnitá. Kvůli tomu, že osrstění téměř chybí, vypadá barva kočky jinak než u osrs-

těných koček. Proto pro nezasvěcené je často obtížné barvu srsti zjistit. Barva očí se shoduje s barvou kůže.

Zvláštnosti

Protože se toto plemeno nachází ještě v počátečním stadiu, pravidelně se kříží jak s vhodnými domácími kočkami, tak s devon rexy. Z křížení s domácí kočkou se v první generaci rodí osrstěná koťata, která při páření se sphynxem mohou mít zase holá koťata. Předpokládá se, že tyto dva geny – gen pro rexovitost typu devon (vedoucí ke zřetelnému zmenšení ochlupení) a gen pro bezsrstnost u sphynxů (vedoucí k téměř kompletní absenci ochlupení), jsou příbuzné.

Mexická bezsrstá kočka, foto z přelomu století

Slovníček pojmů

Termíny, které používáme v této encyklopedii a které se používají ve světě znalců koček, nebudou pro každého jasné. V tomto slovníčku pojmů naleznete význam řady těchto termínů. Pro podrobný výklad si můžete projít ještě kapitulu 4.

Aguti (Kočka s aguti faktorem)

Kočky s tabby kresbou na srsti se nazývají kočky s aguti.

Bikolor (bicolour)

Doslova znamená „dvě barvy“ nebo také dvoubarevné kočky. Pojmenování pro kočky, které mají jednu barvu plnou a jednu bílou. V ideálním případě jsou kočky s tímto zbarvením ze dvou třetin plně zbarvené a na zbytku těla mají co nejsymetričtější bílé skvrny. Bikoloři spadají stejně jako vanové a harlekýni pod parti colours – bíle skvrnité kočky.

Kotě britské krátkosrsté kočky bikolor

Blotched

Anglický výraz pro mramorování.

Brown tabby

Často používaný název pro černou kočku s tabby kresbou. Je to vlastně chybný název, protože kresba na srsti kočky je čer-

Britská krátkosrstá kočka bikolor

ná; v tomto případě by se lépe hodilo říkat black tabby.

Calico

Takto se ve Spojených státech označuje kočka černě želvovinová s bílou.

Cinnamon

Tato barva se u habešských koček nazývá „sorrel“ a znamená doslova „skořice“. Cinnamon vznikne, když zmutují melanimy (pigmentová zrnka) způsobující čokoládovou barvu. Protože se tím změní struktura melaninů, nemá srst barvu čokoládovou, ale skořicovou. Zředění cinnamon je fawn.

Cobby

Anglický termín pro podsaditou stavbu těla, jaká je žádoucí hlavně u perské a exotické kočky.

Colour point

Jiné slovo pro siamské zbarvení nebo himálajské zbarvení, jak je známe u siamek (points, odznaky).

Dilute calico

Tímto názvem se označuje ve Spojených státech modrá želvovinová kočka s bílou.

Dominantní gen

Dominantní geny jsou geny, které se vždy projevují fenotypicky, i když jsou přítomny pouze v jediné formě.

Fenotyp

Fenotyp je zevnějšek kočky.

Gen

Nositel dědičné vlastnosti.

Gen inhibitor

Dominantně dědičný gen, který brzdí pigmentaci části srsti od základny (kořínek), takže vzniká stříbřitě bílá podsada. Barva srsti kočky se vlivem tohoto genu manifestuje pouze na špičkách chlupů.

Genetika

Viz Nauka o dědičnosti.

Genotyp

Genová výbava kočky se nazývá genotyp. Může se odlišovat od fenotypu.

Ghostmarking

Viz „Stínová kresba“

Harlekýn

Kočka s více než 90 % bílé, s jednou nebo dvěma zbarvenými skvrnami na hlavě (pokud možno vynechávajícími oči), dvěma nebo třemi zbarvenými skvrnami na trupu a se zbarveným ocasem.

Heterozygotní

Tento termín se používá, když má kočka pro určitou vlastnost dva různé geny. Fenotyp kočky se neshoduje s genotypem kočky (například Dd).

Himálajské odznaky

To je kresba, kterou vidíme mimo jiné u siamek. Vlivem určitého genu se tmavěji zbarví jen koncové části těla. Zbytek těla zůstává zřetelně světlejší.

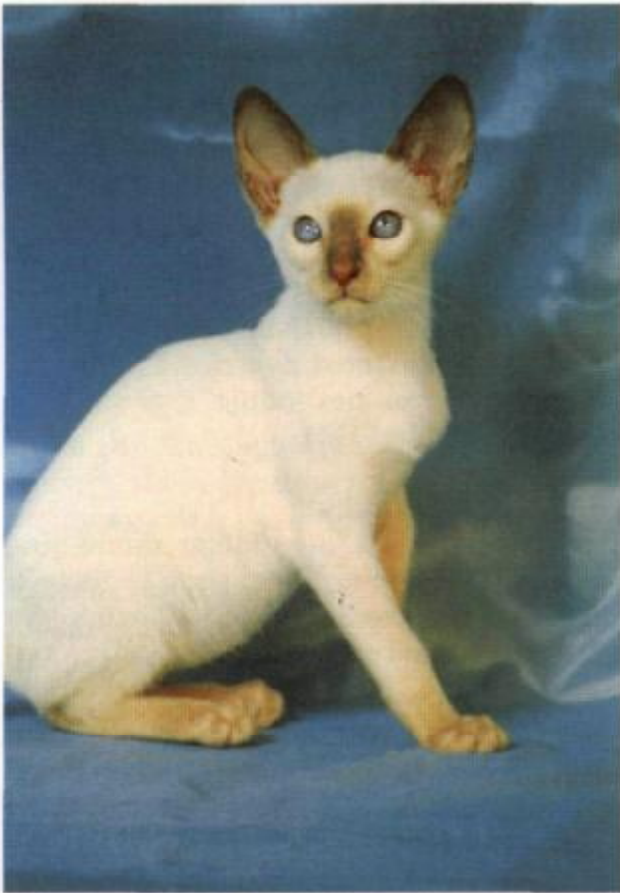
Homozygotní

Tento termín se používá, když oba dva ge-

Mainská mývalí kočka modře želvovinová s bílou

Siamky mají zbarvené koncové části těla (siamské kotě se skořicově zbarvenými odznaky).

ny pro určitou vlastnost jsou stejné (například dd).

Chinchila (činčila)

Viz tipped.

Chocolate

Čokoládová je odvozenina od černé. Pokud se změní (mutuje) struktura černých pigmentových zrněk, srst se zbarví do čokoládova. Zředění čokoládové je lilová.

Kameo (cameo)

Tabby kočky s červenou nebo krémově zbarvenou srstí (phaeomelaninový pigment), jejichž srst je pod vlivem genu inhibitoru, viděno od kořínku, asi ze dvou třetin nepigmentována, se nazývají kameo.

Klasická kresba

Mramorovaná (blotched) tabby kresba.

Kocouří tváře

Silně vyvinuté tváře u (dospělých) kocourů.

Koncové části těla (extremity)

Končetiny, maska, ocas, uši a u kocourů šourek se nazývají extremity. Tento termín se vlastně používá jen v souvislosti se zbarvením s odznaky, protože pouze u těchto koček jsou extremity zbarveny.

Lilová

Lilová je zředění čokoládové. Tato barva vznikne, když část čokoládového pigmentu zmizí vlivem recesivního ředicího genu. Tím dostane srst světlejší odstín.

Liniová plemenitba

Páření příbuzných zvířat, například babička x vnuk a nevlastní bratr x nevlastní sestra.

Lynx point (žíhané odznaky)

Jiné pojmenování pro tabby point.

Mackerel

Anglický název pro tygrovanou kresbu.

Mutace

Spontánně nastávající změna v dědičném materiálu, která může být předána potomkům. Mnoho různých životaschopných plemen koček vzniklo spontánní mutací, například skotská klapouchá kočka nebo munchkin, ale také nové barvy srsti.

Nauka o dědičnosti

Jiné slovo pro nauku o dědičnosti je genetik. Důkladná znalost genetiky je pro každého šlechtitele nezbytná. Je důležité vědět, že kočka předává nejen vlastnosti, které jsou vidět (fenotyp), ale že v genové výbavě jsou i neviditelné dědičné vlast-

Peršanka černá zlatě stínovaná

Kotě orientální krátkosrsté kočky s mramorovanou tabby kresbou

nosti (genotyp), které může předat budoucím generacím.

Nepřirodní barvy

Barvy a zbarvení, které nikdy nevidíme u obyčejné domácí kočky. Patří sem mimo jiné barmské, tonkinské a siamské zbarvení a barvy jako čokoládová, lilová, skořicová a plavá.

„Nonaguti kočky“

– kočky bez aguti faktoru

Každá kočka nese dominantní gen pro určitou kresbu srsti, ale tato kresba se může projevovat jen tehdy, když má kočka také gen pro aguti. Kočky, které gen pro aguti nenesou, se také nazývají „nonaguti kočky“. Tyto kočky mají plně zbarvenou srst. Přesto většina „nonaguti-koček“ vykazuje v srsti vágní tabby kresbu, která během dospívání zmizí. Většině koček s phaeomelaninovým pigmentem (červené, krémově zbarvené kočky) zůstávají tyto vágní tabby kresby napořád.

Odd-eyed

Kočky s každým okem jinak zbarveným, různooké.

Orientální stavba těla

Tzv. orientální stavbu těla má velmi jemná, štíhlá a elegantní kočka.

Parti colours

– bíle skvrnité – strakaté kočky Skupina koček, která má v srsti vedle plné základní barvy určité množství bílé barvy. Mezi parti colours najdeme bikolory, trikolory, vany a harlekýny.

Patched tabby

Americký termín pro tortie tabby (torbie).

Plavá

Plavá (fawn) je zředění cinnamon (skořicové barvy). Tato barva vznikne, když část pigmentu v srsti zmizí vlivem recesivního genu. Srst tím získá světlejší odstín.

Points

Tmavěji zbarvené koncové části těla jako u siamských koček (odznaky).

Příbuzenská plemenitba

Příbuzenskou plemenitbou nazýváme páření blízce příbuzných zvířat (bratr x sestra, matka x syn).

Přírodní barva

Přírodní barvy jsou barvy, které se vyskytují u „neušlechtilých“ domácích koček, například červená, černá a jejich zředění,

Orientální polodlouhosrstá kočka bílá s nestejně zbarvenými očima

t.j. modrá a krémová, s bílými skvrnami nebo bez nich. Pod přírodní barvy spadají také dominantní bílá, želvovinová, stříbřitě zbarvení a kresba srsti.

Recesivní gen

Recesivní geny jsou geny, které se mohou projevit fenotypicky pouze, pokud je kotě dostane od obou rodičů.

Ruddy

Anglické pojmenování pro divokou barvu u habešských a somálských koček.

Seal

Seal (= tuleň) je jiný název pro černou, používá se pro kočky s odznaky, kdy je černá lehce zesvětlená a označuje se jako „černohnědá“ – tulení.

Self

Termín, který se někdy používá pro plně (nonaguti) zbarvenou kočku.

Somálská kočka divoce zbarvená (nebo „ruddy“)

Shaded (stínovaná)

Termín, který se používá pro tabby kočky s černou, lilovou, modrou nebo čokoládovou barvou srsti (eumelaninový pigment), jejichž srst je vlivem genu inhibitoru od kořínků až po zhruba dvě třetiny nepigmentována (stříbřitě bílá).

Shell (lasturová)

Shell je termín, který se používá pro červené a krémově zbarvení (phaemelaninový pigment) tabby koček, jejichž srst je vlivem genu inhibitoru nepigmentována od kořínku až po zhruba sedm osmin. Protože pigment obsahují pouze špičky chlupů, vypadá kočka téměř bíle s lehkým barevným závojem.

Smoke (kouřová)

Když má „nonaguti kočka“ vlivem genu inhibitoru stříbřitě bílou podsadu, nazývá se smoke.

Spotted

Anglické slovo pro tečkovanou tabby kresbu.

Stop

Zářez v nosním profilu, velmi zřetelný především u perských dlouhosrstých koček.

„Stínová kresba“

– náznaky kresby Vágní tabby kresbu u „nonaguti-koťat“ nazýváme „ghostmarking“. Většinou zmizí při dospívání, ale u koček s phaemelaninovým pigmentem (červené a krémově zbarvené kočky) zůstává tato kresba přítomna navždy.

Tabby

U domestikovaných koček se vyskytují čtyři různé druhy tabby kresby: ticked (habešská), mackerel (tygrovaná), spotted (tečkovaná) a blotched (mramorovaná).

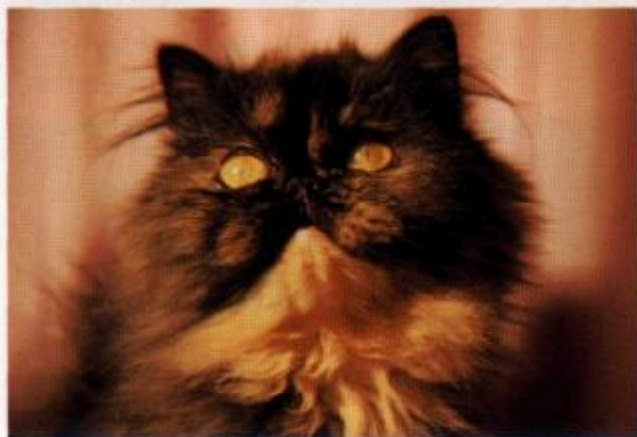
Ticked (habešská kresba)

Jedna ze čtyř tabby kreseb, když každý jednotlivý chlup má dva nebo tři tmavěji zbarvené proužky. Místo ticked se někdy používá termín habešská tabby kresba, protože je typická pro habešské kočky; ale vyskytuje se však i u jiných plemen.

Kotě orientální krátkosrsté kočky plavá ticked tabby

Perská dlouhosrstá kočka černě želvovinová

Tipped (závojeová)

Tipped je termín, který se používá pro černé, modré, skořicové, čokoládové a lilové tabby kočky (eumelaninový pigment); jejich srst je vlivem genu inhibitoru od kořínku až po zhruba sedm osmin nepigmentována. Protože pigment obsahují pouze špičky chlupů, vypadá kočka jako téměř bílá. Tipped kočky jsou také označovány populárním jménem činčila.

Torbie

Starodávný americký název pro tortie tabby (želvovinové zbarvení s kresbou).

Tortie

To je anglický název pro želvovinovou barevnou varietu s různými malými, nepravidelně tvořenými skvrnami. Existují želvovinové kočky s černou, modrou, čokoládovou a lilovou, vzácně i skořicovou nebo plavou základní barvou.

Tortie tabby

Kočky tortie tabby mají v srsti jak želvovinovou kresbu (tortie), tak tabby kresbu.

Wirehair

Anglický název pro hrubosrstost (americká hrubosrstá kočka).

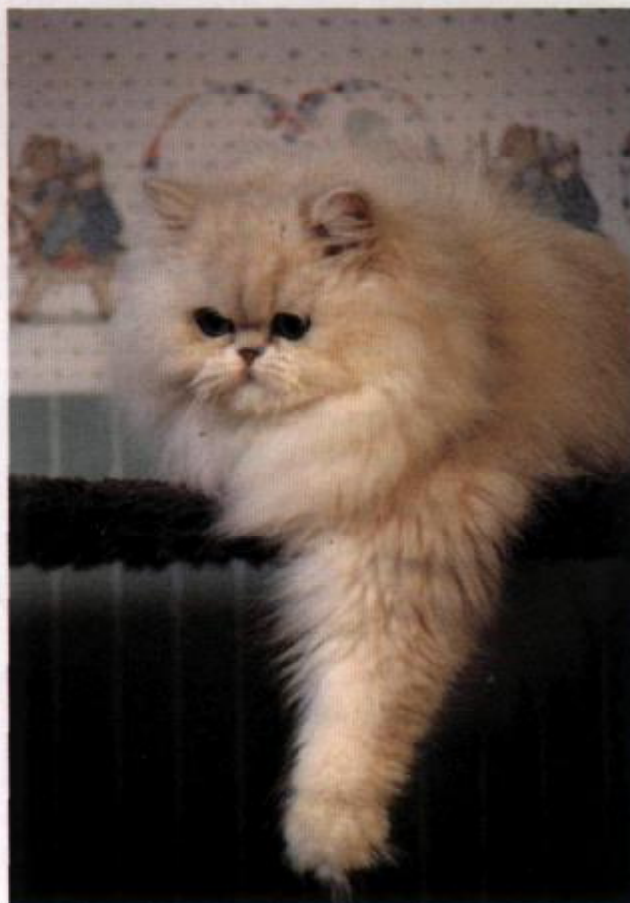
Zalomený ocas

Odchylka v ocasních obratlech, která se dříve často vyskytovala u siamských koček.

Zbarvení van (Evropa)

Pojmenování kresby srsti u bílé kočky s dvěma zbarvenými skvrnami na hlavě, zbarveným ocasem a malou zbarvenou skvrnou na těle.

Perská dlouhosrstá kočka černá činčila

Tato mainská mývalí kočka má v srsti jak tabby kresbu, tak kresbu želvovinovou.

Zbarvení van (Spojené státy)

Pojmenování kresby srsti u bílé kočky s dvěma zbarvenými skvrnami na hlavě a zbarveným ocasem.

Zlatý

V jednom jediném případě mohou dvě tabby kočky, které obě nejsou homozygotní (pro gen inhibitor), mít stříbrná koťata s pískově zbarvenou podsadou, přičemž tabby kresba je jen velmi neurčitá. Tato koťata se nazývají „goldens“, ale ve skutečnosti jsou hnědá/černá tabby s nezřetelnou tabby kresbou.

Zředění

Vlivem určitého genu zmizí část pigmentových buněk (melaniny) v srsti, takže ta vybledne. Modrá je například zředěním černé, krémová je zředěním červené a lilová je zředěním čokoládové.

Želvovinová

Český název pro tortie.

Domácí kočka s černobílými skvrnami van

Rejstřík

Aguti	230	Harlekýn	231
Americká hrubosrstá kočka	213 – 214	Havana brown	100
Americká kadeřavá kočka	80, 81	Heterozygotní	231
Americká kadeřavá kočka polodlouhosrstá	190, 191	Himalájské odznaky	231
Americká krátkosrstá kočka	59, 60	Homozygotní	231
Americký bobtail	75	Chocolate	231
Americký bobtail polodlouhosrstý	195, 196	Japonský bobtail	75 – 77
Balineska (dlouhosrstá siamská kočka)	173 – 177	Japonský bobtail polodlouhosrstý	196
Barmská kočka	102 – 107	Kameo	232
Bengal	123 – 125	Kartouzská kočka	61 – 63
Bicolor	230	Klasická kresba	232
Blechy	19	Kocouří tváře	232
Blotched	230	Koncové části těla	232
Bombajská kočka	107, 108	Korat	86, 87
Britská krátkosrstá kočka	45 – 56	Kornýšrex	216 – 219
Britská polodlouhosrstá kočka	173	Krátkosrstá plemena	45
Brown tabby	230	Kreace	41
Calico	230	Kurilská krátkoocasá kočka	170 – 172
California Spangled	116 – 118	Kymerská kočka	192 – 195
Cinnamon	230	Liliová	232
Cobby	230	Liniová plemenitba	232
Colour point	32, 33, 230	Lynx point (žíhané odznaky)	232
Česká kadeřavá kočka	215	Mackerel	232
Činčila	232	Mainská mývalí kočka	133 – 137
Devon rex	220 – 223	Manská kočka	71 – 74
Dilute calico	230	Melaniny	29
Dlouhosrstá plemena	199	Munchkin	82, 83
Dlouhosrstá ruská modrá kočka	187	Munchkin polodlouhosrstý	196 – 198
Dominantní gen	231	Mutace	39
Egyptská kočka mau	118 – 121	Mutanti	43
Evropská krátkosrstá kočka	57 – 59	Nauka o dědičnosti	232
Exotická kočka	64 – 71	Nepřirodní barvy	233
Fenotyp	231	Německý rex	214
Gen	231	Nonaguti–kočky	233
Gen inhibitor	231	Norská lesní kočka	138 – 145
Genetika	35 – 38, 231	Ocicat	121, 122
Genotyp	231	Očkování	20
Ghostmarking	231	Odd-eyed	233
Habešská kočka	112 – 116	Orientální krátkosrstá kočka	94 – 100
		Orientální polodlouhosrsté kočky (mandarin, javánská kočka, angora)	177 – 181

Orientální stavba těla	233	Vlastnosti	37
Parti colours	233	Výchova	23
Patched tabby	233		
Perská dlouhosrstá kočka	199 – 211	Wirehair	235
Plavá	233		
Plemena se zvláštní strukturou srsti	213	Zalomený ocas	235
Points	233	Zbarvení van	235, 236
Polodlouhosrstá plemena	133	Zlatý	236
polodlouhosrstá skotská		Zředění	29, 236
klapouchá kočka	188, 189	Želvinová	30, 236
Polodlouhosrsté variety	173		
Posvátná kočka z Barmy	160 – 164		
Pouštní kočka	39		
Příbuzenská plemenitba	233		
Přírodní barva	233		
Přírodní plemena	40		
Příznaky nemoci	21		
Pudlí kočka	225		
Ragdoll	165 – 169		
Recesivní gen	234		
Ruddy	234		
Ruská modrá kočka	77 – 79		
Seal	234		
Self	234		
Selkirk rex	223 – 225		
Shaded	234		
Shell	234		
Skotská klapouchá kočka	77 – 79		
Siamské kočky	88 – 93		
Sibiřská kočka	145 – 148		
Singapurská kočka	110, 111		
Smoke	234		
Snowshoe	101		
Sokoke	129 – 132		
Somálská kočka	182 – 187		
Sphynx	225 – 229		
Spotted	234		
Stínová kresba	234		
Strava	17		
Stop	234		
Tabby	29, 234		
Ticked	234		
Tipped	235		
Tonkinská kočka	108 – 110		
Torbie	235		
Tortie	235		
Tortie tabby	30, 235		
Turecká angora	148 – 153		
Turecká kočka van	154 – 159		